

INFORME ANUAL

dos mil**14**

Caixa d'Enginyers

INFORME ANUAL

dosmil**14**

Caixa d'Enginyers

CARTA DEL PRESIDENT

BENVOLGUTS SOCIS,

Des de la seva fundació, Caixa d'Enginyers ha assentat el seu model de negoci en uns valors corporatius molt clars: l'ètica, el compromís i la confiança. Aquests valors han estat precisament els elements clau que ens han dut a ser una Entitat sòlida que treballa diàriament per continuar oferint un retorn qualitatiu, tant als nostres socis i col·laboradors com a les comunitats professionals i a la societat en general.

Amb l'objectiu de fomentar la gestió transparent, durant l'exercici 2014, Caixa d'Enginyers ha creat una sèrie de polítiques i normes internes que protegeixen els interessos de l'Entitat i, sobretot, dels nostres socis. El Codi Ètic, en el qual s'identifiquen els valors, principis i normes d'actuació necessaris per al desenvolupament de les funcions de l'equip intern en la seva activitat diària. Aquest Codi es va fomentar en la integritat, l'honestetat, l'excel·lència, la responsabilitat i la transparència en totes les actuacions de l'Entitat.

Com sabeu, el Pla Estratègic, que va néixer el 2012 en plena crisi financera, finalitza aquest any i té els seus pilars fonamentals en les persones, l'eficiència, el creixement, l'excel·lència en el servei i la solvència. Amb les dades de tancament de l'exercici 2014, ja podem dir que hem assolit la majoria dels objectius fixats. Això és gràcies a la confiança dels nostres socis i, sobretot, al treball del nostre equip professional.

Caixa d'Enginyers té la vocació de donar el millor servei a tots els socis, i això passa per estar cada dia més a prop de cada un d'ells. Durant els últims anys, estem vivint una contínua expansió, tant a nivell territorial com d'activitat. El 2014, hem reforçat la nostra presència amb tres oficines noves a Barcelona (als carrers Casp, Manuel Girona i Camèlies) i hem obert les portes de la primera oficina de l'Entitat a Girona.

Des de l'òptica de l'activitat, hem ampliat la nostra cartera de serveis. Caixa d'Enginyers ha invertit molts esforços a crear productes de qualitat per satisfer les necessitats dels socis i per mantenir-nos al seu costat al llarg de tota la seva vida. Una de les novetats d'aquest any ha estat l'impuls de la nova àrea d'"Empreses". Aquest projecte neix amb l'objectiu de donar un servei específic i de qualitat a aquest segment de negoci. Així mateix, aquest any hem inaugurat una nova seu corporativa per a les nostres filials Caixa d'Enginyers Gestió, Caixa d'Enginyers Vida i Pensions i Caixa d'Enginyers Bancassegurances, al carrer Casp de Barcelona.

Un dels indicadors que ens serveix per reforçar el nostre creixement, constant i sostingut, i que ens permet mesurar el nivell de qualitat de l'Entitat, és la nostra base social. Durant el 2014, el Grup Caixa d'Enginyers va sumar més de 8.000 socis nous, fins a arribar prop dels 130.000.

Per aquesta raó, des de Caixa d'Enginyers mantenim el ferm compromís amb els nostres socis i amb la societat en general. La Fundació Caixa d'Enginyers orienta les accions de Responsabilitat Social Corporativa i està en línia amb els valors socials en què es regeix l'Entitat. Des del 2011, la Fundació ha destinat més de 2 milions d'euros a les seves cinc línies d'actuació (formació, excel·lència professional, beques i premis; enginyeria i innovació; retorn social i reinserció laboral; ecologia i sostenibilitat; i cultura i esport), ha desenvolupat més de 172 projectes i ha atorgat més de 100 beques i premis, entre altres activitats. A més, s'han multiplicat esforços per tal de facilitar la formació a 690 socis en situació de desocupació.

El compromís de Caixa d'Enginyers amb les persones no s'aturarà durant aquest exercici. Per això, aquest any continuarem treballant per tancar el nostre Pla Estratègic amb uns indicadors òptims, ens apropiarem més als nostres socis amb l'obertura de noves oficines i seguirem invertint en tecnologia amb el mateix objectiu: romandre a prop dels nostres socis i oferir-los la màxima solidesa financera.

JOSEP ORIOL SALA ARLANDIS
President

CARTA DEL DIRECTOR GENERAL

BENVOLGUTS SOCIS,

Europa és una de les paraules que més ha tingut a veure amb l'exercici 2014. Efectivament, en els diferents àmbits d'actuació del Grup Caixa d'Enginyers, el procés de construcció de la Unió Bancària Europea, el desenvolupament d'un extens corpus normatiu en els àmbits financers i asseguradors i el canvi de cicle econòmic que s'inicia a Europa –que suposa la fi dels dubtes sobre la viabilitat de l'euro– han estat peces clau que expliquen bona part del treball dut a terme en el Grup, tant en les activitats de gestió interna com en els serveis als socis.

2014 serà recordat com l'any en què es va aixecar el primer pis de la Unió Bancària Europea mitjançant l'assumpció, per part del Banc Central Europeu, de la supervisió dels bancs de l'eurozona. Concretament, el *Single Supervisory Mechanism* (SSM) va assumir les funcions de supervisió de totes les entitats bancàries de la Unió Europea i, directament, la de les entitats denominades significatives, havent realitzat prèviament una exhaustiva anàlisi de la qualitat dels actius dels bancs, així com proves de resistència dels seus balanços en escenaris considerats extrems. Aquests exercicis es van fer a 130 entitats bancàries de la UEM i van incorporar una nova metodologia d'avaluació de les entitats financeres, la qual suposa, malgrat la seva complexitat extrema, una millora en la consistència de l'anàlisi de risc i de les necessitats de capital de les entitats i, així mateix, aporta una visió dels riscos del sector no esbiaixada per la dimensió dels actius bancaris que gestiona cada grup financer. En definitiva, un pas endavant de la Unió Bancària suposa també un pas endavant per a Caixa d'Enginyers atès que un *level playing field* és, tenint en compte les característiques específiques de Caixa d'Enginyers i el seu menor perfil de risc, un actiu molt rellevant per a l'Entitat.

Aquest any ha estat un exercici que també ha suposat una important tasca en els aspectes organitzatius i de control del risc, no només el de crèdit, de balanç i de liquiditat, sinó també el de compliment normatiu, que té un vessant de protecció per al soci en la mesura que atorga més seguretat en els processos de gestió dels serveis de l'Entitat. L'eix compartit per la normativa europea i per Caixa d'Enginyers de protegir els “clients detallistes” és un altre avantatge per al soci –malgrat el cost, a vegades no proporcional– que aporta una línia estable de seguretat que els reguladors volen que les activitats financeres mantinguin.

El creixement de les diferents àrees de servei del Grup, el manteniment de cotes altes de creixement de la base social gràcies a l'activa prescripció dels mateixos socis, el creixement de les oficines d'atenció en un procés d'expansió que té com a factors limitatius l'estabilitat financera de l'Entitat i la qualitat del servei al soci són palanques que ens han portat a un compliment anticipat de bona part dels objectius del Pla Estratègic 2012/2015 i que ens dona empenta per plantejar, al llarg d'aquest 2015, nous reptes de futur per a Caixa d'Enginyers.

2014, un any de forta implicació de tots els *stakeholders* del Grup –els proveïdors, que ens aporten els seus serveis; els professionals, que desenvolupen el seu dia a dia amb esforç i fort compromís; els socis, que ens atorguen l'actiu més valuós: la confiança; i el Consell Rector, que és el principal garant d'aquesta confiança–, suposa un pas ferm en el desenvolupament econòmic i social del Grup Caixa d'Enginyers i, gràcies a tots, està sent possible crear VALOR COMPARTIT com a element que, unit a la COOPERACIÓ, permet a les societats avançar i desenvolupar-se sense perjudici de ningú de forma sostenible, respectuosa amb les diferències i cercant, en definitiva, el BÉ COMÚ.

JOAN CAVALLÉ MIRANDA
Director General

INFORME ANUAL 2014

Llegit a l'Assemblea General celebrada el dia 21 de maig de 2015

DADES GENERALS

Caixa de Crèdit dels Enginyers Societat Cooperativa de Crèdit, CAIXA D'ENGINYERS, es va fundar l'any 1967.

Figura inscrita en el Registre Especial del Banc d'Espanya amb el número 3.025.

Inscrita en el Registre de Cooperatives Central amb el número 14.651 clau 1698-SMT del Ministeri de Treball.

Inscrita en el Registre Mercantil de Barcelona, foli 1, tom 21.606, full B-25.121, inscripció 1a.

CAIXA D'ENGINYERS és membre del Fons de Garantia de Dipòsits.

CAIXA D'ENGINYERS té atorgada la condició d'Entitat Gestora d'Anotacions en Compte de Deute de l'Estat.

CAIXA D'ENGINYERS té atorgada la condició d'Entitat Dipositària de Fons d'Inversió Mobiliària.

CAIXA D'ENGINYERS té atorgada la condició d'Entitat Dipositària de Fons de Pensions.

CAIXA D'ENGINYERS és membre de la Unió Nacional de Cooperatives de Crèdit (UNACC).

CAIXA D'ENGINYERS és membre d'AIAF Mercat de Renda Fixa SA.

CAIXA D'ENGINYERS és participant directe en TARGET2-Banc d'Espanya.

CAIXA D'ENGINYERS és membre de la Central d'Anotacions del Mercat de Deute Públic.

CAIXA D'ENGINYERS és participant del Servei de Compensació i Liquidació de la Borsa de Valors de Barcelona.

CAIXA D'ENGINYERS és col·laboradora en el programa d'Emissions de Deute de la Generalitat de Catalunya.

CAIXA D'ENGINYERS és membre liquidador de MEFFRepo.

CAIXA D'ENGINYERS és membre d'Spainsif - Fòrum Espanyol d'Inversió Socialment Responsable.

CAIXA D'ENGINYERS és membre del Mercat Alternatiu de Renda Fixa (MARF).

CAIXA D'ENGINYERS és membre d'European DataWarehouse GmbH, la base de dades europea d'informació d'emissions de titulització.

El Consell Rector convoca l'Assemblea General Ordinària dins del primer semestre natural de l'any mitjançant anunci publicat en premsa d'àmplia difusió en l'àmbit d'actuació de l'Entitat. En aquesta Assemblea es tracten els temes següents: examen i aprovació de l'Informe Anual, Balanç, Compte de Resultats, distribució de Beneficis i aplicació del seu repartiment. També es tracta l'aplicació concreta del Fons d'Educació i Promoció.

Domicili social: Via Laietana, 39-08003 Barcelona

Número d'Identificació Fiscal: F-08216863

Telèfon: 93 268 29 29

Fax: 93 310 00 60

Internet: www.caixa-enginyers.com

Correu electrònic: Contacti.CdE@caixa-enginyers.com

SWIFT: CDENESBB

ÍNDEX

1.	Carta del President	2
2.	Carta del Director General	4
3.	El Grup Caixa d'Enginyers en xifres	10
4.	Presentació del Grup Caixa d'Enginyers	15
4.1	Missió, visió, valors i eixos estratègics	20
4.2	La nostra activitat	22
4.2.1	Segmentació comercial	22
4.2.2	Investigació, desenvolupament i tecnologia	24
4.2.3	Canals i xarxes	26
5.	Govern Corporatiu	29
5.1	Estructura organitzativa	30
5.2	Bon Govern	33
6.	Creació de valor compartit per als grups d'interès	37
6.1	Equip humà	39
6.1.1	Perfil de la plantilla	39
6.1.2	Igualtat d'oportunitats	40
6.1.3	Formació	41
6.1.4	Seguretat i salut laboral	42
6.1.5	Relació amb Direcció General	43
6.2	Socis	44
6.2.1	Comptes i dipòsits	44
6.2.2	Serveis de finançament	45
6.2.3	Mitjans de pagament	48
6.2.4	Productes d'inversió	49
6.2.5	Gestió de la inversió	50
6.2.6	Negoci assegurador	51
6.2.7	Servei d'Atenció al Soci/Client	52
6.2.8	Comunicació	52
6.2.9	Ingenium Shopping	54
6.2.10	Generant valor per als socis	56
6.3	Comunidad	57
6.3.1	Fundació Caixa d'Enginyers	58
6.3.2	Fons d'Educació i Promoció	59
6.4	Medi ambient	60

7.	Entorn macroeconòmic	63
7.1	Mercats financers	68
7.2	Sistema financer espanyol	74
7.2.1	Procés d'unió bancària	74
7.2.2	Evolució del negoci del sistema financer	75
8.	Estats financers	79
8.1	Estats financers individuals de Caixa d'Enginyers	80
8.2	Estats financers consolidats del Grup Caixa d'Enginyers	88
9.	Informe financer del Grup Caixa d'Enginyers	97
9.1	Informe de l'activitat	100
9.1.1	Actiu	100
9.1.2	Passiu i altres recursos gestionats	107
9.1.3	Fons propis	112
9.2	Resultats	114
9.2.1	Resultat consolidat	114
9.2.2	Resultats individuals de les entitats del Grup	117
9.2.3	Retribució dels òrgans de govern	118
9.2.4	Proposta de distribució de resultats	118
9.3	Gestió del risc	119
9.3.1	Introducció	119
9.3.2	Risc de crèdit	119
9.3.3	Risc estructural de tipus d'interès	123
9.3.4	Risc estructural de liquiditat	123
9.3.5	Risc de mercat	124
9.3.6	Risc operacional	125
9.3.7	Risc de negoci	126
9.3.8	Risc reputacional	127
9.3.8	Àrea de Gestió Global del Risc	128
9.4	Solvència	128
10.	Comptes anuals i informe de gestió	131
11.	Informe d'auditoria	304

EL GRUP CAIXA D'ENGINYERS EN XIFRES

SOCIS

Prop de 130.000 SOCIS han dipositat la seva confiança en Caixa d'Enginyers. El 2014 hem assolit la xifra de 129.916 socis, un 6,57% més que l'any anterior.

130.000

Socis

RÀTIO DE CAPITAL TOTAL

Molt per sobre del 8% mínim requerit a les entitats financeres. A més, el 2014 s'ha enfortit l'estructura de riscos, amb una ràtio de liquiditat estructural del 120,70%.

14,39%

RESULTAT DE L'EXERCICI

El resultat de l'exercici del Grup, en data 31 de desembre de 2014, és de 10.527 milers d'euros, la qual cosa representa un increment d'un 43,91% respecte al tancament de l'exercici 2013.

+43,91%

RÀTIO DE COBERTURA

Significativament superior a la mitjana del sector, que ha tancat l'exercici 2014 en el 58,10%.

117,05%

PROFESSIONALS

Comptem amb un equip humà format per 391 professionals altament qualificats i amb experiència, amb una mitjana d'edat de 38 anys, que ha augmentat en un 9,22% respecte al 2013.

391

Professionals

ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ

El resultat de les activitats d'explotació ha augmentat 4.180 milers d'euros (44,44%, en termes relatius) i ha estat de 13.585 milers d'euros el 31 de desembre de 2014.

+44,44%

VOLUM DE NEGOCI

El volum de negoci del Grup Caixa d'Enginyers el 2014 ha estat de 5.049 milions d'euros, un 8,61% més que el 2013.

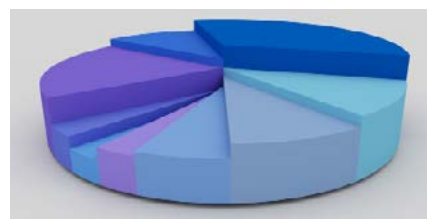
+8,61%

RECURSOS GESTIONATS I FONTS PROPIS

El 2014 han augmentat un 11,58% els recursos gestionats i fons propis (recursos de passiu, recursos intermediaris i fons propis) del Grup i han assolit la xifra de 3.740 milions d'euros.

+11,58%

ACTIU TOTAL

L'actiu total del Grup, en data 31 de desembre de 2014, és de 2.599 milions d'euros, la qual cosa representa un increment del 9,69% respecte al tancament de l'exercici 2013. El crèdit a la clientela ascendeix a 1.391 milions d'euros, 11 milions d'euros més que els registrats el 2013.

+230

milions d'euros

ROE

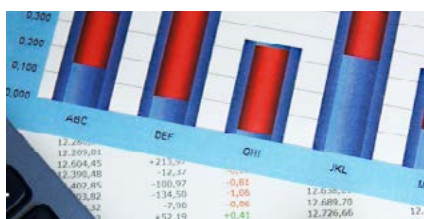
En termes de rendibilitat, la rendibilitat sobre recursos propis (ROE) ha incrementat respecte a l'exercici anterior i se situa al tancament de l'exercici 2014 en el 8,35%, davant del 6,06% aconseguit el 31 de desembre de 2013.

8,35%

MILLORA DEL RÀTING

De les titulitzacions unicedents Caixa Enginyers TDA1 i Caixa Enginyers AyT2, que se situen, al tancament de l'exercici 2014, en A1 i AA+, segons les agències de qualificació Moody's i Fitch.

A1 y AA+

RÀTIO DE MOROSITAT

La ràtio de morositat del 2,89% contrasta amb els nivells elevats de morositat que ha mantingut el sector (12,51%), la qual cosa confirma la gestió adequada del risc de crèdit duta a terme per l'Entitat.

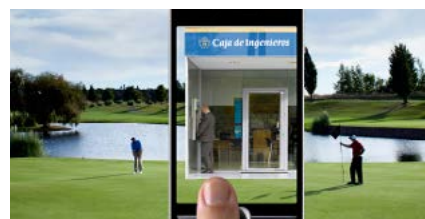
2,89%

FUNDACIÓ CAIXA D'ENGINYERS

Més de 2 milions d'euros destinats a projectes de la Fundació Caixa d'Enginyers, com a expressió del nostre compromís amb l'acció social.

+2

milions d'euros

ROA

La rendibilitat sobre actius (ROA) ha incrementat del 0,31% al 0,41%, el 31 de desembre de 2013 i 2014, respectivament.

0,41%

CANAL *ON-LINE*

Usuaris del canal *on-line* el 2014. La Banca Mòbil ha experimentat un creixement del 52% el 2014, amb un increment del 89% de les operacions.

+100.000

usuaris

4. PRESENTACIÓ DEL GRUP CAIXA D'ENGINYERS

4. PRESENTACIÓ DEL GRUP CAIXA D'ENGINYERS

Caixa d'Enginyers va néixer el 1967, quan un grup d'enginyers industrials va decidir constituir una societat cooperativa de crèdit. En els 48 anys transcorreguts des d'aleshores, el creixement del Grup ha estat continu.

Caixa d'Enginyers és avui un grup financer i assegurador que desenvolupa un model de banca personal, comercial i institucional al territori espanyol i que té la vocació de prestar servei als professionals, tant si són enginyers com si tenen altres professions.

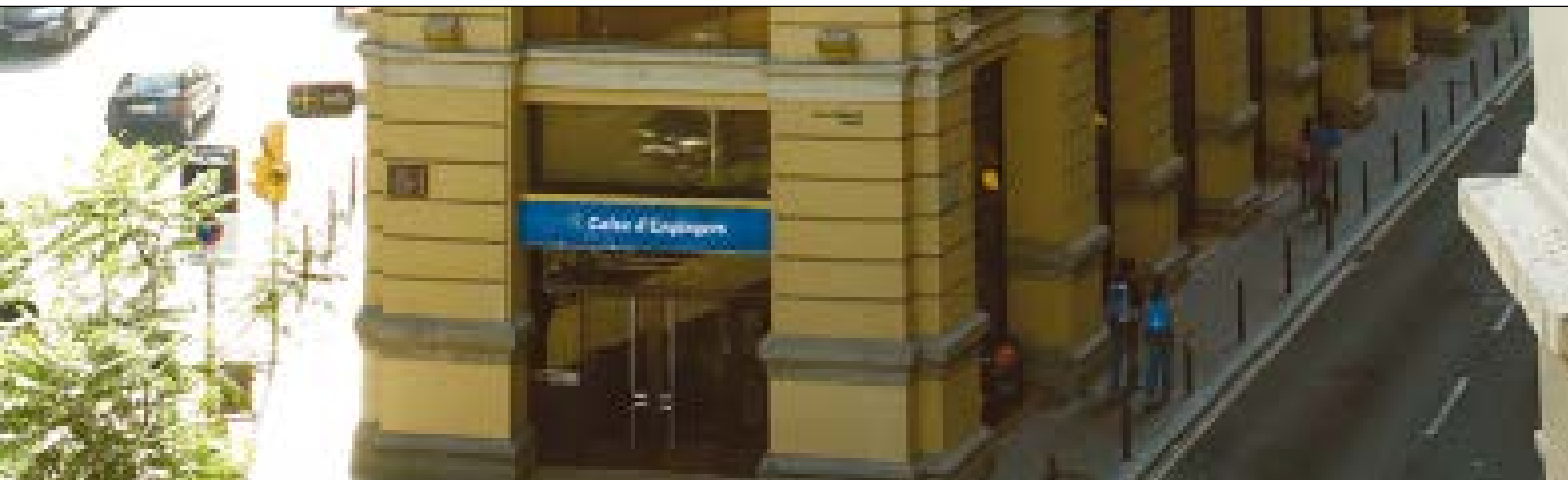
L'Entitat té una vocació ben definida des del seu origen: prestar serveis financers personalitzats amb les millors condicions de sostenibilitat. Com que és una societat cooperativa de crèdit, els beneficis obtinguts reverteixen directament en tots els socis, la qual cosa permet oferir-los

nombrosos avantatges addicionals i serveis professionals i personals. El model cooperatiu, base del Grup Caixa d'Enginyers, impulsa principis d'ètica, compromís i confiança i responsabilitat social i, per tant, un retorn per als socis i col·laboradors, per a les comunitats professionals i també per al conjunt de la societat.

El Grup Caixa d'Enginyers està format per diferents societats que potencien la capacitat de servei i atenció al soci: Caixa d'Enginyers Gestió, societat gestora de fons d'inversió; Caixa d'Enginyers Vida, companyia d'assegurances i reassegurances i societat gestora de plans i fons de pensions; Caixa d'Enginyers Bancassegurances, operador de bancassegurances; Fundació Caixa d'Enginyers, vehicle del compromís social del Grup; Ingenium Shopping, Cooperativa

de Consumidors i Usuaris dels Enginyers; i Norbolsa, societat de valors, com a entitat associada. Caixa d'Enginyers, Societat Cooperativa de Crèdit, actua com a societat matriu.

**"130.000 SOCIS CONFIEN EN EL
GRUP CAIXA D'ENGINYERS"**

SOCIETATS QUE COMPONEN EL GRUP CAIXA D'ENGINYERS

Denominació social	Domicili social	Objecte social
Caixa de Crèdit dels Enginyers, S. Coop. de Crèdit	Via Laietana, 39 08030 Barcelona	Societat cooperativa de crèdit que realitza tot tipus d'operacions actives, passives i de serveis que constitueixen l'activitat bancària, amb atenció preferent a les necessitats financeres dels seus socis
Caixa Enginyers Gestió, Societat Gestora d'Institucions d'Inversió Col·lectiva, SAU	Casp, 88 08010 Barcelona	Societat gestora de fons d'inversió del Grup Caixa d'Enginyers
Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU	Casp, 88 08010 Barcelona	Companyia d'assegurances del ram de vida, que comercialitza productes relacionats amb la previsió social complementària, i gestora de fons de pensions
Cooperativa de Consumidors i Usuaris dels Enginyers (Ingenium Shopping)	Via Laietana, 39 08003 Barcelona	Prestació de serveis i venda d'articles i subministraments per al consum dirigida als socis
Caixa Enginyers, Operador de Bancassegurances Vinculat, SLU	Casp, 88 08010 Barcelona	Realització de l'activitat de mediació d'assegurances com a operador de bancassegurances
Norbolsa, SV, SA*	Plaça Euskadi, 5 48009 Bilbao	Empresa de serveis d'inversió
Fundació Caixa d'Enginyers	Potosí, 22 08030 Barcelona	Vehicle del compromís social del Grup

* Entitat associada. Caixa d'Enginyers manté una participació del 10% en Norbolsa, SV, SA. Tot i que la participació és inferior al 20% del capital social, la influència significativa en aquesta participada s'evidencia en tenir representació en el seu Consell d'Administració.

ORGANIGRAMA CORPORATIU DE LES SOCIETATS DEL GRUP CAIXA D'ENGINYERS

PRESIDENT
Josep Oriol Sala Arlandis

DIRECTOR GENERAL
Joan Cavallé Miranda

CONSELL RECTOR

President
Josep Oriol Sala Arlandis

Vicepresident
Manuel Bertran Mariné

Secretari
Enric Homs Martínez

Vocals
David Parcerisas Vázquez*
Antoni Sansalvadó Tribó**
Pedro A. Hernández del Santo
Pedro Marín Giménez
Jaime Roure Pagés
José María Pera Abadía
Félix Masjuán Teixidó
Sebastià Carrión Morros
Josep M. Muxí Comellas
Antonio Santamans Olivé*
Montserrat Salleras Costal

COMISSIÓ EXECUTIVA

President
Josep Oriol Sala Arlandis

Secretari
Enric Homs Martínez

Membres
Manuel Bertran Mariné
Pedro A. Hernández del Santo

COMITÈ DE DIRECCIÓ

Joan Cavallé Miranda
Agustí López Millán
Jordi Marsan Ruiz
Federico Ariza González
Montse Bertran Bergua
Víctor Cardona Vernet
Francesc Durán Lorenzo
Jaume Franco Domingo
David Murano Casanovas
José L. Sánchez Rabaneda
Isabel Sánchez Soria

* Incorporat durant l'exercici 2014.

** Ha causat en baixa durant l'exercici 2014.

GRUP FINANCER CAIXA D'ENGINYERS**Caixa Enginyers Gestió, Societat Gestora d'Institucions
d'Inversió Col·lectiva, SAU**

President
Màxim Borrell Vidal

Consellers
Ferran Sicart Ortí
Jordi Martí Pidelaserra
Màxim Borrell Vidal

Director General
Xavier Fàbregas Martori

Caixa Enginyers, Operador de Bancassegurances Vinculat, SLU

Administrador Únic
Agustí López Millán

**Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i
Reassegurances, SAU**

President
Jaume Bassa Pasqual***
Màxim Borrell Vidal****

Vicepresident
Joan Cavallé Miranda

Vocal
Ferran Sicart Ortí*****

Director General
Francesc Durán Lorenzo

FUNDACIÓ CAIXA D'ENGINYERS

President
Josep Oriol Sala Arlandis

Vicepresident
Manuel Bertran Mariné

Secretari
Enric Homs Martínez

Patrons
David Parcerisas Vázquez*
Antoni Sansalvadó Tribó**
Pedro A. Hernández del Santo
Pedro Marín Giménez
Jaime Roure Pagés
José María Pera Abadía
Félix Masjuán Teixidó
Sebastià Carrión Morros
Josep M. Muxí Comellas
Antonio Santamans Olivé*
Montserrat Salleras Costal
Josefina Cambra Giné
Aurelio Luis Azafía García
Salvador Domingo Comeche
Ramón Ferrer Canela
Benjamín Manuel Calvo Pérez
Francisco Javier Turégano Gómez
Joan Vallvé Ribera
Joan Cavallé Miranda

*** Ha causat baixa durant el primer trimestre del 2015.

**** Assumeix el càrrec de President en el primer trimestre del 2015 i és baixa com a Vocal.

***** Incorporat durant el primer trimestre del 2015.

4.1 MISSIÓ, VISIÓ, VALORS I EIXOS ESTRATÈGICS

MISSIÓ

Aportar valor sostenible

El Grup Caixa d'Enginyers és un grup cooperatiu de serveis orientat a les comunitats professionals amb la missió d'aportar als socis valor sostenible en els àmbits financer, professional i personal.

Per fer-ho estableix relacions a llarg termini que es basen en l'ètica, el compromís i la confiança, i vetlla per la fortalesa del Grup com a mitjà per proporcionar un retorn als socis, als col·laboradors, a les comunitats professionals i a la societat.

Per la seva focalització i excel·lència de servei és el líder i la referència del sector per a les comunitats professionals, a les quals destina, a través de la Fundació Caixa d'Enginyers, la seva acció social.

VISIÓ

Ser l'Entitat de referència

Volem ser l'Entitat de referència de les comunitats professionals amb què ens relacionem i, més concretament, la principal dels nostres socis, amb una vinculació que vagi més enllà del vessant purament financer.

Per a això, proporcionem assessorament i solucions adaptades a la realitat i les necessitats individuals de cada soci amb un servei diferencial. Comptem amb un equip humà qualificat i compromès amb la missió de l'Entitat, apostem per la innovació i la tecnologia i treballem constantment en la millora de l'eficiència com a camí per donar sostenibilitat a la nostra proposta de valor.

VALORS Compromís amb els nostres socis i amb la societat

Integritat.

Fidelitat als nostres principis i a nosaltres mateixos. Obrar amb honestetat, confiabilitat, responsabilitat i transparència en la gestió dels negocis, el treball, les relacions i el compliment dels compromisos establerts.

Compromís.

Capacitat d'entrega i de persistència per aconseguir els objectius establerts. És la manifestació de la constància i de la iniciativa.

Excel·lència.

Fer la nostra feina de forma excel·lent per ser la referència de banca per a professionals, per buscar enèrgicament solucions imaginatives per als nostres socis i per millorar de forma contínua.

Professionalitat.

Treballar amb eficàcia, rigor i empatia gràcies a l'esforç, al treball en equip i a la formació contínua.

Proximitat.

Proximitat física i emocional al soci. Construir relacions sòlides, estables i duradores amb els nostres socis, basades principalment en la confiança mútua i el coneixement de les seves necessitats.

EIXOS ESTRATÈGICS

1. Creixement.

Créixer dins del segment dels millors professionals d'Espanya, amb un fort èmfasi en la vinculació dels socis i les solucions globals per ser l'entitat financera principal dels nostres socis.

2. Excel·lència en el servei.

Desenvolupar un model de qualitat de servei simplificant tràmits i millorant encara més l'experiència dels socis en el tracte amb Caixa d'Enginyers.

3. Eficiència.

Maximitzar l'eficiència de Caixa d'Enginyers mitjançant increments de productivitat, buscant oportunitats de sinergia a través de socis i aliances i suportant el creixement, en un entorn de costos continguts.

4. Persones.

Potenciar les persones que treballen en el Grup com a element clau de futur i impulsar la transformació cultural cap a un model amb més delegació, iniciativa, assumpció de responsabilitats i totalment orientat al soci i al mercat.

5. Solvència i transparència.

Mantenir la prudència en la gestió i el control del risc i convertir la transparència cap al soci i el mercat en un valor diferencial.

4.2 LA NOSTRA ACTIVITAT

Com ja ha passat en els últims anys, Caixa d'Enginyers ha continuat creixent durant el 2014 i ha augmentat les xifres d'activitat, el volum de negoci i, sens dubte, el nombre de socis que han dipositat en l'Entitat la seva confiança.

4.2.1 Segmentació comercial

La segmentació comercial en la gestió de l'Entitat ens permet la recerca de l'excel·lència del servei prestat, mitjançant l'adaptació de la proposta de serveis a les necessitats financeres i asseguradores dels nostres socis.

La nostra Xarxa d'Oficines ha crescut significativament durant el 2014 i s'han inaugurat tres noves oficines, una a Girona i dues a Barcelona, de manera que s'ha completat una xarxa de 23 oficines distribuïdes de la forma següent:

- a Barcelona (9)
- a Sant Cugat
- a Madrid (2)
- a Sevilla (2)
- a València
- a Saragossa
- a Alacant
- a Girona
- a Palma de Mallorca
- a Bilbao
- a Màlaga
- a Lleida

A més de l'Oficina Directa, des d'on s'ofereix el servei a tots els nostres socis.

BANCA UNIVERSAL

A les nostres oficines estan integrats els serveis de Banca Universal, dels quals també formen part els serveis d'accés remot (**telenginyersfono**, **telenginyersweb** i **BANCAMòbil**).

BANCA PERSONAL

Els Gerents de Comptes de Banca Personal de l'Entitat adequen les inversions i els plans d'estalvi a les necessitats de cada soci i els adapten segons el seu perfil de risc, l'objectiu de l'estalvi o de la inversió, l'horitzó temporal i els escenaris econòmics. Així gaudeixen d'uns serveis financers i asseguradors personalitzats.

A finals de 2014, l'Entitat comptava amb 67 Gerents de Comptes de Banca Personal i més de 15.000 socis feien ús d'aquest servei personalitzat.

BANCA INSTITUCIONAL

Caixa d'Enginyers col·labora amb diverses institucions acadèmiques i professionals. Aquesta col·laboració, que es materialitza a través de convenis de col·laboració, suposa l'oferta de serveis i productes específics per a cada un dels sectors i per als estudiants o professionals representats per aquestes institucions (col·legis professionals, universitats, etc.).

Els 19 nous convenis de col·laboració amb col·legis professionals, associacions i institucions acadèmiques (universitats) firmats el 2014 situen en un total de 183 els convenis vigents. A través d'aquests convenis, Caixa d'Enginyers ha arribat a, aproximadament, 50.000 nous professionals i estudiants.

Al llarg de 2014, s'han realitzat més de 50 activitats en col·laboració amb universitats, escoles i associacions. D'altra banda, pel que fa a institucions públiques, s'han assolit acords rellevants amb diverses associacions i organismes públics com l'Ajuntament de Molins, l'Ajuntament de Màlaga o la Generalitat de València.

67

gerents de Banca Personal

15.000

socis fan ús d'aquest servei

183

convenis de col·laboració

50.000

nous professionals

8.000

**empreses assistides
per Banca Empreses**

17

productes diferenciats

L'Entitat ha firmat diferents convenis amb entitats com PIMEC, PIMEM, Cecot o l'Associació del Terciari Avançat d'Alacant, amb l'objectiu de potenciar l'emprenedoria, els nous empresaris i les pimes. A més, s'han obert nous convenis amb escoles i associacions professionals en ubicacions on Caixa d'Enginyers no disposa d'oficina presencial com, per exemple, Tarragona, Manresa o Màlaga; d'aquesta manera, l'Entitat es fa visible en aquest territori i permet la captació de nous socis.

NEGOCI MAJORISTA

L'any 2014 ha estat el primer any de funcionament de l'àrea de Negoci Majorista. Aquest servei, que s'ofereix a través de les àrees responsables del finançament corporatiu, té per objectiu donar valor a inversors institucionals, a corporacions, a administracions públiques, a companyies asseguradores i a altres entitats financeres.

Aquest servei ja ha donat els seus primers fruits dinamitzant i aprofitant sinergies entre les diferents àrees de Caixa d'Enginyers. Un exemple d'això ha estat la participació en operacions en el mercat primari d'emissió de bons corporatius, atorgant finançament a corporacions o obrint noves línies de negoci amb altres entitats financeres en l'àmbit de la intermediació d'actius financers.

BANCA A EMPRESSES

L'any 2014 ha estat l'any de consolidació del servei de Banca a Empreses a la ciutat de Barcelona i a la de Madrid. Aquest servei, iniciat en el 2013, disposa de 17 productes diferenciats per al finançament a favor de les empreses i està adreçat especialment a les pimes afins al nostre col·lectiu.

Actualment, s'està donant aquest servei a més de 8.000 empreses que estan associades a l'Entitat.

4.2.2 Investigació, desenvolupament i tecnologia

Tal com s'ha produït en els últims anys, el 2014 Caixa d'Enginyers ha realitzat una important inversió en tecnologia, amb la finalitat de millorar la qualitat de la gestió i la personalització dels serveis als socis, així com per complir amb els requeriments de la nova normativa sorgida.

El 2012 es va aprovar el Pla Estratègic 2012-2015, l'objectiu del qual era implantar millores en els sistemes d'informació i innovar en els processos de negoci. En línia amb aquest programa, durant el 2014 l'àrea de Sistemes d'Informació i Tecnologia ha continuat treballant amb la implantació del programa de transformació tecnològica del Grup. En aquest àmbit, una de les actuacions més destacables dutes a terme ha estat l'acabament del projecte per al nou sistema de lloc de treball i escriptori virtual, que permet des de qualsevol dispositiu i lloc accedir de manera remota als sistemes. Una altra de les accions realitzades ha estat l'inici del projecte de renovació dels equips i sistemes UNIX i Oracle amb l'adquisició d'aquests equips i la definició del seu projecte d'implantació, que es durà a terme el 2015. Aquests sistemes constitueixen la base de les aplicacions del Grup.

El canvi i cada vegada més exigent marc regulador europeu del sector financer ha suposat que, un any més, Caixa d'Enginyers hagi continuat destinant esforços i recursos durant aquest 2014 per evolucionar i adaptar els sistemes als nous requeriments legals. Per aquesta raó, gran part de la inversió anual realitzada s'ha destinat a les tecnologies de la informació. En aquest sentit, s'han buscat sinergies entre les diferents necessitats i s'ha aprofitat per renovar les aplicacions que suporten els processos de control i *reporting* als organismes supervisors, com és el cas de la CIR del Banc d'Espanya, el Sistema de Prevenció de Blanqueig de Capitals, el *reporting* COREP/FINREP per al Banc Central Europeu o la substitució del Sistema Nacional de Compensació Electrònica pel sistema SEPA per a l'intercanvi de rebuts i transferències.

Paral·lelament a les accions dutes a terme en els sistemes d'informació, durant el 2014 s'han realitzat altres projectes l'objectiu dels quals era millorar l'oferta de serveis a la disposició dels nostres socis, reduir el risc operacional i incrementar l'eficiència operativa. Tot seguit s'enumeren els projectes més destacables:

- Desenvolupament tecnològic de nous productes.
- Millores en la contractació a través de **telenginyersweb**.
- Finalització de la implantació de la primera fase del projecte de gestió d'ALM bancari (*Asset Liability Management*).
- Ampliació de continguts en el datawarehouse, que s'ha convertit en el repositori corporatiu, i que constitueix la nova font d'informació dels nous sistemes de *reporting*. A més, s'han continuat els primers projectes pilot de *Business Intelligence*, que permetran, en el futur, facilitar l'anàlisi de dades.
- Inici del projecte del nou CRM, en la seva fase d'enfocament i definició.
- Inici del projecte de la nova plataforma per a la filial Caixa Enginyers, Operador de Bancassegurances Vinculat, SLU, que permetrà un servei més àgil i òptim en l'àmbit de les assegurances.
- Llançament del projecte ARIES, que consisteix a renovar completament l'aplicació d'actiu i riscos de l'Entitat, per tal d'oferir un millor servei en l'àmbit dels productes d'actiu (préstecs, crèdits i avals).
- Llançament dels primers projectes en l'àmbit de mobilitat (telèfons intel·ligents i tauletes tàctils), els quals es van establir en l'estratègia de mobilitat definida en l'exercici 2013, que permetran més proximitat dels socis a través del canal mòbil, aprofitant de forma més òptima el potencial d'aquesta tecnologia.

4.2.3 Canals i xarxes

Per a Caixa d'Enginyers és important disposar de diversos canals per garantir una comunicació de qualitat amb els seus socis. Per assegurar aquesta comunicació i, a més, dotar-la de més flexibilitat, continuem apostant per una estratègia omnicanal, oferint canals no presencials de qualitat interrelacionats i que permetin als usuaris tenir una experiència única independentment del canal pel qual accedeixin.

Actualment, Caixa d'Enginyers compta amb els canals de comunicació no presencial següents:

- **telenginyersweb**
- **BANCAMòbil**
- **telenginyersfono**
(Banca telefònica)

Durant el 2014 s'ha treballat per consolidar els serveis iniciats el 2013, s'ha incorporat la possibilitat de contractar fons d'inversió en rigorós *on-line* a través de

telenginyersweb i s'ha continuat amb la promoció i la millora dels canals existents. A més, continuem treballant en el servei de **BANCAMòbil** per dotar-lo de noves funcionalitats i combinar una oferta multiplataforma en la qual el soci tria en cada moment el canal que més li interessi.

A continuació es presenten dades relatives a l'ús per part dels socis d'aquests canals de comunicació.

■ **telenginyersweb****99.657**

usuaris

↑ 7% respecte al 2013

77%

de socis de l'Entitat disposen
del canal *on-line* i d'aquests
el 60% són usuaris actius
(accedeixen com a mínim
1 vegada/mes)

32,7milions d'operacions
realitzades

↑ 19% respecte al 2013

■ **BANCAMòbil****+52%**

usuaris actius

1.700.591

operacions

↑ 89% respecte al 2013

■ **telenginyersemail****18.604**

usuaris

19% del total dels usuaris de
telenginyersweb

■ **telenginyersfono****66%**

del total dels socis de
l'Entitat disposa del servei

4.723

són usuaris actius

425.052

operacions

5. GOVERN CORPORATIU

5. GOVERN CORPORATIU

5.1 ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

Caixa d'Enginyers du a terme la seva activitat sota el compromís ferm de donar compliment als requeriments dels seus diferents grups d'interès, garantint la transparència, l'ètica i el bon govern de l'Entitat.

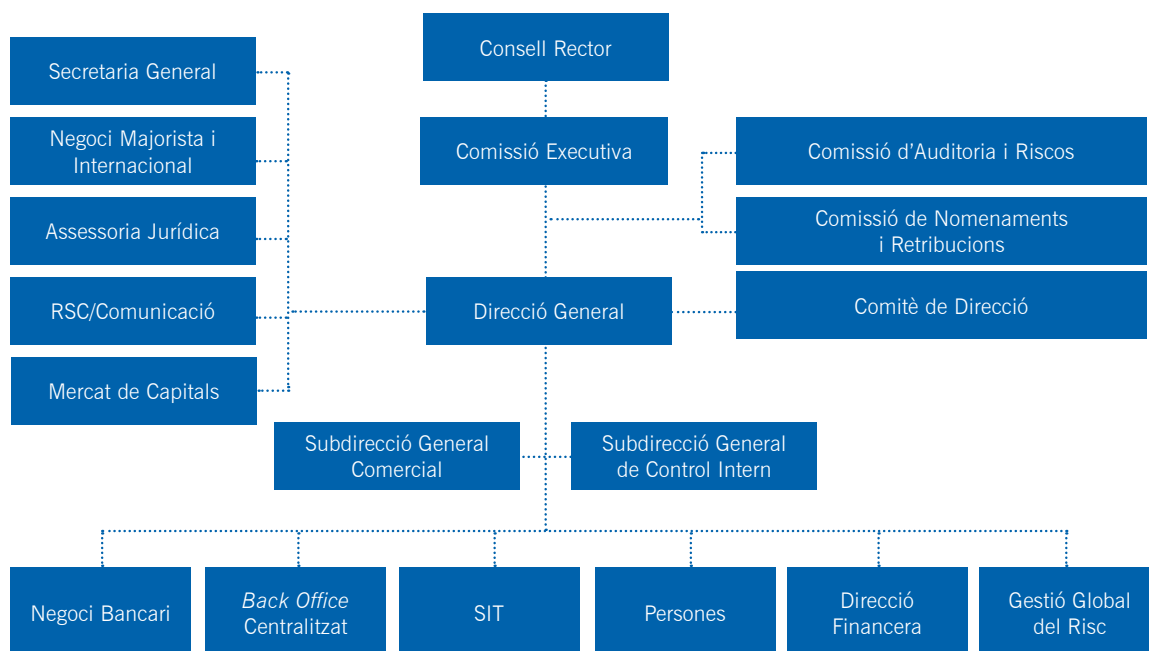
Els òrgans de govern sobre els quals recau el control i la gestió de l'Entitat són l'Assemblea

General, el Consell Rector i, com a òrgan delegat d'aquest consell, la Comissió Executiva. L'Entitat també té dues comissions assessores i de supervisió, la Comissió d'Auditoria i Riscos i la Comissió de Nomenaments i Retribucions, que afavoreixen el seu control.

La Direcció General, en dependència directa del Consell Rector, participa també de forma clau en el control i la gestió de l'Entitat. Les seves funcions queden establertes en els Estatuts de l'Entitat i és d'aquesta Direcció

de qui depèn el Comitè de Direcció, màxim òrgan de govern intern de gestió i control.

L'organigrama següent mostra l'estructura organitzativa i de govern de l'Entitat.

Assemblea General

La constitueixen els socis o representants dels socis i és el màxim òrgan d'expressió de la voluntat social. Entre les seves funcions hi ha la de fixar la política general de la Cooperativa. A més, té facultat per debatre sobre qualsevol altre assumpte que sigui del seu interès i prendre decisions obligatòries amb limitació de les matèries que no siguin competència de cap altre òrgan social de l'Entitat. El seu funcionament i les seves facultats estan recollits en els Estatuts de l'Entitat.

Consell Rector

Principal òrgan d'administració de l'Entitat, és responsable del govern, l'alta gestió i la representació de la Caixa d'Enginyers. Es compon de tretze membres titulars, president, vicepresident, secretari i deu vocals. Dotze dels membres són elegits d'entre els socis, per l'Assemblea General, en votació secreta i pel nombre de vots més alt. El membre que resta és un treballador de l'Entitat, també elegit per votació dels empleats, el mandat del qual té la mateixa durada que la resta de consellers.

Les facultats representatives del Consell Rector s'estenen a tots els actes relacionats amb les activitats que integren l'objecte social. Té competència per establir les

directrius generals d'actuació i per exercitar totes les facultats que no estiguin reservades per llei o pels Estatuts a altres òrgans socials. El Consell compta amb un Reglament Intern de Funcionament, en el qual es recullen les seves funcions, responsabilitats, atribucions i obligacions. El Consell es reuneix tantes vegades com sigui precís per al correcte compliment de les seves funcions, i com a mínim 6 vegades a l'any.

En el cas del president, a més, li corresponen com a funcions addicionals més rellevants la representació legal de l'Entitat, la convocatòria de sessions dels òrgans socials dels quals formi part, la vigilància i el compliment dels acords societaris, la firma social i l'execució dels acords adoptats pels òrgans socials.

Comissió Executiva

Òrgan delegat del Consell Rector, està constituït pel president, el vicepresident, un secretari i un màxim de dos vocals del Consell Rector. La Comissió Executiva pot exercir les facultats delegades pel Consell Rector respecte a la gestió i administració (llevat d'aquelles que per imperatiu legal resultin indelegables) i que estan recollides en el Reglament Intern de Funcionament del Consell. La Comissió es reuneix un mínim de 12 vegades l'any.

Comissió de Nomenaments i Retribucions

Comissió delegada del Consell Rector, de naturalesa supervisora i d'assessorament en matèria de remuneracions, selecció i nomenament de membres del Consell, de l'Alta Direcció, del personal clau i dels titulars de les funcions de control intern. A aquesta Comissió li correspon l'anàlisi i el seguiment periòdic de la política de selecció, nomenaments i cessament dels càrrecs esmentats anteriorment, així com de la Política Retributiva, vetllant perquè estigui alineada amb una gestió sana i prudent de l'Entitat. Està composta per quatre membres del Consell, amb la figura d'un president, un secretari i dos vocals, i es reuneix amb una periodicitat mínima anual. La Comissió disposa d'un Reglament Intern de Funcionament, aprovat pel Consell Rector, en el qual es recullen les funcions esmentades, responsabilitats, atribucions i obligacions.

Comissió d'Auditoria i Riscos

Comissió delegada del Consell Rector, de naturalesa supervisora i d'assessorament, a qui li correspon l'anàlisi i el seguiment periòdic del risc en l'àmbit de les atribucions delegades, i té per objectiu assistir al Consell en la determinació i seguiment de l'estratègia de riscos i de les activitats de l'àrea de control intern de l'Entitat. Està composta per quatre membres del Consell, amb la figura d'un president, un secretari i dos vocals, i es reuneix amb una periodicitat mínima trimestral. La Comissió disposa d'un Reglament Intern de Funcionament, aprovat pel Consell Rector, en el qual es recullen les funcions esmentades, responsabilitats, atribucions i obligacions.

Direcció General

El Director General és designat pel Consell Rector i, sota la seva dependència, exerceix les atribucions de l'administració empresarial ordinària de l'Entitat a partir dels criteris de direcció establerts pel Consell. Les atribucions se li atorguen mitjançant una escriptura pública d'apoderament i les seves funcions queden definides en els Estatuts Socials de l'Entitat.

Comitè de Direcció

Òrgan intern en dependència de la Direcció General, que té facultats generals en organització i gestió empresarial i coordina les diferents àrees de negoci i altres àrees clau de l'Entitat. El Comitè es reuneix amb una periodicitat quinzenal i el componen les direccions següents:

- Direcció General
- Subdirecció General de Control Intern
- Subdirecció General Comercial
- Direcció de Gestió Global del Risc
- Direcció Financera
- Direcció de Back Office Centralitzat
- Direcció de Persones
- Direcció de Sistemes d'Informació i Tecnologia
- Direcció de Negoci Bancari
- Direcció de Responsabilitat Social Corporativa i de Comunicació
- Direcció General de Caixa d'Enginyers Vida

Comitès de gestió i supervisió de l'activitat de l'Entitat

L'Entitat compta també amb una sèrie de comitès responsables de la presa de decisions sobre diferents impactes econòmics, reguladors i de negoci de l'Entitat, que són els següents:

- Comitè Executiu
- Comitè de Negoci
- Comitè de Supervisió i Seguiment d'Immables Adjudicats
- Comissió Tècnica-Operativa
- Comitè MiFID-RIC/AM
- Comitè de Prevenció del Blanqueig de Capitals
- Comitè de Crèdits
- Comitè de Política Creditícia
- Comitè de Mercats Financers
- Comitè ALM
- Comitè de Seguretat i Salut
- Comitè de Control Intern

5.2 BON GOVERN

Caixa d'Enginyers considera l'ètica, el compromís i la confiança, els valors bàsics sobre els quals sustenta el seu negoci. Aquests valors acompanyen l'Entitat des dels seus inicis i han permès el desenvolupament d'un model d'activitat que proporciona valor afegit a tots els seus grups d'interès.

"VALOR AFEGIT I RETORN ALS NOSTRES GRUPS D'INTERÈS, EIXOS DEL NOSTRE NEGOCI"

Amb l'objectiu d'assegurar el desenvolupament de pràctiques de Bon Govern al si de l'Entitat, Caixa d'Enginyers compta amb polítiques i normes internes que afavoreixen la seva implementació, control i seguiment. A través d'aquests mecanismes, l'Entitat afavoreix la transparència en la informació, defineix un model de negoci eficient i sostenible i especifica pautes de comportament per a tots els seus integrants.

Codi ètic

El Codi ètic de Caixa d'Enginyers estableix els valors pels quals es regeixen tots els professionals de l'Entitat i defineix els principis i normes d'actuació que han de seguir tots, empleats, directius i membres dels òrgans de govern, en la seva activitat diària.

El Codi estableix les bases per a l'observança d'una conducta basada en la integritat, honestedat, excel·lència, responsabilitat i transparència en totes les actuacions relacionades amb el desenvolupament de les funcions com a professional de l'Entitat. A més, l'Entitat compta amb normes de conducta sobre matèries concretes. Entre d'altres, disposa del Reglament Intern de Conducta en l'àmbit del Mercat de Valors (RIC).

"COMUNICACIÓ INTERNA, CLAU PER A LA NOSTRA ACTIVITAT ÈTICA I RESPONSABLE"

Així mateix, l'Entitat posa a la disposició de tots els seus treballadors un canal de denúncies, a través del qual poden comunicar possibles incompliments del Codi.

Per al correcte monitoratge de les normes de conducta anteriorment esmentades, es designa el Comitè de Control Intern com a òrgan de seguiment i resolució de possibles incompliments detectats i reportats pel aquest canal. Sobre aquesta qüestió, aquest Comitè ha de reportar als òrgans de govern, si s'escau, els aspectes següents:

- Deficiències detectades en els procediments i/o controls interns que poden posar en risc la integritat corporativa de l'Entitat i promoure la seva resolució.
- La relació de tasques de control realitzades per al compliment dels criteris i de les pautes d'actuació continguts en el Codi.
- Accions realitzades per a la resolució dels conflictes ètics que poden aflorar en el decurs de les operacions de l'Entitat, i adoptar les mesures que siguin necessàries.

Política de remuneracions

La transparència en la informació de l'Entitat arriba als aspectes retributius. Caixa d'Enginyers compta amb una Política de remuneracions aprovada pel Consell Rector que defineix els principis per afavorir una retribució coherent i alineada amb el marc regulador vigent. Pel que fa als òrgans de govern, i segons els Estatuts Socials de Caixa d'Enginyers, l'exercici del càrrec de Conseller no donarà dret a cap retribució, tot i que han d'ésser compensats de les despeses que els origini la seva funció mitjançant el sistema de dietes. Els membres d'aquests òrgans tampoc no perceben pensions o pagaments de primes d'assegurances de vida.

"SOM TRANSPARENTS AMB LA NOSTRA POLÍTICA RETRIBUTIVA"

Així mateix, Caixa d'Enginyers publica de forma anual l'Informe de Rellevància Prudencial, que inclou les remuneracions meritades a favor dels membres del Consell i del Comitè de Direcció i l'aplicació de la política retributiva de l'Entitat.

Gestió de conflictes d'interès

Els Estatuts, el Codi ètic i altres polítiques internes de desenvolupament estableixen normes de conducta encaminades a prevenir i, si s'escau, a gestionar possibles situacions de conflictes d'interès. En aquestes normes s'inclou la necessitat que en cas d'operacions o serveis cooperativitzats a favor de membres del Consell, de les seves comissions delegades, de la Direcció General o de les persones vinculades a aquests membres, dins dels límits indicats legalment, aquell es considerarà en conflicte d'interessos i no podrà participar en la votació.

"EL NOSTRE MODEL DE DEMOCRÀCIA INTERNA PREVÉ EL CONFLICTE D'INTERESSOS"

Idoneïtat dels òrgans de govern

La política de selecció i nomenaments aprovada pel Consell Rector recull l'avaluació de la idoneïtat del candidat, segons determinats requisits d'honorabilitat professional, tenint en compte aspectes com la trajectòria, l'experiència i els coneixements, els quals han de ser adequats a les funcions a exercir. Aquesta política articula mecanismes perquè el Consell, en el seu conjunt, disposi de les competències adequades per desenvolupar les seves funcions i dur a terme un bon govern de l'Entitat, segons la seva escala, mida i complexitat. Els procediments de selecció dels membres del Consell afavoreixen la diversitat d'experiències i de coneixements, i no peca de tendències que puguin implicar cap discriminació.

**"COMPTEM AMB PERFILS
PROFESSIONALS QUALIFICATS
EN ELS NOSTRES ÒRGANS DE
GOVERN"**

6. CREACIÓ DE VALOR COMPARTIT PER ALS GRUPS D'INTERÈS

6. CREACIÓ DE VALOR COMPARTIT

Caixa d'Enginyers forma part de la societat, i per això la seva activitat influeix sobre altres integrants d'aquesta societat. A continuació es relacionen aquells grups d'interès que l'Entitat té identificats i amb els quals es relaciona i interactua. Aquests Grups d'interès estan representats per mitjà del Consell Rector, en el seu conjunt, i dels seus corresponents Comitès.

SOCIS/CLIENTS

Els socis/clientes són el centre de l'activitat de l'Entitat. El compromís de l'Entitat amb els seus socis/clientes es fonamenta en la creació de valor a llarg termini, garantint la igualtat de drets, oferint la màxima transparència informativa i fomentant el diàleg continu a través dels canals existents.

EMPLEATS

La gestió de persones promou i acompanya els professionals perquè es formin i desenvolupin respectant els principis d'igualtat d'oportunitats i de conciliació de la vida personal i professional. A l'Entitat, les persones es preparen constantment per potenciar el seu talent, les seves competències i les seves habilitats, de manera que el desenvolupament d'un model d'interrelació i d'organització entre els professionals és un dels aspectes més rellevants de la generació de valor a l'Entitat. El compromís de l'Entitat amb les persones que la conformen és el d'oferir oportunitats de desenvolupament impulsant el talent a través de programes formatius de referència, promovent la diversitat i facilitant mesures de conciliació de la vida professional i personal.

PROVEÏDORS

Les entitats del Grup han d'aplicar els criteris corporativament establerts que regulen l'adquisició de béns i serveis, de manera que promoguin, sempre que sigui possible, la concurrència d'una pluralitat de proveïdors de béns i serveis, assegurin que les adquisicions de béns i serveis es produeixen conciliant la recerca de les condicions més avantatjoses per al Grup Caixa d'Enginyers en cada transacció, amb el manteniment del valor, i garanteixin l'objectivitat i transparència dels processos de decisió.

SOCIETAT

L'Entitat, com a model de banca cooperativa, s'ha caracteritzat des de la seva creació no només per la innovació, la constant de creixement i el desenvolupament de les millors pràctiques institucionals, sinó també per l'exercici d'un altre dels seus eixos de govern: l'activitat de responsabilitat social, que està estretament relacionada amb l'ètica, els principis i la cultura dels valors de l'Entitat. En aquest sentit, a través de la Fundació Caixa d'Enginyers, l'expressió de la vocació de Responsabilitat Social Corporativa, es canalitzen les accions de promoció de l'enginyeria en l'entorn social, de promoció de l'educació i la cultura, així com la contribució al foment del talent i l'excel·lència.

6.1 EQUIP HUMÀ

EVOLUCIÓ DE LA PLANTILLA

6.1.1 Perfil de la plantilla

Per a Caixa d'Enginyers, l'equip humà és un dels seus pilars bàsics. Per aquesta raó, treballa per oferir a les persones la possibilitat de formar-se i de desenvolupar una carrera professional dins de l'Entitat, amb l'objectiu de disposar d'un equip humà consolidat i capacitat per desenvolupar els serveis que l'Entitat ofereix als seus socis.

	2014	2013
Mitjana de la plantilla	341,67	320,25
% dones	42,57	43,56
% homes	57,43	56,44
Mitjana d'edat	38,58	38,33
% de contractes indefinits	99,44	96,32
% amb titulació superior	73,94	69,94
Índex de rotació (altes+baixes)/mitjana de la plantilla	23,12	21,86

UN EQUIP HUMÀ CONSOLIDAT, I CADA VEGADA MÉS FORMAT I EXPERIMENTAT

391

professionals integren el
Grup Caixa d'Enginyers
+9,22% vs 2013

38

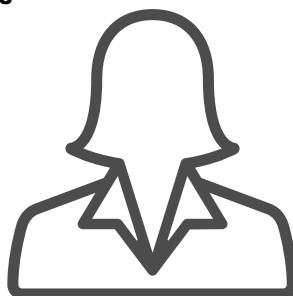
anys de mitjana d'edat

70%

amb titulació superior

341,67

persones formen la
mitjana de la plantilla

23%

índex de rotació

99,44%

amb contracte indefinit

98%

jornada completa

6.1.2 Igualtat d'oportunitats

Les persones han de disposar de les mateixes possibilitats per accedir a un lloc de treball, així com de promocionar-se dins de l'Entitat. A Caixa d'Enginyers treballem perquè totes les persones que formen part del nostre equip disposin d'aquesta igualtat d'oportunitats.

Amb l'objectiu d'assegurar aquesta igualtat d'oportunitats, l'Entitat ha dut a terme diverses actuacions com ara la disposició d'un Pla d'Igualtat, a través del qual promou la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació en tots els nivells de l'organització. A més, es va elaborar un manual de comunicació que introdueix l'enfocament de gènere a les accions de comunicació fetes per l'Entitat; aquest manual és una eina per assegurar la igualtat de gènere en totes les comunicacions.

La disposició de mesures per assegurar la conciliació de la vida personal i laboral té també una incidència positiva sobre la igualtat d'oportunitats. Caixa d'Enginyers ofereix a les persones treballadores l'opció de jornada flexible, acollir-se a permisos parentals, la possibilitat de disposar de dues llicències no retribuïdes anualment o la realització de jornada intensiva en vigílies de dies festius i durant el mes d'agost. El manual corporatiu de l'Entitat, accessible a tot l'equip humà, recull totes les mesures de conciliació de la vida professional amb la personal i familiar que estan a la disposició de les persones treballadores i de les quals es poden beneficiar.

"TREBALLEM PERQUÈ DONES I HOMES DISPOSIN DE LES MATEIXES OPORTUNITATS DINS DE L'ENTITAT"

Actualment, la plantilla de Caixa d'Enginyers està constituïda per un 42,6% de dones i un 57,4% d'homes, una proporció que s'ha mantingut estable en els últims anys. Malgrat que en determinades categories professionals hi ha més presència d'homes que de dones, tant la remuneració com les condicions laborals s'han anat equiparant entre els dos gèneres. Actualment, el salari bàsic dels professionals coincideix amb el salari mínim segons conveni, i és el mateix per a homes i dones.

42,6%
dones en plantilla

20.099,52€
salari brut anual inicial més baix
en homes i dones

8 11
permisos parentals
(el 100% han tornat a ocupar el mateix lloc)

6.1.3 Formació

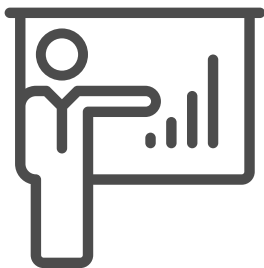
A Caixa d'Enginyers, la formació de les persones és important per comptar amb professionals altament formats i qualificats i per al propi desenvolupament professional de les persones. A Caixa d'Enginyers, les persones es preparen constantment per potenciar el seu talent, les seves competències i les seves habilitats, de manera que el desenvolupament d'un model d'interrelació i d'organització entre els professionals és un dels aspectes més rellevants de la generació de valor a l'Entitat. Per aquesta raó, Caixa d'Enginyers compta amb un pla de formació anual que s'elabora a partir de les necessitats de formació detectades en les diferents àrees i departaments de l'Entitat.

Durant l'any 2014 s'han dut a terme diferents accions formatives a les quals han assistit 1.847 participants i han representat 23.949 hores de formació (70,09 hores per professional). Entre les accions realitzades cal destacar la continuació del projecte de certificació de tots els professionals de la xarxa comercial en la certificació EFA (*European Financial Advisor*), el curs de Direcció i Lideratge, formació en anglès per a tota la plantilla, cursos d'ofimàtica de tots els nivells, programació en Visual Basic per a Excel, tallers de LinkedIn i Twitter, i formació en valors corporatius per a nous empleats.

"EL NOSTRE OBJECTIU ÉS COMPTAR AMB PROFESSIONALS CADA VEGADA MÉS FORMATS"

La plataforma *e-learning* porta en funcionament ja 4 anys. Aquesta eina de formació *on-line* ha permès que les persones accedeixin a la formació sense limitacions d'horari o geogràfiques, amb la qual cosa s'ha permès més accessibilitat i formació del personal. En l'àmbit de la plataforma hem desenvolupat cursos i continguts formatius propis, així com la creació d'una comunitat en xarxa de professionals que aprenen i comparteixen els seus coneixements i experiències.

Anualment es du a terme una avaluació de l'acompliment per tal de conèixer les necessitats formatives i de gestionar el desenvolupament i les carreres professionals de les persones treballadores.

1.847
participants en 2014
en accions formatives

23.949
hores de formació
(70,09 h/professional)

4

Accidents laborals amb baixa
(3 en 2013)

15

Durada mitjana de les baixes per
accidents laborals
(dies laborables)
(26 en 2013)

6.1.4 Seguretat i salut laboral

Caixa d'Enginyers, conscient de la importància de la salut i el benestar de les persones que integren el seu equip humà, compta, d'una banda, amb el Comitè de Seguretat i Salut format per representants de l'empresa i dels treballadors, i de l'altra, disposa d'un Servei de Prevenció Mancomunitat. Aquest Servei de Prevenció és l'encarregat de dur a terme l'avaluació de riscos d'accidents laborals, les revisions mèdiques i les actuacions de sensibilització i promoció dels hàbits de vida saludables entre la plantilla.

Fa 3 anys vam iniciar el projecte "Conducta preventiva responsable", a través del qual s'han dut a terme diverses actuacions de comunicació, formació i sensibilització encaminades a la difusió d'hàbits de vida saludable entre les persones.

**"VETLLEM PER LA SALUT I EL
BENESTAR DE LES PERSONES QUE
FORMEN PART DE L'EQUIP HUMÀ
DE L'ENTITAT"**

Des de fa diversos anys estem participant en un campionat de futbol interempresarial amb un equip de professionals de Caixa d'Enginyers. També comptem amb un grup de "Runners" i "Bikers", que han participat en diverses carreres oficials. A més, durant el 2014 s'ha mantingut el conveni amb una cadena de gimnasos gràcies al qual els professionals gaudeixen, a més d'una subvenció mensual per part de Caixa d'Enginyers, d'una tarifa amb un descompte especial.

Cal destacar la nova edició duta a terme el 2014 del seminari "Stop a l'estrès", gràcies al qual els participants van reduir la seva sensació d'estrès en el treball mitjançant tècniques de *coaching* i de diverses eines que se'ls van oferir.

A més, posem en la seva disposició una sèrie de beneficis socials com són una assegurança de vida i accident, un pla de pensions i una assegurança de salut. També se'ls proporcionen condicions preferents en diferents productes i serveis bancaris.

6.1.5 Relació amb la Direcció General

Actualment hi ha dos mecanismes, els Comitès d'Empresa i els "Esmorzars amb Direcció General, per assegurar una comunicació directa entre l'equip humà i la Direcció General.

Els dos Comitès d'Empresa de Barcelona representen les persones treballadores davant dels òrgans directius de l'Entitat. Aquests Comitès suposen un mecanisme de participació, a través dels quals la plantilla pot fer arribar les seves propostes a la Direcció.

D'altra banda, des de fa diversos anys es realitzen els "Esmorzars amb Direcció General". A través d'aquesta iniciativa, quinzenalment un grup reduït de persones de la plantilla, que ha estat escollit a l'atzar, es reuneix amb la Direcció General en un entorn informal per a un intercanvi d'idees i propostes, de manera que les persones puguin fer arribar els seus dubtes a l'alta direcció de l'Entitat.

"TREBALLEM PER ASSEGURAR UNA COMUNICACIÓ DIRECTA"

Tota la plantilla del Grup està coberta pel Conveni Col·lectiu de les Cooperatives de Crèdit, mitjançant el qual es regeix actualment el règim salarial dels treballadors i treballadores de Caixa d'Enginyers.

6.2 SOCIS

Productes i serveis als socis

Continuem apostant per la implantació de millores tecnològiques que ens permetin oferir un nombre més alt de serveis a distància, augmentar el nombre de persones a qui poder arribar i optimitzar els serveis.

6.2.1 Comptes i dipòsits

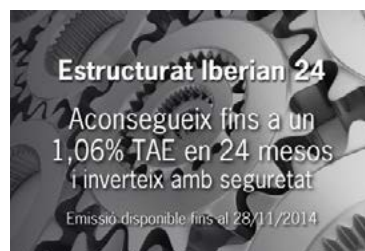
Durant el 2014, hem adaptat la cartera de productes pensant en la millor oferta per als nostres socis com una millora en la informació.

"DIPÒSITS ADAPTATS AL MERCAT I ALS NOSTRES SOCIS"

Els dipòsits a termini s'han adaptat a la situació del mercat i per poder oferir rendibilitats interessants.

El 2014, s'han realitzat diverses emissions de productes estructurats:

- Estructurat Borsa 18 (2 emissions)
- Estructurat Pòdium 18 (2 emissions)
- Estructurat Iberian Plus 18 (2 emissions)
- Estructurat Borsa 24
- Estructurat Selecció 24
- Estructurat Iberian 24

6.2.2 Serveis de finançament

El 2014, Caixa d'Enginyers ha continuat facilitant el finançament dels projectes, i per a això s'han incrementat els productes financers: préstecs hipotecaris, préstecs personals, pòlisses de crèdit i avals.

En l'àmbit hipotecari, i com ja és tradicional, l'Entitat ofereix als seus socis una de les modalitats hipotecàries més competitives del sector. El 2014, es va començar a comercialitzar la "Hipoteca Llar", destinada al finançament de la compra de l'habitatge habitual amb excel·lents condicions financeres i de terminis.

S'adeqüen regularment els tipus d'interès, les comissions, etc. que s'apliquen en les operacions, de manera que siguin preferents del mercat.

"CONSOLIDACIÓ DE L'ÀREA DE BANCA D'EMPRESES"

Durant aquest exercici, l'Entitat ha anat perfeccionant i implementant la posada en marxa de la Banca d'Empresa. L'objectiu d'aquesta iniciativa és que la cartera de crèdit a les empreses arribi a representar un 10 % dels recursos gestionats en el termini de quatre anys, la qual cosa, en import, significarà un increment net d'uns quatre-cents milions d'euros. El servei s'ha posat en marxa inicialment a Barcelona i a Madrid, i s'anirà estenent progressivament a la resta de ciutats on l'Entitat és present.

Els productes financers que ofereix actualment per a les empreses van des de préstecs per al finançament d'inversions, amb terminis d'amortització adaptats als ritmes de recuperació de la inversió finançada, fins a crèdits per a circulat, passant per pòlisses comercials i d'avançaments de factures i subvencions, les línies ICO de finançament a empreses i emprenedors i els microcrèdits d'IFEM a la innovació i a l'emprenedoria, aquests últims a Catalunya. També es poden estudiar totes les possibilitats d'aval financers, econòmics i tècnics.

A aquesta oferta de finançament s'afegeixen la resta de serveis ja disponibles actualment per a les empreses com són assegurances, gestió de tresoreria, productes financers en condicions privilegiades per als empleats de les empreses, el Pla 10 Directius, etc., amb els quals Caixa d'Enginyers acumula una sòlida experiència i reputació.

La gamma de productes de finançament empresarial s'anirà ampliant per millorar progressivament la resposta de Caixa d'Enginyers a les necessitats dels seus socis, per exemple, en l'operativa d'estranger, cobertures, descompte comercial, etc.

"FINANÇAMENT A ESTUDIANTS"

L'Entitat disposa, a favor d'estudiants, de diverses modalitats de préstecs per al finançament d'estudis en escoles i universitats públiques.

Així mateix, continua adherida, per segon any consecutiu, al conveni subscrit amb "L'agència d'ajuts universitaris i de recerca" (AGAUR) per al finançament d'estudis universitaris i de postgrau en totes les universitats públiques catalanes.

S'està treballant per poder disposar, pròximament, de noves modalitats de préstec ajustades a les necessitats dels estudiants amb la finalitat de facilitar, en tot moment, les millors condicions de finançament per als cursos de grau i postgrau.

"RÀTING DE TITULITZACIONS"

El juliol de 2014, l'agència de ràting Fitch Ratings va incrementar la qualificació creditícia dels trams superiors de les titulitzacions hipotecàries Caixa Enginyers TDA 1 i Caixa Enginyers AyT2 d'AA- a AA+. L'increment del ràting des d'AA- fins a AA+, el segon tram més elevat de l'escala de qualificacions de l'agència, significa que Fitch Ratings considera que la qualitat creditícia de les titulitzacions hipotecàries de Caixa d'Enginyers és "molt elevada". Segons el comunicat publicat per l'agència, la pujada de ràting es justifica per la bona evolució de la cartera de préstecs hipotecaris, que es trasllada a un reduït nivell de pagaments retardats, un nivell de morositat molt reduït i un nivell elevat de millora creditícia de l'emissió. Fitch Ratings observa, a més, una tendència positiva en l'evolució de la millora creditícia de les titulitzacions gràcies a aquesta bona evolució de la cartera creditícia.

Habitatge Habitual Renda Hipotecària

Aconsegueixi uns ingressos extra amb la Renda Hipotecària de Caixa d'Enginyers

Si té un somni, ara és el moment de complir-lo

Després d'una llarga vida amb moltes obligacions, arriba el moment de gaudir de tot allò que l'envolta i oblidar-se de les preocupacions.

La Renda Hipotecària de Caixa d'Enginyers és un crèdit amb garantia hipotecària sobre el seu habitatge habitual amb el qual podrà una renda mensual que li permetrà complir la pensió i dedicar-se a allò que més li agrada.

Si vol ampliar aquesta informació pot adreçar-se a qualsevol de les nostres oficines, trucar al 902 300 371 (+34 933 107 670) de dilluns a divendres de 9.00 a 22.00 h i dissabtes de 9.00 a 15.00 h, o connectar-se a www.caixa-enginyers.com

 Caixa d'Enginyers

A continuació, l'octubre de 2014, l'agència de ràting Moody's va incrementar amb dos trams la qualificació creditícia dels trams superiors de les titulitzacions hipotecàries Caixa Enginyers TDA 1 i Caixa Enginyers AyT2 d'A3 a A1. L'increment del ràting des d'A3 fins a A1 significa que Moody's considera que la qualitat creditícia de les titulitzacions hipotecàries de Caixa d'Enginyers és "mitja-alta". Segons el comunicat publicat per l'agència, la pujada de ràting es justifica, d'una banda, per una millora creditícia suficient en les dues transaccions i, de l'altra, per la revisió a l'alça del ràting sobirà espanyol del passat mes de febrer, que implica un increment del ràting màxim de qualsevol emissió espanyola en divisa euro fins al nivell A1.

"CAIXA D'ENGINYERS FORMA PART DEL MERCAT ALTERNATIU DE RENDA FIXA (MARF)"

El gener de 2014, Caixa d'Enginyers va firmar un acord d'adhesió al formalitzat l'octubre de 2013. Aquest organisme va ser creat seguint una de les directrius recomanades pel Memoràndum d'Enteniment (MOU,

Memorandum of Understanding), firmat el juliol de 2012 entre el Govern d'Espanya i l'Eurogrup. En el MOU, s'encarregava al Govern espanyol la promoció d'allò que, actualment, és l'objectiu del MARF: obrir noves vies de finançament per a petites i mitjanes empreses, addicionals a les pròpies del sistema bancari, per tal que flueixi el crèdit a l'economia global.

El MARF disposa de tres figures principals: les entitats financeres i empreses de serveis d'inversió autoritzades (Membres), les persones jurídiques amb experiència en l'assessoria d'empreses per a l'emissió de valors en els mercats (Assessors Registrats) i les entitats autoritzades a prestar Serveis d'inversió a tercers (Entitats Mediadores). Caixa d'Enginyers s'adhereix com a membre del mercat per tal de participar sota la figura més àmplia tant en el mercat primari com en el secundari.

Aquesta adhesió representa fer un pas endavant en la recerca de solucions de finançament alternatives al crèdit bancari, sobretot per a les petites i mitjanes empreses amb capacitat per accedir a aquest mercat, que presenta un nivell de requeriments més baix respecte al mercat AIAF de renda fixa.

+15%
facturació en compres

+12,32%
d'operacions en compres
(8.802.228 operacions)

+6%
creixement parc de targetes

+48%
comerços amb TPV de l'Entitat
+80% facturació
dels comerços

6.2.3 Sistemes de pagament

Durant l'any 2014, s'han continuat impulsant les millores tecnològiques associades a la seguretat i les targetes. Una prova d'això ha estat el fet que el soci pugui consultar el PIN de les targetes des de la Banca Electrònica tantes vegades com vulgui, ja que ha deixat d'enviar-se per correu postal. Aquesta millora, al seu torn, reforça el nostre compromís amb el medi ambient en suprimir la tramesa d'aquest PIN per correu postal.

Una altra millora que també s'ha dut a terme va associada a l'activació de les targetes. Totes les targetes permeten l'activació multicanal, i, com a novetat, els socis ja les poden activar mitjançant una compra en un comerç que requereixi la introducció del PIN, al marge dels canals habituals: caixers, oficines i Oficina Directa.

Totes les targetes de Caixa d'Enginyers disposen d'una banda magnètica d'alta coercitivitat, un fet que li atorga més resistència als camps magnètics i més durabilitat, així com la màxima tranquil·litat, ja que Caixa d'Enginyers manté les assegurances d'accidents en totes les seves targetes de crèdit en oferir les màximes cobertures i protecció, perquè l'Entitat vetlla per la seguretat dels seus socis, per la qual cosa continuem dotant

de valor el programa Card Benefit. Card Benefit és un programa que permet a tots els socis titulars de targetes de l'Entitat gaudir de la tramesa de SMS gratuïts que informen l'usuari de les operacions realitzades tant a escala nacional com internacional, així com de la màxima cobertura davant d'operacions fraudulentes. Tot això acompanyat de l'anàlisi constant de les operacions que es du a terme des de l'Entitat per tal de detectar operacions irregulars.

Caixa d'Enginyers continua contribuint a ajudar els col·legis professionals perquè, en un únic suport (targeta), puguin dur a terme transaccions administratives que permetin la identificació dels seus col·legiats i, d'altra banda, perquè aquest mateix suport pugui ser utilitzat com una targeta financera, amb totes les seves prestacions.

6.2.4 Productes d'inversió

L'Entitat analitza, d'una banda, els mercats financers i, de l'altra, els requeriments d'inversió que tenen els seus socis, i ofereix solucions d'inversió amb protecció del capital i potencial de rendibilitat, tant amb paràmetres estàndards per a solucions d'inversió de banca comercial com amb paràmetres a mida per a la banca personal i institucional.

El 2014, s'han desenvolupat un total de 9 productes estructurats en format dipòsit amb capital protegit, indexats a l'IBEX 35, Nikkei, S&P 500 i una cistella de valors de l'IBEX 35. L'import total gestionat en aquest apartat va ser de 54 milions d'euros.

A més, el 2014, i per primera en la seva història, es van preparar i es van comercialitzar emissions de bons estructurats sense el 100% de capital garantit. Les emissions es van adreçar a socis de banca personal amb un patrimoni mínim determinat i sempre d'acord amb el seu perfil de risc i els seus coneixements financers, determinats segons el test d'idoneïtat i el test de conveniència. Concretament, el 2014, es van comercialitzar tres emissions de bons estructurats amb capital parcialment garantit.

El març de 2014, Caixa d'Enginyers va participar com a Entitat Col·locadora associada a Norbolsa en la nova emissió d'obligacions bonificades d'Audasa, Autopistes de l'Atlàntic, Concessionària Espanyola. En aquesta emissió a 6 anys amb bonificació fiscal sobre les retencions a compte de l'IRPF, l'Entitat va generar un total d'ordres superior a 300.

El novembre de 2014, l'Entitat va participar en l'OPV d'Endesa com a Entitat Col·locadora associada a Norbolsa en el tram minorista de l'operació. Aquesta operació, duta a terme per la italiana Enel, propietària de la majoria de les accions d'Endesa, Caixa d'Enginyers va generar un total de 142 ordres.

El Servei de Gestió Discrecional de Carteres de Fons, iniciat el juliol de 2009, va registrar a tancament de 2014 un total de 542 carteres gestionades, la qual cosa representa un patrimoni gestionat total de més de 70 milions d'euros. Durant l'exercici s'han registrat rendibilitats clarament positives en els tres perfils de cartera, alhora que es va complir folgadoament amb els pressupostos de risc que actuen com a límits per a cada tipus de cartera.

6.2.5 Gestió de la inversió

El Grup Caixa d'Enginyers manté una cartera d'inversions amb l'objectiu d'optimitzar la rendibilitat dels recursos financers de l'Entitat. La gestió de la cartera va subjecta a la política d'inversió de l'entitat, per la qual cosa ha de complir contínuament uns límits de risc de crèdit, de risc de concentració, de risc de mercat i de risc de liquiditat. La gestió s'adequa a les directrius definides en el Comitè d'Actius i Passius i en el Comitè de Mercats.

L'activitat d'intermediació d'actius financers amb socis es fa sota el compliment rigorós de la normativa MiFID. Cada proposta d'inversió es filtra mitjançant el control del perfil del soci i del risc associat, i la informació comercial dels productes i serveis financers reflecteix la informació sobre els perfils de risc.

Caixa d'Enginyers participa en els mercats primaris i secundaris de deute públic i renda fixa corporativa, tant nacionals com internacionals, i en els mercats internacionals de derivats, tant europeus (MEFF, Eurex i LIFFE-Euronext) com nord-americans (Chicago Mercantile Exchange).

A més, és membre del mercat AIAF de renda fixa espanyola, té accés als sistemes i a les plataformes de liquidació més reconeguts com ara Iberclear, CADE, Euroclear o

Cedel, és una entitat participant del Servei de Compensació i Liquidació de la Borsa de Valors de Barcelona (SCLBARNA) i és una entitat col·laboradora del programa d'emissions de deute de la Generalitat de Catalunya.

Adicionalment, des de 2012, Caixa d'Enginyers potencia la liquidació de les operacions de finançament per la Cambra de Contrapartida Central MEFFRepo, la cambra de compensació per a operacions de finançament de valors de renda fixa (operacions simultànies). La liquidació d'aquestes operacions de finançament per aquesta cambra implica una reducció del risc de la contrapart, ja que la contrapartida és MEFFRepo en lloc de l'entitat financera amb la qual s'ha negociat l'operació.

6.2.6 Negoci assegurador

El 2014, el negoci assegurador del Grup ha funcionat ja a ple rendiment, després del treball de consolidació dut a terme durant el 2013. El Grup ha apostat per aquest negoci per la relació estreta i la complementarietat entre el negoci desenvolupat per les entitats financeres i per la facilitat d'identificació i aprofitament de capacitats i coneixements en àrees com la gestió de les inversions i el control i la gestió de riscos. A més, el fet de poder desenvolupar productes propis en l'àmbit de les assegurances de vida ens permet oferir solucions adaptades a les característiques específiques dels nostres socis/clientes.

L'Àrea d'Assegurances i Plans de Pensions del Grup Caixa d'Enginyers dona resposta a les necessitats de previsió dels seus socis. Aquesta Àrea està integrada per dues companyies (Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU, i Caixa Enginyers, Operador de Bancassegurances Vinculat, SLU), des de les quals s'ofereixen als socis productes adequats a les seves necessitats en l'àmbit assegurador i de la previsió social complementària, respectivament. Malgrat que operen en àmbits diferents, les dues entitats estan sota la coordinació d'una mateixa direcció funcional, amb l'objectiu d'assegurar la correcta integració dels productes i serveis que s'ofereixen als socis.

Quant als actius gestionats per l'Entitat, aquests van ascendir, en data 31 de desembre de 2014, a un total de 357.030 milers d'euros (un 13,36% superior a l'any anterior), dels quals 175.254 milers d'euros corresponen al patrimoni dels fons de pensions gestionats i 181.776 milers d'euros a actius financers vinculats a l'activitat asseguradora. D'altra banda, durant l'exercici, s'ha assolit un resultat del marge de solvència de 7.664 milers d'euros, que supera en un 159% l'import mínim exigít.

El 2014, les primes intermediades per Caixa d'Enginyers Bancassegurances van ascendir a 34.758 milers d'euros, dels quals 26.392 milers d'euros corresponen al negoci d'assegurances de vida i 8.366 milers d'euros a assegurances generals. El total de pòlisses intermediades ha estat de 42.042 i corresponen a assegurances dels rams de vida, llar, autos, salut, protecció de pagaments, responsabilitat civil, assistència, defuncions i riscos d'empreses.

Durant el 2014, s'ha dut a terme el llançament de nous productes en bancassegurances com ara les assegurances de salut i de defuncions, i destaquem l'atorgament de cinc estrelles al pla de pensions Caixa Enginyers Multigestió per part de la plataforma d'anàlisi de fons Morningstar.

- Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU. Ofereix als socis productes propis en assegurances de vida i, alhora, realitza l'activitat com a gestora de plans i fons de pensions del Grup Caixa d'Enginyers.
- Caixa Enginyers, Operador de Bancassegurances Vinculat, SLU. Realitza l'activitat de mediació en assegurances generals com a operador de bancassegurances vinculat a diferents companyies.

6.2.7 Servei d'Atenció al Soci/Client

Tal com es defineixen les competències en el Reglament del Servei d'Atenció al Soci/Client del Grup Caixa d'Enginyers, el Servei d'Atenció al Soci/Client o en determinats casos el Defensor del Soci/Client és el responsable de donar resposta a les queixes i a reclamacions presentades.

Al llarg de 2014, s'han rebut i gestionat un total de quaranta-cinc queixes i reclamacions, de les quals disset han estat resoltes a favor del Grup, cinc estan pendents de resposta per part de l'organisme al qual han estat presentades i dotze s'han resolt de manera favorable per al soci. Onze queixes i reclamacions han estat tancades per defectes en la forma.

Durant aquest exercici, a més, s'han resolt set queixes o reclamacions pendents de l'exercici anterior: sis han estat resoltes favorablement per al Grup i una ha estat tancada per defecte en la forma.

Cap de les queixes i reclamacions rebudes no estava relacionada amb la violació de la privacitat de dades.

6.2.8 Comunicació

La comunicació és la base per a la relació pròxima, transparent i de qualitat que volem tenir amb els nostres socis. Per aquest motiu, hem continuat incrementant les comunicacions en els mitjans de premsa, a través de les quals s'han donat a conèixer els fets més rellevants i les novetats del Grup. Durant el 2014 s'ha publicat informació relativa al Grup Caixa d'Enginyers a més de 350 articles dels principals diaris i revistes.

S'ha consolidat l'aposta iniciada el 2013 per les xarxes socials com un nou mitjà de comunicació amb els socis. Actualment som presents a Facebook, Twitter, YouTube i LinkedIn, i hem aconseguit convertir-nos en una de les primeres entitats financeres quant al nombre de seguidors en relació amb el total de socis amb més de 1.000 seguidors a Facebook.

CERTIFICAT DE RESPONSABILITAT SOCIAL CORPORATIVA

Un anys més, Caixa d'Enginyers ha obtingut el 2014 el "Certificat de Responsabilitat Social Corporativa" i el distintiu "Igualtat en l'empresa", que atorga l'Associació per a l'Autoregulació de la Comunicació Comercial, més coneguda com a Autocontrol. A través del Certificat de Responsabilitat Social Corporativa es reconeix el compliment en totes les comunicacions comercials de Caixa d'Enginyers del Codi de Conducta Publicitària d'Autocontrol, un codi deontològic respectuós amb l'ètica publicitària i els drets dels consumidors. El distintiu "Igualtat en l'Empresa" acredita l'absència de continguts que siguin sexualment discriminatoris en la publicitat de Caixa d'Enginyers.

Durant l'any 2014, Caixa d'Enginyers ha enviat 75 consultes a Autocontrol relatives als seus continguts publicitaris: a 73 no s'han trobat inconvenients al contingut i a 2 s'han recomanat modificacions que es van introduir. Al seu torn, Autocontrol va atendre 15 consultes legals relacionades amb la publicitat de Caixa d'Enginyers.

Durant el 2014, Caixa d'Enginyers ha continuat celebrant les conferències temàtiques “Trobades Caixa d'Enginyers”, un format de reunions informatives basades en la interacció i el debat, adreçades als socis, que tracten diferents temes seleccionats que es consideren d'interès. Aquestes trobades ofereixen la possibilitat de conèixer, mitjançant el contacte directe amb els gestors d'inversions, les perspectives i l'entorn dels mercats i, alhora, potenciar la cultura financera dels socis i adaptar el disseny dels productes a les seves necessitats.

Amb l'objectiu d'incentivar la relació entre l'àrea comercial i els socis, així com de potenciar la vocació del servei cap al soci, es va col·laborar amb el Mercat de Capitals en l'organització de diferents trobades en diferents ciutats espanyoles amb el títol “Perspectives 2014: confiança en el Deute Públic. Síntoma de la recuperació econòmica?” i “Perspectives econòmiques i financeres 2015”.

Trobades

- Aspectes fonamentals de la reforma fiscal. Barcelona, Sevilla.
- Factors de creixement econòmic en el context de la Unió Europea. València.
- Perspectives 2014: confiança en el Deute Públic. Síntoma de la recuperació econòmica?. Barcelona, Madrid.
- Criteris ISR en l'àmbit de la inversió col·lectiva. Madrid.
- Perspectives econòmiques i financeres 2015. Palma de Mallorca.
- Aspectes fonamentals de la reforma fiscal, successions i donacions. Saragossa.

121

signatures comercials

+19,80% vs 2013

180.713

operacions

+18,90% vs 2013

7.674.602

volum de compres

+38,76% vs 2013

6.2.9 Ingenium Shopping

Ingenium Shopping constitueix la principal activitat de la Cooperativa de Consumidors i Usuaris. Mitjançant Ingenium Shopping, els socis que efectuïn el pagament amb les targetes de Caixa d'Enginyers en els establiments adherits es beneficien d'una sèrie de descomptes i avantatges exclusius. Actualment, hi ha més de 120 establiments adherits distribuïts per tot l'àmbit nacional.

Durant el 2014, seguint amb el pla estratègic de relançament definit el 2013, s'ha fet una campanya el mes d'abril per informar el seu nou nom, Ingenium Shopping, amb el qual es pretén donar a conèixer i posicionar aquest servei com el Club de Compres de Caixa d'Enginyers. El desembre s'ha dut a terme una campanya de Nadal.

ESTABLIMENTS ADHERITS A INGENIUM SHOPPING

5 a Sèc	Eurekakids	La Carpeta	Palacio del Bebé
Abacus	Europcar	La Roca i Rozas Village	Paradores de Turismo
Acuario de Sevilla	FFCC-Ferrocarrils Generalitat	La Tavella	Parque Zoológico
Agustí Torelló	Fincas Mas Rodó	La Tienda del Buceo	Pepa Paper
Aire Baños Árabes	Flor de Sal	La Tramoia	Per Uomo
Apartamentos Alhambra	Flores Navarro	La Vida es Bella	Promentrada
Aramon	Fundació Claror	Las Thermas de Ruhan	Promescena
Attic	Galp	L'Auditori	Querida Carmen
Baqueira Beret	Game	Lavinia	Raima
Benitosport	General Óptica	Masella	Residencial Sanitas
Bluespace	Golf Player	Maximiliano Jabugo	Ruralka
Boí Taüll	Groupalia	Baños Árabes Medina Mayrit	Securitas Direct
Can Caralleu	H10 Hotels	Miranda Interiorisme	Sephora
Casa de la Estilogràfica	Hoko	Mktel Assistance	Sierra Nevada
Casa del Libro	Holmes Place	Moniberic	Silbon
Casanova Foto	Hotels Barceló	Montblanc	Smartbox
Caviar Río Frío	Iberia	Mooi	Solo Colectivos
Cepsa	Ibérica Quesos	MyEntrada	Sony
Circuit de Catalunya	Il Tacco	Nanimarquina	Stoks Didactic
Citrus	Imax	Nello's	Tenorio
Ciudad de las Artes y las Ciencias	Institut d'Estudis Nord-Americans	Neyras	Tienda Animal
Clínica Baviera	Interflora	NH Hoteles	Tomás Colomer
ClubKviar	Isla Mágica	Nice Things	Tomás Domingo
Daps	Jardinería Bordas	Nuria Cobo	Torrans Vicens
Desigual	Joyería Bagués	Ohffice	Tradelnn
Divinus	Joyería Suárez	Oi2	Trobador
Douglas	Konema	OKB Pop Up Store	Túnel Lavado
Easy Go	K-tuin	Oleoestepa	Viajes Tarannà
El Gran Café	L'Aquàrium	Olympus	Viajes TP
Embutishop	La Botiga	Osorno	Vincci Hoteles
			Vista Óptica

6.2.10 Generant valor per als socis

Mobilitat

L'Entitat està treballant en la creació de noves aplicacions mòbils que dotin de mobilitat els serveis oferts i així aportin valor al soci. Algunes de les actuacions dutes a terme en l'àmbit d'aquest projecte de mobilitat han estat la creació del *broker* de Caixa d'Enginyers, que és un servei de banca electrònica totalment renovada amb noves funcionalitats d'utilitat per al soci en l'entorn mòbil o el servei de localització d'oficines i de caixers de totes les xarxes disponibles (ServiRed, Euro6000 i 4B) que estiguin pròxims a la nostra ubicació o a una direcció concreta, incorporant, en el primer cas, la realitat augmentada (RA).

Accessibilitat i usabilitat

El compromís de Caixa d'Enginyers amb l'accessibilitat i la usabilitat en els diferents canals de comunicació i servei de l'Entitat es va iniciar el 2012, amb la certificació Euracert AA del canal en línia. Actualment, la banca electrònica de Caixa d'Enginyers satisfà el nivell de conformitat establert en les Pautes d'Accessibilitat al Contingut del Web 2.0 de la Web Accessibility Initiative (WAI 2.0) del World Wide Web Consortium, en el seu nivell Doble A, així com els requisits per satisfer la Norma UNEIX 139803:2012, també en el seu nivell Doble A, la qual cosa redunda en la seva facilitat i agilitat d'ús i permet que els socis amb alguna minusvalidesa visual puguin accedir-hi sense barreres.

Des d'aleshores, es continua treballant per eliminar qualsevol barrera d'accés als diferents canals i portals de l'Entitat, amb l'objectiu de poder aconseguir així la certificació de tots aquests serveis.

Amb la certificació en accessibilitat de tots els serveis, es donarà per assolit l'objectiu de l'Entitat de disposar de tots els canals a distància 100% accessibles i de millorar la seva usabilitat.

Les persones amb alguna discapacitat visual disposen d'una targeta de coordenades de firma en format braille per tal de fer qualsevol operació a través de la banca electrònica. Així mateix, s'està treballant per posar a la disposició d'aquest col·lectiu una nova targeta de coordenades de firma en format macrocaràcters.

6.3 COMUNITAT

El compromís social es reflecteix en el fet que Caixa d'Enginyers és la primera i única cooperativa de crèdit que és membre de Spainsif, Fòrum Espanyol d'Inversió Socialment Responsable, una associació sense ànim de lucre que integra diferents entitats interessades en promoure la Inversió Socialment Responsable a Espanya. La seva missió és fomentar la integració de criteris ambientals, socials i de bon govern corporatiu en les polítiques d'inversió per tal de contribuir així al desenvolupament sostenible.

Com a membre de Spainsif, i d'acord amb la seva missió, des de 2006 Caixa d'Enginyers ofereix, entre els productes i serveis, alternatives d'Inversió Socialment Responsable com ara el fons d'inversió Fonengin ISR o el pla de pensions ISR, Caixa Enginyers Global Sustainability ISR.

"CAIXA D'ENGINYERS GESTIÓ, MEMBRE DE LA INICIATIVA PRI SOBRE PRINCIPIS D'INVERSIÓ RESPONSABLE"

El maig del 2014, Caixa Enginyers Gestió s'ha adherit als principis d'inversió responsable coneguts com a principis PRI d'àmbit internacional. PRI és una organització la iniciativa de la qual és promoure l'aplicació de criteris extra financers en la presa de decisions d'inversió i els seus principals promotors són l'UNEP Finance Initiative i la United Nations Global Compact, les dues organitzacions vinculades amb les Nacions Unides.

Per a Caixa d'Enginyers Gestió, formar part d'aquesta organització suposa un pas més cap a un model de gestió sostenible, reafirmant la seva estratègia de consolidació i amb una visió de creixement a llarg termini.

172

projectes impulsats per la
Fundació

2

milions d'euros destinats a
col·laboracions

+100

beques i premis

+690

persones a l'atur s'han inscrit
en els cursos gratuïts de
reinserció laboral

6.3.1 Fundació Caixa d'Enginyers

En els tres anys de vida, la Fundació ha canalitzat totes les actuacions de caràcter social dutes a terme per la Caixa d'Enginyers i s'ha consolidat com el vehicle per al desenvolupament d'aquest compromís social de Caixa d'Enginyers. Des de la seva creació l'any 2011, la Fundació ha impulsat més de 172 projectes, ha destinat més de 2 milions d'euros a col·laboracions, ha atorgat més de 100 beques i premis, més de 690 persones a l'atur s'han inscrit en els cursos gratuïts de reinserció laboral i ha organitzat diferents jornades i conferències, a més de projectes de cooperació en països en desenvolupament.

La Fundació du a terme les actuacions que estan d'acord amb les línies d'actuació que té definides i, per tant, prioritza les

que suposen una millora de la qualitat de vida, les que faciliten la reinserció social i laboral, especialment dels col·lectius més desfavorits, les que protegeixen el medi natural, les que fomenten la innovació, la formació i l'excel·lència professional i les que impulsen la cultura i l'esport.

La Fundació Caixa d'Enginyers promou i utilitza el diàleg i els principis cooperatius per reforçar la cohesió social i aporta iniciatives per solucionar els problemes que la nostra societat té plantejats en diferents àmbits.

La Memòria Social de la Fundació detalla anualment les activitats que du a terme en els diferents àmbits d'actuació.

MISSIÓ NEUTRAL

El 2011, la Fundació decideix iniciar la seva estratègia de gestió de carboni del desenvolupament de la seva activitat.

Com ja va fer el 2012 amb les emissions generades durant el 2011, el 2013, s'han compensat les emissions que no s'han pogut evitar a través del finançament de projectes de compensació d'emissions de la cartera de projectes de Clean CO₂ Certified i, per tant, contribuir així a la reducció de gasos d'efecte hivernacle. Concretament, s'han adquirit 20 crèdits de carboni del projecte "ARGIBEM, projecte de substitució de combustibles fòssils per a biomassa". Són projectes d'alta qualitat que, a més de reduir les emissions, presenten altres beneficis addicionals per a la població i el territori local.

6.3.2 Fons d'Educació i Promoció

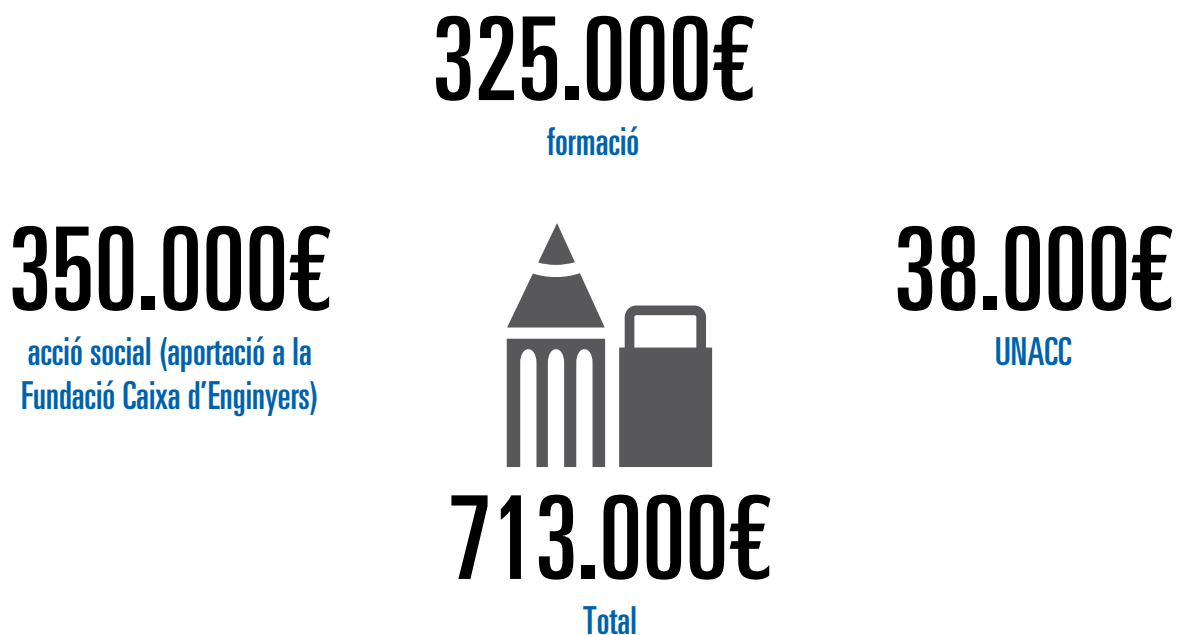
Caixa d'Enginyers té un Fons d'Educació i Promoció, al qual destina com a mínim el 10% de l'excedent per dotar-lo dels recursos necessaris perquè pugui complir amb els objectius establerts. El 2014 s'han destinat a aquest Fons un total de 673 milers d'euros.

L'objectiu d'aquest Fons d'Educació i Promoció és el finançament d'activitats que tinguin per objectiu:

- La formació i l'educació dels socis i treballadors de la Cooperativa de Crèdit en els principis i valors cooperatius, o en matèries específiques de la seva activitat societària o laboral i altres activitats cooperatives.
- La difusió del cooperativisme, així com la promoció de les relacions intercooperatives.
- La promoció cultural, professional i assistencial de l'entorn local o de la comunitat en general, així com la millora de la qualitat de vida i del desenvolupament comunitari i les accions de protecció mediambiental.

El pressupost definit per a l'any 2015 és de 713 milers d'euros, i es desglossa tot seguit.

PRESSUPOST DEL FONS D'EDUCACIÓ I PROMOCIÓ

1.756

milers de kWh de consum
energètic en 2014

-21% vs 2013

26,00

Consum total de paper
(tones)*

16,60 t. 2013

468,85

Emissions de CO₂

550,81 tCO₂eq en 2013

6.4 MEDI AMBIENT

Polítiques ambientals de Caixa d'Enginyers

S'ha anat implantant, de manera progressiva, una política de millora contínua en la gestió ambiental de l'Entitat, amb l'objectiu de reduir l'impacte ambiental de la nostra activitat ordinària.

"SISTEMES D'IMMÒTICA PER ESTALVIAR EN CONSUM ENERGÈTIC"

Donant continuïtat al projecte d'implantació de sistemes d'immòtica, aquest any s'han incorporat quatre noves oficines al sistema. A més, s'ha realitzat una important inversió per a la instal·lació de nous i millors sistemes a les oficines. Un altra de les actuacions ja iniciades, que el 2014 s'ha continuat duent a terme, ha estat la substitució de la il·luminació per bombetes de baix consum i la instal·lació de sistemes d'encesa i aturada automàtica de la il·luminació en determinades zones de pas de les oficines.

El consum de paper és un altre dels principals impactes ambientals derivats de la nostra activitat a les oficines. Per aquesta raó, gran part del paper consumit per Caixa d'Enginyers disposa de l'ecoetiqueta FSC que acredita que el paper procedeix de boscos gestionats de manera responsable. A més, fomentem un consum responsable de paper entre el personal. Algunes de les mesures implantades per reduir aquest consum són el Servei e-docs, que representa la tramesa de documentació als socis per correspondència electrònica en lloc d'ordinària, i el disseny de tots els documents operatius seguint criteris de reducció tant del paper a consumir com de les tintes de color.

* La dada informada de consum de paper correspon a la compra d'aquest material, per la qual cosa aquesta dada varia en funció de la data de realització de la compra. Aquest és el motiu pel qual es produeix un increment respecte a l'any 2013.

"COMPROMESOS AMB EL MEDI AMBIENT"

La Fundació Caixa d'Enginyers, com a vehicle de Responsabilitat Social del Grup, du a terme diverses iniciatives com ara projectes l'objectiu dels quals és la protecció del medi ambient. Aquests projectes es desenvolupen majoritàriament en col·laboració amb entitats i organitzacions ecologistes i, encara que són de naturalesa diversa, comparteixen una finalitat comuna: la protecció i preservació dels ecosistemes naturals i de la biodiversitat. Entre

els projectes desenvolupats per la Fundació durant el 2014 estan la compra de drets de tala de bosc madur per assegurar la seva protecció a través del projecte Selvans de Acció natura o la compensació de les emissions de gasos d'efecte hivernacle derivades de l'activitat de l'Entitat durant l'any 2013.

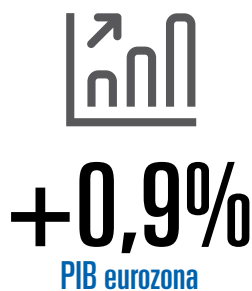

7. ENTORN MACROECONÒMIC

7. ENTORN MACROECONÒMIC

UEM

La situació macroeconòmica a Europa va estar influïda parcialment pel conflicte de Rússia a la regió de l'est d'Ucraïna i per la continuïtat de la debilitat de les finances hel·lenes i la seva capacitat per fer front a les reformes i als programes de rescat. Malgrat aquests dos focus d'incertesa, tres catalitzadors van possibilitar que les economies de l'eurozona registressin una millora progressiva en termes econòmics. D'una banda, l'acció del BCE va facilitar una reducció dels costos de finançament públics i privats, així com, indirectament, la depreciació de l'euro. De l'altra, la forta caiguda del preu del petroli va permetre que els costos d'aprovisionament, en la mesura que Europa és netament importadora de cru,

veïessin reduïda la seva factura significativament.

El Banc Central Europeu va reduir el tipus d'interès de referència el juny i setembre fins a deixar el *repo rate* en el 0,05%. Així mateix, per primera vegada en la seva curta història, la institució va reduir el tipus de la facilitat de dipòsit fins al -0,2% en un intent d'evitar que l'excés de liquiditat present en l'eurosistema no es diposités en el balanç de l'entitat, sinó que fluís a l'economia real. Paral·lelament, a l'inici del tercer trimestre, el BCE va anunciar la posada en marxa d'un programa de compra d'actius de renda fixa amb l'objectiu de reduir el risc de deflació i oferir un nou impuls a l'activitat econòmica de la zona euro.

El PIB de l'eurozona va aconseguir avançar un 0,9% en termes interanuals, amb una millora progressiva tant de la despesa pública com del consum de les famílies en el decurs de l'exercici i unes inversions privades una mica més endarrerides, però que durant la segona part de l'any també van presentar símptomes de recuperació.

Per països, Irlanda i Alemanya van registrar els creixements econòmics més vigorosos amb taxes interanuals del 4,8% i 1,6%, respectivament, mentre que Espanya va créixer entorn de l'1,4% l'any. Cal una menció especial per a Grècia, l'economia de la qual va continuar sent objecte de control per part de les institucions i els mercats financers, que va registrar un creixement de l'1,3% amb dades estacionalment ajustades corresponents al quatre trimestre. Per contra, Itàlia, malgrat les grans expectatives sobre el seu pla de reformes estructurals, va veure com la seva economia retrocedia en preus corrents un 0,4% el 2014, mentre que Finlàndia també registrava una taxa negativa del 0,1%.

Així mateix, la millora en el creixement va permetre que les taxes de desocupació nacionals presentessin una lleu recuperació, la qual cosa, en termes agregats de la regió, es va traduir en una

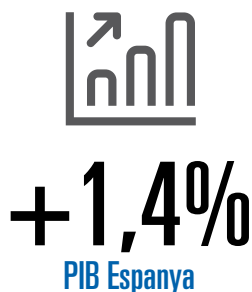
ràtio d'aturats sobre la població activa de l'11,30% al tancament de l'any. En aquest sentit, Espanya i Portugal van veure com les seves respectives taxes van descendir molt lleument.

En matèria de preus, els integrants de l'eurozona van veure com el fort descens del preu del cru, especialment notori en la segona meitat de l'exercici, va tenir un efecte depressor sobre les taxes d'inflació, principal mandat del Banc Central Europeu i que davant dels nivells excepcionals baixos va ser el principal motiu de l'anunci el setembre del pla de compra de deute. D'aquesta manera, l'índex de preus harmonitzat de l'eurozona va registrar un descens progressiu i al tancament de l'any es va endinsar en terreny negatiu en registrar una caiguda del 0,2% en termes interanuals. Una prova de l'impacte del cru és la inflació subjacent, la que exclou energia, alimentació, alcohol i tabac, és a dir, els components més volàtils de la cistella de béns del consumidor, que va finalitzar el 2014 amb el mateix nivell de creixement que l'any precedent, un 0,7%.

ESPANYA

El 2014, l'entorn macroeconòmic espanyol va estar marcat per la sortida de la recessió després d'haver consolidat una nova etapa de creixement iniciat durant l'últim semestre del 2013 i d'haver encadenat increments consecutius del PIB durant els quatre trimestres de l'exercici. D'aquesta manera, el PIB va avançar un 1,4%, el seu primer repunt després de sis anys sense creixement després que l'economia es contragués un 1,2% el 2013, un 2,1% el 2012, un 0,6% el 2011, sense variació el 2010 i un 3,6% el 2009. No obstant això, la taxa d'atur va continuar reflectint la complicada situació de l'economia espanyola en mantenir-se per sobre del 23,50% i el deute del sector públic va assolir el 98,1% del PIB en el quart trimestre de 2014.

Els principals desequilibris macroeconòmics es van continuar corregint en part gràcies a la caiguda dels preus del petroli; el creixement de les exportacions es va mantenir com a motor del creixement i el sector immobiliari va registrar una lleu millora. A més, el procés de despallanquejament del sector privat va prosseguir encara que de manera molt gradual, mentre que els balanços de les entitats bancàries van continuar

millorant, com fa palesa la reducció de la taxa de morositat fins al 12,5% el desembre del 2014. Paral·lelament, el Banc Central Europeu (BCE) va donar a conèixer els resultats dels test d'estrès dels 130 bancs més grans de l'eurozona. Dels 15 bancs espanyols analitzats, tots van superar les proves de resistència tant per a l'escenari base com per a l'advers, mentre que a l'eurozona 25 bancs van suspendre l'examen, si bé 12 d'aquests bancs ja havien reforçat la seva estructura de capital.

La recuperació del crèdit va agafar impuls en el conjunt de 2014, ja que la nova concessió de crèdit a llars per a l'adquisició d'habitatges va registrar un fort creixement (+23%). El crèdit destinat a pimes es va veure incrementat un 8,6%, en canvi, el nou crèdit a grans empreses va seguir per sota dels nivells de 2013, perquè aquestes empreses continuen optant, en part, per altres formes de finançament. Les vendes minoristes van registrar el desembre un increment del 6,1%, una dada que ens indica que el consum privat es va constituir com el motor de creixement més rellevant del PIB.

Una de les bones notícies en matèria econòmica dels últims anys va ser la millora de la

competitivitat de l'economia espanyola. Els costos laborals unitaris respecte als socis comercials de l'eurozona es van situar a nivells dels anys 2000. Així mateix, els costos salarials es van mantenir estables, però els consumidors no van patir cap pèrdua de poder adquisitiu, ja que la taxa d'inflació es va situar en cotes negatives. En aquest sentit, l'IPC es va situar en el -1% a nivell interanual a causa del descens dels preus de la benzina, del gasoil per a la calefacció i d'alguns aliments. Per primera vegada en la història aquest indicador registrava una taxa interanual negativa dels preus un mes de desembre.

EUA

L'economia nord-americana va continuar mostrant una sòlida evolució malgrat un hivern climatològicament molt advers, que va frenar temporalment l'activitat en els primers compassos del 2014. El creixement del PIB es va situar en el 2,4%, malgrat que caigudes del preu del cru van afectar un dels pilars en anys anteriors, el sector energètic. Així, les sòlides dades d'activitat, l'augment del consum privat i la bona evolució del mercat laboral van ser els punts de suport sobre els quals es va sustentar l'economia americana.

Durant el 2014, Janet Yellen va assumir la Presidència de la Reserva Federal i va continuar amb les directrius de la política monetària del seu predecessor; va centrar el seu primer any de mandat en el *tapering*, l'estratègia de sortida del programa d'expansió quantitativa, i va reduir les injeccions de liquiditat en 10.000 milions de dòlars mensualment fins que, finalment, el mes d'octubre la Reserva Federal va executar el seu últim paquet de compres. En relació amb els tipus d'interès, la política definida per recuperar la normalitat de la política monetària es basaria en les dades macroeconòmiques i en la taxa d'atur que, malgrat continuar millorant, no es van considerar prou positives com per propiciar una pujada de tipus.

El sistema electoral americà, en què els seients del Senat es renoven parcialment cada dos anys, va propiciar que en les eleccions de 2014 ambdues Cambres passessin a les mans del partit republicà i deixessin el President Obama sense el suport de cap de les dues. En aquesta configuració es redueix el marge de maniobra del President per impulsar reformes, si bé té poder de vet per frenar les iniciatives republicanes.

En termes estadístics, el PIB real dels Estats Units va registrar un creixement anualitzat del 2,4%. L'IPC va tancar l'exercici en un 0,8%, mentre que la taxa de desocupació va tancar l'any en el 5,6%, uns nivells en línia amb els anys precrisis. Per la seva banda, el dèficit federal es va situar en el 2,8%, fet que representa una continuació en la tendència de millora des de l'any 2009, any en què es van assolir nivells del 10%. Finalment, el mercat residencial va tornar a exercir com un dels pilars econòmics i va mostrar signes positius un any més, mantenint el creixement tant a nivell de preus com a nivell d'expansió en la construcció de nous habitatges.

+2,4%
PIB EUA

0,8%
IPC EUA

5,6%
Taxa de desocupació EUA

ECONOMIES EMERGENTS

Les economies en via de desenvolupament van continuar el seu procés de reducció de les seves taxes de creixement enfront del 4,7% del 2013. L'augment dels conflictes geopolítics, l'empitjorament de les vulnerabilitats externes d'algunes regions accentuat per canvis en matèria de política monetària dels EUA, la moderació en el creixement xinès i el deteriorament continu del preu de les matèries primeres van il·lustrar bona part de les economies emergents, especialment les economies exportadores de petroli.

De nou la Xina va tornar a ser l'epicentre econòmic de les economies en via de desenvolupament, atesa la seva elevada importància en el context internacional. La transició en el seu model econòmic cap a una economia més basada en el consum intern enfront de l'anterior model basat en la inversió va continuar reduint la taxa de creixement del país, que va passar a ser del 7,4% davant del 7,8% de 2013. A més, les autoritats van continuar aturant les

vulnerabilitats, principalment les provinents del ràpid creixement del crèdit, la qual cosa va contribuir a refredar la seva evolució. Fruit de l'exposat anteriorment, el baix potencial de creixement per als pròxims anys continuarà generant conseqüències globals d'ampli abast.

En el conjunt de l'economia global, es comença a entreveure una divergència en termes de tendència en el creixement entre els països desenvolupats i els països emergents. Mentre que els primers comencen a veure millorar les seves perspectives per als pròxims anys, fins i tot partint d'una base baixa, els segons estan tenint dificultats per continuar creixent a les seves taxes històriques. El fet que la Xina estigui canviant el seu model de creixement i que el consum global de matèries primeres estigui en descens llasten el potencial de creixement de les economies emergents a mitjà termini. Per contra, les polítiques monetàries expansives i les reformes estructurals estan donant marxa a les taxes de creixement de les economies desenvolupades, la qual cosa podria estendre la tendència durant els pròxims anys.

7.1 MERCATS FINANCERS

El 2014, els principals bancs centrals van mantenir la seva política monetària expansiva amb lleus matisos provocats pel panorama heterogeni de les seves economies.

A la Xina, després d'algunes dades macroeconòmiques decebedores el mes d'abril, el Consell d'Estat va aprovar diverses mesures d'estímul basades en un augment de la despesa pública amb l'objectiu d'impulsar l'economia del país. D'aquesta manera, les autoritats xineses van decidir allargar fins al 2016 els incentius fiscals a la petita empresa i van posar en marxa la construcció de noves infraestructures ferroviàries. Malgrat aquestes mesures, l'estancament de la indústria i la debilitat del mercat immobiliari (motors de l'economia xinesa durant els últims 25 anys) en el segon semestre de l'any van obligar el Banc Popular de Xina (PBOC) a reduir el novembre els tipus d'interès oficials i de dipòsit a un any fins al 5,6% i el 2,75%, respectivament, per primera vegada des de juliol de 2012.

Juntament amb totes aquestes mesures adoptades es trobava la ferma convicció del govern xinès d'iniciar un canvi estructural del país, passant d'una economia basada en el comerç internacional a una economia sustentada en el consum intern amb menys dependències de l'economia global per als pròxims anys.

Al Japó, després de l'impacte positiu que va tenir l'anunci del nou programa d'estímul impulsat pel primer ministre Shinzo Abe, el 2014 va tancar amb certs dubtes sobre la seva efectivitat en caure l'economia japonesa novament en recessió tècnica el novembre. Un dels tres vessants del programa (la pujada de l'IVA del 5% al 8% el mes d'abril) va provocar una important i inesperada reducció del

consum intern, que va malmetre el creixement del producte interior brut (PIB) del país durant el segon semestre de 2014. Davant d'aquest panorama, Shinzo Abe va confirmar el novembre la celebració d'eleccions anticipades i l'ajornament d'un any i mig, fins al 2017, de la segona pujada de l'IVA.

Als EUA, a finals d'octubre de 2014, la Reserva Federal va acabar definitivament el seu tercer programa de compra d'actius financers "quantitative easing"; així complia amb el calendari anunciat el desembre de 2013. Després de la injecció de més d'1,66 bilions de dòlars en l'economia nord-americana per part de la Reserva Federal des de setembre de 2012, el Comitè de Política Monetària

(FOMC) va considerar que "s'havia produït una millora substancial de les previsions per al mercat laboral, amb una sòlida creació d'ocupació i una taxa més baixa de desocupació des que es va iniciar el programa de compres d'actius", afirmant veure amb suficient fortalesa l'economia americana.

Malgrat la millora palpable de la majoria d'indicadors macroeconòmics, i lluny d'adoptar una política monetària contractiva, la Reserva Federal va decidir mantenir els tipus d'interès en zona de mínims històrics, una decisió fonamentada en les poques pressions inflacionistes. El dos factors (la baixa inflació i la decisió de mantenir els tipus d'interès en el 0,25%) van portar la rendibilitat del bo nord-americà a 10 anys

(“Treasury Bond”) fins a nivells propers al 2% a finals de 2014.

Una situació semblant a la dels EUA ha estat la viscuda a la Gran Bretanya. L'agost de 2014, el Banc d'Anglaterra (BoE) millorava les seves previsions de creixement del producte interior brut (PIB) per a 2014 i 2015, que passaven a ser del 3,5% i del 3%, respectivament. Així mateix, a finals d'any la desocupació va baixar del 6%, el seu nivell més baix en més de sis anys. Malgrat totes aquestes dades positives, la retallada en les previsions de creixement a nivell mundial, la caiguda del preu del cru amb la conseqüent caiguda de la inflació (per sota de l'1% a finals de 2014) i la intensificació dels riscos geopolítics van portar l'entitat governada per Mark Carney a posposar la pujada de tipus, almenys, fins a principis de 2015.

A Europa, el Banc Central Europeu (BCE) va continuar amb el seu full de ruta i va mantenir el seu suport a les economies del vell continent davant del risc de deflació accentuat per la baixada del preu del petroli durant la segon meitat d'any, la fortalesa de l'euro i un possible estancament de l'activitat econòmica. Davant d'aquesta situació, l'entitat presidida per Mario Draghi va retallar en dues ocasions els tipus d'interès de referència al llarg de l'any.

La primera reducció va tenir lloc en la reunió de maig, en la qual la màxima institució monetària va rebaixar el tipus d'interès oficial i el de la facilitat de dipòsit. Des de màxims d'1,40 d'€/\$, la moneda única es va anar depreciant gradualment fins a assolir l'1,21 al tancament de 2014. La segona reducció de tipus es va produir el setembre després de la revisió a la baixa de les previsions de creixement a nivell global de l'FMI, de l'OCDE i de la mateixa Comissió Europea. El BCE va retallar els tipus d'interès fins al 0,05% i la facilitat de dipòsit al -0,20% i va anunciar un programa de compra de titulitzacions (ABS) i bons garantits en els mercats financers.

La continuació (en el cas dels EUA, Gran Bretanya i el Japó) o l'augment (en el cas d'Europa i la Xina) de les polítiques monetàries expansives per part dels seus bancs centrals van tenir com a conseqüència una continuació de la revaloració dels actius de renda fixa.

A Espanya, la tornada al creixement i la reducció del dèficit fiscal el 2014, unides als efectes beneficiosos de les mesures adoptades per part del BCE, van permetre rebaixar la rendibilitat del bo espanyol a 10 anys fins a l'1,50%, mentre que la prima de risc se situava en els 110 punts bàsics al tancament de 2014.

Aquesta reducció de la prima de risc espanyola també es va produir a la resta d'economies perifèriques, amb l'excepció de Grècia, on el canvi polític després de les eleccions de maig posava en dubte la viabilitat de l'últim tram del segon rescat a la malparada economia grega per part de la “troica”, la qual cosa va dur la prima de risc del país hel·lè fins als 900 punts bàsics a finals de 2014 des dels 650 amb què tancava el 2013.

El bon moment viscut pel global d'actius de renda fixa del vell continent, on la rendibilitat del bund alemany (bo alemany a 10 anys) va marcar nous mínims històrics, va provocar en última instància una aplanament extraordinari de la corba de rendibilitats.

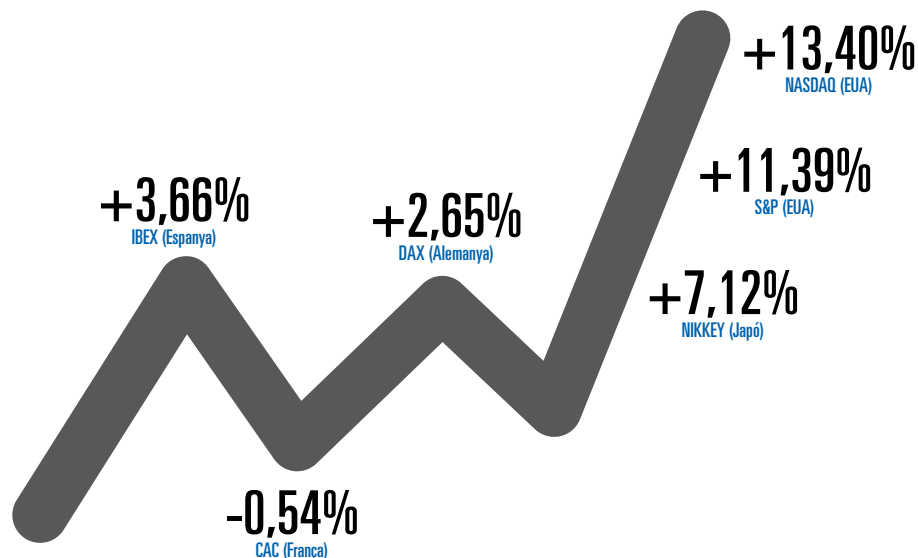
Els mercats de renda variable internacional van continuar avançant de forma sòlida en el període donant continuïtat a la tendència positiva iniciada el 2009, i van finalitzar amb alces moderades, que en el cas dels EUA va superar el doble dígit per tercer any consecutiu. No obstant això, aquest comportament no va estar exempt de volatilitat, especialment a finals d'any, moment en què van confluïr les preocupacions sobre la debilitat econòmica de la zona euro, la caiguda del preu del petroli i les tensions a Rússia.

Als EUA, el comportament dels principals índexs borsaris va superar de nou la resta de places de mercats desenvolupats. L'Standard & Poor's 500 es va anotar una alça de l'11,39% i el Nasdaq una pujada del 13,40%. Les companyies van continuar elevant els marges operatius a màxims històrics, la qual cosa els va permetre presentar resultats per sobre de les expectatives de mercat. A més, la gran generació de caixa resultant la van continuar utilitzant per millorar la remuneració a l'accionista i al creixement inorgànic a través de fusions i adquisicions, encara que no el suficient en inversions de capital fix. Per capitalització borsària, les grans corporacions van obtenir un millor

comportament que les petites i mitjanes. A nivell sectorial, les companyies de serveis públics van ser les que millor retorn van oferir i es van beneficiar de la reducció dels costos de finançament, mentre que, per contra, les companyies del sector energètic van començar a acusar la caiguda dels preus del petroli i van ser les que pitjor evolució van obtenir durant l'any.

A Europa, les dificultats en la recuperació econòmica van frenar la millora significativa dels resultats empresarials necessària per mantenir les alces en els mercats després de les pujades obtingudes durant l'any anterior gràcies a l'augment de les valoracions. Així, el selectiu espanyol va estar entre

els que millor es van comportar a la regió en finalitzar amb una apreciació del 3,66% enfront del 2,65% obtingut pel DAX germànic i de la lleugera caiguda del 0,54% del CAC francès. La depreciació de l'euro i la caiguda del preu del petroli en la segona part de l'any i la reducció en els costos de finançament van continuar actuant de catalitzadors per al creixement en els beneficis de les companyies europees. Les aerolínies van estar entre les empreses amb millor acompliment a conseqüència de la caiguda brusca del petroli, mentre que pel costat negatiu van destacar les companyies vinculades a recursos naturals.

L'índex Nikkei va avançar l'any un 7,12% de la mà de les companyies exportadores, l'acompliment de les quals va continuar liderant els retorns dels índexs, gràcies a l'*Abenomics* i el seu impacte en la divisa, i les millores en les dades de producció i consum privat, que, juntament amb la caiguda dels preus energètics, van elevar els beneficis empresarials fins a màxims històrics. A més, l'anunci del govern japonès de la reforma de les pensions, en què s'espera que s'augmenti l'exposició a renda variable japonesa per part del fons públic de pensions, i la millora en el govern corporatiu de les companyies van mantenir la confiança dels inversors en la regió.

Els índexs borsaris dels mercats emergents van estar, una vegada més, a mercè dels esdeveniments geopolítics ocorreguts durant l'any. La desacceleració econòmica, els processos electorals i la caiguda del preu del petroli van ser els principals desencadenants dels resultats finals. L'Índia va ser, després de la Xina, el Pakistan i el Vietnam, l'índex que més va pujar el 2014 amb un retorn del 31%. Les reformes proposades pel govern entrant van actuar de catalitzador i va retornar l'optimisme dels inversors sobre una de les economies amb millors dinàmiques i més potencial de creixement. Els casos d'Indonèsia i, en menor mesura, de Turquia van ser similars i els seus índexs van finalitzar amb ascensos del

23,9% i 16,8%, respectivament, després d'estar entre els pitjors durant l'any anterior. Totes estan dins del grup d'economies beneficiades per caigudes en els preus energètics en ser importadors nets de petroli. Per contra, economies exportadores com Veneçuela, Rússia i Nigèria van estar, una vegada més, entre les més damnificades. No obstant això, l'índex A xinès va ser el que va obtenir més alces en el període amb una pujada del 52,87% per a la borsa de Xangai i del 51,66% per a la borsa de Shenzhen.

Pel que fa a les matèries primeres, el comportament durant l'any va ser, en general, a la baixa. Si diferenciem per grups, les *commodities* agrícoles van estar

entre aquelles que van obtenir menys descensos en finalitzar amb caigudes del 6,92% en dòlars, mesurat a través de l'índex Rogers International Commodity Agriculture. Aquesta caiguda va estar en gran manera motivada pel costat de l'oferta, ja que les condicions climatològiques van ser especialment proclius per a la producció, fet que es va traduir en augments de l'oferta disponible addicionals. La fortalesa pel costat de la demanda i la revaloració del dòlar tampoc no van ajudar, amb la qual cosa els preus de les matèries primeres agrícoles van continuar pressionats a la baixa.

Els metalls preciosos van tornar a tenir un comportament diferenciat. Mentre que l'or va tenir la capacitat de sobreposar-se a les pèrdues pel risc dels inversors en tancar el 2014 amb un lleuger descens de l'1,81%, la plata, malgrat la seva millor aplicabilitat en termes industrials i tecnològics, va repetir el mal comportament obtingut durant el 2013 i va finalitzar amb una forta caiguda del 20,19% en el període.

Tancant el grup de *commodities*, les matèries primeres energètiques van ser les que pitjor acompliment van obtenir en tancar amb fortes caigudes. Les abruptes caigudes del preu del barril de petroli durant la segona meitat de l'any van arrossegar la resta de matèries

energètiques. En concret, el fort augment en la producció de petroli derivada de l'extracció de gas esquist als EUA i la negativa de l'OPEP a retallar la seva producció per no perdre quota de mercat van enfonsar el preu del barril de Brent fins als 57 USD/barril (-48,26%) i del West Texas fins als 53 USD/barril (-45,87%).

-6,92%
Commodities agrícoles

-48,26%
*Commodities energètiques
(barril Brent)*

7.2 SISTEMA FINANCER ESPANYOL

7.2.1 Procés de la unió bancària

El 2014 assistim a Europa al primer pas de la Unió Bancària, històrica unificació bancària europea, i el BCE assumeix les funcions de supervisió única (Mecanisme Únic de Supervisió, MUS) per a les entitats més significatives de l'àrea euro. Abans d'això, el sector va haver d'afrontar les proves d'estrès i l'avaluació de la qualitat dels actius (AQR, *Asset Quality Review*), on van aflorar uns dèficits de capital d'una mica menys de 9.500 milions d'euros, per la qual cosa es van establir plans de recapitalització per a les entitats financeres amb dèficit de capital.

Quan el novembre el Mecanisme Únic de Supervisió assumeix la supervisió directa de les 130 entitats i indirectament de totes les entitats financeres de la UEM, s'inicia el procés de posada en marxa del Mecanisme Únic de Resolució (MUR), la funció del qual serà la de fixar les polítiques i directrius de resolució de les entitats financeres quan aquestes es trobin en situacions de debilitat.

Aquest **Mecanisme Únic de Resolució** serà la definició d'un mecanisme de resolució únic per a totes les entitats europees a partir de l'01/01/2016. En aquest mecanisme es pretendran assentar les pautes en cas que alguna entitat en el futur necessiti un rescat amb capital públic mutualitzat des de la UE. El MUR estableix una nova prelació d'absorció de pèrdues d'entitats i elimina el bucle temut de risc bancari enfront de risc sobirà.

El pla de resolució del MUR s'ha definit de manera que el primer pas sigui la presa de decisió de la viabilitat d'entitats mitjançant el Consell Únic de Resolució. Una vegada aprovada aquesta viabilitat, s'implementa el procediment de resolució que consta de diverses fases:

- 1) El primer pas és un Bail-In obligatori de l'entitat suportada per accionistes i tenidors de deute subordinat, i per deute sènior i dipòsits elegibles (més de 100.000 euros), amb un mínim del 8% del passiu total de l'entitat.
- 2) Un cop realitzat aquest Bail-In del passiu, el Fons de Resolució Nacional farà una aportació amb un màxim del 5% del passiu total de l'entitat. Aquesta fase només es produirà, ajustant-se de manera gradual,

en un període transitori de 10 anys. Després de la finalització d'aquest període de 10 anys, el 100% de l'aportació vindrà del Fons de Resolució Bancària Únic.

- 3) El Fons de Resolució Bancària Únic té l'objectiu de capitalitzar-se fins als 55 mil milions d'euros abans de l'any 2026. Aquesta xifra representa l'1% dels dipòsits garantits de la UE.
- 4) Finançament pont des del MEDE d'acord amb els procediments acordats.

7.2.2 Evolució del negoci del sistema financer

En el conjunt del sector financer espanyol, el saldo de noves operacions de crèdit, entre les quals s'inclouen refinançaments, es va reduir un 5,3% el 2014, si bé destaca positivament l'evolució dels segments d'habitatge, consum i pimes. D'altra banda, la caiguda dels tipus d'interès i l'augment de la competència estan pressionant a la baixa els marges aplicats a les noves operacions de crèdit.

Per sector d'activitat, destaca el creixement en els segments de producció i distribució de subministraments dins de la branca industrial i intermediació financera dins de la branca de serveis. Els descensos els trobem en indústries extractives de recursos naturals i en hoteleria.

Malgrat la millora en alguns sectors en relació amb noves operacions de crèdit, el procés de despallanquejament que ha hagut d'emprendre el país continua en el 2014, per la qual cosa en

termes absoluts tornem a patir descensos generalitzats del crèdit bancari cap a tots els segments d'activitat, tornant a ser el sector de la construcció el de pitjor comportament.

La següent taula recull la descomposició de l'activitat creditícia per segments (2010-2014).

DESCOMPOSICIÓ DE LA INVERSIÓ CREDITÍCIA EN EL SECTOR PRIVAT RESIDENT

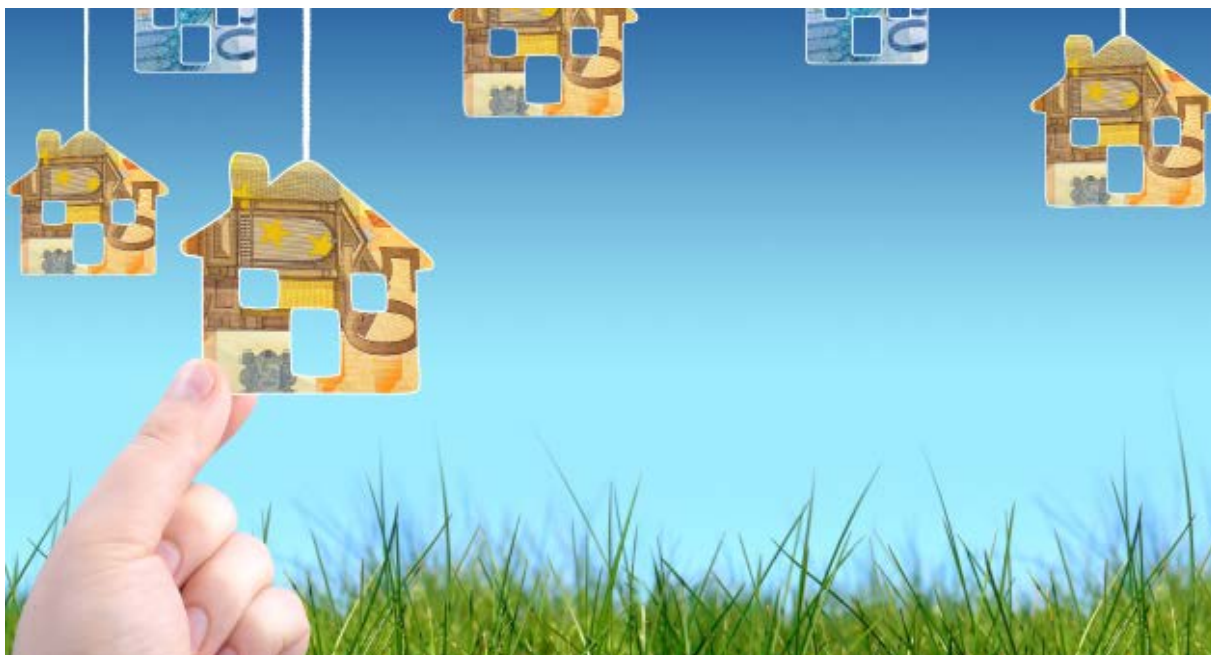
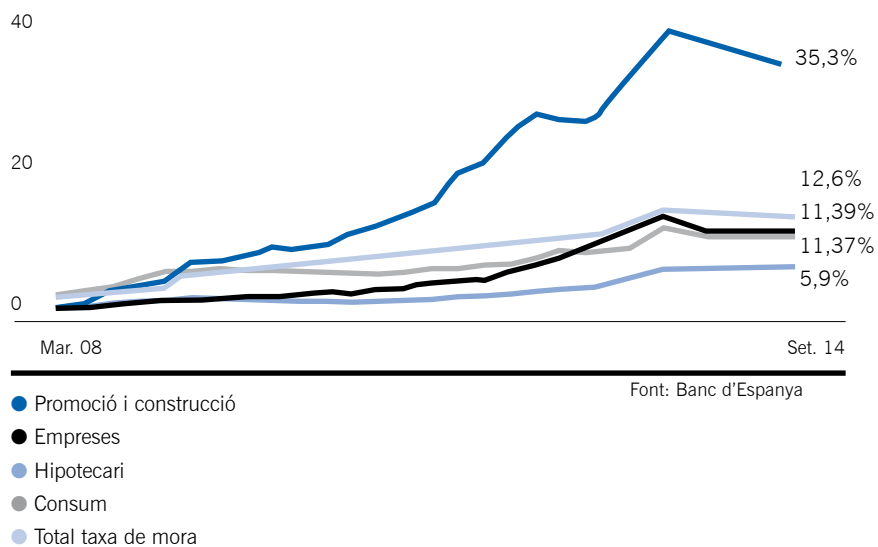
SEGMENT		2010	2011	2012	2013	2014
Empreses (no relacionades amb la construcció)	Milers milions d'euros	583	574	529	482	474
	Variació anual (%)	---	-1,5%	-7,8%	-9,0%	-1,6%
Llars: habitatge	Milers milions d'euros	663	656	633	604	579
	Variació anual (%)	---	-0,9%	-3,5%	-4,6%	-4,1%
Llars: consum	Milers milions d'euros	150	137	123	111	110
	Variació anual (%)	---	-8,7%	-10,5%	-9,8%	-0,2%
Promoció immobiliària i construcció	Milers milions d'euros	430	397	300	237	200
	Variació anual (%)	---	-7,8%	-24,3%	-21,1%	-15,5%
Total de la inversió creditícia en el sector privat resident	Milers milions d'euros	1.843	1.782	1.604	1.448	1.380
	Variació anual (%)	---	-3,3%	-10,0%	-9,7%	-4,7%

Font: Banc d'Espanya

Respecte a la qualitat del crèdit, el saldo de crèdit dubtós va disminuir gairebé 20 mil milions d'euros, la qual cosa representa la primera caiguda des del 2008. Per la seva banda, la taxa de morositat del sistema bancari espanyol va tancar el 2014 en el 12,6%, 116 punts bàsics menys respecte a la taxa de tancament de 2013.

Si separem per sectors, les caigudes en les taxes de morositat són generalitzades.

EVOLUCIÓ DE LES TAXES DE MOROSITAT PER SEGMENTS

El 2014 s'ha estabilitzat la xifra de passiu detallista i, d'altra banda, es veu una continuació de la canalització de l'estalvi cap a productes fora de balanç, com els fons d'inversió, propiciada principalment per l'entorn de tipus d'interès baixos. En relació amb el cost del passiu, el tipus mitjà del saldo viu del total de dipòsits es va situar en el 0,99% el 2014, la qual cosa representa un descens de 44 p.b. respecte a l'any anterior. Aquesta caiguda ve motivada principalment per tres factors:

- El descens significatiu del cost aplicat a les noves operacions de dipòsits a termini experimentat durant l'any.
- L'escurçament dels terminis de venciment en la captació de nous dipòsits a termini, tant en empreses com, sobretot, en llars.
- El canvi en el *mix* de la cartera de dipòsits, amb el transvasament de fons dels dipòsits a termini cap a dipòsits a la vista, a causa de la caiguda dels tipus dels dipòsits.

La menor dependència del finançament per part del BCE també es fa veure en el balanç de les entitats financeres espanyoles el 2014. Finalment, en relació amb el finançament majorista, les entitats han reduït les emissions

de deute en els mercats de capitals, en línia amb la política acomodaticia del BCE i l'escàs impuls de la demanda de crèdit.

El creixement generalitzat dels resultats dels bancs espanyols el 2014 s'empara en una millora lleu dels ingressos recurrents, juntament amb la reducció de les despeses d'explotació i els menors sanejaments per deteriorament de la qualitat dels actius.

El marge d'interessos augmenta en gairebé totes les entitats. La principal palanca de millora ha estat la forta caiguda del cost dels dipòsits a termini, que ha compensat en la seva totalitat el descens lleu de la rendibilitat de la cartera de crèdit.

Les comissions, l'altra font d'ingressos recurrents, també han presentat un bon comportament el 2014 a causa de l'increment de la comercialització de productes fora de balanç. Aquest ingrés més alt per comissions compensa gairebé tota la disminució d'ingressos per ROF (Resultats Operacions Financeres). Al tancament de l'any, el marge brut acaba pràcticament sense canvis.

Les despeses d'explotació disminueixen un 7% respecte al 2013 a conseqüència de processos de reestructuració i del

tancament d'oficines que es manté en línia amb l'exercici precedent.

La disminució d'entrades en mora han reduït les exigències de dotacions, que han alleugerit considerablement el compte de resultats del 2014. Finalment, uns resultats conjunts del sector de 12 mil milions d'euros (un 36% més que al tancament de 2013) han generat un ROE del 5,4% (enfront del ROE del 4,2% al tancament de 2013).

La reducció dels actius ponderats per risc i l'increment de la base de capital generat per la retenció de benefici net han permès el sector a reforçar la seva posició de capital durant l'any 2014.

8. ESTATS FINANCERS

BALANÇOS DE SITUACIÓ EL 31 DE DESEMBRE DE 2014 I 2013

ACTIU	2014	2013
1. Caixa i dipòsits en bancs centrals	22.862	12.278
2. Cartera de negociació	53.359	41.980
2.1. Dipòsits en entitats de crèdit	-	-
2.2. Crèdit a la clientela	-	-
2.3. Valors representatius de deute	52.381	41.354
2.4. Instruments de capital	978	552
2.5. Derivats de negociació	-	74
Promemòria: prestats o en garantia	-	-
3. Altres actius financers a valor raonable amb canvis en P i G	-	-
3.1. Dipòsits en entitats de crèdit	-	-
3.2. Crèdit a la clientela	-	-
3.3. Valors representatius de deute	-	-
3.4. Instruments de capital	-	-
Promemòria: prestats o en garantia	-	-
4. Actius financers disponibles per a la venda	822.682	647.826
4.1. Valors representatius de deute	809.492	634.902
4.2. Altres instruments de capital	13.190	12.924
Promemòria: prestats o en garantia	156.099	106.084
5. Inversions creditícies	1.433.021	1.454.574
5.1. Dipòsits en entitats de crèdit	24.139	43.969
5.2. Crèdit a la clientela	1.393.241	1.381.153
5.3. Valors representatius de deute	15.641	29.452
Promemòria: prestats o en garantia	8.638	13.060
6. Cartera d'inversió al venciment	73.622	43.504
Promemòria: prestats o en garantia	-	-
7. Ajustaments a actius financers per macrocobertures	-	-
8. Derivats de cobertura	2.050	1.878
9. Actius no corrents en venda	777	762
10. Participacions	14.153	14.153
10.1. Entitats associades	3.177	3.177
10.2. Entitats multigrup	-	-
10.3. Entitats del Grup	10.976	10.976
11. Contractes d'assegurances vinculats a pensions	-	-
13. Actiu material	20.941	16.278
13.1. Immobilitzat material	20.941	16.278
13.1.1. D'ús propi	17.830	12.469
13.1.2. Cedit en arrendament operatiu	3.111	3.809
13.1.3. Afecte a la obra social	-	-
13.2. Inversions immobiliàries	-	-
Promemòria: adquirit en arrendament financer	-	-
14. Actiu intangible	10.197	8.593
14.1. Fons de comerç	-	-
14.2. Altre actiu intangible	10.197	8.593
15. Actius fiscals	10.047	9.780
15.1. Corrents	135	10
15.2. Diferits	9.912	9.770
16. Resta d'actius	8.528	6.048
TOTAL ACTIU	2.472.239	2.257.654
Promemòria	-	-
1. Riscos contingents	314.855	290.494
2. Compromisos contingents	144.454	177.573

Milers d'euros

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades per l'adopció de la CINIIF 21.

PASSIU	2014	2013
1. Cartera de negociació	2.061	1.876
1.1. Dipòsits de bancs centrals	-	-
1.2. Dipòsits d'entitats de crèdit	-	-
1.3. Dipòsits de la clientela	-	-
1.4. Dèbits representats per valors negociables	-	-
1.5. Derivats de negociació	2.061	1.876
1.6. Posicions curtes de valors	-	-
1.7. Altres passius financers	-	-
2. Altres passius financers a valor raonable amb canvis en P i G	-	-
2.1. Dipòsits de bancs centrals	-	-
2.2. Dipòsits d'entitats de crèdit	-	-
2.3. Dipòsits de la clientela	-	-
2.4. Dèbits representats per valors negociables	-	-
2.5. Passius subordinats	-	-
2.6. Altres passius financers	-	-
3. Passius financers a cost amortitzat	2.282.942	2.093.920
3.1. Dipòsits de bancs centrals	402.129	354.549
3.2. Dipòsits d'entitats de crèdit	40.888	15.581
3.3. Dipòsits de la clientela	1.822.030	1.703.807
3.4. Dèbits representats per valors negociables	-	-
3.5. Passius subordinats	-	-
3.6. Altres passius financers	17.895	19.983
4. Ajustaments a passius financers per macrocobertures	-	-
5. Derivats de cobertura	-	-
6. Passius associats amb actius no corrents en venda	-	-
8. Provisions	417	1.528
8.1. Fons per a pensions i obligacions similars	-	-
8.2. Provisions per a impostos i altres contingències legals	-	-
8.3. Provisions per a riscos i compromisos contingents	110	133
8.4. Altres provisions	307	1.395
9. Passius fiscals	12.198	8.976
9.1. Corrents	1	1.930
9.2. Diferits	12.197	7.046
10. Fons de l'obra social	68	102
11. Resta de passius	7.034	6.686
12. Capital reemborsable a la vista	-	-
TOTAL PASSIU	2.304.720	2.113.088
1. Fons propis	133.709	126.880
1.1. Capital	67.498	65.866
1.1.1. Escripturat	67.498	65.866
1.1.2. Menys: capital no exigit	-	-
1.2. Prima d'emissió	-	-
1.3. Reserves	57.490	55.112
1.4. Altres instruments de capital	-	-
1.4.1. D'instruments financers compostos	-	-
1.4.2. Quotes participatives i fons associats	-	-
1.4.3. Resta d'instruments de capital	-	-
1.5. Menys: valors propis	-	-
1.6. Resultat de l'exercici	8.721	5.902
1.7. Menys: dividendes i retribucions	-	-
2. Ajustaments per valoració	33.810	17.686
2.1. Actius financers disponibles per a la venda	33.797	17.686
2.2. Cobertures dels fluxos d'efectiu	-	-
2.3. Cobertures d'inversions netes en negocis a l'estranger	-	-
2.4. Diferències de canvi	13	-
2.5. Actius no corrents en venda	-	-
2.6. Resta d'ajustaments per valoració	-	-
TOTAL PATRIMONI NET	167.519	144.566
TOTAL PASSIU I PATRIMONI NET	2.472.239	2.257.654

Milers d'euros

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades per l'adopció de la CINIIF 21.

COMPTES DE PÈRDUES I GUANYS DELS EXERCICIS 2014 I 2013

	2014	2013
1. Interessos i rendiments assimilats	52.188	56.881
2. Interessos i càrregues assimilades	-17.723	-25.876
3. Remuneració de capital reemborsable a la vista	-	-
A) MARGE D'INTERESSOS	34.465	31.005
5. Rendiment d'instruments de capital	112	82
6. Comissions percebudes	20.657	17.134
7. Comissions pagades	-2.232	-1.956
8. Resultat d'operacions financeres (net)	8.780	13.941
8.1. Cartera de negociació	1.969	3.475
8.2. Altres instruments financers a valor raonable amb canvis en P i G	-	-
8.3. Instruments financers no valorats a valor raonable amb canvis en P i G	7.150	11.454
8.4. Altres	-339	-988
9. Diferències de canvi (net)	44	39
10. Altres productes d'explotació	1.010	833
11. Altres càrregues d'explotació	-3.376	-6.432
B) MARGE BRUT	59.460	54.646
12. Despeses d'administració	-34.536	-31.092
12.1. Despeses de personal	-20.340	-18.984
12.2. Altres despeses generals d'administració	-14.196	-12.108
13. Amortització	-4.134	-3.162
14. Dotacions a provisions (net)	900	28
15. Pèrdues per deteriorament d'actius financers (net)	-10.609	-12.905
15.1. Inversions creditícies	-10.658	-13.120
15.2. Instruments financers no valorats a valor raonable amb canvis en P i G	49	215
C) RESULTAT DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ	11.081	7.515
16. Pèrdues per deteriorament de la resta d'actius (net)	-	-16
16.1. Fons de comerç i altre actiu intangible	-	-
16.2. Altres actius	-	-16
17. Guanys (Pèrdues) a la baixa d'actius no classificats com a no corrents en venda	-	-
18. Diferència negativa en combinacions de negocis	-	-
19. Guanys (Pèrdues) d'actius no corrents en venda no classificats com a operacions interrompudes	-53	-200
D) RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	11.028	7.299
20. Impost sobre beneficis	-1.634	-810
21. Dotacions obligatòries a obres i fons socials	-673	-587
E) RESULTAT DE L'EXERCICI PROCEDENT D'OPERACIONS CONTINUADES	8.721	5.902
22. Resultat d'operacions interrompudes (net)	-	-
F) RESULTAT DE L'EXERCICI	8.721	5.902

Milers d'euros

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades per l'adopció de la CINIIF 21.

ESTATS D' INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS DELS EXERCICIS 2014 I 2013

	2014	2013
(A) RESULTAT DE L'EXERCICI	8.721	5.902
(B) ALTRES INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS	16.265	22.819
Partides que no seràn reclassificades a resultats	141	25
Guany (Pèrdues) actuàrials en plans de pensió de prestació definida	189	25
Actius no corrents en venda	-	-
Impost sobre beneficis relacionat amb partides que no seràn reclassificades a resultats	-48	-
Partides que podràn ser reclassificades a resultats	16.124	22.794
1. Actius financers disponibles per a la venda	21.486	30.448
1.1. Guany (Pèrdues) per valoració	27.994	41.783
1.2. Imports transferits al compte de pèrdues i guanys	-6.508	-11.335
1.3. Altres reclassificacions	-	-
2. Cobertures dels fluxos d'efectiu	-	-
2.1. Guany (Pèrdues) per valoració	-	-
2.2. Imports transferits al compte de pèrdues i guanys	-	-
2.3. Imports transferits al valor inicial de les partides cobertes	-	-
2.3. Altres reclassificacions	-	-
3. Cobertura d'inversions netes en negocis a l'estranger	-	-
3.1. Guany (Pèrdues) per valoració	-	-
3.2. Imports transferits al compte de pèrdues i guanys	-	-
3.3. Altres reclassificacions	-	-
4. Diferències de canvi	18	-
4.1. Guany (Pèrdues) per valoració	18	-
4.2. Imports transferits al compte de pèrdues i guanys	-	-
4.3. Altres reclassificacions	-	-
5. Actius no corrents en venda	-	-
5.1. Guany (Pèrdues) per valoració	-	-
5.2. Imports transferits al compte de pèrdues i guanys	-	-
5.3. Altres reclassificacions	-	-
8. Resta d'ingressos i despeses reconegudes	-	-
9. Impost sobre beneficis	-5.380	-7.654
(C) TOTAL INGRESSOS I DESPESES RECONEGUDES	24.986	28.721

Milers d'euros

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades per l'adopció de la CINIIF 21.

ESTATS TOTALS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET EL 31 DE DESEMBRE DE 2014 I 2013

	Capital	Reserves	Altres instruments de capital
1. Saldo final el 31 de desembre de 2013	65.866	56.825	-
1.1. Ajustaments per canvi de criteri comptable	-	-1.713	-
1.2. Ajustaments per errors	-	-	-
2. Saldo inicial ajustat	65.866	55.112	-
3. Total ingressos i despeses reconeguts	-	141	-
4. Altres variacions en el patrimoni net	1.632	2.237	-
4.1. Augments de capital	1.632	-1.063	-
4.2. Reduccions de capital	-	-	-
4.3. Conversió de passius financers en capital	-	-	-
4.4. Incrementos d'altres instruments de capital	-	-	-
4.5. Reclassificació de passius financers a altres instruments de capital	-	-	-
4.6. Reclassificació d'altres instruments de capital a passius financers	-	-	-
4.7. Distribució de dividends / Remuneració als socis	-	-	-
4.8. Operacions amb instruments de capital propi (net)	-	-	-
4.9. Traspassos entre partides de patrimoni net	-	3.307	-
4.10. Incrementos (reduccions) per combinacions de risc	-	-	-
4.11. Dotació discrecional a obres i fons socials	-	-	-
4.12. Pagaments amb instruments de capital	-	-	-
4.13. Resta d'incrementos (reduccions) de patrimoni net	-	-7	-
5. Saldo final el 31 de desembre de 2014	67.498	57.490	-
1. Saldo final el 31 de desembre de 2012	63.997	53.657	-
1.1. Ajustaments per canvi de criteri comptable	-	-1.726	-
1.2. Ajustaments per errors	-	-	-
2. Saldo inicial ajustat	63.997	51.931	-
3. Total ingressos i despeses reconeguts	-	25	-
4. Altres variacions en el patrimoni net	1.869	3.156	-
4.1. Augments de capital	1.869	-1.052	-
4.2. Reduccions de capital	-	-	-
4.3. Conversió de passius financers en capital	-	-	-
4.4. Incrementos d'altres instruments de capital	-	-	-
4.5. Reclassificació de passius financers a altres instruments de capital	-	-	-
4.6. Reclassificació d'altres instruments de capital a passius financers	-	-	-
4.7. Distribució de dividends / Remuneració als socis	-	-	-
4.8. Operacions amb instruments de capital propi (net)	-	-	-
4.9. Traspassos entre partides de patrimoni net	-	4.208	-
4.10. Incrementos (reduccions) per combinacions de risc	-	-	-
4.11. Dotació discrecional a obres i fons socials	-	-	-
4.12. Pagaments amb instruments de capital	-	-	-
4.13. Resta d'incrementos (reduccions) de patrimoni net	-	-	-
5. Saldo final el 31 de desembre de 2013	65.866	55.112	-

Milers d'euros

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades per l'adopció de la CINIIF 21.

Resultat de l'exercici	Menys: dividends i retribucions	Total fons propis	Ajustaments per valoració	Total patrimoni net
7.882	-	130.573	17.686	148.259
-1.980	-	-3.693	-	-3.693
-	-	-	-	-
5.902	-	126.880	17.686	144.566
8.721	-	8.862	16.124	24.986
-5.902	-	-2.033	-	-2.033
-	-	569	-	569
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-2.595	-	-2.595	-	-2.595
-	-	-	-	-
-3.307	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-7	-	-7
8.721	-	133.709	33.810	167.519
7.368	-	125.022	-5.108	119.914
13	-	-1.713	-	-1.713
-	-	-	-	-
7.381	-	123.309	-5.108	118.201
5.902	-	5.927	22.794	28.721
-7.381	-	-2.356	-	-2.356
-	-	817	-	817
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-3.173	-	-3.173	-	-3.173
-	-	-	-	-
-4.208	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
5.902	-	126.880	17.686	144.566

ESTATS DE FLUXES D' EFECTIU DELS EXERCICIS 2014 I 2013

	2014	2013
(A) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ	49.075	-22.869
1. Resultat de l'exercici	8.721	5.902
2. Ajustaments per obtenir els fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació	2.014	3.563
2.1. Amortització	4.134	3.162
2.2. Altres ajustaments	-2.120	401
3. Augment/disminució net dels actius d'explotació	-146.264	-43.274
3.1. Cartera de negociació	-5.405	59.238
3.2. Altres actius financers a valor raonable amb canvis en P i G	-	-
3.3. Actius financers disponibles per a la venda	-151.582	-79.494
3.4. Inversions creditícies	10.895	-21.902
3.5. Altres actius d'explotació	-172	-1.116
4. Augment/disminució net dels passius d'explotació	187.572	14.057
4.1. Cartera de negociació	-3.819	2.034
4.2. Altres passius financers a valor raonable amb canvis en P i G	-	-
4.3. Passius financers a cost amortitzat	191.391	12.023
4.4. Altres passius d'explotació	-	-
5. Cobraments/pagaments per impost sobre beneficis	-2.968	-3.117
(B) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ	-36.465	17.465
6. Pagaments	-44.560	-4.762
6.1. Actius materials	-5.914	-2.944
6.2. Actius intangibles	-4.502	-3.186
6.3. Participacions	-	-
6.4. Entitats depenents i altres unitats de negoci	-	-
6.5. Actius no corrents i passius associats en venda	-68	-
6.6. Cartera d'inversió al venciment	-30.107	-
6.7. Altres pagaments relacionats amb activitats d'inversió	-3.969	1.368
7. Cobraments	8.095	22.227
7.1. Actius materials	-	-
7.2. Actius intangibles	-	-
7.3. Participacions	-	-
7.4. Entitats depenents i altres unitats de negoci	-	-
7.5. Actius no corrents i passius associats en venda	-	432
7.6. Cartera d'inversió al venciment	-	16.356
7.7. Altres cobraments relacionats amb activitats d'inversió	8.095	5.439

	2014	2013
(C) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT	-2.026	-2.357
8. Pagaments	-2.595	-3.173
8.1. Dividends	-2.595	-3.173
8.2. Passius subordinats	-	-
8.3. Amortització d'instruments de capital propi	-	-
8.4. Adquisició d'instruments de capital propi	-	-
8.5. Altres pagaments relacionats amb activitats de finançament	-	-
9. Cobraments	569	816
9.1. Passius subordinats	-	-
9.2. Emissió d'instruments de capital propi	569	816
9.3. Alienació d'instruments de capital propi	-	-
9.4. Altres cobraments relacionats amb activitats de finançament	-	-
(D) EFECTE DE LES VARIACIONS DELS TIPUS DE CANVI	-	-
(E) AUGMENT/DISMINUCIÓ NET DE L'EFECTIU I EQUIVALENTS (A+B+C+D)	10.584	-7.761
(F) EFECTIU I EQUIVALENTS A L'INICI DEL PERÍODE	12.278	20.039
(G) EFECTIU I EQUIVALENTS AL FINAL DEL PERÍODE	22.862	12.278
Promemòria		
COMPONENTS DE L'EFECTIU I EQUIVALENTS AL FINAL DEL PERÍODE		
1.1. Caixa	5.216	6.705
1.2. Saldos equivalents a l'efectiu en bancs centrals	17.646	5.573
1.3. Altres actius financers	-	-
1.4. Menys: Descoberts bancaris reintegrables a la vista	-	-
TOTAL EFECTIU I EQUIVALENTS AL FINAL DEL PERÍODE	22.862	12.278

Milers d'euros

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades per l'adopció de la CINIIF 21.

BALANÇOS DE SITUACIÓ CONSOLIDATS EL 31 DE DESEMBRE DE 2014 I 2013

ACTIU	2014	2013
1. Caixa i dipòsits en bancs centrals	22.862	12.278
2. Cartera de negociació	53.359	41.980
2.1. Dipòsits en entitats de crèdit	-	-
2.2. Crèdit a la clientela	-	-
2.3. Valors representatius de deute	52.381	41.354
2.4. Instruments de capital	978	552
2.5. Derivats de negociació	-	74
Promemòria: Prestats o en garantia	-	-
3. Altres actius financers a valor raonable amb canvis en P i G	-	-
3.1. Dipòsits en entitats de crèdit	-	-
3.2. Crèdit a la clientela	-	-
3.3. Valors representatius de deute	-	-
3.4. Instruments de capital	-	-
Promemòria: Prestats o en garantia	-	-
4. Actius financers disponibles per a la venda	961.092	769.884
4.1. Valors representatius de deute	943.094	752.968
4.2. Instruments de capital	17.998	16.916
Promemòria: Prestats o en garantia	156.099	106.084
5. Inversions creditícies	1.430.992	1.454.261
5.1. Dipòsits en entitats de crèdit	24.445	44.544
5.2. Crèdit a la clientela	1.390.906	1.380.264
5.3. Valors representatius de deute	15.641	29.453
Promemòria: Prestats o en garantia	8.638	13.060
6. Cartera d'inversió al venciment	73.622	43.504
Promemòria: Prestats o en garantia	-	-
7. Ajustaments a actius financers per macrocobertures	-	-
8. Derivats de cobertura	2.809	2.544
9. Actius no corrents en venda	777	762
10. Participacions	3.835	3.611
10.1. Entitats associades	3.835	3.611
10.2. Entitats multigrup	-	-
11. Contractes d'assegurances vinculats a pensions	-	-
12. Actius per reassegurança	173	137
13. Actiu material	20.271	15.593
13.1. Immobilitzat material	20.271	15.593
13.1.1. D'ús propi	20.271	15.523
13.1.2. Cedit en arrendament operatiu	-	70
13.1.3. Afecte a l'obra social	-	-
13.2. Inversions immobiliàries	-	-
Promemòria: adquirit en arrendament financer	-	-
14. Actiu intangible	10.501	9.010
14.1. Fons de comerç	-	-
14.2. Altre actiu intangible	10.501	9.010
15. Actius fiscals	10.192	10.080
15.1. Corrents	177	147
15.2. Diferits	10.015	9.933
16. Resta d'actius	8.658	5.977
16.1. Existències	-	-
16.2. Altres	8.658	5.977
TOTAL ACTIU	2.599.143	2.369.621
Promemòria		
1. Riscos contingents	314.855	290.494
2. Compromisos contingents	144.454	177.573

Milers d'euros

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades per l'adopció de la CINIIF 21.

PASSIU	2014	2013
1. Cartera de negociació	2.061	1.876
1.1. Dipòsits de bancs centrals	-	-
1.2. Dipòsits d'entitats de crèdit	-	-
1.3. Dipòsits de la clientela	-	-
1.4. Dèbits representats per valors negociables	-	-
1.5. Derivats de negociació	2.061	1.876
1.6. Posicions curtes de valors	-	-
1.7. Altres passius financers	-	-
2. Altres passius financers a valor raonable amb canvis en P i G	-	-
2.1. Dipòsits de bancs centrals	-	-
2.2. Dipòsits d'entitats de crèdit	-	-
2.3. Dipòsits de la clientela	-	-
2.4. Dèbits representats per valors negociables	-	-
2.5. Passius subordinats	-	-
2.6. Altres passius financers	-	-
3. Passius financers a cost amortitzat	2.227.528	2.037.200
3.1. Dipòsits de bancs centrals	402.129	354.549
3.2. Dipòsits d'entitats de crèdit	40.888	15.581
3.3. Dipòsits de la clientela	1.765.592	1.646.166
3.4. Dèbits representats per valors negociables	-	-
3.5. Passius subordinats	-	-
3.6. Altres passius financers	18.919	20.904
4. Ajustaments a passius financers per macrocobertures	-	-
5. Derivats de cobertura	-	-
6. Passius associats amb actius no corrents en venda	-	-
7. Passius per contractes d'assegurances	159.460	156.133
8. Provisions	417	1.528
8.1. Fons per a pensions i obligacions similars	-	-
8.2. Provisions per a impostos i altres contingències legals	-	-
8.3. Provisions per a riscos i compromisos contingents	110	133
8.4. Altres provisions	307	1.395
9. Passius fiscals	15.488	10.552
9.1. Corrents	54	1.979
9.2. Diferits	15.434	8.573
10. Fons de l'obra social	4.817	4.796
11. Resta de passius	8.874	6.878
12. Capital reemborsable a la vista	-	-
TOTAL PASSIU	2.418.645	2.218.963
1. Fons propis	136.639	128.018
1.1. Capital	67.498	65.866
1.1.1. Escripturat	67.498	65.866
1.1.2. Menys: Capital no exigit	-	-
1.2. Prima d'emissió	-	-
1.3. Reserves	62.805	59.010
1.3.1. Reserves (Pèrdues) acumulades	62.800	59.005
1.3.2. Reserves (Pèrdues) d'entitats valorades pel mètode de la participació	5	5
1.4. Altres instruments de capital	-	-
1.4.1. D'instruments financers compostos	-	-
1.4.2. Quotes participatives i fons associats	-	-
1.4.3. Resta d'instruments de capital	-	-
1.5. Menys: Valors propis	-4.211	-4.144
1.6. Resultat de l'exercici atribuït a l'entitat dominant	10.547	7.286
1.7. Menys: Dividends i retribucions	-	-
2. Ajustaments per valoració	42.654	21.526
2.1. Actius financers disponibles per a la venda	42.062	21.156
2.2. Cobertures dels fluxos d'efectiu	-	-
2.3. Cobertures d'inversions netes en negocis a l'estranger	-	-
2.4. Diferències de canvi	13	-
2.5. Actius no corrents en venda	-	-
2.6. Entitats valorades pel mètode de la participació	579	370
2.7. Resta d'ajustaments per valoració	-	-
3. Interessos minoritaris	1.205	1.114
3.1. Ajustaments per valoració	35	25
3.2. Resta	1.170	1.089
TOTAL PATRIMONI NET	180.498	150.658
TOTAL PASSIU I PATRIMONI NET	2.599.143	2.369.621

Milers d'euros

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades per l'adopció de la CINIIF 21.

COMPTES DE PÈRDUES I GUANYS CONSOLIDATS DELS EXERCICIS 2014 I 2013

	2014	2013
1. Interessos i rendiments assimilats	56.848	61.329
2. Interessos i càrregues assimilades	-16.428	-24.313
3. Remuneració de capital reemborsable a la vista	-	-
A) MARGE D'INTERESSOS	40.420	37.016
4. Rendiment d'instruments de capital	52	51
5. Resultat d'entitats valorades pel mètode de la participació	75	60
6. Comissions percebudes	21.408	17.572
7. Comissions pagades	-1.877	-1.692
8. Resultat d'operacions financeres (net)	9.068	14.367
8.1. Cartera de negociació	1.969	3.475
8.2. Altres instruments financers a valor raonable amb canvis en P i G	-	-
8.3. Instruments financers no valorats a valor raonable amb canvis en P i G	7.355	11.764
8.4. Altres	-256	-872
9. Diferències de canvi (net)	44	39
10. Altres productes d'explotació	27.240	58.646
10.1. Ingressos de contractes d'assegurances i reassegurances emesos	26.601	58.118
10.2. Vendes i ingressos per prestació de serveis no financers	35	3
10.3. Resta de productes d'explotació	604	525
11. Altres càrregues d'explotació	-31.319	-66.961
11.1. Despeses de contractes d'assegurances i reassegurances	-27.923	-60.509
11.2. Variació d'existències	-	-
11.3. Resta de càrregues d'explotació	-3.396	-6.452
B) MARGE BRUT	65.111	59.098
12. Despeses d'administració	-37.525	-33.564
12.1. Despeses de personal	-22.277	-20.701
12.2. Altres despeses generals d'administració	-15.248	-12.863
13. Amortització	-4.291	-3.315
14. Dotacions a provisions (net)	900	28
15. Pèrdues per deteriorament d'actius financers (net)	-10.610	-12.842
15.1. Inversions creditícies	-10.658	-13.120
15.2. Altres instruments financers no valorats a valor raonable amb canvis en P i G	48	278
C) RESULTAT DE L'ACTIVITAT D'EXPLOTACIÓ	13.585	9.405
16. Pèrdues per deteriorament de la resta d'actius (net)	-	-16
16.1. Fons de comerç i altre actiu intangible	-	-
16.2. Altres actius	-	-16
17. Guanys (Pèrdues) en la baixa d'actius no classificats com a no corrents en venda	1	23
18. Diferència negativa en combinacions de negocis	-	-
19. Guanys (Pèrdues) d'actius no corrents en venda no classificats com a operacions interrompudes	-53	-200
D) RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	13.533	9.212
20. Impost sobre beneficis	-2.333	-1.310
21. Dotació obligatòria a obres i fons socials	-673	-587
E) RESULTAT DE L'EXERCICI PROCEDENT D'OPERACIONS CONTINUADES	10.527	7.315
22. Resultat d'operacions interrompudes (net)	-	-
F) RESULTAT CONSOLIDAT DE L'EXERCICI	10.527	7.315
F1) Resultat atribuït a l'entitat dominant	10.547	7.286
F2) Resultat atribuït a interessos minoritaris	-20	29

Milers d'euros

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades per l'adopció de la CINIIF 21.

ESTATS D' INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS CONSOLIDATS DELS EXERCICIS 2014 I 2013

	2014	2013
A) RESULTAT CONSOLIDAT DE L'EXERCICI	10.527	7.315
B) ALTRES INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS	21.279	28.104
Partides que no seràn reclassificades a resultats	141	25
Guany (Pèrdues) actuàrials en plans de pensió de prestació definida	189	25
Actius no corrents en venda	-	-
Impost sobre beneficis relacionat amb partides que no seràn reclassificades a resultats	-48	-
Partides que podràn ser reclassificades a resultats	21.138	28.079
1. Actius financers disponibles per a la venda	28.023	37.356
1.1. Guany (Pèrdues) per valoració	34.732	48.367
1.2. Imports transferits al compte de pèrdues i guanys	-6.709	-11.011
1.3. Altres reclassificacions	-	-
2. Cobertures dels fluxos d'efectiu	-	-
2.1. Guany (Pèrdues) per valoració	-	-
2.2. Imports transferits al compte de pèrdues i guanys	-	-
2.3. Imports transferits al valor inicial de les partides cobertes	-	-
2.4. Altres reclassificacions	-	-
3. Cobertures d'inversions netes en negocis a l'estranger	-	-
3.1. Guany (Pèrdues) per valoració	-	-
3.2. Imports transferits al compte de pèrdues i guanys	-	-
3.3. Altres reclassificacions	-	-
4. Diferència de canvi	18	-
4.1. Guany (Pèrdues) per valoració	18	-
4.2. Imports transferits al compte de pèrdues i guanys	-	-
4.3. Altres reclassificacions	-	-
5. Actius no corrents en venda	-	-
5.1. Guany (Pèrdues) per valoració	-	-
5.2. Imports transferits al compte de pèrdues i guanys	-	-
5.3. Altres reclassificacions	-	-
7. Entitats valorades pel mètode de la participació	209	445
7.1. Guany (Pèrdues) per valoració	209	445
7.2. Imports transferits al compte de pèrdues i guanys	-	-
7.3. Altres reclassificacions	-	-
8. Resta d'ingressos i despeses reconeguts	-	-
9. Impost sobre beneficis	-7.112	-9.722
C) TOTAL INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS (A+B)	31.806	35.419
C 1) Atribuïts a l'entitat dominant	31.806	35.360
C 2) Atribuïts als interessos minoritaris	-10	59

Milers d'euros

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades per l'adopció de la CINIIF 21.

ESTATS TOTALS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET CONSOLIDATS EL 31 DE DESEMBRE DE 2014 I 2013

	Capital	Reserves	Menys: valors propis
1. Saldo final el 31 de desembre de 2013	65.866	60.723	-4.144
1.1. Ajustaments per canvi de criteri comptable	-	-1.713	-
1.2. Ajustaments per errors	-	-	-
2. Saldo inicial ajustat	65.866	59.010	-4.144
3. Total ingressos i despeses reconeguts	-	141	-
4. Altres variacions en el patrimoni net	1.632	3.654	-67
4.1. Augments de capital	1.632	-1.063	-
4.2. Reduccions de capital	-	-	-
4.3. Conversió de passius financers en capital	-	-	-
4.4. Incrementos d'altres instruments de capital	-	-	-
4.5. Reclassificació de passius financers a altres instruments de capital	-	-	-
4.6. Reclassificació d'altres instruments de capital a passius financers	-	-	-
4.7. Distribució de dividends / Remuneració als socis	-	-	-
4.8. Operacions amb instruments de capital propi (net)	-	-	-
4.9. Traspassos entre partides de patrimoni net	-	4.724	-67
4.10. Incrementos (reduccions) per combinacions de risc	-	-	-
4.11. Dotació discrecional a obres i fons socials	-	-	-
4.12. Pagaments amb instruments de capital	-	-	-
4.13. Resta d'incrementos (reduccions) de patrimoni net	-	-7	-
5. Saldo final el 31 de desembre de 2014	67.498	62.805	-4.211
1. Saldo final el 31 de desembre de 2012	63.997	56.575	-4.078
1.1. Ajustaments per canvi de criteri comptable	-	-1.726	-
1.2. Ajustaments per errors	-	-	-
2. Saldo inicial ajustat	63.997	54.849	-4.078
3. Total ingressos i despeses reconeguts	-	25	-
4. Altres variacions en el patrimoni net	1.869	4.136	-66
4.1. Augments de capital	1.869	-1.052	-
4.2. Reduccions de capital	-	-	-
4.3. Conversió de passius financers en capital	-	-	-
4.4. Incrementos d'altres instruments de capital	-	-	-
4.5. Reclassificació de passius financers a altres instruments de capital	-	-	-
4.6. Reclassificació d'altres instruments de capital a passius financers	-	-	-
4.7. Distribució de dividends / Remuneració als socis	-	-	-
4.8. Operacions amb instruments de capital propi (net)	-	-	-
4.9. Traspassos entre partides de patrimoni net	-	5.188	-66
4.10. Incrementos (reduccions) per combinacions de risc	-	-	-
4.11. Dotació discrecional a obres i fons socials	-	-	-
4.12. Pagaments amb instruments de capital	-	-	-
4.13. Resta d'incrementos (reduccions) de patrimoni net	-	-	-
5. Saldo final el 31 de desembre de 2013	65.866	59.010	-4.144

Milers d'euros

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades per l'adopció de la CINIIF 21.

Resultat de l'exercici atribuït a l'entitat dominant	Menys: dividends i retribucions	Total fons propis	Ajustaments per valoració	Total	Interessos minoritaris	Total patrimoni net atribuït a l'entitat dominant
9.266	-	131.711	21.526	153.237	1.114	154.351
-1.980	-	-3.693	-	-3.693	-	-3.693
-	-	-	-	-	-	-
7.286	-	128.018	21.526	149.544	1.114	150.658
10.547	-	10.688	21.128	31.816	-10	31.806
-7.286	-	-2.067	-	-2.067	101	-1.966
-	-	569	-	569	-	569
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-2.595	-	-2.595	-	-2.595	-	-2.595
-	-	-	-	-	-	-
-4.691	-	-34	-	-34	101	67
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-7	-	-7	-	-7
10.547	-	136.639	42.654	179.293	1.205	180.498
8.511	-	125.005	-6.523	118.482	848	119.330
13	-	-1.713	-	-1.713	-	-1.713
-	-	-	-	-	-	-
8.524	-	123.292	-6.523	116.769	848	117.617
7.286	-	7.311	28.049	35.360	59	35.419
-8.524	-	-2.585	-	-2.585	207	-2.378
-	-	817	-	817	-	817
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-3.173	-	-3.173	-	-3.173	-	-3.173
-	-	-	-	-	-	-
-5.351	-	-229	-	-229	207	-22
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
7.286	-	128.018	21.526	149.544	1.114	150.658

ESTATS DE FLUXES D' EFECTIU CONSOLIDATS DELS EXERCICIS 2014 I 2013

	2014	2013
(A) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ	55.224	-25.729
1. Resultat consolidat de l'exercici	10.527	7.315
2. Ajustaments per obtenir els fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació	14.817	1.979
2.1. Amortització	4.290	3.315
2.2. Altres ajustaments	10.527	-1.336
3. Augment/Disminució net dels actius d'explotació	-155.784	-58.195
3.1. Cartera de negociació	-5.406	59.238
3.2. Altres actius financers al valor raonable amb canvis en P i G	-	-
3.3. Actius financers disponibles per a la venda	-162.724	-93.214
3.4. Inversions creditícies	12.611	-22.436
3.5. Altres actius d'explotació	-265	-1.783
4. Augment/Disminució net dels passius d'explotació	188.879	26.387
4.1. Cartera de negociació	-3.819	2.034
4.2. Altres passius financers al valor raonable amb canvis en P i G	-	-
4.3. Passius financers a cost amortitzat	192.698	24.353
4.4. Altres passius d'explotació	-	-
5. Cobraments/Pagaments per impost sobre beneficis	-3.215	-3.215
(B) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ	-42.614	20.549
6. Pagaments	-55.854	-3.034
6.1. Actius materials	-6.085	-2.940
6.2. Actius intangibles	-4.374	-3.204
6.3. Participacions	-	-
6.4. Entitats depenents i altres unitats de negoci	-	-
6.5. Actius no corrents i passius associats en venda	-68	-
6.6. Cartera d'inversió al venciment	-40.776	-
6.7. Altres pagaments relacionats amb activitats d'inversió	-4.551	3.110
7. Cobraments	13.240	23.583
7.1. Actius materials	-	-
7.2. Actius intangibles	-	-
7.3. Participacions	-	-
7.4. Entitats depenents i altres unitats de negoci	-	-
7.5. Actius no corrents i passius associats en venda	-	432
7.6. Cartera d'inversió al venciment	-	16.356
7.7. Altres cobraments relacionats amb activitats d'inversió	13.240	6.795

	2014	2013
(C) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT	-2.026	-2.581
8. Pagaments	-2.595	-3.173
8.1. Dividends	-2.595	-3.173
8.2. Passius subordinats	-	-
8.3. Amortització d'instruments de capital propi	-	-
8.4. Adquisició d'instruments de capital propi	-	-
8.5. Altres pagaments relacionats amb activitats de finançament	-	-
9. Cobraments	569	592
9.1. Passius subordinats	-	-
9.2. Emissió d'instruments de capital propi	569	592
9.3. Alienació d'instruments de capital propi	-	-
9.4. Altres cobraments relacionats amb activitats de finançament	-	-
(D) EFECTE DE LES VARIACIONS DELS TIPUS DE CANVI	-	-
(E) AUGMENT (DISMINUCIÓ) NET DE L'EFECTIU I EQUIVALENTS (A+B+C+D)	10.584	-7.761
(F) EFECTIU I EQUIVALENTS A L'INICI DEL PERÍODE	12.278	20.039
(G) EFECTIU I EQUIVALENTS AL FINAL DEL PERÍODE	22.862	12.278
Promemòria		
COMPONENTS DE L'EFECTIU I EQUIVALENTS AL FINAL DEL PERÍODE		
1.1. Caixa	5.216	6.705
1.2. Saldos equivalents a l'efectiu en bancs centrals	17.646	5.573
1.3. Altres actius financers	-	-
1.4. Menys: Descoberts bancaris reintegrables a la vista	-	-
TOTAL EFECTIU I EQUIVALENTS AL FINAL DEL PERÍODE	22.862	12.278

Milers d'euros

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades per l'adopció de la CINIIF 21.

9. INFORME FINANCER DEL GRUP CAIXA D'ENGINYERS

9. INFORME FINANCER

A l'exercici 2014, en un entorn de canvis normatius i reformes estructurals en el sector financer, el Grup ha continuat augmentant els seus resultats, les xifres d'activitat, el volum de negoci i la base de socis que mantenen dipositada la seva confiança en el Grup Caixa d'Enginyers.

Amb data 13 de juny de 2014, la Comissió Europea va emetre el Reglament 634/2014, pel qual s'adopta la interpretació CINIIF 21 sobre gravàmens per als exercicis que comencin a partir del 17 de juny de 2014. L'adopció de la CINIIF 21 per part de la Comissió Europea ha vingut seguida per l'aclariment, amb data 23 de desembre de 2014, per part del Banc d'Espanya, de la interpretació correcta d'aquesta referència normativa pel que fa a la seva aplicació a les aportacions ordinàries anuals al Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit, així com a l'aportació extraordinària a aquest Fons establerta pel Reial Decret-Ilei 6/2013, de 22 de març. D'altra banda, amb data 17 de desembre de 2014, la Comissió Gestora del Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit ha establert el calendari definitiu de pagaments relatiu al segon tram de l'aportació prevista a l'article 2 de l'esmentat Reial Decret-Ilei 6/2013.

Seguint les indicacions del Banc d'Espanya, l'Entitat ha optat per l'aplicació primerenca de la CINIIF 21. La seva interpretació comporta un canvi en els criteris comptables aplicables, que es tradueix en el registre en els comptes anuals de l'exercici 2014 de totes les obligacions de pagament pendents de liquidar al Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit, tant les referides al Reial Decret-Ilei 6/2013, relatives a l'aportació extraordinària, com les referides a l'article 3 del Reial Decret 2606/1996, relatives a l'aportació anual sobre els dipòsits al tancament de 2014. El registre de la resta de compromisos, inclòs el de l'aportació anual corresponent als dipòsits al tancament de 2013 liquidada el 2014 i la del tancament de 2012 liquidada el 2013, s'ha tractat com un canvi de criteri comptable conforme a la norma vuitena de la Circular del Banc d'Espanya 4/2004 i a la Norma Internacional de Comptabilitat 8 adoptada per la Unió Europea mitjançant el Reglament (la CE) 2238/2004. Per aquesta raó, la informació financera relativa a l'exercici 2013 ha estat reexpressada, únicament i exclusivament, a efectes comparatius amb la informació relativa a l'exercici 2014.

Les correccions realitzades en els saldos corresponents a l'exercici 2013 es resumeixen a la taula següent.

REEXPRESSIÓ DELS ESTATS FINANCERS

	2013 (format)	Import reexpressió	2013 (reexpressat)
EFECTE EN EL COMPTE DE RESULTATS			
Altres càrregues d'explotació (-)	(64.306)	(2.655)	(66.961)
Marge brut	61.753	(2.655)	59.098
Resultat de les activitats d'explotació	12.060	(2.655)	9.405
Resultat abans d'impostos	11.867	(2.655)	9.212
Impost sobre beneficis (-)	(1.985)	675	(1.310)
Resultat consolidat de l'exercici	9.295	(1.980)	7.315
EFECTE EN EL BALANÇ			
Actius fiscals	8.822	1.258	10.080
Actiu	2.368.363	1.258	2.369.621
Altres passius financers	18.534	2.370	20.904
Reste de passius	4.297	2.581	6.878
Passiu	2.214.012	4.951	2.218.963
Reserves	60.723	(1.713)	59.010
Resultat de l'exercici atribuït a l'Entitat Dominant	9.266	(1.980)	7.286
Patrimoni net	154.351	(3.693)	150.658
Passiu i patrimoni net	2.368.363	1.258	2.369.621

En milers d'euros

9.1 INFORME DE L'ACTIVITAT

9.1.1 Actiu

L'actiu total del Grup, en data 31 de desembre de 2014, és de 2.599.143 milers d'euros, la qual cosa representa un increment del 9,69% respecte al tancament de l'exercici 2013. En aquest sentit, la principal variació correspon a les inversions en valors representatius de deute, que han passat de 867.279 milers d'euros a 1.084.738 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2013 i 2014, respectivament, la qual cosa representa un increment de 217.459 milers d'euros (25,07%, en termes relatius). Aquestes inversions corresponen, bàsicament, a actius de deute públic de bona qualitat creditícia.

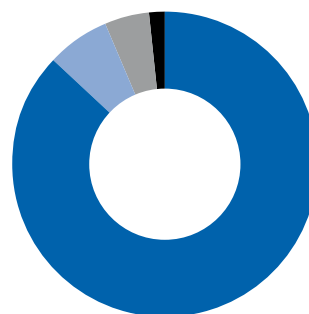
EVOLUCIÓ DE L'ACTIU (EN MILIONS D'EUROS)

En conjunt, els valors representatius de deute, altres instruments de capital i derivats de negociació han passat de 884.821 milers d'euros a 1.103.714 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2013 i 2014, respectivament, i representen un 42,46% de l'actiu total.

Tot seguit s'analitzen els principals tipus de carteres en què es distribueixen aquestes inversions.

DISTRIBUCIÓ DE LES INVERSIONS PER TIPUS DE CARTERA

● Cartera d'actius financers disponibles per a la venda	87,08%
● Cartera d'inversió a venciment	6,67%
● Cartera de negociació	4,83%
● Cartera d'inversions creditícies	1,42%

- La **cartera de negociació** engloba les posicions en valors i altres instruments financers adquirides amb finalitats de negociació, i el 31 de desembre de 2014 té 53.359 milers d'euros, distribuïts en 52.381 milers d'euros de deute públic i renda fixa corporativa i 978 milers d'euros de fons d'inversió i renda variable. En data 31 de desembre de 2013, aquesta cartera tenia 41.980 milers d'euros, la qual cosa representa un increment d'11.379 milers d'euros (27,11%, en termes relatius).
- La **cartera d'inversió a venciment**, la finalitat bàsica de la qual és la cobertura de passius per *matching* de venciments entre actius i passius, té, en data 31 de desembre de 2014, 73.622 milers d'euros davant dels 43.504 milers d'euros que tenia al tancament de l'exercici 2013, la qual cosa significa un increment de 30.118 milers d'euros (69,23%,

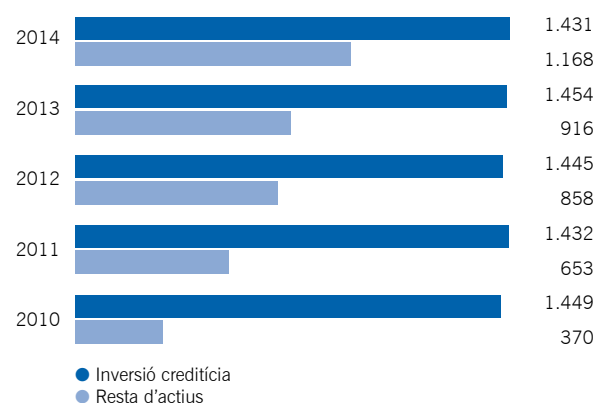
en termes relatius). La TIR mitjana de compra dels actius integrats a aquesta cartera, en data 31 de desembre de 2014, ha estat del 2,12%.

- La **cartera d'actius financers disponibles per a la venda** engloba, bàsicament, posicions en actius de renda fixa. El 31 de desembre de 2014, aquesta cartera té 961.092 milers d'euros, distribuïts en 943.094 milers d'euros de deute públic, renda fixa corporativa i bons de titulització d'actius i 17.998 milers d'euros de fons d'inversió i renda variable. El 31 de desembre de 2013, aquesta cartera tenia 769.884 milers d'euros, la qual cosa representa un increment de 191.208 milers d'euros (24,84%, en termes relatius).
- Si ens centrem en els valors representatius de deute que formen part de la **cartera d'inversió creditícia**, aquests s'han situat, en data 31 de desembre de 2014, en 15.641 milers d'euros, corresponents, íntegrament, a bons de titulització hipotecària en què l'Entitat ha participat com a cedent. El 31 de desembre de 2013, aquesta cartera tenia 29.453 milers d'euros, la qual cosa representa una disminució de 13.812 milers d'euros (-46,90%, en termes relatius), derivada de l'amortització dels bons de titulització hipotecària que formen part d'aquesta cartera.

La **inversió creditícia** s'ha situat, al tancament de l'exercici 2014, en 1.430.992 milers d'euros, i ha registrat una disminució de l'1,60%, en termes relatius, respecte al tancament de l'exercici anterior, com a resultat de la disminució dels dipòsits en entitats de crèdit i dels bons de titulització hipotecària prèviament comentats.

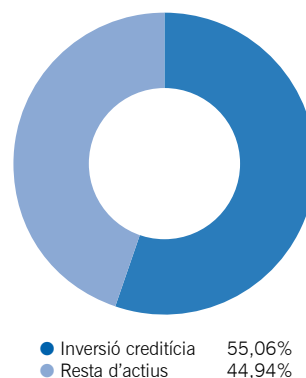
Tot seguit es mostra l'evolució del pes de la inversió creditícia respecte a la resta de l'actiu en els últims cinc exercicis.

INVERSIÓ CREDITÍCIA RESPECTE A LA RESTA DE L'ACTIU (EN MILIONS D'EUROS)

En aquest sentit, la inversió creditícia, en l'exercici 2014, representa un 55,06% de l'actiu total.

INVERSIÓ CREDITÍCIA RESPECTE AL TOTAL DE L'ACTIU 2014 (%)

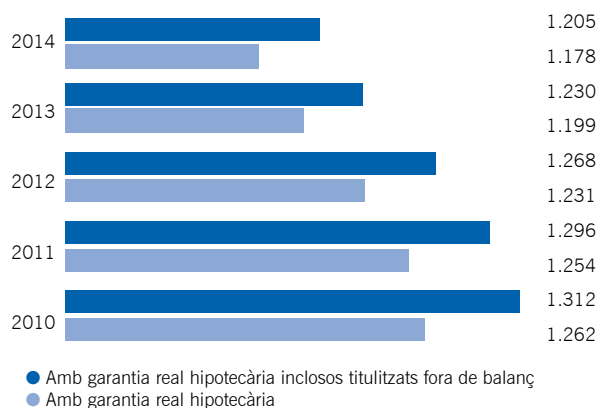
El **crèdit a la clientela**, component principal de l'actiu, que forma part de la cartera d'inversió creditícia, ha registrat un lleuger increment respecte a l'exercici anterior, i ha assolit la xifra d'1.390.906 milers d'euros al tancament de l'exercici 2014.

EVOLUCIÓ DEL CRÈDIT A LA CLIENTELA (EN MILIONS D'EUROS)

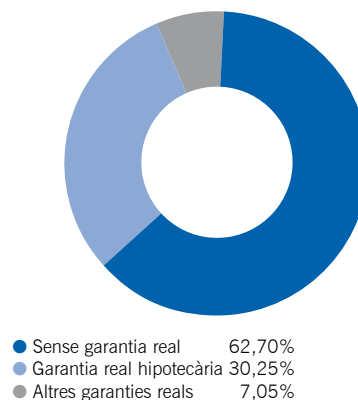
Dins del crèdit a la clientela, el crèdit a **deutors amb garantia hipotecària** és d'1.177.604 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2014, la qual cosa representa un 84,66% del total del crèdit a la clientela i un 45,31% de l'actiu total en la data esmentada.

EVOLUCIÓ DELS DEUTORS AMB GARANTIA HIPOTECÀRIA (EN MILIONS D'EUROS)

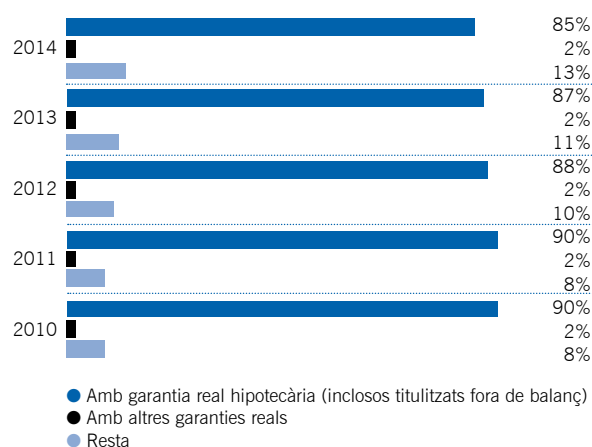
Cal assenyalar que el nombre d'operacions de crèdit amb garantia hipotecària, formalitzades durant l'exercici 2014, ha ascendit a 549 i l'import total de nou finançament atorgat és de 79.110 milers d'euros, la qual cosa representa un increment en la concessió de crèdit hipotecari del 49,23% respecte a l'exercici anterior. Si considerem el finançament total concedit, el nombre d'operacions formalitzades durant aquest exercici ha estat de 1.815, amb un import de 150.018 milers d'euros, la qual cosa representa un 76,74% més que a l'exercici anterior. Aquestes xifres són el resultat de l'aposta de l'Entitat per mantenir el flux de finançament als socis i a l'economia.

DISTRIBUCIÓ DEL NOMBRE D'ALTES DE PRÉSTECES I CRÈDITS (%)

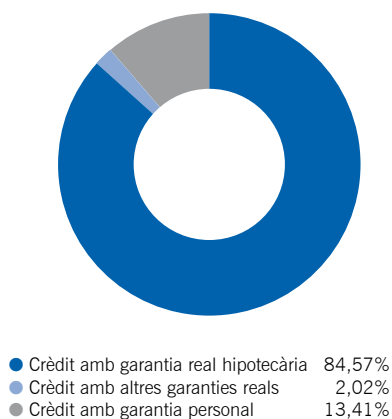
Pel que fa a l'evolució de la **distribució del crèdit a la clientela**, cal destacar-ne el manteniment d'una bona qualitat i la seva cobertura en gran part per garanties reals, la majoria de les quals són hipotecàries.

EVOLUCIÓ DE LA DISTRIBUCIÓ DEL CRÈDIT A LA CLIENTELA AMB RISC NORMAL PER TIPUS DE GARANTIA (%)

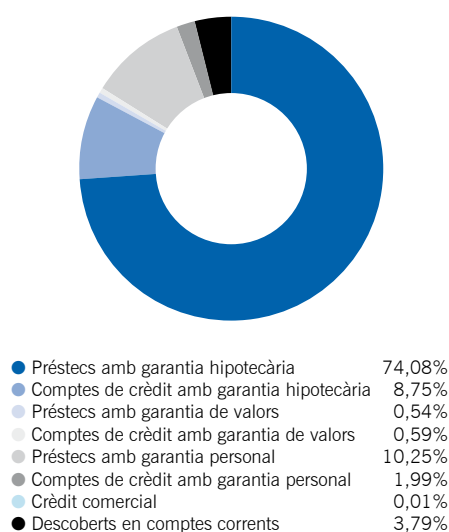
En el cas del crèdit a la clientela classificat com a risc normal, els actius amb garantia real representen el 86,59% de la cartera, i un 84,57% d'aquests actius corresponen a actius amb garanties hipotecàries.

DISTRIBUCIÓ DEL CRÈDIT A LA CLIENTELA AMB RISC NORMAL PER TIPUS DE GARANTIA (%)

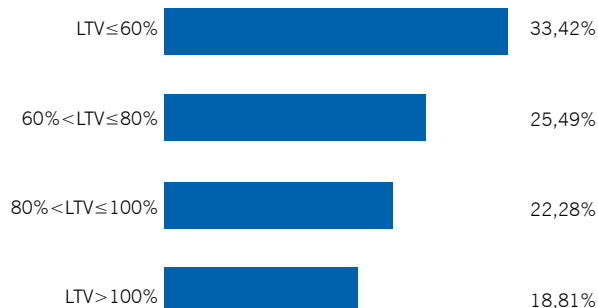
Així mateix, el crèdit dubtós està constituït, en un 82,83%, per operacions amb garanties reals hipotecàries i, en un 1,13%, per altres garanties reals, i únicament el 16,04% que resta correspon a crèdit amb garantia personal.

DISTRIBUCIÓ DEL RISC DUBTÓS PER TIPUS DE GARANTIA I PRODUCTE (%)

Més d'un 80% del crèdit amb garantia hipotecària correspon a operacions de finançament per a l'adquisició i rehabilitació de l'habitatge. El 58,91% d'aquest crèdit presenta un *Loan to Value* (LTV) inferior o igual al 80%, prenent com referència per al seu càlcul les taxacions convenientment actualitzades en l'exercici 2014.

DISTRIBUCIÓ PER LTV DEL CRÈDIT HIPOTECARI A LES LLARS PER A L'ADQUISICIÓ D'HABITATGE (%)

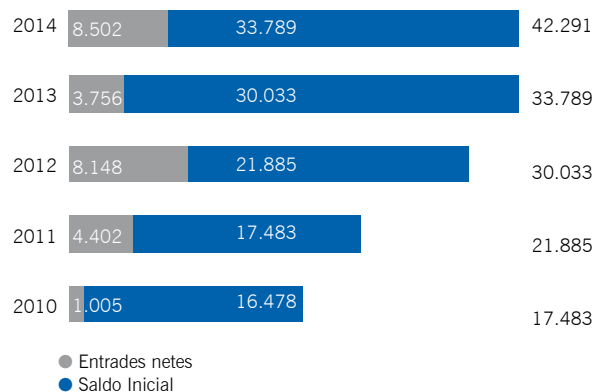

A més, cal considerar l'increment de les [operacions de refinançament i reestructuració](#) dutes a terme per l'Entitat per tal de facilitar al soci el pagament del deute, que, al tancament de l'exercici 2014, s'han situat en 37.128 milers d'euros respecte als 35.706 milers d'euros assolits a l'exercici anterior, la qual cosa representa un 2,67% del total del crèdit a la clientela.

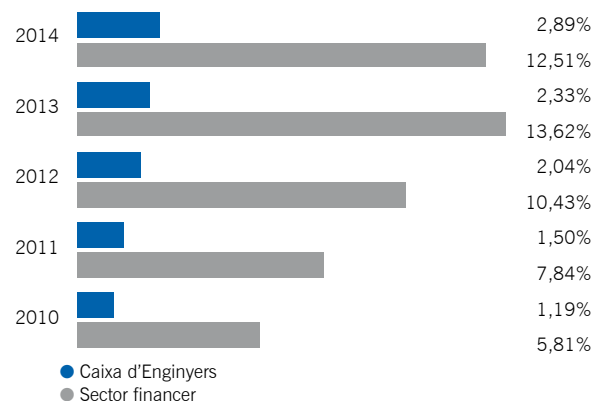
El 31 de desembre de 2014, els [actius dubtosos](#) de la cartera d'inversió creditícia s'han situat en 42.291 milers d'euros, que es distribueixen en 35.027 milers d'euros corresponents a la cartera de préstecs i crèdits amb garantia hipotecària i 7.264 milers d'euros a la resta de préstecs i crèdits. El 31 de desembre de 2013, els actius dubtosos pujaven a 33.789 milers d'euros, la qual cosa significa que, durant l'exercici 2014, han incrementat en 8.502 milers d'euros (25,16%, en termes relatius).

La [ràtio de morositat](#) de la cartera d'inversió creditícia, en data 31 de desembre de 2014, és del 2,89% davant del 2,33% de 31 de desembre de 2013. Si ens centrem en l'àmbit hipotecari, la ràtio de morositat s'ha situat, en data 31 de desembre de 2014, en el 2,80% davant del 2,21% al tancament de l'exercici 2013.

EVOLUCIÓ DELS ACTIUS DUBTOSOS (EN MILERS D'EUROS)

EVOLUCIÓ DE LA RÀTIO DE MOROSITAT (%)

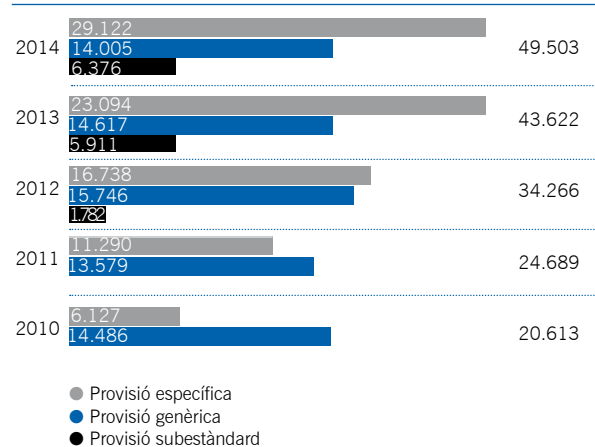

Cal destacar que l'Entitat ha mantingut la ràtio de morositat substancialment per sota de la mitjana del sector financer, que s'ha situat, al tancament de 2014, en el 12,51%. Aquesta evolució és el resultat de l'aplicació rigorosa d'una estricta política de concessió creditícia, de la qualitat dels actius i de les seves garanties.

Les **provisions de la cartera d'inversió creditícia** han augmentat de 43.622 milers d'euros a 49.503 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2013 i 2014, respectivament, atenent criteris de màxima prudència valorativa.

EVOLUCIÓ DE LA DISTRIBUCIÓ DE LES PROVISIONS

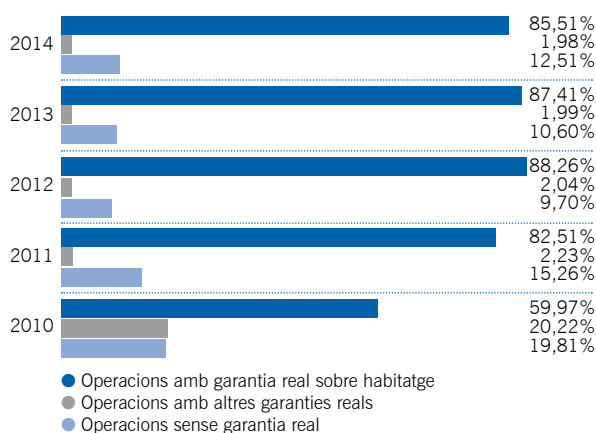
(EN MILERS D'EUROS)

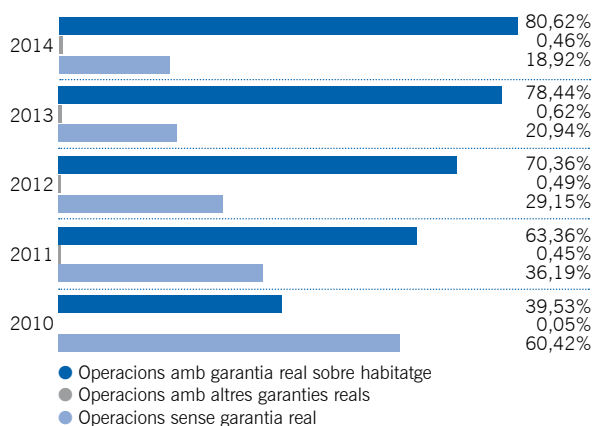
Cal assenyalar que el 85,51%, el 80,62% i el 80,64% de les **provisions genèriques**, de les **provisions específiques** i de les **provisions subestàndard**, respectivament, estan cobrint actius emparats per garantia hipotecària.

Seguint criteris d'estricta prudència en la classificació dels actius, així com en la cobertura del risc de crèdit, el 18,92% de les **provisions específiques** està destinat a cobrir el risc d'insolvències d'actius dubtosos sense garantia real.

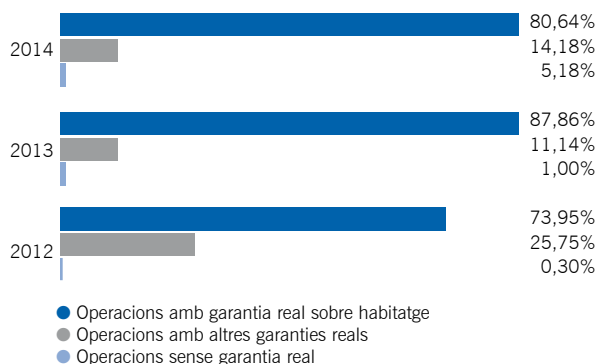
EVOLUCIÓ DE LA DISTRIBUCIÓ DE LA PROVISIÓ GENÈRICA (%)

EVOLUCIÓ DE LA DISTRIBUCIÓ DE LA PROVISIÓ ESPECÍFICA (%)

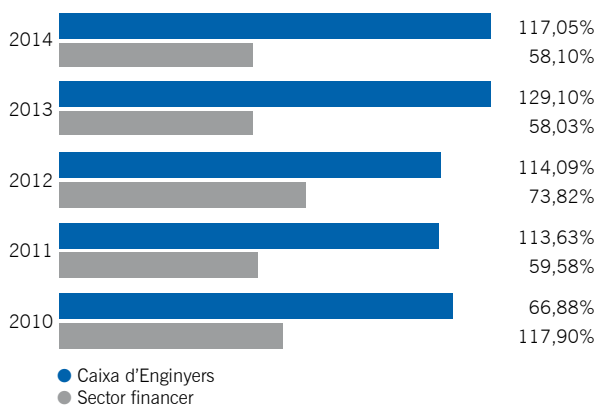

EVOLUCIÓ DE LA DISTRIBUCIÓ DE LA PROVISIÓ SUBESTÀNDAR (%)

La política estricta en la concessió del crèdit adoptada per l'Entitat, que comporta saldos dubtosos reduïts, combinada amb l'aplicació de criteris de màxima prudència valorativa en la determinació de les necessitats de cobertura del risc de crèdit, es tradueix en una **ràtio de cobertura** elevada de la cartera d'inversió creditícia deteriorada, que se situa en el 117,05%, en data 31 de desembre de 2014, molt superior a la mitjana del sector financer, que s'ha situat al tancament de l'exercici 2014 en el 58,10%.

EVOLUCIÓ DE LA RÀTIO DE COBERTURA (%)

Els **actius adjudicats**, tots corresponents a actius rebuts per l'Entitat en pagament de deutes, s'han situat en 777 milers d'euros el 31 de desembre de 2014, davant dels 762 milers d'euros del tancament de l'exercici anterior. El moviment dels actius classificats en aquesta partida respon a set noves adjudicacions i tres alienacions. Així mateix, el volum d'aquesta cartera, en data 31 de desembre de 2014, representa el 0,03% de l'actiu total. Cal assenyalar que la gestió dels actius rebuts en pagament de deutes la realitza la mateixa Entitat.

La **titulització hipotecària** és el procés mitjançant el qual una entitat financera cedeix els drets de crèdit hipotecari que té en l'actiu del seu balanç, per transformar-los en actius financers negociables en mercats organitzats. Per tant, és un instrument de finançament pel qual s'utilitzen drets de crèdit il·líquids com a element col·lateral per convertir-se en actius financers líquids negociables.

Caixa d'Enginyers ha participat en cinc programes de titulització hipotecària multicedents, dels quals, actualment, quatre continuen vigents amb un import pendent d'amortitzar, en data 31 de desembre de 2014, de 67.856 milers d'euros davant d'un import inicial de 281 milions d'euros.

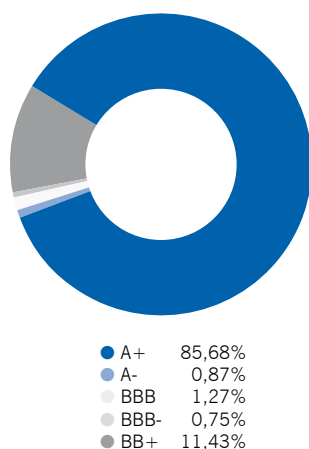
A més, l'Entitat ha realitzat, com a cedent únic, dos programes de titulització d'actius hipotecaris, el fons Caixa Enginyers TDA 1, Fons de Titulització d'Actius, i el fons Caixa Enginyers AyT 2, Fons de Titulització d'Actius, per un import inicial de 270 milions i 450 milions d'euros, respectivament. En data 31 de desembre de 2014, l'import pendent d'amortització, agregat per a les dues titulitzacions, és de 561.326 milers d'euros.

Tot seguit s'inclou la distribució per qualificació creditícia dels bons emesos¹ pels sis programes de titulització

¹ El ràting assignat, seguint els criteris establerts en la CRR, correspon a la més baixa de les qualificacions, en disposar d'una o dues avaluacions creditícies de diferents agències de ràting.

d'actius, abans comentats, que l'Entitat manté en cartera, en data 31 de desembre de 2014, per un import total de 621.369 milers d'euros.

DISTRIBUCIÓ PER QUALIFICACIÓ CREDITÍCIA

Cal destacar la millora del ràting en dos esglaons, respecte a l'exercici 2013, de les titulitzacions unicedents Caixa Enginyers TDA 1, Fons de Titulització d'Actius, i Caixa Enginyers AyT 2, Fons de Titulització d'Actius, que s'han situat, a tancament de l'exercici 2014, en A1 i AA+, segons les agències de qualificació Moody's i Fitch.

Vegeu l'apartat 9.3. *Gestió del risc* d'aquest informe, en el qual es fa una anàlisi exhaustiva dels diferents riscos assumits pel Grup.

9.1.2 Passiu i altres recursos gestionats

Volum de negoci

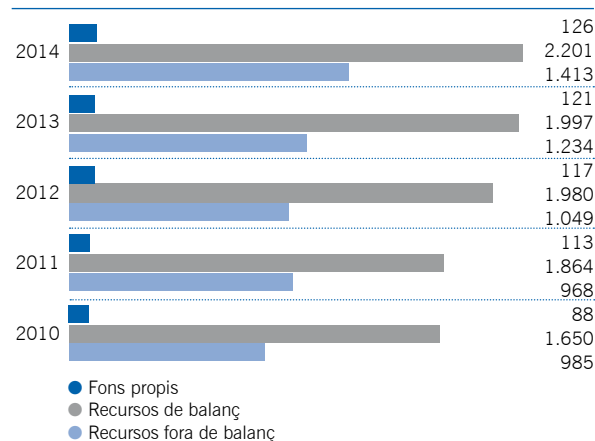
El **volum de negoci**, definit, a nivell de gestió, com la suma dels recursos de tercers gestionats i de la cartera d'inversió creditícia bruta, és de 5.049.316 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2014, davant dels 4.649.098 milers d'euros del 31 de desembre de 2013, la qual cosa representa un increment de 400.218 milers d'euros (8,61%, en termes relatius).

Recursos gestionats

El total de **recursos de tercers gestionats i fons propis**, en data 31 de desembre de 2014, és de 3.740.167 milers d'euros davant dels 3.352.128 milers d'euros del 31 de desembre de 2013, la qual cosa representa un increment de 388.039 milers d'euros (11,58%, en termes relatius).

Tot seguit es detalla la distribució dels recursos gestionats:

RECURSOS TOTALS GESTIONATS (EN MILIONS D'EUROS)

Si ens centrem en els **recursos totals de tercers gestionats**, el 31 de desembre de 2014 s'han situat en 3.614.075 milers d'euros davant dels 3.231.396 milers d'euros del 31 de desembre de 2013, la qual cosa representa un increment de 382.679 milers d'euros (11,84%, en termes relatius). Concretament, els recursos de balanç i els recursos de fora de balanç gestionats han incrementat en un 10,19% i un 14,52%, respectivament, com a resultat d'un entorn financer de reducció dels tipus d'interès i del desenvolupament d'una estratègia de potenciació de productes del negoci assegurador i dels serveis d'inversió, a través de l'àmplia oferta de vehicles d'inversió col·lectiva, el tractament fiscal dels quals és més favorable que el dels productes d'estalvi tradicionals.

Recursos gestionats del passiu

Els **recursos gestionats del passiu** s'han situat, en data 31 de desembre de 2014, en 2.201.152 milers d'euros en comparació de l'1.997.666 milers d'euros del 31 de desembre de 2013, la qual cosa representa un increment de 203.486 milers d'euros (10,19%, en termes relatius). Tot seguit s'analitzen les partides principals dels recursos gestionats que formen part de l'epígraf de dipòsits de la clientela del passiu.

Els **dipòsits de la clientela** han incrementat en 119.426 milers d'euros (7,25%, en termes relatius) i se situen, el 31 de desembre de 2014, en 1.765.592 milers d'euros davant de l'1.646.166 milers d'euros del tancament de l'exercici 2013.

EVOLUCIÓ DELS DIPÒSITS DE LA CLIENTELA (EN MILIONS D'EUROS)

La composició dels **dipòsits de la clientela**, segons la seva naturalesa, presenta la distribució següent:

	2014	2013	Variació (Abs)	Variació (%)
Dipòsits a la vista	760.557	663.273	97.284	14,67%
Dipòsits a termini	864.721	857.681	7.040	0,82%
Cessions temporals d'actius	136.293	116.960	19.333	16,53%
Ajustos per valoració	4.021	8.252	-4.231	-51,27%
Total dipòsits de clients	1.765.592	1.646.166	119.426	7,25%

En milers d'euros

Així mateix, el **finançament del Banc Central Europeu** s'ha situat en 402.129 milers d'euros el 31 de desembre de 2014 respecte als 354.549 milers d'euros de l'exercici anterior, la qual cosa representa un increment de 47.580 milers d'euros (13,42%, en termes relatius). Aquest volum de finançament inclou la liquiditat obtinguda a través del nou programa de finançament a llarg termini del BCE (TLTRO) al qual l'Entitat ha acudit per un import de 22 milions d'euros, amb venciment el mes de setembre de 2018, i que s'està traslladant íntegrament als socis a través de la concessió de crèdit.

Finalment, cal destacar que el Grup ha mantingut una **ràtio de liquiditat estructural** del 120,70% al tancament de l'exercici 2014, més de 44 punts per sobre de la mitjana del sector financer, un aspecte que consolida la seva posició excel·lent de liquiditat i permet fer front a canvis de l'entorn financer, així com a episodis d'estrès en els mercats financers. Al seu torn, aquesta òptima situació de liquiditat permet disposar d'una àmplia oferta de finançament als socis i a l'economia (vegeu l'apartat 9.3.4. *Gestió del risc - Risc estructural de liquiditat* d'aquest informe).

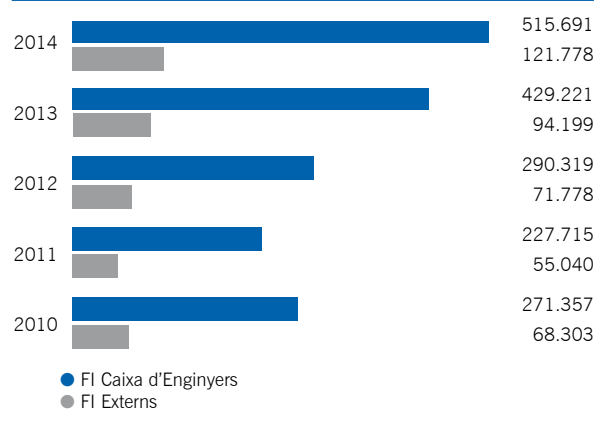
Recursos gestionats de fora de balanç

Els **recursos gestionats de fora de balanç** han ascendit a 1.412.923 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2014, en comparació de l'1.233.730 milers d'euros del 31 de desembre de 2013, la qual cosa representa un increment del 14,52%, en termes relatius. Aquestes dades reflecteixen l'èxit de l'estratègia adoptada pel Grup de proporcionar una àmplia oferta de serveis d'inversió als socis i de productes del negoci assegurador.

El Grup comercialitza fons d'inversió gestionats per la filial Caixa d'Enginyers Gestió i fons d'inversió gestionats per entitats externes al Grup. Els primers representen un 80,90% del patrimoni total comercialitzat en

data 31 de desembre de 2014. Pel que fa als fons d'inversió comercialitzats de tercers, el seu patrimoni, al tancament de 2014, s'ha situat en 121.778 milers d'euros. Tot seguit es mostra l'evolució dels fons d'inversió comercialitzats pel Grup en els últims cinc exercicis:

EVOLUCIÓ DELS FONS D'INVERSIÓ COMERCIALIZATS (EN MILERS D'EUROS)

Si ens centrem en els **fons d'inversió** gestionats per Caixa d'Enginyers Gestió durant l'exercici 2014, el patrimoni final és de 515.691 milers d'euros davant dels 429.221 milers d'euros de l'exercici anterior, la qual cosa representa un increment del 20,15%, en termes relatius. L'increment de les subscripcions netes i la rendibilitat positiva dels fons d'inversió expliquen la bona evolució d'aquesta línia de negoci.

Pel que fa al nombre total de comptes de participis dels fons d'inversió gestionats, s'ha situat en 23.354 i 20.404 comptes, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, respectivament, la qual cosa representa un increment del 14,46%. Aquestes dades reflecteixen una demanda creixent d'aquest tipus de productes del

Grup per part dels socis en un entorn de tipus d'interès extraordinàriament reduïts.

Tot seguit s'indica la distribució dels fons d'inversió gestionats per Caixa d'Enginyers Gestió per tipus de fons:

	2014	2013	Variació
FI de Renda Variable	121.791	84.049	44,90%
FI de RV Mixta	21.883	21.985	-0,46%
FI de RF Mixta	70.553	32.465	117,32%
FI de Renda Fixa	23.697	16.800	41,06%
FI Garantits	262.974	250.661	4,91%
Altres fons	14.793	23.261	-36,40%
Total fons d'inversió	515.691	429.221	20,15%

En milers d'euros

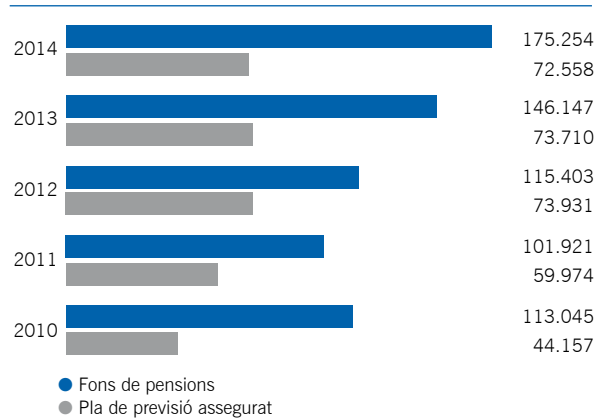
El servei de [gestió discrecional de carteres](#) de Caixa d'Enginyers ha tancat l'exercici 2014 amb un patrimoni gestionat de 78.361 milers d'euros. Aquest servei d'inversió comporta una resposta immediata i dinàmica de gestió en funció de la successió de fets que es produeixen en el mercat financer.

La previsió social complementària, corresponent als drets consolidats dels 11 [fons de pensions](#) i a la provisió matemàtica del [pla de previsió assegurat](#), gestionada per la filial Caixa d'Enginyers Vida, s'ha situat, en data 31 de desembre de 2014, en 247.812 milers d'euros davant dels 219.857 milers d'euros del 31 de desembre de 2013, la qual cosa representa un increment del 12,72%.

Tot seguit es mostra l'evolució dels fons de pensions i del pla de previsió assegurat en els últims cinc exercicis.

EVOLUCIÓ DELS FONS DE PENSIONS I PLA DE PREVISIÓ ASSEGURATS

(TOTAL PATRIMONI GESTIONAT EN MILERS D'EUROS)

La distribució per tipus dels fons de pensions i del pla de previsió assegurat, els dos gestionats per Caixa d'Enginyers Vida, és la següent:

	2014	2013	Variació
FP de Renda Variable	41.750	27.954	49,35%
FP de RV Mixta	44.384	42.633	4,11%
FP de RF Mixta	35.098	25.724	36,44%
FP de Renda Fixa	7.603	6.458	17,73%
FP Garantits	42.928	40.353	6,38%
Ocupació	3.491	3.025	15,40%
PPA	72.558	73.710	-1,56%
Total	247.812	219.857	12,72%

En milers d'euros

A més, el nombre total de comptes de partícips dels fons de pensions s'ha situat en 10.357 i 11.161 comptes, en data 31 de desembre de 2013 i 2014, respectivament, la qual cosa ha suposat un increment del 7,76%.

Per la seva banda, la provisió matemàtica del [pla individual d'estalvi sistemàtic](#), gestionat per Caixa d'Enginyers Vida, ha augmentat un 18,88% i ha passat de 30.298 a 36.019 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2013 i 2014, respectivament. A més, el nombre total de contractes ha incrementat un 5,10% i ha passat de 5.061 a 5.319 contractes, en data 31 de desembre de 2013 i 2014, respectivament.

Així mateix, la provisió matemàtica de la [renda vitalícia](#), gestionada per Caixa d'Enginyers Vida, ha assolit l'import de 5.472 milers d'euros al tancament de l'exercici 2014, la qual cosa representa un increment del 32,17%, en termes relatius.

Les [assegurances de vida](#) vinculades a actius financers, gestionades per Caixa d'Enginyers Vida i

Caixa d'Enginyers Bancassegurances, han ascendit a 44.882 milers d'euros al tancament de l'exercici 2014 davant dels 47.643 milers d'euros del 31 de desembre de 2013, la qual cosa representa una disminució del 5,80%.

L'import total de valors de [renda fixa](#) de socis dipositats en l'Entitat, format per Bons i Obligacions de Deute Públic, Lletres del Tresor i renda fixa corporativa, ha disminuït en 15.428 milers d'euros (-14,93%, en termes relatius) i ha assolit 87.911 milers d'euros al tancament de l'exercici 2014.

Els valors de [renda variable](#) custodiats per l'Entitat han incrementat en 116.067 milers d'euros durant l'exercici 2014 i han assolit un saldo, en data 31 de desembre de 2014, de 573.522 milers d'euros davant dels 457.455 milers d'euros del 31 de desembre de 2013, la qual cosa representa un increment del 25,37%.

Vegeu l'apartat 6.2 Socis d'aquest informe, on s'amplia la informació relativa als productes gestionats pel Grup.

9.1.3 Fons propis

Els **fons propis** del Grup, en data 31 de desembre de 2014, s'han situat en 136.639 milers d'euros davant dels 128.018 milers d'euros del tancament de l'exercici anterior.

EVOLUCIÓ DELS FONS PROPIS (EN MILERS D'EUROS)

2014		136.639
2013		128.018
2012		125.005
2011		118.666
2010		93.413

Així mateix, en data 31 de desembre de 2014, el **capital social** ha ascendit a 67.498 milers d'euros, distribuïts entre 24.488 socis amb aportacions de Caixa d'Enginyers.

EVOLUCIÓ DEL CAPITAL (EN MILERS D'EUROS)

2014		67.498
2013		65.866
2012		63.997
2011		62.534
2010		39.872

En data 31 de desembre de 2014, les entitats dependents del Grup Caixa d'Enginyers mantenien 44.325 títols cooperatius per un valor nominal de 4.211 milers d'euros, la qual cosa representava un 6,24% del total del capital de l'Entitat.

Com a cooperativa de crèdit, Caixa d'Enginyers manté una estructura de capital molt atomitzada, que compleix en tot moment els límits marcats en els Estatuts, de manera que no hi ha cap soci que tingui títols cooperatius per un import superior al 2,5% del capital social, en el cas de persones físiques, o superior al 10%, en el cas de persones jurídiques.

Les participacions més significatives en el capital social de l'Entitat, per part de persones jurídiques, corresponen a la Fundació Privada de la Caixa d'Enginyers i a Consumidors i Usuaris dels Enginyers, S. Coop. C. Ltda., amb el 4,82% i l'1,09%, respectivament, en data 31 de desembre 2014. Pel que fa a les participacions per part de persones físiques, el grau elevat d'atomització de socis de l'Entitat comporta que el 31 de desembre de 2014 la participació individual més elevada sigui del 2,44%.

Cal assenyalar que, durant l'exercici 2014, la base social del Grup Caixa d'Enginyers ha augmentat en 8.005 socis (6,57%, en termes relatius) i ha assolit un total de 129.916 el 31 de desembre 2014. Tot seguit es mostra l'evolució de la base social en els últims cinc exercicis:

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE SOCIS

2014		129.916
2013		121.911
2012		113.691
2011		107.932
2010		104.151

Les **reserves** del Grup s'han situat, en data 31 de desembre de 2014, en 62.805 milers d'euros, una xifra que suposa un augment del 6,43% respecte a la mateixa data de l'exercici anterior. Les reserves representen el 45,96% dels fons propis.

EVOLUCIÓ DE LES RESERVES (EN MILERS D'EUROS)

2014		62.805
2013		59.010
2012		56.575
2011		54.374
2010		51.672

El 92,30% dels socis del Grup són persones físiques i el 7,70% són persones jurídiques. En data 31 de desembre de 2014, la xifra de socis, quant a persones físiques i jurídiques, és de 119.915 i 10.001, respectivament.

9.2 RESULTATS

9.2.1 Resultat consolidat

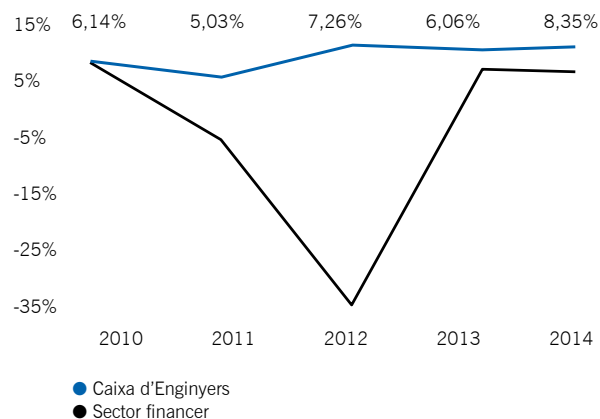
El **resultat de l'exercici del Grup**, en data 31 de desembre de 2014, és de 10.527 milers d'euros, la qual cosa representa un increment del 43,91% respecte als 7.315 milers d'euros amb què va tancar l'exercici 2013. Si es consideren els **beneficis abans d'impostos** i abans de l'aportació al fons de l'Obra Social, aquest augment és d'un 46,91%; s'ha passat de 9.212 milers d'euros al tancament de l'exercici 2013 a 13.533 milers d'euros el 31 de desembre de 2014.

EVOLUCIÓ DEL RESULTAT CONSOLIDAT (EN MILERS D'EUROS)

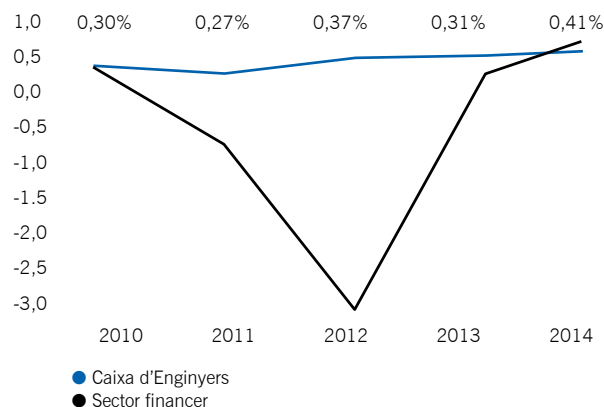
En termes de rendibilitat, la **rendibilitat sobre recursos propis (ROE)** ha incrementat respecte a l'exercici anterior, i se situa al tancament de l'exercici 2014 en el 8,35% davant del 6,06% aconseguit el 31 de desembre de 2013.

EVOLUCIÓ DE LA RENDIBILITAT SOBRE RECURSOS PROPIS (ROE)

Així mateix, la **rendibilitat sobre actius (ROA)** ha incrementat del 0,31% al 0,41% el 31 de desembre de 2013 i 2014, respectivament.

EVOLUCIÓ DE LA RENDIBILITAT SOBRE ACTIUS (ROA)

El **marge d'interessos** de l'exercici 2014 ha experimentat un increment del 9,20% respecte a l'exercici 2013, i s'ha situat en 40.420 milers d'euros el 31 de desembre de 2014 davant dels 37.016 milers d'euros del 31 de desembre 2013. Aquest increment respon, bàsicament, a la reducció del cost de finançament a conseqüència de la baixada del tipus d'interès de referència del Banc Central Europeu, que s'ha traslladat a la remuneració del passiu. Aquesta baixada de tipus s'ha traslladat també a la rendibilitat de l'actiu, encara que el seu efecte ha estat inferior tant en la cartera de renda fixa, la rendibilitat de la qual ha disminuït a conseqüència de la baixada dels tipus d'interès per a la nova cartera, com en la cartera d'inversió creditícia, una part important de la qual recull l'efecte de la caiguda dels tipus d'interès.

EVOLUCIÓ DEL MARGE D'INTERESSOS (EN MILERS D'EUROS)

2014		40.420
2013		37.016
2012		43.871
2011		24.993
2010		25.106

El **net entre comissions percebudes i comissions pagades** durant l'exercici 2014 és de 19.531 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2014, respecte als 15.880 milers d'euros registrats el desembre de 2013, la qual cosa representa un increment de 3.651 milers d'euros (22,99%, en termes relatius).

Concretament, **les comissions percebudes** han passat de 17.572 milers d'euros a 21.408 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2013 i 2014, respectivament, la qual cosa representa un increment del 21,83% (3.836 milers d'euros, en termes absoluts), a conseqüència, bàsicament, de l'increment en el volum de comissions per la gestió de productes corresponents al negoci assegurador i de gestió d'actius, així com de l'augment en el volum de comissions de custòdia, assegurament, col·locació i compravenda de valors, els dos derivats de l'augment dels patrimonis gestionats pel Grup Caixa d'Enginyers i de l'evolució positiva dels mercats.

El **resultat net d'operacions financeres** ha pujat a 9.068 milers d'euros al tancament de l'exercici 2014, la qual cosa reflecteix la gestió adequada duta a terme pel Grup davant de l'evolució positiva dels mercats i, en especial, per la millora del comportament del risc sobirà espanyol.

El **net entre altres productes i altres càrregues d'explotació** durant l'exercici 2014 ha experimentat una millora com a resultat de la disminució de la despesa en 4.236 milers d'euros respecte al tancament de l'exercici 2013, que respon, bàsicament, a la menor contribució al Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit durant l'exercici 2014, com a conseqüència de l'aplicació primerenca de la CINIIF 21, que ha implicat reconèixer, durant l'exercici 2013, totes les obligacions de pagament pendents de liquidar al Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit relatives a l'aportació extraordinària, segons s'ha exposat a l'inici d'aquest informe financer; i, així mateix, han disminuït les dotacions netes a les provisions d'assegurances de vida (compensades pels ingressos per primes meritades) realitzades per la filial Caixa d'Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SA.

Com a resultat de les diferents evolucions exposades, el **marge brut** ha incrementat un 10,17%, i ha passat de 59.098 milers d'euros a 65.111 milers d'euros al tancament dels exercicis 2013 i 2014, respectivament.

EVOLUCIÓ DEL MARGE BRUT (EN MILERS D'EUROS)

El **resultat de les activitats d'explotació** ha augmentat 4.180 milers d'euros (44,44%, en termes relatius), i ha passat de 9.405 milers d'euros a 13.585 milers d'euros el 31 de desembre de 2013 i 2014, respectivament, un increment que ha estat compatible amb l'important esforç realitzat en la dotació a les provisions per deteriorament dels actius, la finalitat de la qual ha estat mantenir una ràtio de cobertura adequada que garanteixi un correcte sanejament dels actius de la cartera de crèdit a la clientela de l'Entitat. En aquest sentit, s'han fet unes dotacions totals netes de 10.610 milers d'euros en l'exercici 2014.

EVOLUCIÓ DEL RESULTAT DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ (EN MILERS D'EUROS)

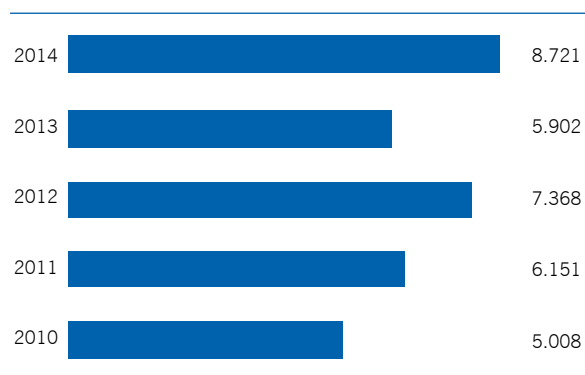

Cal destacar, d'altra banda, l'increment de les **despeses d'administració** com a resultat de la combinació del procés d'expansió i creixement en què està immers el Grup i de l'important cost derivat dels creixents requeriments reguladors que afecten les entitats de crèdit. En conseqüència, i en termes relatius, les despeses d'administració han incrementat un 11,80% respecte a l'exercici anterior i la **ràtio d'eficiència** s'ha situat en el 57,63% el 31 de desembre de 2014 (davant del 56,79% de l'exercici anterior).

9.2.2 Resultats individuals de les entitats del Grup

Caixa de Crèdit dels Enginyers, S. Coop. de Crèdit, ha tancat l'exercici 2014 amb un benefici de 8.721 milers d'euros, la qual cosa representa un increment d'un 47,76% respecte als 5.902 milers d'euros amb què va tancar l'exercici 2013.

EVOLUCIÓ DELS RESULTATS DE CAIXA D'ENGINYERS (EN MILERS D'EUROS)

Cal assenyalar que el resultat de l'Entitat corresponent a l'exercici 2013 ha estat reexpressat, únicament i exclusivament a efectes comparatius, conforme a allò que s'ha exposat a l'inici d'aquest informe financer. El resultat de l'Entitat de l'exercici 2013 aprovat per l'Assemblea General de Socis, celebrada el 21 de maig de 2014, és de 7.882 milers d'euros.

Les filials Caixa Enginyers Gestió, SGIIC, SAU, Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU, i Caixa Enginyers, Operador de Bancassegurances Vinculat, SLU, han tancat l'exercici 2014 amb uns resultats de 507 milers d'euros, 945 milers d'euros i 366 milers d'euros, respectivament. Totes les filials han registrat un creixement en els seus resultats respecte a l'exercici 2013, fruit, bàsicament, de l'increment dels volums de negoci tant en l'àmbit assegurador com dels fons d'inversió. Concretament, el creixement en patrimoni i nombre de participants dels fons de pensions ha estat superior a la mitjana del sector. Per la seva banda, la gestió d'institucions d'inversió col·lectiva ha experimentat un substancial creixement d'acord amb el sector (vegeu l'apartat 9.1.2. *Passiu i altres recursos gestionats* d'aquest informe).

Així mateix, Caixa d'Enginyers manté una participació del 10% en l'entitat associada Norbolsa, Societat de Valors, SA, que ha assolit, al tancament de l'exercici 2014, uns resultats de 749 milers d'euros.

RESULTATS ENTITATS DEL GRUP	2014	2013	Variació (Abs)	Variació (%)
Caixa de Crèdit dels Enginyers, S. Coop. de Crèdit	8.721	5.902	2.819	47,76%
Caixa Enginyers Gestió, SGIIC, SAU	507	304	203	66,78%
Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU	945	864	81	9,38%
Caixa Enginyers, Operador de Bancassegurances Vinculat, SLU	366	170	196	115,29%
RESULTATS ENTITATS ASSOCIADES				
Norbolsa, SV, SA	749	599	150	25,04%

En milers d'euros

9.2.3 Remuneració als òrgans de govern

Totes les remuneracions percebudes pel Consell Rector i les comissions delegades de l'Entitat i pels Consells d'Administració de les filials del Grup corresponen exclusivament a dietes per assistència a reunions i desplaçaments. Els òrgans de govern no perceben cap altra remuneració pel desenvolupament de les seves funcions com a membres dels dits consells i comissions.

Les remuneracions dels membres del Consell Rector i dels Consells d'Administració de les filials han pujat a 163 milers d'euros, la qual cosa representa un increment del 66,33% respecte als 98 milers d'euros amb què va tancar l'exercici anterior.

El Grup no ha contret obligacions en matèria de pensions o pagaments de primes d'assegurances de vida respecte als membres dels òrgans de govern esmentats.

9.2.4 Proposta de distribució de resultats

El resultat de Caixa d'Enginyers, en data 31 de desembre del 2014, és de 8.721 milers d'euros.

Tot seguit es detalla la proposta de distribució del resultat de l'exercici 2014, que el Consell Rector de l'Entitat sotmet a l'aprovació de l'Assemblea General de Socis:

Distribució del resultat	2014
A Fons d'Educació i Promoció	-
Interessos a pagar als socis per aportacions al capital	2.666
A reserva obligatòria	1.346
A reserva voluntària	4.709
	8.721

En milers d'euros

El repartiment dels 2.666 milers d'euros en concepte d'interessos que cal pagar als socis per aportacions del capital comporta l'aplicació d'un tipus d'interès nominal del 4%.

El Consell Rector sotmet, així mateix, a l'aprovació de l'Assemblea de Socis l'augment del valor nominal del títol cooperatiu a 96 euros davant dels 95 euros actuals. L'augment del valor nominal del títol cooperatiu requerirà l'autorització del Banc d'Espanya. Aquesta revaloració del títol es farà sense que el soci hagi d'efectuar cap desemborsament i amb càrrec a reserves. Aquest increment representa un rendiment de l'1,05%.

El tipus d'interès nominal del 4% i la revaloració del títol sense desemborsament de l'1,05% representen un rendiment conjunt del títol cooperatiu del 5,05% per a l'exercici 2014.

9.3. GESTIÓ DEL RISC

9.3.1 Introducció

Els canvis en el sector financer esdevenuts en els últims anys han fet palesa la importància crucial que té per a les entitats financeres la gestió adequada dels seus riscos. Per al Grup Caixa d'Enginyers, la gestió del risc constitueix un pilar essencial de la seva estratègia competitiva, i té com a objectiu la preservació dels seus nivells de solvència i l'impuls, al seu torn, del desenvolupament del negoci.

El perfil de risc del Grup Caixa d'Enginyers es caracteritza principalment per la gestió prudent del risc de crèdit, fonamentada en el grau d'exigència del procés de concessió. Així mateix, es manté una posició folgada de capital i liquiditat, i un balanç equilibrat en la gestió del risc de tipus d'interès.

En un entorn macroeconòmic que planteja importants reptes, en concret per l'escenari de tipus d'interès propers a zero i les debilitats que encara presenta l'activitat econòmica, és rellevant destacar les capacitats que aporta el model de negoci dut a terme pel Grup Caixa d'Enginyers per sustentar la rendibilitat futura. Caixa d'Enginyers ha mantingut un creixement estable i constant, ja que ha prioritzat la qualitat del servei, la diversificació en les fonts d'ingressos i la prudència en l'assumpció de riscos.

El Consell Rector de l'Entitat estableix el marc de gestió dels riscos en l'activitat del Grup, a través de la definició de polítiques, sistemes i procediments de control intern, i la supervisió del seu compliment. La coordinació d'aquestes polítiques prudents i l'ús de mètodes i tècniques de gestió i control homogenis i efectius permeten al Grup Caixa d'Enginyers obtenir resultats de manera recurrent i sostenible, així com gaudir d'una posició folgada de solvència.

La identificació, el mesurament, la gestió, així com el control i el seguiment dels riscos inherents a l'activitat del Grup, es constitueixen com a objectius fonamentals, sempre dins d'un marc d'optimització de la gestió global dels riscos, i comprenen principalment el risc de crèdit i de contrapart, els riscos estructurals de tipus d'interès i de liquiditat, el risc de mercat, el risc operacional, el risc de negoci i el risc de reputació.

9.3.2 Risc de crèdit i de contrapart

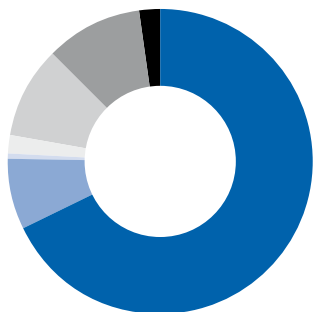
El **risc de crèdit** s'origina per la possibilitat de tenir pèrdues derivades de l'incompliment, total o parcial, de les obligacions financeres contraetes pels socis, clients o contrapartides amb el Grup Caixa d'Enginyers. La prudència elevada de les polítiques relatives al risc de crèdit del Grup li permet mantenir una bona qualitat de l'actiu i uns nivells de morositat significativament per sota de la mitjana del sector.

D'acord amb la normativa actual de solvència, el risc de crèdit es cobreix mitjançant l'existència i el control d'uns recursos propis capaços d'absorbir els riscos assumits, i també mitjançant la constitució de provisions destinades a la cobertura d'insolvències. Aquestes provisions se separen en provisions específiques, l'objectiu de les quals és cobrir les possibles insolvències dels actius classificats com a dubtosos i com a risc subestàndard, i provisions genèriques, destinades a la cobertura de possibles pèrdues inherents als instruments de deute i riscos contingents, incloses les possibles pèrdues a causa del canvi de cicle econòmic.

Cal assenyalar la col·lateralització elevada de tota la cartera creditícia del Grup, que contribueix a millorar les seves ràtios de gestió. El percentatge d'operacions amb garantia real representa un 86,68% del crèdit a la clientela total al tancament de l'exercici 2014, amb la qual cosa es mantenen els nivells històrics elevats de garanties reals.

Seguint la línia de diversificació i col·lateralització en la concessió de préstecs amb garantia hipotecària característica de l'Entitat, cal destacar que durant l'exercici 2014 s'han concedit 537 operacions (391 a l'exercici 2013) per un import mitjà de 140 milers d'euros (131 milers d'euros el 2013) i amb un *Loan to Value* mitjà del 64,17% (60,21% el 2013).

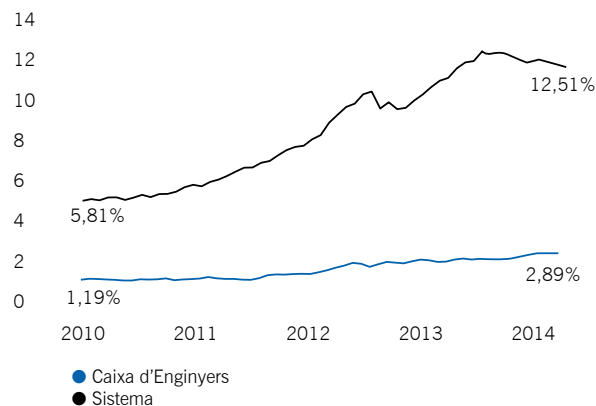
DISTRIBUCIÓ DEL CRÈDIT A LA CLIENTELA PER TIPUS DE GARANTIA I DE PRESTATARI (%)

Persones físiques - 1a hipoteca sobre 1r habitatge	67,91%
Persones físiques - 1a hipoteca sobre 2n habitatge	7,45%
Persones físiques - 1a hipoteca resta	0,63%
Persones físiques - Altres garanties reals	1,84%
Persones físiques - Resta	9,79%
Persones jurídiques	10,38%
Administracions públiques	2,00%

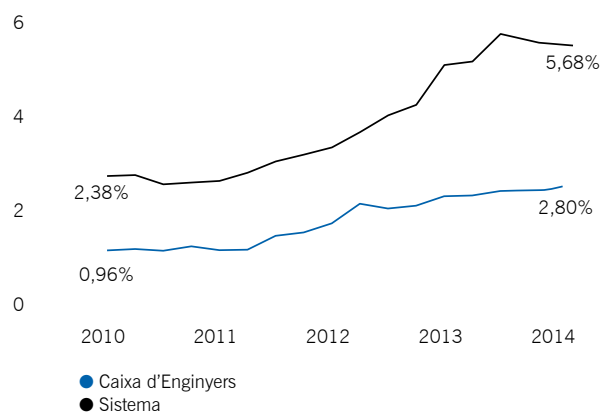
En data 31 de desembre de 2014, la taxa de morositat de Caixa d'Enginyers se situa en el 2,89%, que continua substancialment per sota del nivell de morositat mantingut pel sector, situat en el 12,51% el 31 de desembre de 2014.

COMPARATIVA DE L'EVOLUCIÓ DE LA MOROSITAT (%)

Font: Banc d'Espanya i Caixa d'Enginyers

COMPARATIVA DE L'EVOLUCIÓ DE LA MOROSITAT HIPOTECÀRIA (%)

Font: Banc d'Espanya, AFI i Caixa d'Enginyers

Al tancament de l'exercici 2014, el total de provisions del Grup destinades a la cobertura de possibles insolvències del crèdit a la clientela i dels valors representatius de deute s'ha situat en 49.876 milers d'euros, dels quals 14.378 milers d'euros corresponen a provisions genèriques, 29.122 milers d'euros a provisions específiques d'actius dubtosos i 6.376 milers d'euros a provisions específiques d'actius subestàndard.

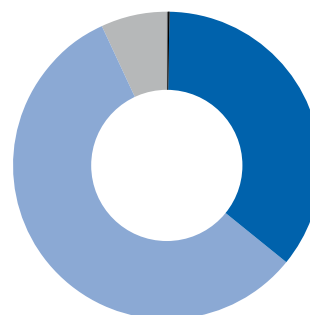
El total de provisions associades a la cartera d'inversió creditícia mantingut el 31 de desembre de 2014, que és de 49.503 milers d'euros, representa una ràtio de cobertura del 117,05%, significativament superior a la mitjana del sector, que ha tancat l'exercici 2014 en el 58,10%.

Vegeu l'apartat 9.1.1. *Informe de l'activitat - Actiu* d'aquest informe, en el qual es fa una anàlisi exhaustiva de l'activitat creditícia.

D'altra banda, el Grup té una Política d'Inversions Financeres en la qual s'estableix un sistema de límits, d'acord amb el seu perfil de riscos, el compliment del qual, revisat permanentment, permet evitar concentracions de risc de crèdit. Una gran part de les inversions en cartera es troba en actius amb bona qualificació creditícia i, sobretot, més de la meitat de les inversions són en deute públic espanyol, mentre que les titulitzacions hipotecàries originades per Caixa d'Enginyers representen el 36% de la cartera.

Tot seguit es presenta la distribució de la cartera d'inversions financeres, en data 31 de desembre de 2014, en funció dels diferents nivells de ràting i del tipus de deute:

DISTRIBUCIÓ DE LA CARTERA D'INVERSIONS

● AAA	0,29%
● AA	0,25%
● A	35,34%
● BBB	57,40%
● BB	6,72%

● Deute públic	50,61%
● CC.AA.	5,13%
● RF Privada	6,05%
● Titulitzacions	38,21%

El risc de crèdit inclou el **risc de contrapart**, que és el risc que les contrapartides incorrin en incompliments amb el Grup abans de la liquidació definitiva de les operacions amb instruments derivats, de les operacions amb comprom s de recompra, de les operacions de préstec de valors, de les operacions amb liquidació diferida i de les operacions de finançament de les garanties.

Caixa d'Enginyers revisa el compliment dels límits de contrapart en el Mercat Interbancari, les operacions simultànies i les operacions amb derivats. El seguiment i el compliment de l'estructura de límits permeten evitar concentracions de risc que puguin afectar els recursos propis del Grup.

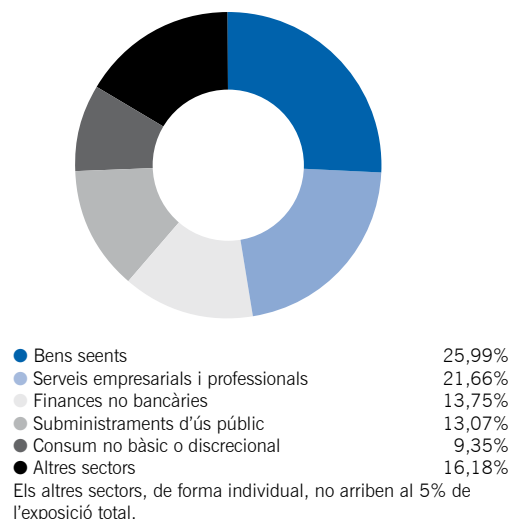
Cal destacar que el risc de contrapart assumit pel Grup és molt poc significatiu en relació amb el risc de crèdit total.

A m s, el **risc de concentració de crèdit**, que està associat a la possibilitat que es produeixin pèrdues significatives com a conseqüència de la concentració de risc en un grup reduït d'acreditats, en un conjunt d'acreditats de comportament similar o en actius financers especialment correlacionats, constitueix un element essencial en la gestió del risc de crèdit.

Amb l'objectiu de limitar la concentració sectorial, Caixa d'Enginyers ha adoptat, d'una banda, una política de concessió de crèdit prudent, sense haver concedit crèdit al sector de la promoció immobiliària, la qual cosa dóna com a resultat una cartera d'inversió creditícia ben diversificada, i, d'altra banda, una política d'inversions financeres, a nivell de Grup, en qu  s'estableixen límits prudents al conjunt de les inversions en cada sector econòmic.

La distribució de l'exposició al risc de crèdit presenta un nivell adequat de diversificació sectorial, i els pesos més significatius son els que corresponen a les activitats econòmiques següents: béns seents, 25,99%; serveis empresarials i professionals, 21,66%; finances no bancàries, 13,75%; i subministraments d' s públic, 13,07%.

CONCENTRACIÓ SECTORIAL (%)

A més, les polítiques esmentades de concessió de crèdit i d'inversions financeres estableixen uns límits d'import i de jerarquia en la presa de decisions de concessió que permeten controlar la concentració individual o de grup empresarial.

D'acord amb el Reglament UE 575/2013, tots els riscos que una entitat adquireixi amb una mateixa contrapart, física, jurídica o grup econòmic, es consideraran grans riscos quan el seu valor agregat superi el 10% dels recursos propis del Grup, llevat de les exposicions amb governs i bancs centrals pertanyents a l'OCDE. En data 31 de desembre de 2014, no hi ha exposicions agregades que superin el 10% dels recursos propis del Grup.

Respecte a les carteres de renda fixa corporativa del Grup, aquestes estan ben diversificades, ja que es distribueixen en 66 grups emissors de bona qualitat creditícia.

9.3.3 Risc estructural de tipus d'interès

El **risc estructural de tipus d'interès** està associat a l'exposició a les fluctuacions de tipus d'interès de les posicions en actius i passius del balanç, i s'origina per la possibilitat de tenir pèrdues per l'impacte potencial de canvis en els tipus d'interès sobre els beneficis del Grup o sobre el valor net dels seus actius. Aquest risc varia, per tant, en funció de l'estructura de repreciaió dels actius i dels passius sensibles als tipus d'interès.

El Comitè ALM analitza les necessitats de cobertura que resulten de la gestió d'actius i passius i pren les decisions d'inversió corresponents, sempre complint amb els límits per a la contractació establerts per al Grup. Caixa d'Enginyers disposa de l'eina Focus ALM, implantada durant l'exercici 2014, per a l'avaluació de la seva exposició al risc de tipus d'interès, que permet analitzar, a nivell estàtic, els forats de venciment o repreciaió entre actius i passius, la sensibilitat, el valor econòmic o el VaR de tipus d'interès ¹ i, a nivell dinàmic, la simulació del marge financer i el valor econòmic futur, així com les seves sensibilitats a variacions de tipus d'interès.

El risc estructural de tipus d'interès de balanç, mesurat en termes de forat d'actius i passius distribuïts per venciment o repreciaió, permet detectar concentracions de risc d'interès en els diferents terminis.

En data 31 de desembre de 2014, la sensibilitat del valor econòmic de l'Entitat a un moviment paral·lel de la corba de tipus d'interès de 200 punts bàsics és de l'1,61%, significativament inferior al límit regulador del 20%².

La simulació del marge financer a un any, considerant manteniment de l'estructura de balanç, mostra una sensibilitat a moviments paral·lels de les corbes de tipus d'interès de 200 punts bàsics del 8,51%, significativament inferior al límit regulador del 50%².

Les xifres assenyalades estimen que les variacions de tipus d'interès tindrien un impacte advers reduït sobre el valor econòmic, els recursos propis mínims i el marge financer.

9.3.4 Risc estructural de liquiditat

Per **risc de liquiditat** s'entén la possible pèrdua en una situació en què sigui impossible aconseguir, a preus raonables, fons per fer front puntualment a les obligacions de pagament, tant pel reintegrament de recursos o utilització de disponibles en operacions de crèdit per part de clients com per la liquidació d'operacions de mercat.

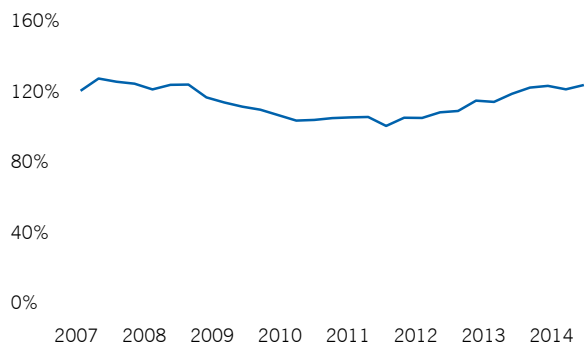
¹ El Valor en Risc (VaR) de tipus d'interès es defineix com la pèrdua màxima esperada del Valor Econòmic del balanç, com a resultat de les variacions dels tipus d'interès. S'utilitza per al càlcul un interval de confiança del 99,9% i un horitzó temporal d'un mes.

² Segons allò que estableix la Circular 3/2008, del Banc d'Espanya, en la Norma 106.3.a).

L'objectiu de les polítiques de gestió de la liquiditat del Grup és assegurar els fons necessaris per cobrir les necessitats del negoci, diversificant les fonts de finançament i minimitzant-ne el cost. El Grup, a través de Caixa d'Enginyers, supervisa la seva posició de liquiditat i les seves estratègies de finançament de forma continuada. A més, disposa d'un Pla de Contingències de Liquiditat, que permet gestionar els possibles esdeveniments inesperats, per condicions econòmiques o de mercat, o altres situacions fora del control directe de Caixa d'Enginyers que podrien causar dificultats de liquiditat a curt o a llarg termini.

Cal destacar la ràtio favorable de liquiditat estructural (definida com el quocient entre els dipòsits i el crèdit de la clientela) mantinguda històricament pel Grup Caixa d'Enginyers que, en data 31 de desembre de 2014, és del 120,70%. Tal com mostra el gràfic següent, l'evolució d'aquesta ràtio s'ha mantingut en nivells superiors al 100% malgrat l'entorn macroeconòmic negatiu, la manifesta inestabilitat dels mercats financers i les múltiples guerres de passiu viscudes en el sector en els últims exercicis.

EVOLUCIÓ DE LA RÀTIO DE LIQUIDITAT ESTRUCTURAL (%)

Durant l'exercici 2014, d'acord amb el nou informe al Banc Central Europeu dels estats COREP, s'ha fet el seguiment de la ràtio de cobertura de liquiditat i de la ràtio de finançament net estable de Caixa d'Enginyers (LCR i NSFR, respectivament, per les seves sigles en anglès). L'LCR busca assegurar que l'Entitat compti amb suficients actius líquids d'alta qualitat per fer front a les sortides d'efectiu que es produirien sota un escenari d'estrès agut d'un mes de durada; per la seva banda, l'NSFR permet conèixer la capacitat de resistència en un any, mesurant la proporció dels fons de finançament estable sobre els actius que requereixen finançament. Les dues ràtios s'han mantingut en nivells elevats durant l'exercici. Concretament, el 31 de desembre de 2014, la ràtio LCR és d'un 510% i la ràtio NSFR d'un 118%, quan els requeriments reguladors se situen en un 60% per a l'exercici 2015 en el cas de l'LCR i en un 100% a partir de l'exercici 2018 en els dos casos.

9.3.5 Risc de mercat

El **risc de mercat** és el risc associat a la possibilitat de tenir pèrdues motivades per moviments adversos en els preus de mercat de la cartera de negociació.

Per a la gestió del risc de mercat, a més de les mesures de durada, convexitat i sensibilitat, s'aplica com a sistema de mesurament el Valor en Risc (VaR, segons les seves sigles en anglès), un mètode de càlcul que permet determinar la pèrdua màxima esperada d'acord amb una probabilitat i un horitzó temporal. Complementàriament a la mesura del VaR, es calcula el VaR Condicional (o TailVaR), estadístic que mesura la pèrdua mitjana que es produiria en els casos en què se superés el nivell de VaR, i el Component VaR, que mesura la contribució d'una subcartera al VaR total de la cartera.

El Grup Caixa d'Enginyers, seguint criteris de prudència, ha establert en la seva política d'inversions financeres uns límits màxims en els nivells de VaR assumits.

RENDIBILITAT PER UNITAT DE RISC I SENSIBILITAT EN LA CARTERA DE RENDA FIXA

Cartera	Durada	Tir	Tir/durada	Sensibilitat a $\pm 1\%$
Negociació	7,36	2,29%	0,31%	3.797

CARTERA DE NEGOCIACIÓ

Tipus d'actiu	VaR	VaR Condicional	Component VaR
Total	3,27%	4,10%	3,27%
Renda fixa	3,19%	4,00%	1,82%
Renda variable	3,00%	3,76%	1,45%
Suma de VaR i TailVaR	6,19%	7,76%	
Efecte diversificació	2,92%	3,66%	

VaR calculat amb un interval de confiança del 95% i un horitzó temporal d'un dia. Resultats anualitzats.

9.3.6. Risc operacional

El **risc operacional** es defineix com tots els esdeveniments que puguin generar pèrdues a conseqüència de processos interns inadequats, errors humans, funcionament incorrecte dels sistemes d'informació o esdeveniments externs. Aquest risc és inherent a l'operativa diària de qualsevol entitat, per la qual cosa el seu control ha de ser objecte de consideració en tots els àmbits.

Aquesta definició inclou el risc legal, però exclou el risc estratègic i el risc d'imatge o de reputació.

El risc legal inclou, entre d'altres, la possibilitat de ser sancionat, multat o obligat a pagar danys punitius com a resultat d'accions del supervisor o d'acords privats entre les parts.

Al marge de la definició de risc operacional prèviament exposada, el Grup Caixa d'Enginyers té també en consideració el risc d'imatge (o de reputació) i valora, en termes qualitatius, l'impacte en el client final i la notorietat davant de diversos grups d'interès d'una potencial materialització dels riscos operacionals identificats.

El model organitzatiu adoptat pel Grup Caixa d'Enginyers, definit i implantat durant l'exercici 2012, es basa en tres pilars o nivells de responsabilitat independents:

- **Funcions de Negoci i Suport:** són responsables d'identificar, avaluar, gestionar, controlar i informar els riscos operacionals de la seva activitat.
- **Funció de Risc Operacional:** és l'encarregada de definir la metodologia i les solucions per a la correcta identificació, mesurament, control i gestió del risc operacional del Grup i, a més, de controlar el seu correcte desplegament. Dóna suport a les Funcions de Negoci i Suport i consolida la informació sobre els riscos operacionals de tot el Grup per al *reporting* a la Direcció General i als comitès de gestió de riscos que hi estan implicats.
- **Funció d'Auditoria Interna:** en relació amb el risc operacional, és l'àrea responsable de revisar el compliment del model d'identificació, mesurament, control i gestió del risc operacional que s'ha establert.

La Funció de Risc Operacional defineix les polítiques i les metodologies, analitza, informa i assessora les Funcions de Negoci i Suport sobre la millor manera de gestionar el risc operacional, amb el suport de les àrees amb funcions especialitzades (Seguretat, Assessoria Jurídica, Sistemes d'Informació i Tecnologia, etc.), i informa la Direcció de Gestió Global del Risc de manera continuada.

La gestió diària del risc operacional recau en les diferents àrees i departaments de l'Entitat, que mantenen línies de comunicació amb la Funció de Risc Operacional. Aquesta última treballa amb les primeres en l'aplicació de les polítiques, obtenció d'informació i implantació d'accions per a la gestió del risc. Per a una interacció correcta entre la Funció de Risc Operacional i les àrees i departaments esmentats, s'ha definit el rol d'Expert de Procés en les àrees i departaments esmentats.

A més, cal destacar que en la línia de reduir els possibles efectes adversos que poguessin escapar als actuals controls d'aquest tipus de riscos, l'Entitat té contractada una pòlissa d'assegurança integral bancària que dóna cobertura, essencialment, a les pèrdues que es poguessin produir com a resultat d'esdeveniments relacionats amb riscos operacionals (fraud informàtic, infidelitat d'empleats, etc.).

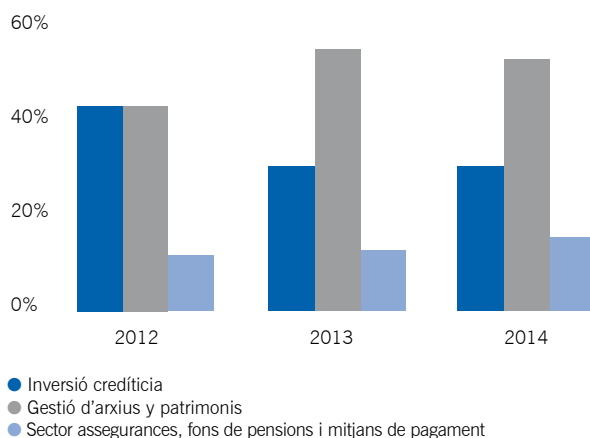
9.3.7. Risc de negoci

S'entén per *risc de negoci* la possibilitat de tenir pèrdues motivades per hipotètics fets adversos (interns o externs), que afectin negativament tant la capacitat del Grup per assolir els seus objectius de rendibilitat com la seva solvència. El risc de negoci es mitiga mitjançant l'estratègia de diversificació del negoci; en aquesta línia, el Grup Caixa d'Enginyers ha desenvolupat, dins del segment de mercat que ocupa, un procés de potenciació de la diversificació del negoci, que s'estructura en tres grans àrees d'activitat, que són:

- La inversió creditícia.
- Les activitats de gestió d'actius i patrimonis.
- Les relacionades amb les assegurances, fons de pensions i mitjans de pagament.

Aquestes àrees d'activitat es configuren com a elements de diversificació de l'oferta de serveis als socis, així com dels seus ingressos. A continuació, es mostra l'evolució de l'aportació relativa de les àrees de negoci esmentades en els últims exercicis.

EVOLUCIÓ DE L'APORTACIÓ RELATIVA DE LES ÀREES DE NEGOCI DEL GRUP (%)

Tal com es pot observar en el gràfic adjunt, l'aportació relativa dels negocis de gestió d'actius i patrimonis continua sent elevada, encara que amb una lleugera disminució del seu pes relatiu en aquest últim exercici, a causa, bàsicament, del creixement del negoci assegurador. Per la seva part, les activitats lligades al balanç del Grup han seguit una evolució de pèrdua moderada del seu pes específic.

Històricament, el Grup Caixa d'Enginyers ha mantingut la tendència de creixement i rendibilitat, amb increments estables i equilibrats dels resultats i les masses patrimonials, una bona qualitat del seu actiu i uns nivells de morositat i cobertura significativament millors que la mitjana sectorial.

La solidesa i la recurrència en l'obtenció de resultats del Grup Caixa d'Enginyers són un clar indicador de la fortalesa competitiva del Grup en el seu entorn, així com de la seva capacitat per fer front a la necessitat de dotacions per deterioraments d'actius, sense que això afecti de manera transcendent la seva solvència.

9.3.8. Risc de reputació

S'entén per **risc de reputació** el perjudici que per al Grup comporta una publicitat negativa en relació amb les seves pràctiques de negoci, sigui certa o no, i que pugui afectar la seva base de clients, els seus costos de litigació o els seus ingressos. Està associat a les repercussions que per al Grup poden suposar el seu descrèdit o la seva desconfiança davant de la seva clientela actual i potencial.

Caixa d'Enginyers té una orientació marcada de responsabilitat social i de compromís amb les persones des de la seva creació el 1967. Entre les iniciatives que ha pres l'Entitat per mitigar el risc de reputació destaquen les següents:

- Fonamentar els eixos estratègics entorn dels valors de compromís amb la societat, i prioritzar com a eix estratègic l'excel·lència en el servei.
- Comptar amb un Consell Rector format íntegrament per consellers independents.
- Disposar d'un codi ètic en el qual s'identifiquen els valors, els principis i les normes d'actuació. Així mateix, disposar de polítiques de remuneracions, de conflictes d'interès i de conducta.
- Impulsar actuacions i iniciatives de responsabilitat social a través de la Fundació Caixa d'Enginyers.
- Obtindre el "Certificat de Responsabilitat Social Corporativa" que atorga Autocontrol, i deixar constància del compliment d'un codi deontològic respectuós amb l'ètica publicitària i els drets dels consumidors.

- Promoure la inversió socialment responsable com a membre de Spainsif, Fòrum Espanyol d'Inversió Responsable, i aplicar estratègies d'inversió responsable.
- Facilitar un canal de denúncies als empleats que permeti comunicar qualsevol irregularitat.

La Fundació Caixa d'Enginyers publica anualment la Memòria Social, que recull les diferents actuacions i iniciatives de responsabilitat social que han estat impulsades durant l'any.

9.3.9. Àrea de Gestió Global del Risc

L'Àrea de Gestió Global del Risc, que en l'organigrama de l'Entitat depèn jeràrquicament de la Direcció General, d'acord amb el principi d'independència de la funció de riscos, és la que integra el control de tots els riscos inherents al negoci del Grup.

Les seves funcions principals es resumeixen segons el detall següent:

- Assegurar que els nivells de risc assumits pel Grup són adequats al perfil de riscos establert i estan alineats amb els seus objectius estratègics.
- Proporcionar una visió integral de tots els riscos del Grup Caixa d'Enginyers.
- Identificar tota l'exposició a riscos assumits pel Grup, inclosos els que es puguin estar desenvolupant, les concentracions que hi puguin haver i altres situacions que s'hagin d'examinar.

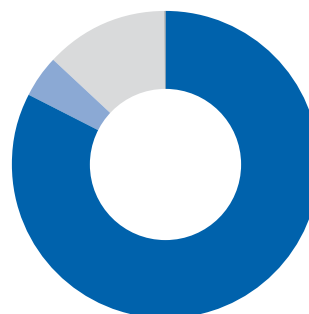
- Analitzar els nous productes i les modificacions substancials de la gamma de productes existents, en especial si es tracta de productes complexos. En particular, a partir d'aquesta anàlisi es determinarà explícitament si s'accepten els aspectes contractuals que suposin riscos no controlables per l'Àrea d'Assessoria Jurídica del Grup i els aspectes complexos de la comunicació efectuada sobre aquests riscos tant en el seu vessant intern com en l'extern.

El control i la gestió de riscos en el Grup Caixa d'Enginyers s'estableixen en un cos de documentació que defineix les polítiques, els límits, les metodologies i les normatives d'aplicació, i que permeten transmetre el perfil i els objectius a tota l'organització.

9.4 SOLVÈNCIA

La taxa reduïda de morositat, l'exposició nul·la al sector promotor, la col·lateralització elevada del crèdit, la fortalesa de les provisions constituïdes i l'exposició reduïda a altres riscos, juntament amb una estructura adequada de recursos propis, es tradueixen en el nivell elevat de solvència del Grup.

REQUISIT DE CAPITAL PER TIPUS DE RISC (%)

● R. de crèdit i de contrapart	82,52%
● R. de preu i de tipus de canvi	4,53%
● R. operacional	12,87%
● Altres riscos	0,08%

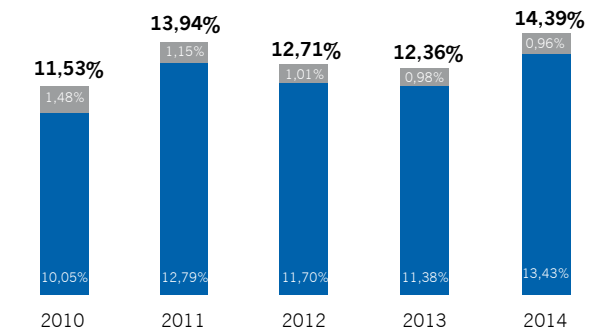
El coeficient de solvència se situa, al tancament de l'exercici 2014, en el 14,39% (13,54% sense incloure els resultats assignables a reserves), molt per sobre del mínim exigít legalment.

El coeficient de solvència mesura la relació entre els requisits de capital i els recursos propis i, d'acord amb el Reglament (UE) núm. 575/2013, sobre els requisits prudencials de les entitats de crèdit i les empreses d'inversió (CRR), i la Directiva 2013/36/UE, relativa a l'accés a l'activitat de les entitats de crèdit i a la supervisió prudencial de les entitats de crèdit i les empreses d'inversió (CRD IV), ha de ser superior al 8%.

Així mateix, el superàvit de capital total a nivell consolidat s'ha situat, al tancament de l'exercici 2014, en 59 milions d'euros.

El Common Equity Tier 1 (CET1) del Grup Caixa d'Enginyers, amb dades al tancament de l'exercici 2014, és de 123.831 milers d'euros, i la seva ràtio se situa en el 13,43% (12,57% sense incloure els resultats assignables a reserves), substancialment per sobre de l'exigít legalment.

COEFICIENT DE SOLVÈNCIA CONSOLIDAT (%)

- Capital principal (CET1)
- Capital de nivell 2

Així mateix, aplicant els criteris previstos per al final del període transitori, el Grup Caixa d'Enginyers assoleix una ràtio CET1 *'fully loaded'* del 13,37%, inclòs el resultat net retingut corresponent a l'exercici, la qual cosa representa un excedent de 58 milions d'euros sobre el mínim CET1 *'fully loaded'* regulador del 7%, que inclou el 2,5% de coixí de conservació de capital.

10. COMPTES ANUALS I INFORME DE GESTIÓ

10. COMPTES ANUALS I INFORME DE GESTIÓ

**CAIXA DE CRÈDIT DELS ENGINYERS - CAJA DE CRÉDITO DE LOS INGENIEROS,
S. COOP. DE CRÉDITO I ENTITATS DEPENDENTS QUE COMPONEN
EL GRUP CAIXA D'ENGINYERS**

Comptes anuals consolidats corresponents a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2014, elaborats conforme a les Normes Internacionals d'Informació Financera, i Informe de gestió consolidat.

CAIXA DE CRÈDIT DELS ENGINYERS - CAJA DE CRÉDITO DE LOS INGENIEROS, S. COOP. DE CRÉDITO I ENTITATS DEPENDENTS QUE COMPONEN EL GRUP CAIXA D'ENGINYERS

Memòria consolidada corresponent a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2014.

1. INTRODUCCIÓ, BASES DE PRESENTACIÓ DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS I ALTRA INFORMACIÓ

1.1. Ressenya del Grup

Caixa de Crèdit dels Enginyers, S. Coop. de Crèdit (d'ara endavant, 'l'Entitat Dominant') és una cooperativa de crèdit constituïda el 29 de setembre de 1967 i inscrita en el Ministeri de Treball i Seguretat Social amb el número 14.651, clau 1698 SMT, i en el Registre Especial de Cooperatives de Crèdit del Banc d'Espanya amb el número 3.025. Es regeix per la Llei 13/1989, de 26 de maig, modificada parcialment, entre d'altres, per la Llei 20/1990, de 19 de desembre, sobre Règim Fiscal de les Cooperatives, i desenvolupada pel Reial Decret 84/1993, de 22 de gener. També està subjecta a les normes que, amb caràcter general, regulen l'activitat de les entitats de crèdit i, amb caràcter supletori, a la Legislació de les Cooperatives.

El seu objecte social consisteix, fonamentalment, a captar fons del públic en forma de dipòsits, préstecs, cessió temporal d'actius financers o altres d'anàlogues que comportin l'obligació de restituir-los, aplicant-los per compte propi a la concessió de préstecs, crèdits o altres operacions de naturalesa anàloga que permetin atendre les necessitats financeres dels seus socis, dels socis de les cooperatives associades i de tercers. Així mateix, podrà realitzar tot tipus d'operacions actives, passives i de serveis que constitueixen l'activitat bancària pròpia de les entitats de crèdit, així com l'accessòria o instrumental a la mateixa, amb atenció preferent a les necessitats financeres dels seus socis.

Actualment, té el seu domicili social a Via Laietana, núm. 39, de Barcelona. L'àmbit territorial de l'activitat de l'Entitat Dominant s'estén a l'estat espanyol, amb un total de 18 oficines al tancament de l'exercici 2014, sense perjudici que es puguin dur a terme les operacions legalment permeses fora d'aquest àmbit. L'Entitat Dominant desenvolupa una activitat comercial a través de la seva xarxa d'oficines i no utilitza agents comercials independents.

A més, l'Entitat Dominant té participacions en cinc societats que duen a terme activitats complementàries i/o auxiliars a les de la pròpia Entitat Dominant, amb les quals constitueix el Grup Caixa d'Enginyers (d'ara endavant, 'el Grup' o 'Grup Caixa d'Enginyers'). Les principals dades, en data 31 de desembre de 2014, així com l'activitat que desenvolupen aquestes societats del Grup, es mostren en el quadre següent.

Denominació social	Domicili social	Objecte social	Participació a 31 de desembre 2014	Milers d'euros		
				Capital social	Reserves i prima d'emissió	Resultats (a)
Caixa Enginyers Gestió, SGIIC, SAU	Casp, 88 08010 Barcelona (c)	Administració i representació d'institucions d'inversió col·lectiva.	100%	1.800	1.389	507
Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU	Casp, 88 08010 Barcelona (d)	Pràctica de l'assegurança i reassegurança en el ram de vida i en totes les modalitats autoritzades per la legislació vigent. Exercici de les activitats preparatòries, complementàries i auxiliars que siguin necessàries per a la pràctica de l'assegurança i la reassegurança privades o que tinguin com a finalitat la inversió dels fons socials, i també l'exercici de l'activitat de l'administració de fons de pensions.	100%	9.016	3.642	945
Consumidors i Usuaris dels Enginyers, S. Coop. C. Ltda.	Via Laietana, 39 08003 Barcelona	Prestació de serveis i venda d'articles i subministraments per al consum.	Inferior al 0,01 % (a)	793	368	9
Caixa Enginyers, Operador de Bancassegurances Vinculat, SLU	Casp, 88 08010 Barcelona (d)	Realització de l'activitat d'agent d'assegurances privades com a operador de Bancassegurances Vinculat.	100%	30	960	366
Caixa Enginyers Serveis Integrats, AIE	Potosí, 22 08030 Barcelona	Gestió i direcció dels serveis administratius auxiliars de les societats que la componen.	100% (b)	2	-	-

(a) L'Entitat Dominant manté una participació minoritària a Consumidors i Usuaris dels Enginyers, S. Coop. C. Ltda. Això no obstant, els membres del Consell Rector de l'esmentada Societat Cooperativa són, alhora, membres del Consell Rector de l'Entitat Dominant, per la qual cosa es compleix amb les condicions establertes en les normes internacionals de comptabilitat per a la seva consideració com a societat que forma part del Grup Caixa d'Enginyers.

(b) Inclou una participació indirecta del 80%. Aquesta societat està inactiva.

(c) Durant l'exercici 2014 s'ha traslladat el domicili social, que fins al dia 26 de juny de 2014 va estar situat al carrer Aragó, 141-143 entl., de Barcelona.

(d) Durant l'exercici 2014 s'ha traslladat el domicili social, que fins al dia 26 de juny de 2014 va estar situat al carrer Potosí, 22, de Barcelona.

Amb data 13 de desembre de 2011, el Grup va adquirir una participació del 10% a Norbolsa, SV, SA, per un import de 3 milions d'euros. Tot i que la participació és inferior al 20% del capital social, la influència significativa en aquesta participada s'evidencia en tenir representació en el seu Consell d'Administració. El valor de la participació en aquesta societat es registra en l'epígraf 'Participacions - Entitats associades' del balanç de situació consolidat. El fons de comerç implícit en l'adquisició d'aquesta participació en el moment de la compra va ser de 631 milers d'euros.

Així mateix, amb data 12 de juny de 2012, aquesta societat va realitzar una ampliació de capital a la qual el Grup va acudir mitjançant el desemborsament de 177 milers d'euros, amb l'objectiu de mantenir el percentatge de participació del 10%. El fons de comerç implícit en l'ampliació va ser de 55 milers d'euros.

El detall de les dades principals en data 31 de desembre de 2014, així com l'activitat que desenvolupa, es mostra en el quadre següent.

Denominació social	Domicili social	Objecte social	Participació a 31 de desembre 2014	Milers d'euros						
				Patrimoni net				Cost de la participació		
				Capital social	Reserves i prima d'emissió	Resultats	Ajustos per valoració	Total	2014	2013
Norbolsa, S.V., S.A.	Plaça Euskadi, 5 48009 Bilbao	Empresa de Serveis d'Inversió	10%	14.187	6.133	749	12.509	33.578	3.177	3.177

El valor comptable de Norbolsa en data 31 de desembre de 2014 en els balanços de situació consolidats adjunts és de 3.835 milers d'euros (3.611 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2013).

L'activitat del Grup està subjecta a normes legals determinades que regulen, entre d'altres, els aspectes següents:

- El compliment d'uns coeficients de reserves mínimes i de recursos propis mínims.
- L'obligatorietat de dotar percentatges determinats de l'excedent de l'exercici al 'Fons d'Educació i Promoció' i al 'Fons de Reserva Obligatori', els quals no són de lliure disposició.
- La limitació de concessió d'inversions creditícies a socis de l'Entitat Dominant i als membres singulars de les entitats que hi estan associades, així com a tercers no socis, en els límits establerts a l'article quart de la Llei 13/1989, de 26 de maig, de Cooperatives de Crèdit, i en el seu desenvolupament reglamentari posterior, concretament a la disposició addicional tercera del Reial Decret 84/1993, de 22 de gener, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 13/1989, de 26 de maig, de Cooperatives de Crèdit.
- La participació en el Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit, que té per finalitat garantir fins a 100.000 euros els dipòsits realitzats a l'Entitat Dominant, d'acord amb allò que disposa el Reial Decret 628/2010, de 14 de maig, pel qual es modifiquen el Reial Decret 2606/1996, de 20 de desembre, sobre fons de garantia de dipòsits d'entitats de crèdit, i el Reial Decret 948/2001, de 3 d'agost, sobre sistemes d'indemnització a inversors (Nota 1.8).

1.2. Bases de presentació dels comptes anuals consolidats i informació referent a l'exercici 2013

Els comptes anuals consolidats corresponents a l'exercici 2014 han estat formulats pel Consell Rector de l'Entitat Dominant en la reunió celebrada el dia 26 de març de 2015, d'acord amb el marc normatiu d'informació financera que sigui aplicable al Grup i, en particular, amb els principis i criteris comptables que hi conté, de manera que mostren la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera del Grup en data 31 de desembre de 2014 i dels resultats de les seves operacions, dels canvis en el patrimoni net i dels seus fluxos d'efectiu generats durant l'exercici anual acabat en aquesta data. Els comptes anuals consolidats se sotmetran a l'aprovació de l'Assemblea General de Socis de l'Entitat Dominant i els comptes anuals individuals de les entitats integrades en el Grup se sotmetran a l'aprovació dels seus respectius Òrgans de Govern (Assemblea General de Socis, Junta General d'Accionistes o Administrador Únic, segons correspongui). El Consell Rector de l'Entitat Dominant estima que aquests comptes s'aprovaran sense cap modificació. Els comptes anuals consolidats del Grup de l'exercici 2013 els va aprovar l'Assemblea General de Socis de l'Entitat Dominant celebrada el 21 de maig de 2014.

El marc normatiu d'informació financera aplicable al Grup és el que s'estableix en:

- a) El Codi de Comerç i la legislació mercantil restant.
- b) La Circular 4/2004, de 22 de desembre, del Banc d'Espanya, i les seves successives modificacions, sobre normes d'informació financera pública i reservada i models d'estats financers d'entitats de crèdit (d'ara endavant, la Circular 4/2004). La Circular 4/2004 constitueix l'adaptació al sector de les entitats de crèdit espanyoles de les Normes Internacionals d'Informació Financera, adoptades per la Unió Europea mitjançant Reglaments Comunitaris, d'acord amb el Reglament 1606/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 19 de juliol de 2002, relatiu a l'aplicació de les Normes Internacionals de Comptabilitat.
- c) Les normes de compliment obligatori, aprovades per l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes, i les seves normes complementàries de compliment obligatori, aprovades pel Banc d'Espanya.
- d) La resta de la normativa comptable espanyola que sigui aplicable.

Els comptes anuals consolidats es presenten d'acord amb els models que estableix la Circular 4/2004 i les seves successives modificacions.

Els comptes anuals consolidats de l'exercici 2014 s'han elaborat considerant tots els principis i polítiques comptables descrits en la Nota 2, així com els criteris de valoració d'aplicació obligatòria que hi tenen un efecte significatiu. Aquests comptes anuals consolidats s'han preparat a partir dels registres de comptabilitat mantinguts per l'Entitat Dominant i per la resta de societats integrades en el Grup. No obstant això, ja que els principis comptables i criteris de valoració aplicats en la preparació dels comptes anuals consolidats de l'exercici 2014 poden diferir dels utilitzats per algunes de les entitats que hi estan integrades, en el procés de consolidació s'han introduït els ajustos i reclassificacions necessaris per homogeneïtzar entre si aquests principis i criteris i per adequar-los a aquells que hagi aplicat l'Entitat Dominant.

Les xifres dels documents que formen aquests comptes anuals consolidats, excepte si s'indica el contrari, es presenten en milers d'euros.

Canvis de criteris comptables

Amb data 13 de juny de 2014, la Comissió Europea va emetre el Reglament 634/2014, pel qual s'adopta la interpretació CINIIF 21 sobre gravàmens per als exercicis que comencin a partir del 17 de juny de 2014. L'adopció de la CINIIF 21 per part de la Comissió Europea ha vingut seguida per l'aclariment, amb data 23 de desembre de 2014, del Banc d'Espanya de la correcta interpretació d'aquesta referència normativa pel que fa a les aportacions ordinàries anuals al Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit, així com a l'aportació extraordinària a aquest Fons establerta pel Reial Decret-Ilei 6/2013, de 22 de març. D'altra banda, amb data 17 de desembre de 2014, la Comissió Gestora del Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit va establir el calendari definitiu de pagaments relatiu al segon tram de l'aportació recollida a l'article 2 d'aquest Reial Decret-Ilei 6/2013.

Seguint les indicacions del Banc d'Espanya, l'Entitat Dominant ha optat per l'aplicació primerenca de la CINIIF 21. La seva interpretació comporta un canvi en els criteris comptables aplicables, segons s'indica tot seguit:

- La despesa en concepte d'aportació ordinària es merita sobre la base dels dipòsits al tancament de l'exercici, de manera que, en el balanç, es recull el passiu de l'aportació ordinària a desemborsar en el primer trimestre del següent exercici. D'acord amb la política comptable anterior, la despesa en concepte d'aportació ordinària es meritava sobre la base dels dipòsits existents al tancament de l'exercici anterior i, per tant, a l'exercici del seu desemborsament.
- La despesa en concepte d'aportació extraordinària establerta pel Reial Decret-Ilei 6/2013, de 22 de març, es merita en el moment de l'entrada en vigor d'aquest Reial Decret-Ilei (24 de març de 2013), ja que es tracta d'una aportació que no depèn de l'activitat futura de l'Entitat Dominant, i es reconeix com un passiu en la seva totalitat en l'esmentada data. La política comptable anterior preveia registrar la despesa en concepte d'aportació extraordinària a mesura que es produïa el seu desemborsament.

L'aplicació primerenca de la CINIIF 21 implica que els comptes anuals consolidats de l'exercici 2014 recullen totes les obligacions de pagament pendents de liquidar al Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit, tant les referides al Reial Decret-Ilei 6/2013, relatives a l'aportació extraordinària, com les referides a l'article 3 del Reial Decret 2606/1996, relatives a l'aportació anual sobre els dipòsits al tancament de l'exercici 2014.

El registre de la resta de compromisos, inclòs el de l'aportació anual corresponent als dipòsits al tancament de 2013 liquidada el 2014 i la de tancament de 2012 liquidada el 2013, s'ha tractat com un canvi de criteri comptable conforme a la norma vuitena de la Circular del Banc d'Espanya 4/2004 i a la Norma Internacional de Comptabilitat 8 adoptada per la Unió Europea mitjançant el Reglament (CE) 2238/2004. Per aquesta raó, la informació financera relativa a l'exercici 2013 ha estat reexpressada per reflectir el registre esmentat (vegeu a continuació l'apartat de 'Comparació de la informació').

Comparació de la informació

D'acord amb la legislació vigent, la informació continguda en aquesta memòria referida a l'exercici 2013 es presenta, únicament i exclusivament, a efectes comparatius amb la informació relativa a l'exercici 2014 i, per tant, no forma part dels comptes anuals consolidats de l'exercici 2014.

Com a conseqüència de l'aplicació primerenca de la CINIIF 21, els saldos corresponents a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2013 que es mostren en aquests comptes anuals consolidats han estat modificats, respecte als mostrats en els comptes anuals consolidats corresponents a l'exercici esmentat, conforme a allò que indica l'apartat anterior de 'Canvis de criteris comptables'.

D'acord amb allò que requereix la normativa comptable d'aplicació, tot seguit es presenta, i partint dels saldos formulats del balanç consolidat el 31 de desembre de 2013 i del compte de pèrdues i guanys consolidat de l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2013, la reexpressió d'aquests saldos derivada de l'aplicació retroactiva de interpretació de la CINIIF 21 a les aportacions al Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit, de manera que permeti realitzar una millor comparació de la informació.

Milers d'euros	Saldos formulats a 31.12.13	Ajust de reexpressió	Saldos reexpressats a 31.12.13
BALANÇOS DE SITUACIÓ			
Actius fiscals	8.822	1.258	10.080
Actius fiscals diferits (Nota 21.3)	8.675	1.258	9.933
Total Actiu	2.368.363	1.258	2.369.621
Altres passius financers (Nota 16.4)	18.534	2.370	20.904
Resta de passius (Nota 19)	4.297	2.581	6.878
Total Passiu	2.214.012	4.951	2.218.963
Fons propis (Nota 1.6)	131.711	(3.693)	128.018
Reserves	60.723	(1.713)	59.010
Reserves/(Pèrdues) acumulades (Nota 20.1.2)	60.718	(1.713)	59.005
Resultat de l'exercici atribuït a l'Entitat Dominant	9.266	(1.980)	7.286
Total Patrimoni net	154.351	(3.693)	150.658
Total Passiu i Patrimoni net	2.368.363	1.258	2.369.621
COMPTES DE PÈRDUES I GUANYS			
Altres càrregues d'explotació	(64.306)	(2.655)	(66.961)
Resta de càrregues d'explotació (Nota 37)	(3.797)	(2.655)	(6.452)
Marge brut	61.753	(2.655)	59.098
Resultats de l'activitat d'explotació	12.060	(2.655)	9.405
Resultat abans d'impostos	11.867	(2.655)	9.212
Impost sobre beneficis (Nota 21.2)	(1.985)	675	(1.310)
Resultat de l'exercici procedent d'activitats continuades	9.295	(1.980)	7.315
Resultat de l'exercici	9.295	(1.980)	7.315
Resultat atribuït a l'Entitat Dominant	9.266	(1.980)	7.286
PROMEMÒRIA			
Compromisos contingents (Nota 27.5)	179.943	(2.370)	177.573

L'import d'aplicació primerenca de l'esmentada interpretació en el balanç a l'inici de l'exercici 2013 no ha estat material, motiu pel qual no es presenta el corresponent balanç en data 1 de gener de 2013.

Com a conseqüència de la reexpressió descrita, els estats financers consolidats referits a l'exercici 2013 presentats a efectes comparatius difereixen dels efectivament aprovats per l'Assemblea General de Socis de l'Entitat Dominant celebrada el 21 de maig de 2014.

Normes i interpretacions emeses per l'*International Accounting Standards Board* (IASB) que han entrat en vigor durant l'exercici 2014

En la data de formulació d'aquests comptes anuals consolidats, les principals normes, modificacions i interpretacions, d'aplicació obligatòria en els exercicis 2014 i posteriors, que han entrat en vigor i han estat adoptades per la Unió Europea, i l'adopció de les quals en el Grup no ha tingut un impacte significatiu en aquests comptes anuals consolidats, són les següents.

Noves normes i modificacions		Aplicació obligatòria per a exercicis iniciats a partir de:
Aprovades per al seu ús a la Unió Europea		
NIIF 10 'Estats financers consolidats'	Substitueix els requisits de consolidació de la NIC 27.	1 de gener de 2014 ^(*)
NIIF 11 'Acords conjunts'	Substitueix els requisits de consolidació de la NIC 31.	1 de gener de 2014 ^(*)
NIIF 12 'Informació a revelar sobre participacions en altres entitats'	Norma única que estableix els desglossaments relacionats amb participacions en dependents, associades, negocis conjunts i entitats no consolidades.	1 de gener de 2014 ^(*)
NIC 27 (revisada) 'Estats financers independents (separats)'	Es revisa la norma, ja que, després de l'emissió de la NIIF 10, ara únicament comprendrà els estats financers separats d'una entitat.	1 de gener de 2014 ^(*)
NIC 28 (revisada) 'Inversions en associades i negocis conjunts'	Revisió paral·lela en relació amb l'emissió de la NIIF 11 'Acords conjunts'.	1 de gener de 2014 ^(*)
Regles de transició: modificació de les NIIF 10, 11 i 12	Aclariment de les regles de transició d'aquestes normes.	1 de gener de 2014 ^(*)
Societats d'inversió: modificació de les NIIF 10 i 12 i de la NIC 27	Excepció en la consolidació per a societats dominants que compleixen la definició de societat d'inversió.	1 de gener de 2014
Modificació de la NIC 32 'Instruments financers: Presentació - Compensació d'actius amb passius financers'	Aclariments addicionals a les regles de compensació d'actius i passius financers de la NIC 32.	1 de gener de 2014
Modificació de la NIC 36 'Desglossaments sobre l'import recuperable d'actius no financers'	Aclareix quan són necessaris determinats desglossaments i amplia els requerits quan el valor recuperable està basat en el valor raonable menys costos de vendes.	1 de gener de 2014
Modificació de la NIC 39 'Novació de derivats i la continuació de la comptabilitat de cobertures'	Les modificacions determinen en quins casos i amb quins criteris la novació d'un derivat no fa necessària la interrupció de la comptabilitat de cobertures.	1 de gener de 2014

(*) La Unió Europea va retardar un any la data d'aplicació obligatòria. La data d'aplicació original de l'IASB era l'1 de gener de 2013.

Modificació de les NIIF 10 'Estats financers consolidats', NIIF 11 'Acords conjunts', NIIF 12 'Informació a revelar sobre participacions en altres entitats', NIC 27 (revisada) 'Estats financers independents (separats)' i NIC 28 (revisada) 'Inversions en associades i negocis conjunts'

Aquest conjunt de cinc normes o modificacions s'emeten de forma conjunta i substitueixen les normes actuals en relació amb la consolidació i la comptabilització de les inversions en dependents, associades i negocis conjunts, així com els desglossaments relacionats.

La NIIF 10 'Estats financers consolidats', que és la nova norma de consolidació, substituirà tota la part de consolidació de la NIC 27 'Estats financers independents (separats)' actualment vigent, així com la interpretació SIC-12 'Consolidació-Entitats de comesa específica'.

La novetat principal de la NIIF 10 és la modificació de la definició de control. Aquesta modificació resol la convivència, i de vegades inconsistència actual, del model dual de control de la NIC 27 amb el de riscos i beneficis de la SIC 12. La nova definició de control pivota sobre tres elements que s'han de complir sempre: el poder sobre la participada, l'exposició o el dret als resultats variables de la inversió i la capacitat d'utilitzar aquest poder per influir en l'import d'aquests retorns.

La NIIF 10 també cobreix la situació comunament denominada com "de control de facto", en la qual l'entitat pot tenir el control tot i no tenir la majoria dels drets de vot, que no era una casuística explícitament tractada en la norma actual vigent.

Regles de transició: modificació de les NIIF 10 'Estats financers consolidats', NIIF 11 'Acords conjunts' i NIIF 12 'Informació a revelar sobre participacions en altres entitats'

A través d'aquesta modificació, l'IASB va voler aclarir algunes qüestions en relació amb les regles de transició d'aquestes normes. S'aclareix que la data inicial d'aplicació és l'inici del període en què la NIIF 10 s'aplica per primera vegada. Aquesta seria la data en la qual l'inversor realitzaria la seva anàlisi sobre si hi ha canvis o no en les conclusions sobre les participacions que han de ser consolidades.

D'altra banda, en relació amb els comparatius, estableix que, si no hi ha canvis en la data d'aplicació inicial sobre les conclusions de consolidació, no és necessari fer cap ajust sobre les xifres comparatives. Si hi hagués canvis, s'hauria de realitzar la reexpressió, però només de l'exercici precedent.

Societats d'inversió: modificació de les NIIF 10 'Estats financers consolidats', NIIF 11 'Acords conjunts' i NIC 27 'Estats financers independents (separats)'

Aquesta modificació estableix una excepció a les normes de consolidació de la 'NIIF 10 Estats financers consolidats' per a les societats que compleixin els requisits per ser considerades com a societats d'inversió.

Una entitat serà una societat d'inversió si obté fons d'un o de més inversors per prestar-los serveis de gestió d'aquestes inversions, el seu propòsit de negoci és invertir els esmentats fons amb l'únic objectiu d'obtenir retorns de les inversions i/o d'incrementar el valor d'aquestes participacions i, finalment, valora i avalua els resultats de les seves inversions sobre la base del seu valor raonable. Si compleix aquesta definició, l'entitat haurà de comptabilitzar aquestes participacions en subsidiàries al seu valor raonable amb canvis en resultats d'acord amb la norma d'instruments financers, amb l'excepció de la subsidiària que li presta serveis d'inversió, si s'escau, per a la qual la norma considera que seria una prolongació de les seves pròpies activitats i sí que haurà de consolidar aquesta subsidiària d'acord amb la metodologia habitual.

Aquesta excepció no s'aplica a la matriu dominant de la societat d'inversió que sí que haurà de consolidar totes les participacions que controla, llevat que aquesta matriu fos en si mateixa també una entitat d'inversió.

La data d'aplicació d'aquesta modificació és la mateixa que la del paquet de noves normes de consolidació, és a dir, l'1 de gener de 2014 a la Unió Europea.

Modificació de la NIC 32 'Instruments financers: presentació-compensació d'actius amb passius financers'

La modificació de la NIC 32 introdueix una sèrie d'aclariments addicionals en la guia d'implementació sobre els requisits, detallats en el paràgraf 42 de la NIC 32, per poder compensar un actiu i un passiu financer en la seva presentació en els balanços de situació.

Aquesta norma ja indica que un actiu i un passiu financer només podran compensar-se quan l'entitat tingui, en el moment actual, el dret exigible legalment per compensar els imports reconeguts. La guia d'implementació modificada indica que, entre altres aspectes, per complir-se aquesta condició el dret de compensació no ha de dependre d'esdeveniments futurs i ha de ser legalment exigible tant en el curs normal dels negocis com en cas d'incompliment, insolvència o fallida de l'entitat i totes les contraparts. També s'aclearix en quins casos una compensació bruta podria considerar-se equivalent a una liquidació pel net.

La data d'aplicació d'aquesta modificació és l'1 de gener de 2014.

Modificació de la NIC 36 'Desglossaments sobre l'import recuperable d'actius no financers'

L'IASB proposa restringir el desglossament actual de l'import recuperable d'un actiu o una unitat generadora d'efectiu en aquells períodes en què s'ha reconegut un deteriorament o, per contra, un deteriorament reverteix, és a dir, elimina el requisit anterior de desglossament quan no hi ha hagut un deteriorament o reversió.

D'altra banda, introdueix nous desglossaments quan el valor recuperable s'ha calculat com el valor raonable menys el cost de venda i s'ha registrat un deteriorament o reversió. El que es requereix ara és:

- El nivell de la jerarquia de la NIIF 13 'Mesurament del valor raonable' amb què s'ha calculat el valor raonable.
- Si ha estat amb un nivell 2 o 3, caldrà descriure les tècniques de valoració i les principals hipòtesis utilitzades, com el tipus de descompte actual i anterior.

Modificació de la NIC 39 'Novació de derivats i la continuació de la comptabilitat de cobertures'

Amb l'objectiu d'augmentar la transparència i regulació dels instruments derivats denominats OTC (*over-the-counter*), s'estan canviant les lleis i la regulació en múltiples jurisdiccions, exigint, entre d'altres, la necessitat de canviar contractes OTC bilaterals per contractes amb centrals de compensació. A Europa, l'esmentat entorn regulador es correspon amb l'EMIR (*European Market Infrastructure Regulation*).

La modificació de la NIC 39 'Novació de derivats i la continuació de la comptabilitat de cobertures' s'emmarca en el context d'aquests canvis reguladors. Amb aquesta modificació, es pretenen suavitzar els requisits de discontinuar la comptabilitat de cobertures quan s'ha de fer una novació del derivat amb una cambra central de compensació o entitat que actuï amb capacitat similar com a conseqüència de requeriments legals. La modificació indica que la novació d'un instrument de cobertura no ha de ser considerada com una expiració o resolució que doni lloc a interrompre la comptabilitat de cobertures quan el derivat és objecte de novació d'acord amb les casuístiques següents:

- Com a conseqüència de noves lleis i reglaments, una o diverses cambres de compensació substitueixen la contrapart original.
- Qualsevol canvi en els termes del derivat nou es limita a les modificacions necessàries per dur a terme la substitució de la contrapart.

De l'aplicació de les modificacions de les normes comptables exposades no s'han derivat efectes significatius en els comptes anuals del Grup.

Normes i interpretacions emeses per l'IASB encara no vigents

En la data de formulació d'aquests comptes anuals consolidats, les normes i interpretacions més significatives que havien estat publicades per l'*International Accounting Standards Board* (IASB), però que encara no havien entrat en vigor, bé perquè la seva data d'efectivitat és posterior a la data dels comptes anuals consolidats, bé perquè encara no han estat adoptades per la Unió Europea, són les que es detallen a continuació:

Noves normes, modificacions i interpretacions		Aplicació obligatòria per a exercicis iniciats a partir de:
Aprovades per al seu ús a la Unió Europea		
IFRIC 21 'Gravàmens'	Interpretació sobre quan reconèixer un passiu per taxes o gravàmens que són condicionals a la participació de l'entitat en una activitat en una data especificada.	17 de juny de 2014 (*)
No aprovades encara per al seu ús a la Unió Europea		
NIIF 9 'Instruments financers'	Substitueix els requisits de classificació, valoració, reconeixement i baixa en comptes d'actius i passius financers i baixes en comptes de la NIC 39.	1 de gener de 2018
NIIF 15 'Ingressos procedents de contractes amb clients'	Nova norma de reconeixement d'ingressos. Substitueix la NIC 11, la NIC 18, l'IFRIC 13, l'IFRIC 15, l'IFRIC 18 i la SIC-31.	1 de gener de 2017
Modificació de la NIC 19 'Contribucions d'empleats a plans de prestacions definida'	La modificació s'emet per facilitar la possibilitat de deduir aquestes contribucions del cost del servei en el mateix període en què es paguen si es compleixen certs requisits.	1 de juliol de 2014
Millores a les NIIF 'Cicle 2010-2012' i 'Cicle 2011-2013'	Modificacions menors d'una sèrie de normes.	1 de juliol de 2014
Modificació de les NIC 16 i 38 'Mètodes acceptables de depreciació i amortització'	Aclareix els mètodes acceptables d'amortització i depreciació de l'immobilitzat material i intangible.	1 de gener de 2016
Modificació de la NIIF 11 'Comptabilització de les adquisicions de participacions conjuntes'	Especifica la forma de comptabilitzar l'adquisició d'una participació en una operació conjunta l'activitat de la qual constitueix un negoci.	1 de gener de 2016
Millores a les NIIF 'Cicle 2012-2014'	Modificacions menors d'una sèrie de normes.	1 de gener de 2016
Modificació de la NIIF 10 i de la NIC 28 'Venda o aportació d'actius entre un inversor i la seva associada/negoci conjunt'	Aclariment en relació amb el resultat d'aquestes operacions si es tracta de negocis o d'actius.	1 de gener de 2016
Modificació de la NIC 27 'Mètode de la participació en estats financers separats'	Es permetrà la posada en equivalència en els estats financers individuals d'un inversor.	1 de gener de 2016

(*) La Unió Europea ha endossat l'IFRIC 21 (Butlletí UE 14 de juny de 2014), modificant la data d'entrada en vigor original establerta per l'IASB (1 de gener de 2014) pel 17 de juny de 2014..

IFRIC 21 'Interpretació sobre gravàmens'

Aquesta interpretació planteja el tractament sobre el reconeixement d'un passiu per taxes o gravàmens quan aquestes taxes o gravàmens estan basats en informació financera d'un període que és diferent del moment en què s'esdevé l'activitat que dona lloc al pagament del gravamen.

La interpretació indica que el passiu s'ha de registrar quan es produeix l'esdeveniment que origina el seu reconeixement i que, normalment, està identificat per la legislació. Per exemple, si l'entitat està obligada al pagament d'un gravamen que es calcula en funció dels ingressos de l'exercici anterior, però l'entitat, segons la legislació, únicament està obligada al seu pagament si està operant en aquesta activitat l'1 de gener de l'any següent, no hi haurà obligació de pagament fins a l'1 de gener i, per tant, no s'haurà de reconèixer el passiu fins a aquesta data. La lògica que hi ha al darrere, dins de la NIC 37 'Provisions, passius contingents i actius contingents', d'aquesta conclusió és que la generació és necessària però no suficient per reconèixer el passiu.

Aquests principis de reconeixement s'aplicaran tant en els estats financers anuals com en els intermedis. Això significa que els estats financers intermedis no inclourien cap despesa anticipada pel gravamen si no hi ha obligació present al final d'aquell període intermedi.

Seguint les indicacions del Banc d'Espanya, el Grup ha optat per l'aplicació primerenca d'aquesta norma (vegeu l'apartat 'Canvis de criteris comptables' d'aquesta Nota i de la Nota 1.8).

NIIF 9 'Instruments financers'

La publicació de la NIIF 9 'Instruments financers' s'ha completat en diverses fases. L'IASB va publicar la primera part de la NIIF 9 el 2009, amb un nou model de classificació i valoració per als actius financers, a la qual es van afegir, el 2010, els requisits per als passius financers i la baixa del balanç. Posteriorment, el 2013, la NIIF 9 es va ampliar amb la fase relativa a la comptabilització de cobertures.

El 24 de juliol de 2014, l'IASB ha emès la part que quedava pendent relativa al nou model de deteriorament i determinades modificacions relatives a la classificació i valoració. D'aquesta manera, la NIIF 9 està ja completa, si bé encara no s'ha aprovat el seu ús a la Unió Europea.

En la data actual, el Grup encara no ha avaluat l'efecte que aquesta norma pot tenir en els comptes anuals consolidats del Grup, en no haver estat aprovada encara per al seu ús a la Unió Europea.

NIIF 15 'Ingressos procedents de contractes amb clients'

La NIIF 15 'Ingressos procedents de contractes amb clients' és la nova norma que engloba el reconeixement dels diferents tipus d'ingressos de clients, i substituirà les següents normes i interpretacions vigents actualment: NIC 18 'Polítiques comptables, canvis en estimacions comptables i errors', NIC 11 'Contractes de construcció', IFRIC 13 'Comptabilitat de programes de fidelitat de clients sota IFRS', IFRIC 15 'Acords per a la construcció de béns immobles', IFRIC 18 'Transferència d'actius de clients' i SIC-31 'Ingressos ordinaris. Permutes de serveis de publicitat'.

El nou model d'ingressos s'aplicarà a tots els contractes amb clients, llevat d'aquells que estan dins de l'abast d'altres NIIF, com ara arrendaments, contractes d'assegurances i instruments financers.

En la data actual, el Grup encara no ha avaluat l'efecte que aquesta norma pot tenir en els comptes anuals consolidats del Grup, en no haver estat aprovada encara per al seu ús a la Unió Europea.

Modificació de la NIC 19 'Contribucions d'empleats a plans de prestació definida'

La modificació s'emet per facilitar la possibilitat de deduir aquestes contribucions del cost de servei en el mateix període en què es paguen, si compleixen certs requisits, sense necessitat de fer càlculs per repercutir la reducció a cada any de servei.

En la data actual, el Grup encara no ha avaluat l'efecte que aquesta norma pot tenir en els comptes anuals consolidats del Grup, en no haver estat aprovada encara per al seu ús a la Unió Europea.

Modificació de la NIC 16 'Propietats, planta i equip' i de la NIC 38 'Mètodes acceptables de depreciació i amortització'

Aquesta modificació a les normes d'immobilitzat material i intangible, bàsicament, aclareix que els mètodes d'amortització basats en ingressos no es permeten, ja que no reflecteixen el patró esperat de consum dels beneficis econòmics futurs d'un actiu.

En la data actual, el Grup encara no ha avaluat l'efecte que aquestes normes poden tenir en els comptes anuals consolidats del Grup, en no haver estat aprovades encara per al seu ús a la Unió Europea.

Modificació de la NIIF 11 'Adquisicions de participacions en operacions conjuntes'

La modificació s'aplica a l'adquisició d'una participació, inicial o addicional, en una operació conjunta, sempre que pugui ser qualificada com a negoci, així com a la seva formació si contribueix un negoci a l'esmentada operació conjunta. No entren dins de l'abast les adquisicions d'una participació en una operació conjunta quan les parts estan sota control comú abans i després de la transacció.

En la data actual, el Grup encara no ha avaluat l'efecte que aquesta norma pot tenir en els comptes anuals consolidats del Grup, en no haver estat aprovada encara per al seu ús a la Unió Europea.

Modificació de la NIIF 10 'Estats financers consolidats' i de la NIC 28 'Venda o aportació d'actius entre un inversor i la seva associada/negoci conjunt'

Aquesta modificació aclareix el tractament de les vendes o aportacions de negocis o actius a associades i negocis conjunts.

En la data actual, el Grup encara no ha avaluat l'efecte que aquestes normes poden tenir en els comptes anuals consolidats del Grup, en no haver estat aprovades encara per al seu ús a la Unió Europea.

Modificació de la NIC 27 'Mètode de la participació en estats financers separats'

Amb aquesta modificació, l'IASB permetrà el mètode de la participació com una opció comptable en els estats financers separats d'una entitat per valorar les inversions en subsidiàries, negocis conjunts i associades.

La utilitat d'aquesta opció per als usuaris és limitada, almenys en el nostre marc financer legal, ja que els estats financers individuals s'han de formular conforme als principis comptables locals.

En la data actual, el Grup encara no ha avaluat l'efecte que aquesta norma pot tenir en els comptes anuals consolidats del Grup, en no haver estat aprovada encara per al seu ús a la Unió Europea.

1.3. Responsabilitat de la informació i estimacions realitzades

La informació continguda en aquests comptes anuals consolidats és responsabilitat dels Administradors de l'Entitat Dominant.

En els comptes anuals consolidats corresponents a l'exercici 2014 s'han utilitzat, ocasionalment, estimacions realitzades pels Administradors de l'Entitat Dominant per quantificar alguns dels actius, passius, ingressos, despeses i compromisos que hi figuren registrats. Bàsicament, aquestes estimacions es refereixen a:

- Les pèrdues per deteriorament de determinats actius financers i l'estimació de les garanties associades (Notes 2.3, 2.8, 2.12 i de 7 a 9).
- Les hipòtesis utilitzades en el càlcul actuarial dels passius i els compromisos per retribucions postocupació i altres compromisos a llarg termini mantinguts amb els empleats (Notes 2.18 i 38.1).
- Les hipòtesis utilitzades per assignar part de les plusvàlues i/o minusvàlues no realitzades de les carteres d'inversions financeres assignades com a 'disponibles per a la venda' (Nota 19).
- La vida útil i les pèrdues per deteriorament dels actius materials i intangibles (Notes 2.9, 2.10, 13 i 14).
- Les pèrdues per deteriorament dels actius no corrents en venda (Notes 2.13 i 11).
- La valoració de la participació en entitats associades (Nota 2.1.3).
- El valor raonable de determinats actius financers no cotitzats (Nota 2.2).
- La valoració de fons específics i estimació de provisions i passius contingents (Notes 2.14 i 17).
- La recuperabilitat dels actius fiscals (Notes 2.19 i 21).

Si bé les estimacions descrites anteriorment s'han fet en funció de la millor informació disponible el 31 de desembre de 2014 sobre els fets analitzats, és possible que esdeveniments que poden tenir lloc en el futur obliguin a modificar-les (a l'alça o a la baixa) en pròxims exercicis; això es faria, si fos necessari, conforme a allò que estableix la NIC 8, de forma prospectiva, reconeixent els efectes del canvi d'estimació en el compte de pèrdues i guanys consolidat dels exercicis afectats.

1.4. Participacions en el capital d'entitats de crèdit

D'acord amb allò que disposa l'article 20 del Reial Decret 1245/1995, de 14 de juliol, que regula qüestions relatives al règim jurídic de les entitats de crèdit, el 31 de desembre de 2014 no hi ha participacions mantingudes per cap entitat del Grup que superin el 5% del capital o dels drets de vot en entitats de crèdit nacionals o estrangeres.

El 31 de desembre de 2014, cap entitat de crèdit, nacional o estrangera, ni cap grup, en el sentit de l'article 4 de la Llei del Mercat de Valors, en què s'integri alguna entitat de crèdit, nacional o estrangera, té una participació superior al 5% del capital o dels drets de vot de l'Entitat Dominant.

1.5. Objectius, polítiques i processos de gestió de capital

El 26 de juny de 2013, el Parlament Europeu i el Consell de la Unió Europea van aprovar la regulació que, a partir de l'1 de gener de 2014, va fer efectiva a tota la Unió Europea l'aplicació dels acords internacionals de capital coneguts com a Basilea III. Aquesta regulació s'articula en el Reglament (UE) núm. 575/2013, sobre els requisits prudencials de les entitats de crèdit i les empreses d'inversió (d'ara endavant, CRR), i en la Directiva 2013/36/UE, relativa a l'accés a l'activitat de les entitats de crèdit i a la supervisió prudencial de les entitats de crèdit i les empreses d'inversió (d'ara endavant, CRD IV). Aquesta nova regulació va entrar en vigor l'1 de gener de 2014, amb un calendari d'implantació gradual fins al 2019, la qual cosa ha implicat la derogació de totes les normes de regulació de recursos propis del Banc d'Espanya que resultin incompatibles amb aquestes normatives.

El CRR regula, principalment:

- La definició dels fons propis computables, dels filtres prudencials i de les deduccions dels elements de capital.
- La fixació d'uns requisits mínims de capital, mitjançant la definició d'unes ràtios de capital i l'establiment d'uns mínims exigits per a aquestes ràtios:
 - Ràtio de capital de nivell 1 ordinari, amb un mínim exigit del 4,5%.
 - Ràtio de capital de nivell 1, amb un mínim exigit del 6%.
 - Ràtio de capital total, amb un mínim exigit del 8%.
- L'exigència del càlcul d'una ràtio de palanquejament, que es defineix com el capital de nivell 1 dividit per l'exposició total assumida.

Per la seva part, la CRD IV estableix, principalment, els requeriments addicionals de capital sobre els establerts pel CRR, mitjançant la definició d'un coixí de conservació de capital del 2,5% sobre el capital de nivell 1 ordinari; un coixí de capital anticíclic, específic per a cada entitat, sobre el capital de nivell 1 ordinari; i un coixí contra riscos sistèmics, només aplicable per a les entitats d'importància sistèmica.

El CRR i la CRD IV s'han traslladat a l'ordenació jurídica espanyola a través de la legislació següent:

- Reial Decret-Llei 14/2013, de 29 de novembre, de mesures urgents per a l'adaptació del dret espanyol a la normativa de la Unió Europea en matèria de supervisió i solvència d'entitats financeres (d'ara endavant, RDL 14/2013).

L'objectiu principal del RDL 14/2013 és realitzar les adaptacions més urgents de l'ordenació jurídica espanyola a les novetats substantives derivades de la CRD IV i del CRR, així com ampliar i adaptar les funcions supervisores del Banc d'Espanya i de la Comissió Nacional del Mercat de Valors a les noves facultats establertes en el Dret de la Unió Europea. D'aquesta manera, es garanteix el control operatiu dels supervisors per assegurar el compliment que cal de les obligacions que per a les entitats de crèdit i les empreses de serveis d'inversió es deriven de la nova normativa europea. Així mateix, el RDL 14/2013 incorpora una disposició transitòria amb la finalitat d'atenuar els efectes derivats de la derogació del requisit de Capital Principal, establert pel Reial Decret-Llei 2/2011, de 18 de febrer, per al reforçament del sistema financer, i atorga al Banc d'Espanya la potestat, fins al 31 de desembre de 2014, per limitar la distribució dels elements de capital de nivell 1 que haguessin estat computables per complir amb els requisits de Capital Principal, quan aquesta distribució superi l'excés de Capital Principal respecte al mínim legalment exigit el 31 de desembre de 2013.

- Circular 2/2014, de 31 de gener, del Banc d'Espanya a les entitats de crèdit, sobre l'exercici de diverses opcions reguladores contingudes en el Reglament (UE) núm. 575/2013 (d'ara endavant, la Circular 2/2014).

D'acord amb les facultats conferides pel CRR a les autoritats competents nacionals, l'objecte d'aquesta circular és establir quines opcions han de complir immediatament, des de l'entrada en vigor del nou marc regulador de la solvència, els grups consolidables d'entitats de crèdit i les entitats de crèdit espanyoles integrades o no en un grup consolidable, i amb quin abast. Per a això, en aquesta circular, el Banc d'Espanya fa ús d'algunes de les opcions reguladores de caràcter permanent previstes en el CRR, a fi de permetre una continuïtat en el tractament que la normativa espanyola havia estat donant a determinades qüestions abans de l'entrada en vigor de l'esmentada norma comunitària.

- Llei 10/2014, de 26 de juny, d'ordenació, supervisió i solvència d'entitats de crèdit.

L'objecte principal d'aquesta llei és continuar la transposició de la CRD IV, iniciada pel RDL 14/2013, refondre en un únic text les principals normes d'ordenació i disciplina de les entitats de crèdit i regular els instruments supervisors i sancionadors que han d'utilitzar les autoritats, amb l'objecte de garantir l'eficàcia plena de la normativa.

- Circular 3/2014, de 30 de juliol, del Banc d'Espanya a les entitats de crèdit, societats i serveis de taxació homologats, per la qual s'estableixen mesures per fomentar la independència de l'activitat de taxació i s'exerciten opcions reguladores en relació amb la deducció d'actius intangibles.

L'objectiu d'aquesta circular és unificar el tractament de la deducció dels actius intangibles durant el període transitori que estableix el CRR, equiparant el tractament dels fons de comerç al de la resta d'actius intangibles.

Els objectius estratègics marcats per la Direcció del Grup en relació amb la gestió que es fa dels seus recursos propis són els següents:

- Complir en tot moment, tant de manera individual com consolidada, amb la normativa aplicable en matèria de requeriments de recursos propis mínims.
- Cercar l'eficiència màxima en la gestió dels recursos propis, considerant el consum de recursos propis com una variable fonamental, juntament amb altres variables de rendibilitat i risc, en les anàlisis associades a la presa de decisions d'inversió del Grup.
- Mantenir el pes predominant que tenen els recursos propis de primera categoria sobre el total dels recursos propis del Grup.

Per complir amb aquests objectius, el Grup disposa d'una sèrie de polítiques i processos de gestió dels recursos propis, les directrius principals dels quals es detallen a continuació:

- En la planificació estratègica i comercial del Grup, així com en el procés d'anàlisi i seguiment de les seves operacions, l'impacte d'aquestes operacions sobre els recursos propis computables del Grup i la relació consum-rendibilitat-risc es consideren com un factor clau en la presa de decisions. En aquest sentit, l'Entitat Dominant disposa de manuals en què s'estableixen els paràmetres que han de servir de guia per a la presa de decisions, per garantir en tot moment el compliment dels requeriments de recursos propis mínims.

- El Departament de Gestió Global del Risc, que depèn jeràrquicament de la Direcció General de l'Entitat Dominant, analitza els nivells de compliment de la normativa del Banc d'Espanya i de la Unió Europea en matèria de recursos propis. Per fer-ho, ha desenvolupat una sèrie de controls que aplica amb una periodicitat suficient per garantir en tot moment el compliment d'aquesta normativa, així com que les decisions preses per les diferents àrees i unitats del Grup siguin coherents amb els objectius marcats a efectes de compliment de recursos propis mínims. En aquest sentit, existeixen plans de contingències per assegurar el compliment dels límits establerts a la normativa aplicable.

En resum, el Grup considera els recursos propis i els requeriments de recursos propis establerts per la normativa indicada anteriorment com a elements fonamentals de la seva gestió, que afecten tant les decisions d'inversió del Grup i l'anàlisi de la viabilitat d'operacions, com l'estratègia de distribució de resultats.

La gestió que el Grup du a terme dels seus recursos propis s'ajusta, pel que fa a definicions conceptuals, a allò que disposa el CRR. En aquest sentit, el Grup considera com a recursos propis computables els que s'indiquen en el Reglament esmentat.

El CRR incorpora un calendari d'implantació gradual que permet una adaptació progressiva als nous requeriments de la Unió Europea. Aquest calendari ha estat incorporat en la regulació espanyola a través del RDL 14/2013 i de la Circular 2/2014, i ha començat la seva aplicació durant l'exercici 2014 i finalitzarà, en alguns casos, a l'exercici 2024. Aquest calendari afecta tant les noves deduccions com aquelles emissions i elements de fons propis que, amb aquesta nova regulació, deixen de ser computables com a capital.

El Grup calcula els requeriments de recursos propis mínims que estableix el CRR esmentat seguint el mètode estàndard, sobre la base del qual estima la seva exposició al risc de crèdit i contrapart (en funció dels actius, compromisos i altres comptes d'ordre que presentin aquests riscos, atenent els seus imports, característiques, contraparts, garanties, etc.), al risc de posició i liquidació corresponent a la cartera de negociació i al risc operacional (per a l'avaluació del qual utilitza el mètode de l'indicador bàsic).

A més, el Grup està subjecte, segons el que estableix el CRR esmentat, al compliment dels límits de concentració de riscos i al compliment de les obligacions de Govern Corporatiu, a mantenir un procés d'autoavaluació del capital i mesurament del risc de tipus d'interès, així com a les obligacions d'informació pública que cal rendir al mercat.

De de cara a garantir el compliment dels objectius indicats anteriorment, el Grup fa una gestió integrada d'aquests riscos, d'acord amb les polítiques esmentades abans.

A continuació s'inclou un detall dels recursos propis del Grup a 31 de desembre de 2014 i 1 de gener de 2014, considerats com a 'capital a efectes de gestió', classificats en recursos propis de capital de nivell 1 i nivell 2.

Milers d'euros	31.12.14	01.01.14 (*)
Recursos computables de capital de nivell 1		
+ Capital de nivell 1 ordinari	63.403	61.835
+ Guanys acumulats (inclou ajustos per valoració)	103.808	78.922
+ Interessos minoritaris	964	892
+ Resultat de l'exercici	7.886	3.307
+ Reserves de revaloració	1.663	1.688
- Altres actius intangibles	(10.267)	(8.685)
- Actius de plans de prestació definida	(424)	(377)
- Instruments de capital de nivell 1 d'ens del sector financer	(10.896)	(10.920)
- Altres deduccions de capital de nivell 1	(32.306)	(12.587)
Total	123.831	114.075
Recursos computables de capital de nivell 2	-	-
+ Cobertura genèrica computable	8.896	9.861
Total	8.896	9.861
Total fons propis (Nivell 1 + 2)	132.727	123.936

(*) La informació a 1 de gener de 2014 correspon a la informació reestimada del tancament de l'exercici 2013 per incloure el càrrec contra reserves de 2013 corresponent al nou registre comptable del Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit (Nota 1.2) i actualitzar els criteris utilitzats per al càlcul de la solvència durant el període transitori, d'acord amb la Circular 3/2014 del Banc d'Espanya.

En data 31 de desembre de 2014, l'Entitat Dominant assoleix una ràtio de capital de nivell 1 ordinari (CET 1) del 12,93% (13,43% a nivell consolidat) i de capital total del 13,87% (14,39% a nivell consolidat), la qual cosa representa un excés de recursos propis sobre el mínim exigít de la ràtio de capital total de 54.443 milers d'euros (58.944 milers d'euros a nivell consolidat) sobre els requeriments mínims reguladors establerts en el Reglament 575/2013 sobre els requisits prudencials de les entitats de crèdit i les empreses d'inversió (CRR).

1.6. Determinació del patrimoni consolidat

A causa de l'aplicació de les normes en vigor per a la presentació dels comptes anuals consolidats, per efectuar una avaluació del patrimoni net del Grup a 31 de desembre de 2014 i 2013, cal considerar els següents saldos i conceptes dels balanços de situació consolidats adjunts.

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13(*)
Fons de dotació (Nota 20.1.1)	67.498	65.866
Reserves (Nota 20.1.2)	62.805	59.010
Menys: valors propis (Nota 20.1.1)	(4.211)	(4.144)
Resultat de l'exercici atribuït a l'Entitat Dominant	10.547	7.286
Ajustos per valoració	42.654	21.526
Interessos minoritaris (Nota 20.3)	1.205	1.114
Patrimoni net	180.498	150.658
Aplicacions previstes en la distribució de resultats que minoren el patrimoni net (Nota 3)		
Interessos per pagar als socis per aportacions al capital	(2.666)	(2.595)
Patrimoni net després de l'aplicació de resultats	177.832	148.063

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades (Nota 1.2).

1.7. Coeficient de reserves mínimes

El 31 de desembre de 2014 i 2013, així com durant els exercicis 2014 i 2013, l'Entitat Dominant complia amb els requisits mínims que exigeix la normativa vigent per a aquest coeficient.

1.8. Fons de Garantia de Dipòsits

L'Entitat Dominant està integrada al Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit i hi realitza les aportacions anuals que li corresponen. En virtut del Reial Decret-Ilei 19/2011, de 2 de desembre, que modificava el Reial Decret-Ilei 16/2011, de 14 d'octubre, que crea el Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit (d'ara endavant, FGDEC), el límit legal de l'aportació anual se situa en un 3 per mil i l'aportació real per als dipòsits garantits de totes les entitats se situa en el 2 per mil.

Així mateix, la Comissió Gestora del FGDEC, en la seva sessió del 30 de juliol de 2012, amb l'objectiu de restaurar la suficiència patrimonial del FGDEC conforme a allò que preveu l'article 6.2 del Reial Decret-Ilei 16/2011, de 14 d'octubre, va acordar realitzar una derrama entre les entitats que hi estan adscrites. En el cas de l'Entitat Dominant, la derrama corresponent és de 3.366 milers d'euros, pagable en deu quotes anuals de 337 milers d'euros cadascuna. La quota que en cada data hagi d'ingressar l'Entitat Dominant podrà ser deduïda de l'aportació ordinària anual que, si escau, satisfaci en aquesta mateixa data, i fins a l'import d'aquesta aportació ordinària.

El compromís de pagament per aquesta derrama es registra, pel seu valor actual, en l'epígraf de 'Passius financers a cost amortitzat - Altres passius financers' del passiu del balanç de situació consolidat adjunt. El saldo d'aquest concepte, en data 31 de desembre de 2014, és de 2.421 milers d'euros (2.686 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2013) i inclou 72 milers d'euros en concepte d'interessos financers meritats durant l'exercici 2014 (80 milers d'euros durant l'exercici 2013) (Notes 16.4 i 37).

D'altra banda, la despesa anticipada que suposa aquesta derrama s'ha registrat en l'epígraf 'Inversions Creditícies - Crèdit a la clientela' de l'actiu del balanç de situació consolidat adjunt pel seu valor actual. El saldo d'aquest concepte, el 31 de desembre de 2014, és de 2.362 milers d'euros (2.620 milers d'euros el 31 de desembre de 2013) (Nota 8.1).

A més, i per escometre les funcions previstes per al FGDEC derivades del Reial Decret-Llei 6/2013, de 22 de març, de protecció als titulars de determinats productes d'estalvi i inversió i altres mesures de caràcter financer, es va establir una aportació addicional extraordinària, aplicable una sola vegada, d'un 3 per mil dels dipòsits computables en data 31 de desembre de 2013 liquidable en dos trams: un primer tram, equivalent a dues cinques parts de l'import total a satisfer una vegada aplicades les deduccions previstes, que es va liquidar el 22 de gener de 2014; i un segon tram, equivalent a les tres cinques parts restants, el calendari de pagaments definitiu de les quals va ser aprovat per la Comissió Gestora del FGDEC amb data 17 de desembre de 2014. L'import pendent de pagament per aquest concepte, en data 31 de desembre de 2014, és de 2.032 milers d'euros (2.370 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2013) (Nota 16.4).

Finalment, cal afegir que el Grup ha optat per l'aplicació primerenca de la interpretació CINIIF 21 sobre gravàmens que incorpora el Reglament (UE) núm. 634/2014, de 13 de juny de 2014. L'adopció de la CINIIF 21 ha suposat modificar els criteris comptables aplicats per a la comptabilització de les aportacions realitzades pel Grup al FGDEC (vegeu l'apartat de 'Canvis de criteris comptables' de la Nota 1.2). D'acord amb la legislació vigent, aquest canvi de criteri s'ha aplicat retroactivament i s'ha procedit a la modificació, únicament i exclusivament a efectes comparatius, dels saldos corresponents a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2013 (vegeu l'apartat de 'Comparació de la informació' de la Nota 1.2).

Com a conseqüència de l'aplicació d'aquest canvi de criteri, les aportacions meritades durant l'exercici 2014, en concepte de les aportacions al FGDEC assenyalades en els paràgrafs anteriors, pugen a 3.085 milers d'euros (6.107 milers d'euros l'exercici 2013), que s'han registrat en el capítol 'Altres càrregues d'explotació' del compte de pèrdues i guanys consolidat adjunt (Nota 37).

1.9. Informació requerida per la Llei 2/1981, de 25 de març, de regulació del mercat hipotecari i pel Reial Decret 716/2009, de 24 d'abril, pel qual es desenvolupen aspectes determinats d'aquesta llei

El Grup no té emissions de cèdules hipotecàries ni de bons hipotecaris subjectes a la informació que requereix aquesta llei.

No obstant això, el Consell Rector de l'Entitat Dominant manifesta que el Grup disposa de les polítiques i els procediments expressos en relació amb les seves activitats en el mercat hipotecari, els quals garanteixen el compliment de la normativa que el regula. Aquestes polítiques i procediments inclouen aspectes com:

- La relació entre l'import de préstecs i crèdits i el valor de la taxació del bé immoble hipotecat.
- La relació entre el deute i els ingressos del prestatari, així com la verificació de la informació facilitada pel prestatari i de la seva solvència.
- Procediments sobre la selecció de societats taxadores.

1.10. Informació sobre els ajornaments de pagament efectuats a proveïdors

L'entrada en vigor de la Llei 15/2010, de 5 de juliol, que va modificar la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'establien mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials, establí l'obligació per a les entitats de publicar, de manera expressa, les informacions sobre els terminis de pagament als seus proveïdors en la memòria dels seus comptes anuals. En relació amb aquesta obligació d'informació, es va publicar en el BOE de 31 de desembre de 2010 la resolució corresponent emesa per l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes (ICAC).

D'acord amb allò que s'indica en la disposició transitòria segona de la resolució esmentada, a continuació es desglossa la informació requerida en relació amb els pagaments realitzats i pendents de realitzar en la data del tancament del balanç de situació consolidat.

Milers d'euros	2014		2013 (*)	
	Import	%	Import	%
Pagaments dins del termini màxim legal	10.812	40%	12.516	63%
Resta de pagaments (**)	16.177	60%	7.253	37%
Total pagaments de l'exercici	26.989	100%	19.769	100%
Termini mitjà de pagaments excedit (PMPE) (dies) (**)	24	-	21	-
Ajornaments que en la data de tancament sobrepassaven el termini màxim legal (import monetari) (**)	303	-	510	-

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades.

(**) El Grup, en el seu compromís de complir amb allò que estableix la Llei 3/2004, de 29 de desembre, sobre mesures de lluita contra la morositat, està impulsant les accions oportunes per complir les condicions i els terminis de pagament establerts en aquesta Llei.

Les dades exposades en el quadre anterior sobre pagaments a proveïdors fan referència a aquells que per la seva naturalesa són creditors comercials per deutes amb subministradors de béns i serveis, de manera que inclouen les dades relatives al capítol 'Resta de passius' del balanç de situació consolidat adjunt.

El termini mitjà ponderat de pagaments excedit (PMPE) s'ha calculat com el quocient format, en el numerador, pel sumatori dels productes de cada un dels pagaments a proveïdors realitzats durant l'exercici amb un ajornament superior al termini legal de pagament i el nombre de dies d'ajornament excedit d'aquest termini i, en el denominador, per l'import total dels pagaments realitzats durant l'exercici amb un ajornament superior al termini legal de pagament.

El termini màxim legal de pagament aplicable al Grup, durant els exercicis 2014 i 2013, segons la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials (modificada pel Reial Decret-Llei 4/2013, de 22 de febrer), és de 30 dies, llevat que hi hagi un pacte de les parts i sense que, en cap cas, es pugui acordar un termini superior a 60 dies naturals.

1.11. Contractes d'agència

Ni al tancament de l'exercici 2014, ni en cap moment d'aquest exercici, l'Entitat Dominant i les entitats dependents no han mantingut en vigor 'contractes d'agència' en la forma en què aquests es preveuen a l'article 22 del Reial Decret 1245/1995, de 14 de juliol.

1.12. Impacte mediambiental

Ateses les activitats a les quals es dediquen les entitats que formen el Grup, no tenen responsabilitats, despeses, actius, provisions ni contingències de naturalesa mediambiental que poguessin ser significatius en relació amb el patrimoni, la situació financera i els resultats d'aquestes entitats. Per aquest motiu, no s'inclouen desglossaments específics en aquesta memòria dels comptes anuals consolidats respecte a informació de qüestions mediambientals.

1.13. Fets posteriors

Entre la data de tancament i la data de formulació d'aquests comptes anuals consolidats, no s'ha produït cap esdeveniment, que no s'hagi especificat en les Notes d'aquesta memòria consolidada, que els afecti de manera significativa.

2. PRINCIPIS I POLÍTIQUES COMPTABLES I CRITERIS DE VALORACIÓ APLICATS

En l'elaboració dels comptes anuals consolidats del Grup, corresponents a l'exercici 2014, s'han aplicat els principis i polítiques comptables i criteris de valoració que es descriuen tot seguit.

2.1. Consolidació

2.1.1. Entitats dependents

Es consideren 'entitats dependents' les entitats sobre les quals l'Entitat Dominant té capacitat per exercir control; aquesta capacitat es manifesta, generalment encara que no únicament, per la propietat, directa o indirecta, del 50% o més dels drets de vot de les entitats participades o, tot i ser aquest percentatge inferior o nul, si l'existència d'altres circumstàncies o acords atorguen a l'Entitat Dominant el control.

Conforme a allò que disposa la NIC 27, s'entén per control el poder de dirigir les polítiques financeres i operatives d'una entitat amb la finalitat d'obtenir beneficis de les seves activitats.

L'Entitat Dominant manté una participació minoritària en la societat cooperativa Consumidors i Usuaris dels Enginyers, S. Coop. C. Ltda. No obstant això, els membres del Consell Rector de dita societat són, al seu torn, membres del Consell Rector de l'Entitat Dominant, la qual cosa, d'acord amb allò que estableix la NIC 27, suposa l'existència de control i, en conseqüència, obliga l'Entitat Dominant a consolidar aquesta societat cooperativa pel mètode d'integració global.

Els comptes anuals de les entitats dependents es consoliden amb els de l'Entitat Dominant mitjançant l'aplicació del mètode d'integració global, tal com el defineix la NIC 27. En conseqüència, tots els saldos significatius derivats de les transaccions efectuades entre les societats consolidades s'han eliminat en el procés de consolidació mitjançant aquest mètode. Addicionalment, la participació de tercers en el patrimoni net del Grup es presenta en el capítol 'Interessos minoritaris' dels balanços de situació consolidats i la participació de tercers en els resultats consolidats de l'exercici es presenta en el capítol 'Resultat atribuït a interessos minoritaris' del compte de pèrdues i guanys consolidat (Nota 20.3).

La consolidació dels resultats generats per les entitats dependents adquirides en un exercici es fa tenint en compte, únicament, els resultats relatius al període comprès entre la data d'adquisició i el tancament de l'exercici.

2.1.2. *Negocis conjunts*

Un 'negoci conjunt' és un acord contractual en virtut del qual dues o més entitats, denominades partícips, emprenen una activitat econòmica que se sotmet a un control conjunt, és a dir, un acord contractual per compartir el poder de dirigir les polítiques financeres i d'explotació d'una entitat, o una altra activitat econòmica, a fi de beneficiar-se de les seves operacions, en el qual es requereix el consentiment unànim de tots els partícips per a la presa de decisions estratègiques tant financeres com operatives.

El 31 de desembre de 2014 i 2013, l'Entitat Dominant no manté participacions en negocis conjunts

2.1.3. *Entitats associades*

Es consideren 'entitats associades' les societats sobre les quals l'Entitat Dominant té capacitat per exercir una influència significativa, tot i que no constitueixin una unitat de decisió amb l'Entitat Dominant ni es troben sota control conjunt. Habitualment, aquesta capacitat es manifesta en una participació (directa o indirecta) igual o superior al 20% dels drets de vot de l'entitat participada. Si els drets de vot són inferiors al 20%, la influència significativa s'evidencia si es produeix alguna de les circumstàncies assenyalades en la normativa vigent com, per exemple, la representació en el Consell d'Administració.

En els comptes anuals consolidats, les entitats associades es valoren mitjançant el mètode de la participació, tal com el defineix la NIC28. En el cas de transaccions significatives amb una entitat associada, les pèrdues i guanys corresponents s'eliminen en el percentatge de participació del Grup en el seu capital.

L'única participació del Grup en entitats associades correspon a la participació en Norbolsa, SV, SA (Nota 1.1). Aquesta participació es va adquirir durant l'exercici 2011 amb un fons de comerç financer de 631 milers d'euros.

2.2. *Instruments financers*

Un instrument financer és un contracte que dóna lloc a un actiu financer en una entitat i, alhora, a un passiu financer o instrument de capital en una altra entitat.

Un instrument de capital, o de patrimoni net, és un negoci jurídic que evidencia, o reflecteix, una participació residual en els actius de l'entitat que l'emet, una vegada deduïts tots els passius.

2.2.1. *Registre inicial d'instruments financers*

Els instruments financers es registren inicialment en el balanç de situació consolidat quan el Grup es converteix en una part del contracte que els origina, d'acord amb les condicions d'aquest contracte. En concret, els instruments de deute, com ara els crèdits i dipòsits de diners, es registren des de la data en què sorgeix el dret legal a rebre o l'obligació legal de pagar efectiu. Per la seva banda, els derivats financers, amb caràcter general, es registren en la data de la seva contractació.

Les operacions de compravenda d'actius financers instrumentades mitjançant contractes convencionals, entesos com a contractes en què les obligacions recíproques de les parts s'han de consumir dins d'un marc temporal establert per la regulació o per les convencions del mercat i que no es poden liquidar per diferències, com ara els contractes borsaris o les compravendes a termini de divises, es registren des de la data en què els beneficis, riscos, els drets i els deures inherents a tot propietari siguin de la part adquirent; segons el tipus d'actiu financer comprat o venut, pot ser la data de contractació o la data de liquidació o lliurament. En concret, les operacions realitzades en el mercat de divises de comptat es registren en la data de liquidació; les operacions realitzades amb instruments de capital negociats en mercats secundaris de valors espanyols es registren en la data de contractació; i les operacions realitzades amb instruments de deute negociats en mercats secundaris de valors espanyols es registren en la data de liquidació.

2.2.2. Baixa dels instruments financers

Un actiu financer es dóna de baixa del balanç de situació consolidat quan es produeix alguna de les circumstàncies següents:

- Els drets contractuals sobre els fluxos d'efectiu que generen han expirat.
- Es transfereix l'actiu financer i es transmeten substancialment els riscos i els beneficis de l'actiu financer o, encara que no hi hagi ni transmissió ni retenció substancial, es transmet el control de l'actiu financer (Nota 2.6).

Per la seva banda, un passiu financer es dóna de baixa del balanç de situació consolidat quan s'han extingit les obligacions que genera o quan el Grup el readquireix, ja sigui amb la intenció de tornar-lo a col·locar o amb la intenció de cancel·lar-lo.

2.2.3. Valor raonable i cost amortitzat dels instruments financers

Quan es registren inicialment en el balanç de situació consolidat, tots els instruments financers es registren pel seu valor raonable que, llevat que hi hagi alguna evidència en contra, és el preu de transacció. Després de la comptabilització inicial, en una data determinada, s'entén per valor raonable d'un instrument financer l'import pel qual podria ser comprat o venut en aquesta data entre dues parts, degudament informades, en una transacció realitzada en condicions d'independència mútua.

No obstant això, en el cas de determinats actius i passius financers, el criteri de reconeixement en el balanç de situació consolidat és el de cost amortitzat. Aquest criteri s'aplica als actius financers inclosos a les carteres d'"Inversions creditícies" i "Cartera d'inversió a venciment" i, pel que fa als passius financers, als registrats com a "Passius financers a cost amortitzat".

Valor raonable

La referència més objectiva i habitual del valor raonable d'un instrument financer és el preu que se'ns pagaria en un mercat organitzat, transparent i profund ('preu de cotització' o 'preu de mercat').

Quan no hi ha preu de mercat per a un instrument financer determinat, per estimar el seu valor raonable es recorre al preu establert en transaccions recents d'instruments anàlegs i, si no n'hi ha, a models de valoració prou contrastats per la comunitat financera internacional, i es tenen en compte les peculiaritats específiques de l'instrument per valorar i, molt especialment, els diferents tipus de riscos que l'instrument porta associats. No obstant això, les limitacions dels models de valoració desenvolupats i les possibles inexactituds en les assumpcions exigides per aquests models poden fer que el valor raonable, així estimat, d'un instrument financer no coincideixi exactament amb el preu al qual l'instrument podria ser comprat o venut en la data de la seva valoració. La majoria d'instruments financers registrats a valor raonable, excepte els derivats OTC, estan valorats d'acord amb cotitzacions de mercats actius.

El valor raonable dels derivats financers negociats en mercats organitzats, transparents i profunds, inclosos a la cartera de negociació, s'assimila a la seva cotització diària i, si per raons excepcionals, no es pot establir la seva cotització en una data concreta, es recorre per valorar-los a mètodes similars als utilitzats per valorar els derivats no negociats en mercats organitzats.

El valor raonable dels derivats no negociats en mercats organitzats o negociats en mercats organitzats poc profunds o transparents s'assimila a la suma dels fluxos de caixa futurs amb origen en l'instrument, descomptats en la data de la valoració ('valor actual' o 'tancament teòric'), i en el procés de valoració s'utilitzen mètodes reconeguts pels mercats financers: 'valor actual net' (VAN), models de determinació de preus d'opcions, etc.

Els instruments financers es classifiquen en una de les categories següents en funció de la metodologia utilitzada en l'obtenció del seu valor raonable:

- Nivell 1: instruments financers el valor raonable dels quals s'ha determinat prenent la seva cotització en mercats actius, sense fer-hi cap modificació.
- Nivell 2: instruments financers el valor raonable dels quals s'ha estimat sobre la base de preus cotitzats en mercats organitzats per a instruments similars o mitjançant la utilització d'altres tècniques de valoració en què tots els inputs significatius es basen en dades de mercat observables directament o indirectament.
- Nivell 3: instruments el valor raonable dels quals s'ha estimat utilitzant tècniques de valoració en què algun input significatiu no es basa en dades de mercat observables.

A l'efecte d'allò que disposen els paràgrafs anteriors, es considera que un input és significatiu quan és important en la determinació del valor raonable en conjunt.

La majoria dels instruments financers del Grup registrats a valor raonable tenen com referència objectiva per determinar el seu valor raonable les cotitzacions de mercats actius (Nivell 1) i, per tant, per determinar el seu valor raonable utilitzen el preu que se'n pagaria en un mercat organitzat, transparent i profund (el preu de cotització o el preu de mercat).

Cost amortitzat

S'entén per cost amortitzat el cost d'adquisició d'un actiu o passiu financer corregit (per més o per menys, segons sigui el cas) pels reemborsaments de principal i d'interessos i (per més o per menys, segons sigui el cas) per la part imputada en el compte de pèrdues i guanys consolidat, mitjançant la utilització del mètode del tipus d'interès efectiu, de la diferència entre l'import inicial i el valor de reemborsament d'aquests instruments financers. En el cas dels actius financers, el cost amortitzat inclou, a més, les correccions del seu valor motivades pel deteriorament que hagin experimentat des de la seva adquisició.

El tipus d'interès efectiu és el tipus d'actualització que iguala exactament el valor inicial d'un instrument financer amb la totalitat dels seus fluxos d'efectiu estimats per tots els conceptes al llarg de la seva vida romanent. En el cas dels instruments financers amb tipus d'interès fix, el tipus d'interès efectiu coincideix amb el tipus d'interès contractual establert en el moment de la seva adquisició, ajustat, si escau, per les comissions i pels costos de transacció que, d'acord amb allò que disposa la normativa vigent, s'hagin d'incloure al càlcul d'aquest tipus d'interès efectiu. En els instruments financers amb tipus d'interès variable, el tipus d'interès efectiu s'estima de manera anàloga a les operacions de tipus d'interès fix, i es recalcula en cada data de revisió del tipus d'interès contractual de l'operació tenint en compte els canvis que hagin sofert els fluxos d'efectiu futurs d'aquests instruments financers.

Una part important dels actius i alguns passius registrats en el balanç de situació consolidat a cost amortitzat estan referenciats a tipus d'interès variables i tenen una revisió, com a màxim, anual del tipus d'interès aplicable, de manera que el valor raonable d'aquests actius, obtingut per descompte de fluxos amb un tipus d'interès de mercat, no serà significativament diferent del valor de cost amortitzat registrat en el balanç de situació consolidat.

La resta d'actius i passius registrats en el balanç de situació consolidat segons el cost amortitzat tenen un tipus d'interès fix, i una part significativa té venciment residual inferior a un any. En conseqüència, el seu valor raonable, obtingut pel descompte de fluxos amb un tipus d'interès de mercat, no és significativament diferent del valor de cost amortitzat registrat en el balanç de situació consolidat.

Els actius i passius registrats en el balanç de situació consolidat segons el cost amortitzat que no s'inclouen en algun dels paràgrafs anteriors, és a dir, els que tenen un tipus fix amb venciment residual superior a un any, són poc significatius en relació amb el total de cada capítol, de manera que el Grup considera que la diferència entre el seu valor raonable, obtingut pel descompte de fluxos amb un tipus d'interès de mercat, i el valor de cost amortitzat registrat en el balanç de situació consolidat no serà significativa.

2.2.4. Classificació i valoració dels actius i passius financers

Els instruments financers es presenten classificats en el balanç de situació consolidat del Grup, principalment, d'acord amb aquestes categories:

- **Actius i passius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys.** En el Grup, aquesta categoria la integren els instruments financers classificats com a 'Cartera de negociació':

- Es consideren **actius financers** inclosos a la 'Cartera de negociació' aquells que s'adquireixen amb la intenció de realitzar-los a curt termini o que formen part d'una cartera d'instruments financers, identificats i gestionats conjuntament, per a la qual hi ha evidències d'actuacions recents per obtenir guanys a curt termini, així com els instruments derivats que no hagin estat designats com a instruments de cobertura, inclosos els que hagin estat segregats d'instruments financers híbrids en aplicació d'allò que disposa la NIC 39.
- Es consideren **passius financers** inclosos a la 'Cartera de negociació' aquells que s'emeten amb la intenció de readquirir-los en un futur proper o que formen part d'una cartera d'instruments financers, identificats o gestionats conjuntament, per a la qual hi ha evidències d'actuacions recents per obtenir guanys a curt termini; les posicions curtes de valors fruit de vendes d'actius adquirits temporalment amb pacte de retrocessió no opcional o de valors rebuts en préstec; i els instruments derivats que no s'hagin designat com a instruments de cobertura, inclosos els que hagin estat segregats d'instruments financers híbrids en aplicació d'allò que disposa la NIC 39.

Els instruments financers classificats com a actius o passius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys es valoren inicialment pel seu valor raonable, i després es registren les variacions produïdes en el dit valor raonable amb contrapartida en l'epígraf 'Resultats d'operacions financeres (net) - Cartera de negociació' del compte de pèrdues i guanys consolidat, llevat de les variacions en aquest valor raonable que es deguin als rendiments meritats d'instruments financers diferents dels derivats de negociació, que es registraran en els capítols d'Interessos i rendiments assimilats', 'Interessos i càrregues assimilades' o 'Rendiment d'instruments de capital' del compte de pèrdues i guanys consolidat, segons quina en sigui la seva naturalesa. Els rendiments dels instruments de deute inclosos a aquesta categoria es calculen aplicant el mètode del tipus d'interès efectiu.

- **Cartera d'inversió a venciment:** a aquesta categoria s'inclouen valors representatius de deute negociats en un mercat actiu, amb venciment fix i fluxos d'efectiu d'import determinat o determinable, que el Grup manté, des de l'inici i en qualsevol data posterior, amb la intenció i amb la capacitat financera de mantenir-los fins al seu venciment.

Els valors representatius de deute inclosos a aquesta categoria es valoren inicialment segons el valor raonable, ajustat amb l'import dels costos de transacció que es puguin atribuir directament a l'adquisició de l'actiu financer, els quals s'imputaran al compte de pèrdues i guanys consolidat mitjançant l'aplicació del mètode del tipus d'interès efectiu que defineix la NIC 39. Posteriorment, es valoren al seu cost amortitzat.

Els interessos reportats per aquests valors, calculats mitjançant l'aplicació del mètode del tipus d'interès efectiu, es registren en el capítol 'Interessos i rendiments assimilats' del compte de pèrdues i guanys consolidat. Les diferències de canvi dels valors denominats en divisa diferent de l'euro inclosos a aquesta cartera es registren d'acord amb allò que disposa la Nota 2.7. Les pèrdues per deteriorament que puguin patir aquests valors es registren d'acord amb allò que disposa la Nota 2.3.

- **Inversions creditícies:** a aquesta categoria s'inclouen els valors no cotitzats representatius de deute, el finançament prestat a tercers amb origen en les activitats típiques de crèdit i préstec realitzades pel Grup i els deutes contrets pels compradors de béns i pels usuaris dels serveis que presta. A aquesta categoria també s'inclouen els imports per cobrar per les operacions d'arrendament financer en què el Grup actua com a arrendador.

Els actius financers que s'inclouen a aquesta categoria es valoren inicialment pel seu valor raonable, ajustat amb l'import de les comissions i dels costos de transacció que es puguin atribuir directament a l'adquisició de l'actiu financer i que, d'acord amb allò que disposa la normativa vigent, s'hagin d'imputar al compte de pèrdues i guanys consolidat mitjançant l'aplicació del mètode del tipus d'interès efectiu fins al seu venciment. Després de l'adquisició, els actius inclosos a aquesta categoria es valoren segons el cost amortitzat.

Els actius adquirits amb descompte es comptabilitzen segons l'efectiu desemborsat, i la diferència entre el seu valor de reemborsament i aquest efectiu desemborsat es reconeix com a ingrés financer conforme amb el mètode del tipus d'interès efectiu durant el període que resta fins al venciment.

En termes generals, el Grup té la intenció de mantenir els préstecs i crèdits que té concedits fins al seu venciment final, raó per la qual es presenten en el balanç de situació consolidat d'acord amb seu cost amortitzat.

Els interessos meritats per aquests valors, calculats mitjançant l'aplicació del mètode del tipus d'interès efectiu, es registren en el capítol 'Interessos i rendiments assimilats' del compte de pèrdues i guanys consolidat. Les diferències de canvi dels valors denominats en divisa diferent de l'euro inclosos a aquesta cartera es registren d'acord amb allò que disposa la Nota 2.7. Les pèrdues per deteriorament que puguin patir aquests valors es registren d'acord amb allò que disposa la Nota 2.3. Els instruments de deute inclosos a operacions de cobertura de valor raonable es registren d'acord amb allò que disposa la Nota 2.5.

- **Actius financers disponibles per a la venda:** a aquesta categoria s'inclouen els valors representatius de deute que son propietat del Grup i no estan classificats com a inversió a venciment, com a inversions creditícies o amb valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys, i els instruments de capital propietat del Grup corresponents a entitats que no siguin del Grup, negocis conjunts o associades i que no s'hagin classificat com a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys.

Els instruments que s'inclouen a aquesta categoria es valoren inicialment segons el valor raonable, ajustat amb l'import dels costos de transacció que es puguin atribuir directament a l'adquisició de l'actiu financer, els quals s'imputen al compte de pèrdues i guanys consolidat mitjançant l'aplicació del mètode del tipus d'interès efectiu, fins al seu venciment, llevat que els actius financers no tinguin venciment fix. En aquest últim cas, s'imputen al compte de pèrdues i guanys consolidat quan se'n produeixi el deteriorament o es donen de baixa del balanç de situació consolidat. Després de la seva adquisició, els actius financers inclosos a aquesta categoria es valoren segons el valor raonable.

No obstant això, en aquests comptes anuals consolidats, els instruments de capital el valor raonable dels quals no es pot determinar de manera prou objectiva es valoren segons el cost, net dels possibles deterioraments del seu valor, calculats d'acord amb els criteris que explica la Nota 2.3.

Les variacions que es produeixen en el valor raonable dels actius financers classificats com a disponibles per a la venda corresponents als seus interessos o dividends meritats es registren amb contrapartida en el capítol 'Interessos i rendiments assimilats' (calculats mitjançant l'aplicació del mètode del tipus d'interès efectiu) i en el capítol 'Rendiment d'instruments de capital' del compte de pèrdues i guanys consolidat, respectivament. Les diferències de canvi dels actius financers denominats en divises diferents de l'euro es registren d'acord amb allò que disposa la Nota 2.7. Les variacions produïdes en el valor raonable dels actius financers inclosos a aquesta categoria coberts a través d'operacions de cobertura de valor raonable es valoren d'acord amb allò que disposa la Nota 2.5. Les pèrdues per deteriorament que hagin pogut patir aquests instruments es comptabilitzen d'acord amb allò que disposa la Nota 2.3.

La resta de canvis que es produeixen en el valor raonable dels actius financers classificats com a disponibles per a la venda des del moment de la seva adquisició es comptabilitzen amb contrapartida en el patrimoni net consolidat del Grup en l'epígraf 'Patrimoni net - Ajustos per valoració - Actius financers disponibles per a la venda', nets de l'efecte fiscal, fins al moment en què es produeix la baixa de l'actiu financer, moment en què el saldo registrat en aquest epígraf es registra en el compte de pèrdues i guanys consolidat, en l'epígraf 'Resultats d'operacions financeres (net) - Instruments financers no valorats a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys'.

- **Passius financers a cost amortitzat:** a aquesta categoria d'instruments financers s'inclouen els passius financers que no s'han inclòs en la categoria de passius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys.

Els passius financers inclosos a aquesta categoria es valoren inicialment segons el valor raonable, ajustat amb l'import dels costos de transacció que es puguin atribuir directament a l'emissió o la contractació del passiu financer, els quals s'imputaran al compte de pèrdues i guanys consolidat mitjançant l'aplicació del mètode del tipus d'interès efectiu, fins al seu venciment. Posteriorment, es valoren al seu cost amortitzat.

Els interessos meritats per aquests passius, calculats mitjançant l'aplicació del mètode del tipus d'interès efectiu, es registren en el capítol 'Interessos i càrregues assimilades' del compte de pèrdues i guanys consolidat. Les diferències de canvi dels passius denominats en divisa diferent de l'euro inclosos a aquesta cartera es registren d'acord amb allò que disposa la Nota 2.7. Els passius financers inclosos a aquesta categoria coberts en operacions de cobertura de valor raonable es registren d'acord amb allò que disposa la Nota 2.5.

2.2.5. Reclassificació entre carteres d'instruments financers

Les reclassificacions entre carteres d'instruments financers es duen a terme, exclusivament, si s'escau, d'acord amb els supòsits següents:

- a) Llevat que es donin les circumstàncies excepcionals que s'indiquen en la lletra d) següent, els instruments financers classificats com 'A valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys' no es poden reclassificar ni dins ni fora d'aquesta categoria d'instruments financers una vegada adquirits, emesos o assumits.
- b) Si a conseqüència d'un canvi en la intenció o en la capacitat financera, un actiu financer deixa de complir els requisits per estar classificat a la 'Cartera d'inversió a venciment', s'ha de reclassificar a la categoria d'Actius financers disponibles per a la venda'. En aquest cas, cal aplicar el mateix tractament a tots els instruments financers classificats a la 'Cartera d'inversió a venciment', llevat que la reclassificació estigui en els supòsits permesos per la normativa aplicable (vendes molt pròximes al venciment o una vegada cobrat pràcticament tot el principal de l'actiu financer, etc.).

El Grup no podrà classificar ni tenir classificat cap actiu financer com a inversió a venciment si durant l'exercici actual, o els dos precedents, ha venut o reclassificat actius inclosos en aquesta cartera per més d'un import insignificant en relació amb l'import total dels actius inclosos a aquesta categoria, llevat que la reclassificació respongui als supòsits permesos esmentats.

Durant els exercicis 2014 i 2013, no s'ha realitzat cap venda no permesa per la normativa aplicable d'actius financers classificats com a 'Cartera d'inversió a venciment'.

- c) A conseqüència d'un canvi en la intenció o en la capacitat financera del Grup, o un cop els dos exercicis de penalització establerts per al supòsit de venda d'actius financers classificats a la 'Cartera d'inversió a venciment', els actius financers (instruments de deute) de la categoria 'Actius financers disponibles per a la venda' es podran reclassificar a la 'Cartera d'inversió a venciment'. En aquest cas, el valor raonable d'aquests instruments financers en la data de traspàs passarà a convertir-se en el seu nou cost amortitzat i la diferència entre aquest import i el seu valor de reemborsament s'imputarà al compte de pèrdues i guanys consolidat, aplicant-hi el mètode del tipus d'interès efectiu durant la vida residual de l'instrument.

Durant els exercicis 2014 i 2013, no s'ha realitzat cap reclassificació com les descrites en el paràgraf anterior.

- d) Un actiu financer que no sigui un instrument financer derivat es podrà reclassificar fora de la 'Cartera de negociació' si deixa de ser mantingut amb el propòsit de vendre'l o recomprar-lo a curt termini, sempre que es produeixi alguna de les circumstàncies següents:
- En circumstàncies rares i excepcionals (que sorgeixen d'un esdeveniment particular, que és inusual i molt improbable que es repeteixi en un futur previsible), llevat que es tracti d'actius susceptibles d'haver estat inclosos a la categoria d'"Inversions creditícies".
 - Quan el Grup tingui la intenció i la capacitat financera de mantenir l'actiu financer en un futur previsible o fins al seu venciment, sempre que en el reconeixement inicial s'hagi complert amb la definició d'inversió creditícia.

Si es donen aquestes situacions, la reclassificació de l'actiu es fa pel valor raonable del dia de la reclassificació, sense revertir els resultats, i aquest valor es considera al seu cost amortitzat. Els actius reclassificats d'aquesta manera en cap cas es podran reclassificar de nou en la categoria de 'Cartera de negociació'.

Durant l'exercici 2014, el Grup no ha realitzat reclassificacions entre carteres. Durant l'exercici 2013, es van reclassificar actius financers inclosos a la 'Cartera de negociació' a la 'Cartera d'inversió a venciment' per un import de 5.123 milers d'euros, corresponents al valor raonable dels instruments financers a la data de la reclassificació.

2.3. Deteriorament del valor dels actius financers

Un actiu financer es considera deteriorat i, per tant, se'n corregeix el valor comptable per reflectir l'efecte del deteriorament, quan hi ha una evidència objectiva que s'han produït esdeveniments que donen lloc al següent:

- En el cas d'instruments de deute, entesos com els crèdits i els valors representatius de deute, quan després del seu reconeixement inicial es produeixi un esdeveniment o un efecte combinat de diversos esdeveniments que suposi un impacte negatiu en els fluxos d'efectiu futurs.
- En el cas d'instruments de capital, quan després del seu reconeixement inicial es produeixi un esdeveniment o un efecte combinat de diversos esdeveniments que suposi que no es podrà recuperar el seu valor comptable.

Com a criteri general, la correcció del valor comptable dels instruments financers per causa del seu deteriorament s'efectua amb càrrec al compte de pèrdues i guanys consolidat del període en què aquest deteriorament es manifesta, i les recuperacions de les pèrdues per deteriorament prèviament registrades, si es produeixen, es reconeixen en el compte de pèrdues i guanys consolidat del període en què el deteriorament s'elimina o es redueix.

Si es considera que la recuperació de qualsevol import registrat és remota, aquest import s'elimina del balanç de situació consolidat, sense perjudici de les actuacions que puguin dur a terme les entitats consolidades per intentar aconseguir-ne el cobrament fins que no s'hagin extingit definitivament els seus drets, sigui per prescripció, condonació o altres causes.

A continuació, es presenten els criteris aplicats pel Grup per determinar les possibles pèrdues per deteriorament existents en cadascuna de les diferents categories d'instruments financers, així com el mètode seguit per calcular les cobertures comptabilitzades per l'esmentat deteriorament.

2.3.1. Instruments de deute valorats al seu cost amortitzat

Com a criteri general, l'import de les pèrdues per deteriorament experimentades per aquests instruments coincideix amb la diferència positiva entre els respectius valors comptables i els valors actuals dels seus fluxos d'efectiu futurs previstos.

En el cas d'instruments de deute cotitzats es pot utilitzar, com a substitut del valor actual dels fluxos d'efectiu futurs, el seu valor de mercat, sempre que aquest valor sigui suficientment fiable com per considerar-lo representatiu del valor que pogués recuperar el Grup.

En l'estimació dels fluxos d'efectiu futurs dels instruments de deute es tenen en compte:

- Tots els imports que està previst obtenir durant la vida romanent de l'instrument, fins i tot, si escau, els que puguin tenir el seu origen en les garanties amb què compti (una cop deduïts els costos necessaris per a l'adjudicació i la venda posterior). La pèrdua per deteriorament té en compte l'estimació de la possibilitat de cobrament dels interessos meritats, vençuts i no cobrats.
- Els diferents tipus de risc als quals estigui subjecte cada instrument.
- Les circumstàncies en què és previsible que tinguin lloc els cobraments.

Després, aquests fluxos d'efectiu s'actualitzen al tipus d'interès contractual efectiu de l'instrument (si el tipus contractual fos fix) o al tipus d'interès contractual efectiu en la data de l'actualització (si fos variable).

Pel que fa específicament a les pèrdues per deteriorament que tenen la seva causa en la materialització del risc d'insolvència de qui està obligat al pagament (risc de crèdit), un instrument de deute pateix deteriorament per insolvència:

- Quan s'evidencia un enviliment en la capacitat de pagament de qui està obligat a fer-ho, tant si ho fa palès la seva morositat o per altres raons diferents.
- Per causa de la materialització del 'risc-país', que és el risc que es presenta en els deutors residents en un país per circumstàncies diferents del risc comercial habitual.

En funció del risc d'insolvència imputable al client o a l'operació, els instruments es classifiquen en alguna de les categories següents:

- **Risc normal:** comprèn els instruments que no compleixen els requisits per classificar-los en altres categories.
- **Risc subestàndard:** comprèn els instruments que, sense complir els criteris per classificar-los individualment com a dubtosos o fallits, presenten debilitats que poden suposar pèrdues per al Grup, estimades col·lectivament sobre la base de l'experiència de pèrdues històriques per a actius amb característiques de risc de crèdit similars. Inclou, entre altres, les operacions de clients que formen part de col·lectius en els quals s'ha posat de manifest que tenen dificultats econòmiques, com els residents en una determinada àrea geogràfica o els que pertanyen a un sector econòmic concret, per als quals s'estimen pèrdues globals superiors a les que corresponen a les categories descrites com a risc normal.
- **Risc dubtós**

Per raó de la morositat del client:

Comprèn l'import total dels instruments de deute, independentment del seu titular i garantia, que tinguin algun import vençut per principal, interessos o despeses pactats contractualment, amb més de tres mesos d'antiguitat, llevat que sigui procedent classificar-los com a fallits.

El refinançament o reestructuració de les operacions que no estan al corrent de pagament no interromp la seva morositat, ni produeix la seva reclassificació a la categoria de risc normal, llevat que existeixi certesa raonable que el client pot fer front al seu pagament en el calendari previst o s'aportin noves garanties eficaces. En ambdós casos, com a mínim s'han de percebre els interessos ordinaris pendents de cobrament, sense tenir en compte els interessos de demora.

Tenen la consideració de garanties eficaces les garanties pignoratives sobre dipòsits dineraris, instruments de capital cotitzats i valors representatius de deute emesos per emissors de solvència reconeguda; les garanties hipotecàries sobre habitatges, oficines i locals polivalents acabats i finques rústiques, deduïdes, si s'escau, les càrregues prèvies; i les garanties personals, com avals, fiances o incorporació de nous titulars, que impliquin la responsabilitat directa i solidària dels nous garants davant del Grup, essent els nous garants persones o entitats la solvència de les quals estigui suficientment demostrat a efectes de garantir el reemborsament total de l'operació en els termes acordats.

Per raons diferents de la morositat del client:

Comprèn els instruments de deute, vençuts o no, en els quals sense presentar-se les circumstàncies per classificar-los en les categories de fallits o dubtosos per raó de la morositat del client, es presenten dubtes raonables sobre el seu reemborsament total, principal i interessos, en els termes pactats contractualment.

- **Risc fallit:** en aquesta categoria es classifiquen els instruments de deute, vençuts o no, per als quals després d'una anàlisi individualitzada es considera remota la seva recuperació i se'ls dona de baixa de l'actiu, sense perjudici de les actuacions que pugui dur a terme l'Entitat Dominant per intentar aconseguir el seu cobrament fins que no s'hagin extingit definitivament els seus drets, sigui per prescripció, condonació o altres causes.

Llevat de prova en contra, s'inclouen en aquesta categoria tots els debits, excepte els imports coberts amb garanties eficaces suficients, quan els acreditats pateixen un deteriorament notori i irrecuperable de la seva solvència, quan s'hagi declarat la fase de liquidació del concurs de creditors o quan hagin transcorregut més de quatre anys des de la seva classificació com a dubtós per raó de la seva morositat.

El procés d'avaluació de les possibles pèrdues per deteriorament d'aquests actius es du a terme de la manera següent:

- Individualment: el càlcul de les pèrdues per deteriorament de totes les operacions de quantia significativa d'actius qualificats com a dubtosos per raons de la morositat del client es fa de manera individualitzada, tenint en compte l'antiguitat dels imports impagats, les garanties aportades i la situació econòmica del client i els garants. També s'analitzen i s'estimen de manera individual les pèrdues per deteriorament de les operacions qualificades com a dubtoses per raons diferents de la morositat del client.
- Col·lectivament: el càlcul de les pèrdues per deteriorament de la resta d'operacions qualificades com a dubtoses per raons de morositat del client es fa de manera col·lectiva i el seu import es determina en funció de l'antiguitat de les quotes impagades i de les garanties amb què compten les operacions. També es determinen de manera col·lectiva les pèrdues per deteriorament dels actius classificats com a risc subestàndard.

Adicionalment a les cobertures específiques per deteriorament indicades anteriorment, el Grup cobreix les pèrdues inherents incorregudes dels instruments de deute no valorats pel seu valor raonable amb canvis en el compte de pèrdues i guanys consolidat i dels riscos contingents classificats com a risc normal mitjançant una cobertura col·lectiva.

En aquest sentit, el Banc d'Espanya determina, en l'Annex IX de la Circular 4/2004, els mètodes, paràmetres i imports a utilitzar per a la cobertura de les pèrdues per deteriorament inherents incorregudes en els instruments de deute i riscos contingents classificats com a risc normal.

A l'efecte de registrar la cobertura per deteriorament dels instruments classificats com a dubtosos per raó de la morositat del client, determinada de manera col·lectiva, s'apliquen al risc viu de les operacions els percentatges de cobertura indicats a continuació en funció del temps transcorregut des del venciment de la primera quota o termini que romangui impagat d'una mateixa operació.

	Percentatge de cobertura
Fins a 180 dies	25%
Més de 180 dies, sense excedir de 270 dies	50%
Més de 270 dies, sense excedir d'1 any	75%
Més d'1 any	100%

L'escala anterior s'aplica a les operacions classificades com a dubtoses per morositat del client per acumulació d'imports morosos en altres operacions. A aquests efectes, es considera com a data per al càlcul del percentatge de cobertura d'aquestes operacions la de l'import vençut més antic que romangui impagat, o la de la qualificació dels actius com a dubtosos si és anterior.

Per al cas d'instruments de deute que disposen de garanties reals, es té en compte el valor dels drets rebuts en garantia com la millor estimació del valor recuperable dels actius financers classificats com a dubtosos, sempre que aquests drets reals siguin primera càrrega i es trobin degudament constituïts i registrats a favor del Grup.

Per determinar el valor dels drets rebuts en garantia es té en compte l'import menor entre el cost escripturat o acreditat del bé i el valor de taxació en el seu estat actual. Al valor de la garantia, així determinat, se li aplica un percentatge de ponderació segons el tipus de bé que es tracti.

	Ponderacions
Habitatges acabats, residència habitual	80%
Finques rústiques en explotació i oficines, locals i naus polivalents acabades	70%
Habitatges acabats (altres)	60%
Parcel·les, solars i altres actius immobiliaris	50%

La cobertura del risc de crèdit s'estima sobre el risc viu pendent que excedeix del valor de la garantia ponderada d'acord amb els percentatges del quadre precedent. Sobre aquest valor s'apliquen els percentatges de cobertura indicats anteriorment en funció del temps transcorregut des del venciment de la primera quota impagada.

La cobertura per deteriorament del risc de crèdit serà com a mínim l'import que resulti del càlcul de la cobertura per pèrdues inherents associada al deute.

2.3.2. Instruments de deute classificats com a disponibles per a la venda

La pèrdua per deteriorament dels valors representatius de deute inclosos a la cartera d'Actius financers disponibles per a la venda equival, si s'escau, a la diferència positiva entre el cost mitjà d'adquisició (net de qualsevol amortització de principal) i el valor de recuperació, una vegada deduïda qualsevol pèrdua per deteriorament reconeguda prèviament en el compte de pèrdues i guanys consolidat.

El valor de mercat dels instruments de deute cotitzats es considera una estimació raonable del valor actual dels seus fluxos d'efectiu futurs, i la disminució del valor raonable per sota del cost d'adquisició no constitueix en si mateixa una evidència de deteriorament.

En el cas de pèrdues per deteriorament sorgides per motiu de la insolvència de l'emissor dels títols de deute classificats com a disponibles per a la venda, el procediment que segueix el Grup per calcular aquestes pèrdues coincideix amb el criteri explicat anteriorment per als instruments de deute valorats al seu cost amortitzat.

Quan hi ha una evidència objectiva que les minusvàlues sorgides en la valoració d'aquests actius tenen l'origen en un deteriorament d'aquests actius, aquestes minusvàlues deixen de presentar-se a l'epígraf del patrimoni net consolidat del Grup 'Ajustos per valoració - Actius financers disponibles per a la venda' i es registren per tot l'import considerat com a deteriorat acumulat fins aleshores en l'epígraf 'Pèrdues per deteriorament d'actius financers (net) - Altres instruments financers no valorats a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys' del compte de pèrdues i guanys consolidat. Si posteriorment es recuperen totes o una part de les pèrdues per deteriorament, el seu import es reconeixeria en el compte de pèrdues i guanys consolidat del període en què es produís la recuperació. Concretament, entre els esdeveniments principals que poden constituir una evidència de deteriorament hi ha els següents:

- Que l'emissor tingui dificultats financeres significatives, o que s'hagi declarat (o sigui probable que sigui declarat) en concurs.

- Que s'hagin produït incompliments contractuals, com ara l'impagament de principal o d'interessos.
- Que s'hagin atorgat finançaments o reestructuracions a l'emissor perquè té dificultats financeres, llevat que hi hagi una certesa raonable que el client pot fer front al seu pagament en el calendari previst o que s'aportin garanties addicionals a les existents inicialment.

2.3.3. Instruments de capital classificats com a disponibles per a la venda

La pèrdua per deteriorament dels instruments de capital inclosos a la cartera d'Actius financers disponibles per a la venda' equival, si s'escau, a la diferència positiva entre el seu cost mitjà d'adquisició (net de qualsevol amortització de principal) i el seu valor raonable, una vegada deduïda qualsevol pèrdua per deteriorament reconeguda en exercicis anteriors en el compte de pèrdues i guanys consolidat, i la disminució del valor raonable per sota del cost d'adquisició no constitueix en si mateixa una evidència de deteriorament. Si s'escau, la pèrdua per deteriorament de l'exercici deixa de presentar-se en l'epígraf del patrimoni net 'Ajustos per valoració - Actius financers disponibles per a la venda' i es registra en l'epígraf 'Pèrdues per deteriorament d'actius financers (net) - Altres instruments financers no valorats a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys' del compte de pèrdues i guanys consolidat.

El Grup considera que existeixen indicis de deteriorament de valor dels instruments de patrimoni no cotitzats classificats com a actius financers disponibles per a la venda segons la comparació del cost mitjà d'adquisició de l'instrument amb el valor raonable determinat d'acord amb les millors estimacions en funció de la informació disponible.

Els criteris seguits per al registre de les pèrdues per deteriorament dels instruments de capital classificats com a disponibles per a la venda són similars als aplicables a 'Instruments de deute' (segons s'expliquen en aquesta mateixa Nota 2.3.), excepte pel fet que qualsevol recuperació que es produeixi d'aquestes pèrdues es reconeix en l'epígraf del patrimoni net consolidat 'Ajustos per valoració - Actius financers disponibles per a la venda'.

Així mateix, entre els principals esdeveniments que poden constituir evidència de deteriorament per als instruments de capital hi ha els següents:

- Que l'emissor presenti dificultats financeres significatives, o estigui declarat (o sigui probable que sigui declarat) en concurs.
- Que s'hagin produït canvis significatius en l'entorn tecnològic, de mercat, econòmic o legal de l'emissor, que puguin afectar de manera adversa la recuperació de la inversió.
- Que el valor raonable de l'actiu experimenti un descens significatiu i prolongat per sota del seu valor comptable. En aquest sentit, en instruments que cotitzin en mercats actius, l'evidència objectiva es fonamenta davant d'una caiguda d'un quaranta per cent de la cotització respecte al seu cost mitjà d'adquisició i durant un període continuat d'un any i mig.

2.3.4. Instruments de capital valorats a cost

Les pèrdues per deteriorament dels instruments de capital valorats al seu cost d'adquisició equivalen a la diferència entre el seu valor comptable i el valor actual dels fluxos de caixa futurs esperats, actualitzats al tipus de rendibilitat de mercat per a altres valors similars.

Les pèrdues per deteriorament es registren en l'epígraf 'Pèrdues per deteriorament d'actius financers (net) - Altres instruments financers no valorats a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys' del compte de pèrdues i guanys consolidat del període en què es manifesten, i minoren directament el cost de l'instrument. Aquestes pèrdues només es poden recuperar posteriorment en el cas de venda dels actius.

L'estimació i la comptabilització de les pèrdues per deteriorament de les participacions en entitats del Grup i associades, les quals, a l'efecte de l'elaboració d'aquests comptes anuals consolidats, no es consideren 'Instruments financers', es realitzen per part del Grup d'acord amb els criteris que s'indiquen en la Nota 2.1.

2.4. Operacions de refinançament o reestructuració

D'acord amb allò que estableix la Circular 4/2004, aquestes operacions es classifiquen en les categories següents:

- **Operació de refinançament:** la que es concedeix o se'n disposa per raons econòmiques o legals relacionades amb dificultats financeres actuals o previsibles del titular de l'operació, amb la finalitat de cancel·lar o posar al corrent de pagament una o diverses operacions concedides amb anterioritat al mateix titular o a altres empreses del seu grup econòmic, perquè no puguin o es prevegi que no podran complir en temps i forma amb les condicions pactades.
- **Operació refinançada:** la que es posa, totalment o parcialment, al corrent de pagament com a conseqüència d'un refinançament.
- **Operació reestructurada:** la que, per raons econòmiques relacionades amb dificultats financeres actuals o previsibles del titular, se'n modifiquen seves condicions financeres amb l'objectiu de facilitar el pagament del deute perquè el titular no pugui o es prevegi que no podrà complir en temps i forma amb les condicions pactades.

Es consideren com a operacions reestructurades totes les operacions en què es reben actius per reduir-ne el deute, o en les quals es fa una quitança, o se'n modifiquen les condicions per allargar el venciment o es modifica el quadre d'amortització per minorar l'import de les quotes.

- **Operació renegociada:** la que es modifiquen les seves condicions financeres sense que el prestatari tingui o es prevegi que pugui tenir en el futur dificultats financeres.
- **Operació de renovació:** la formalitzada per substituir-ne una altra concedida prèviament sense que el prestatari tingui o es prevegi que pugui tenir en el futur dificultats financeres.

Com a norma general, les operacions refinançades i les noves operacions realitzades per al seu refinançament es classifiquen en la categoria de risc subestàndard d'acord amb l'Annex IX de la Circular 4/2004. Malgrat tot, atenent les característiques concretes de l'operació, es classifiquen en altres categories de risc:

- **Risc dubtós:**

- i) operacions el deute patrimonial de les quals en el moment del seu refinançament era menor que el deute patrimonial actual,
- ii) operacions que han estat refinançades prèviament, i
- iii) operacions amb període de carència d'amortització de capital superior a 30 mesos.

● Risc normal:

- i) operacions amb període de carència d'amortització de capital inferior a 6 mesos.
- ii) operacions concedides a persones físiques amb una ràtio d'endeutament menor o igual al 50%, i
- iii) operacions concedides a persones jurídiques el deute financer de les quals sobre EBITDA és menor o igual a 5. Quan no es compleix perquè és més gran, s'observa el seu ràtio i, en els casos en què aquest valor és inferior a 6, es manté classificat com a risc normal.

Més endavant, les operacions refinançades es podran reclassificar com a risc normal quan s'hagi cobrat el 10% del deute refinançat o el client atengui els compromisos pactats. Aquesta última condició suposa que s'han de donar alhora les circumstàncies següents:

- Que des del moment del seu refinançament, l'acreditat atengui els seus compromisos durant almenys 12 mesos consecutius (6 mesos per al cas de finançament per a la compra d'habitatge habitual).
- Que des de la finalització del període de carència, moratòria o espera, l'acreditat atengui els seus deutes durant un mínim de 3 mesos.

Si no es compleix aquesta última circumstància, però sí l'anterior, i l'operació està classificada com a risc dubtós, es classificarà com a risc subestàndard en lloc de fer-ho com a risc normal.

Per a la resta de situacions no es procedeix a la reclassificació del risc de les operacions i es mantenen classificades en la situació de risc definit en el moment del seu refinançament. No obstant això, totes les operacions quedaran classificades sempre en la situació més desfavorable després d'aplicar-los els criteris descrits de refinançament o els que corresponguin per aplicació de la Circular 4/2004.

2.5. Cobertures comptables i mitigació de riscos

El Grup utilitza derivats financers com a part de la seva estratègia per disminuir l'exposició als riscos de tipus d'interès i de tipus de canvi de la moneda estrangera, entre d'altres. Quan aquestes operacions compleixen uns requisits determinats que estableix la NIC 39, aquestes operacions es consideren de 'cobertura'.

Quan el Grup designa una operació com de cobertura, ho fa des del moment inicial de les operacions o dels instruments inclosos a aquesta cobertura, i documenta l'esmentada operació de cobertura de manera adequada. En la documentació d'aquestes operacions de cobertura s'identifiquen adequadament l'instrument o els instruments coberts i l'instrument o els instruments de cobertura, a més de la naturalesa del risc que es pretén cobrir, així com els criteris o mètodes seguits pel Grup per valorar l'eficàcia de la cobertura al llarg de tota la seva vida, segons el risc que es vulgui cobrir.

El Grup només considera com a operacions de cobertura les que es consideren altament eficaces al llarg de la seva vida. Una cobertura es considera altament eficaç si, durant el termini de durada previst, les variacions que es produeixin en el valor raonable o en els fluxos d'efectiu atribuïts al risc cobert en l'operació de cobertura de l'instrument o dels instruments financers coberts són compensades pràcticament totes per les variacions en el valor raonable o en els fluxos d'efectiu, segons el cas, de l'instrument o dels instruments de cobertura.

Per mesurar l'efectivitat de les operacions de cobertura definides com a tals, el Grup analitza si des de l'inici i fins al final del termini definit per a l'operació de cobertura es pot esperar, de manera prospectiva, que els canvis en el valor raonable o en els fluxos d'efectiu de la partida coberta que siguin atribuïbles al risc cobert siguin compensats gairebé completament pels canvis en el valor raonable o en els fluxos d'efectiu, segons el cas, de l'instrument o dels instruments de cobertura i que, retrospectivament, els resultats de la cobertura hagin oscil·lat dins d'un interval de variació del vuitanta al cent vint-i-cinc per cent respecte al resultat de la partida coberta.

Totes les operacions de cobertura realitzades pel Grup corresponen a cobertures de valor raonable, l'objectiu de les quals és cobrir l'exposició a la variació del valor raonable d'actius i passius financers o de compromisos en ferm encara no reconeguts, o d'una porció identificada dels esmentats actius, passius o compromisos en ferm, atribuïble a un risc en particular i sempre que afectin el compte de pèrdues i guanys consolidat.

Pel que fa específicament als instruments financers designats com a partides cobertes i de cobertura comptable, les diferències de valoració produïdes tant en els elements de cobertura com en els elements coberts (pel que fa al tipus de risc cobert) es reconeixen directament en el compte de pèrdues i guanys consolidat.

El Grup interromp la comptabilització de les operacions de cobertura com a tals quan l'instrument de cobertura venç o és venut, quan l'operació de cobertura deixa de complir els requisits per ser considerada com a tal o quan es revoca la consideració de l'operació com de cobertura.

Quan, d'acord amb allò que disposa el paràgraf anterior, es produeixi la interrupció de l'operació de cobertura de valor raonable, en el cas de partides cobertes valorades al seu cost amortitzat, els ajustos en el seu valor realitzats amb motiu de l'aplicació de la comptabilitat de cobertures descrites s'imputen al compte de pèrdues i guanys consolidat fins al venciment dels instruments coberts i s'aplica el tipus d'interès efectiu recalculat en la data d'interrupció de l'esmentada operació de cobertura.

2.6. Transferències d'actius financers

El tractament comptable de les transferències d'actius financers està condicionat per com es traspassen a tercers els riscos i els beneficis associats als actius que es transfereixen:

- Si els riscos i els beneficis dels actius transferits es traspassen substancialment a tercers (com seria el cas de les vendes incondicionals, les vendes amb pacte de recompra pel seu valor raonable en la data de la recompra, les vendes d'actius financers amb una opció de compra adquirida o de venda emesa profundament fora de diner, les titulitzacions d'actius en què el cedent no reté finançaments subordinats ni concedeix cap tipus de millora creditícia als nous titulars i altres casos similars), l'actiu financer transferit es dona de baixa del balanç de situació consolidat i, simultàniament, es reconeix qualsevol dret o obligació retingut o creat a conseqüència de la transferència.

- Si es retenen substancialment els riscos i els beneficis associats a l'actiu financer transferit (com seria el cas de les vendes d'actius financers amb pacte de recompra per un preu fix o pel preu de venda més un interès, els contractes de préstec de valors en què el prestatari té l'obligació de tornar els mateixos actius o similars, les titulitzacions d'actius financers en què es mantinguin finançaments subordinats o altres tipus de millores creditícies que absorbeixin substancialment les pèrdues creditícies esperades per als actius titulitzats i altres casos anàlegs), l'actiu financer transferit no es dona de baixa del balanç de situació consolidat i es continua valorant amb els mateixos criteris utilitzats abans de la transferència. Per contra, es reconeixen comptablement, sense compensar-se entre si:
 - Un passiu financer associat per un import igual al de la contraprestació rebuda, el qual es valora posteriorment al seu cost amortitzat o, en cas que es compleixin els requisits indicats anteriorment perquè sigui classificat com a altres passius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys, al seu valor raonable, d'acord amb els criteris indicats anteriorment per a aquesta categoria de passius financers.
 - Tant els ingressos de l'actiu financer transferit, però no donat de baixa, com les despeses del nou passiu financer.
- Si ni es transfereixen ni es retenen substancialment els riscos i els beneficis associats a l'actiu financer transferit (com seria el cas de les vendes d'actius financers amb una opció de compra adquirida o de venda emesa que no estan profundament dins ni fora de diners, les titulitzacions d'actius financers en què el cedent assumeix un finançament subordinat o altres tipus de millores creditícies per una part de l'actiu transferit i altres casos semblants), es distingeix entre:
 - Si el Grup no conserva el control de l'actiu financer transferit: en aquest cas, l'actiu transferit es dona de baixa del balanç de situació consolidat i es reconeix qualsevol dret o obligació retingut o creat com a conseqüència de la transferència.
 - Si el Grup conserva el control de l'actiu financer transferit: el continua reconeixent en el balanç de situació consolidat amb un import igual a la seva exposició als canvis de valor que pugui experimentar i reconeix un passiu financer associat a l'actiu financer transferit. L'import net de l'actiu transferit i el passiu associat és el cost amortitzat dels drets i les obligacions que es conserven, si l'actiu transferit es mesura segons el cost amortitzat, o el valor raonable dels drets i les obligacions conservats, si l'actiu transferit es mesura segons el valor raonable.

D'acord amb això, els actius financers només es donen de baixa del balanç de situació consolidat quan s'han extingit els fluxos d'efectiu que generen o quan s'han transferit substancialment a tercers els riscos i beneficis que porten implícits.

No obstant això, i d'acord amb la normativa vigent, el tractament comptable que s'indica només és aplicable a les transferències d'actius financers realitzades a partir de l'1 de gener de 2004 i no és vàlid per a les transaccions anteriors. Per aquesta motiu, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, els comptes anuals consolidats no contenen en el balanç de situació consolidat els actius donats de baixa en aplicació de la normativa comptable derogada i que, amb els criteris de la normativa vigent, s'haurien d'haver mantingut en el balanç de situació consolidat.

A la Nota 28.1 es resumeixen les circumstàncies més significatives de les transferències principals d'actius que estaven en vigor al tancament de l'exercici 2014 i que no han suposat la baixa dels actius del balanç de situació consolidat adjunt.

2.7. Operacions en moneda estrangera

2.7.1. Moneda funcional

La moneda funcional del Grup és l'euro. Així doncs, tots els saldos i transaccions denominats en monedes diferents a l'euro es consideren denominats en 'moneda estrangera'.

El contravalor en euros dels actius i els passius totals en moneda estrangera, classificats per divisa, mantinguts pel Grup el 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent:

Milers d'euros	31.12.14		31.12.13	
	Actius	Passius	Actius	Passius
Dòlar USA	10.949	10.905	10.438	10.386
Lliura esterlina	973	722	1.086	741
Franc suís	525	465	745	561
Ien japonès	1.393	1.389	532	544
Altres divises	299	207	313	214
Total	14.139	13.688	13.114	12.446

El contravalor en euros dels actius i els passius en moneda estrangera, classificats per la seva naturalesa, mantinguts pel Grup el 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent:

Milers d'euros	31.12.14		31.12.13	
	Actius	Passius	Actius	Passius
Caixa	179	-	130	-
Dipòsits en entitats de crèdit residents	8.883	-	7.835	1
Dipòsits en entitats de crèdit no residents	2.130	-	3.613	-
Crèdits a altres sectors residents	-	-	-	-
Crèdits a altres sectors no residents	-	-	-	-
Derivats de negociació	-	-	-	-
Resta d'actius	2.947	-	1.536	-
Dipòsits a entitats de crèdit residents	-	1	-	-
Dipòsits a entitats de crèdit no residents	-	-	-	-
Dipòsits a altres sectors residents	-	12.998	-	11.822
Dipòsits a altres sectors no residents	-	673	-	614
Resta de passius	-	16	-	9
Total	14.139	13.688	13.114	12.446

2.7.2. Criteris de conversió dels saldos en moneda estrangera

En el reconeixement inicial, els saldos deutors i creditors denominats en moneda estrangera es converteixen a la moneda funcional utilitzant el tipus de canvi de comptat de la data de reconeixement, entès com el tipus de canvi per a lliurament immediat. Després del reconeixement inicial, s'apliquen les següents regles per a la conversió de saldos denominats en moneda estrangera a la moneda funcional:

- a. Els actius i els passius de caràcter monetari es converteixen al tipus de canvi de tancament, entès com el tipus de canvi mitjà de comptat de la data a la qual es refereixen els estats financers.
- b. Les partides no monetàries valorades al cost històric es converteixen al tipus de canvi de la data d'adquisició.
- c. Les partides no monetàries valorades al valor raonable es converteixen al tipus de canvi de la data en què es determina el valor raonable.
- d. Els ingressos i les despeses es converteixen aplicant el tipus de canvi de la data de l'operació. No obstant això, s'utilitza el tipus de canvi mitjà del període per a totes les operacions realitzades durant el mateix període, llevat que hagi patit variacions significatives. Les amortitzacions es converteixen al tipus de canvi aplicat a l'actiu corresponent.

2.7.3. Tipus de canvi aplicats

Els tipus de canvi utilitzats pel Grup per fer la conversió dels saldos denominats en moneda estrangera a euros, a l'efecte de l'elaboració dels comptes anuals consolidats i tenint en compte els criteris exposats més amunt, han estat els tipus de canvi publicats pel Banc Central Europeu en la data indicada.

2.7.4. Registre de les diferències de canvi

Les diferències de canvi que es produeixen en convertir els saldos en moneda estrangera a la moneda funcional del Grup es registren, amb caràcter general, pel seu import net, en el capítol 'Diferències de canvi (net)' del compte de pèrdues i guanys consolidat, a excepció de les diferències de canvi produïdes en instruments financers classificats al seu valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys, les quals es registren en el compte de pèrdues i guanys consolidat sense diferenciar-les de la resta de variacions que pugui patir el seu valor raonable en el capítol 'Resultats d'operacions financeres (net)'.

No obstant això, es registren en l'epígraf del patrimoni net 'Ajustos per valoració - Diferències de canvi' del balanç de situació consolidat, fins al moment en què es realitzin, les diferències de canvi sorgides en partides no monetàries el valor raonable de les quals s'ajusta amb contrapartida en el patrimoni net.

2.8. Garanties financeres i provisions constituïdes sobre les mateixes garanties

Es consideren 'garanties financeres' els contractes en virtut dels quals una entitat s'obliga a pagar quantitats concretes per compte d'un tercer en el supòsit que aquest no ho faci, independentment de la manera en què s'instrumenti l'obligació: fiança, aval financer o tècnic, crèdit documentari irrevocable emès o confirmat pel Grup, etc. El risc de crèdit al qual estan exposades les garanties financeres es registra en el capítol 'Riscos contingents' dels comptes d'ordre consolidats.

Quan es formalitzen els contractes, es reconeixen pel seu valor raonable (entès com el valor actual dels fluxos d'efectiu futurs) en l'epígraf de l'actiu 'Inversions creditícies - Crèdit a la clientela', amb contrapartida en l'epígraf de passiu 'Passius financers a cost amortitzat - Altres passius financers'.

Les garanties financeres, independentment del titular, la instrumentació o d'altres circumstàncies, s'analitzen periòdicament per tal de determinar el risc de crèdit al qual estan exposades i, si s'escau, estimar les necessitats de constituir-ne provisió, que es determina mitjançant l'aplicació de criteris similars als establerts per quantificar les pèrdues per deteriorament experimentades pels instruments de deute valorats al seu cost amortitzat que s'han explicat a la Nota 2.3.

Les provisions que es constitueixen sobre aquestes operacions es comptabilitzen a l'epígraf 'Provisions - Provisions per a riscos i compromisos contingents' del passiu del balanç de situació consolidat. La dotació i recuperació d'aquestes provisions es registra en el capítol 'Dotacions a provisions (net)' del compte de pèrdues i guanys consolidat.

A la Nota 27 es mostra la composició del risc suportat per aquestes operacions d'acord amb la seva forma jurídica.

2.9. Actius materials

2.9.1. Actiu material d'ús propi

L'immobilitzat d'ús propi inclou aquells actius, en propietat o adquirits en règim d'arrendament financer, que el Grup té per usar-los actualment o en el futur amb propòsits administratius diferents dels de l'Obra Social o per a la producció o subministrament de béns, i que s'espera que siguin utilitzats durant més d'un exercici econòmic. Entre d'altres, s'inclouen en aquesta categoria els actius materials rebuts per l'Entitat Dominant per a la liquidació, total o parcial, d'actius financers que representen drets de cobrament davant tercers i als quals es preveu donar un ús continuat i propi. L'immobilitzat material d'ús propi es presenta valorat en el balanç de situació consolidat al seu cost d'adquisició (revalorat en determinats actius conforme a allò que estableix la normativa vigent), constituït pel valor raonable de qualsevol contraprestació lliurada, més el conjunt de desemborsaments dineraris realitzats o compromesos, menys:

- L'amortització corresponent acumulada.
- Si s'escau, les pèrdues estimades que resultin de comparar el valor net comptable de cada partida amb l'import recuperable corresponent.

A aquest efecte, el cost d'adquisició dels actius adjudicats, que passen a formar part de l'immobilitzat material d'ús propi de l'Entitat Dominant, es registra inicialment per un import igual al menor dels valors següents (Nota 2.13):

- El valor comptable dels actius financers aplicats, és a dir, el cost amortitzat menys el deteriorament estimat, amb un mínim del 10%.
- El valor de taxació de l'actiu rebut en el seu estat actual menys els costos de venda estimats, que en cap cas no seran inferiors al 10% del valor de taxació en el seu estat actual.

L'amortització de l'actiu material d'ús propi es calcula aplicant el mètode lineal sobre el cost d'adquisició dels actius menys el seu valor residual; s'entén que els terrenys sobre els quals s'assenten els edificis i altres construccions tenen una vida indefinida i que, per tant, no són objecte d'amortització.

Les dotacions anuals en concepte d'amortització dels actius materials es realitzen amb contrapartida en el capítol 'Amortització' del compte de pèrdues i guanys consolidat i es calculen, bàsicament, en funció dels anys estimats de vida útil dels diferents elements, segons el detall següent:

	Anys de vida útil
Edificis d'ús propi i millores en aquests edificis	De 4 a 90
Equips informàtics	4
Mobiliari	5 a 10
Instal·lacions i altres	3 a 10

En cada tancament comptable, les entitats consolidades analitzen si hi ha indicis, interns o externs, que el valor net comptable dels elements del seu actiu material superi l'import recuperable corresponent; si es dona el cas, es redueix el valor comptable de l'actiu que es tracti fins a assolir el seu import recuperable i s'ajusten els càrrecs futurs en concepte d'amortització en proporció al seu valor comptable ajustat i a la seva nova vida útil romanent, en el cas que sigui necessària tornar-la a estimar. Aquesta reducció del valor comptable dels actius materials d'ús propi es fa, en el cas que calgui fer-la, amb càrrec a l'epígraf 'Pèrdues per deteriorament de la resta d'actius (net) - Altres actius' del compte de pèrdues i guanys consolidat.

De manera similar, si hi ha indicis que s'ha recuperat el valor d'un actiu material deteriorat, les entitats consolidades registren la reversió de la pèrdua per deteriorament comptabilitzada en períodes anteriors mitjançant l'abonament corresponent a l'epígraf 'Pèrdues per deteriorament de la resta d'actius (net) - Altres actius' del compte de pèrdues i guanys consolidat i ajusten, en conseqüència, els càrrecs futurs en concepte de la seva amortització. En cap cas, la reversió de la pèrdua per deteriorament d'un actiu no pot suposar l'increment del seu valor comptable per sobre d'aquell que tindria si no s'haguessin reconegut pèrdues per deteriorament en exercicis anteriors.

Així mateix, almenys amb una periodicitat anual, es revisen les vides útils estimades dels elements de l'immobilitzat material d'ús propi, a fi de detectar-hi canvis significatius que, si es produeixen, cal ajustar mitjançant la correcció corresponent del càrrec al compte de pèrdues i guanys consolidat d'exercicis futurs en concepte de la seva amortització en virtut de les noves vides útils.

Les despeses de conservació i manteniment dels actius materials d'ús propi es carreguen als resultats de l'exercici en què es produeixen, a l'epígraf 'Despeses d'administració - Altres despeses generals d'administració' del compte de pèrdues i guanys consolidat.

2.9.2. Immobilitzat material cedit en arrendament operatiu

La partida 'Actiu material - Immobilitzat material - Cedit en arrendament operatiu' del balanç de situació consolidat recull els valors nets dels actius materials que l'Entitat Dominant té cedits en arrendament operatiu.

Els criteris aplicats per al reconeixement del cost d'adquisició dels actius cedits en arrendament operatiu, per a la seva amortització, per a l'estimació de les seves respectives vides útils i per al registre de les seves possibles pèrdues per deteriorament coincideixen amb els descrits anteriorment, en aquesta mateixa Nota, en relació amb els 'Actius materials d'ús propi'.

Les dotacions anuals en concepte d'amortització dels actius materials es fan amb contrapartida en el capítol 'Amortització' del compte de pèrdues i guanys consolidat i es calculen, bàsicament, en funció dels anys estimats de vida útil dels diferents elements.

2.9.3. Immobilitzat material afecte a l'Obra Social

A la partida 'Actiu material - Immobilitzat material - Afecte a l'Obra Social' del balanç de situació consolidat, s'hi inclou el valor net comptable dels actius materials afectes a l'Obra Social del Grup.

Els criteris aplicats per al reconeixement del cost d'adquisició dels actius afectes a l'Obra Social, per a la seva amortització, per a l'estimació de les seves vides útils respectives i per al registre de les seves pèrdues possibles per deteriorament coincideixen amb els que s'han descrit anteriorment per a l'Actiu material d'ús propi (Nota 2.9.1), excepte pel que fa a la revaloració d'actius determinats, i amb l'única excepció que els càrrecs que cal fer en concepte d'amortització i el registre de la dotació i de la recuperació del possible deteriorament que puguin patir aquests actius no es comptabilitza en el compte de pèrdues i guanys consolidat, sinó en el capítol 'Fons de l'Obra Social' del passiu del balanç de situació consolidat.

2.10. Actius intangibles

Es consideren actius intangibles els actius no monetaris identificables, encara que no tinguin aparença física, que sorgeixen a conseqüència d'un negoci jurídic o que han estat desenvolupats internament per les entitats consolidades. Només es reconeixen comptablement aquells actius intangibles amb un cost que es pugui estimar d'una manera raonablement objectiva i que les entitats consolidades considerin que sigui probable que es produeixin beneficis econòmics en el futur.

Els actius intangibles es reconeixen inicialment pel seu cost d'adquisició o producció i, després, es valoren al seu cost menys, segons escaigui, l'amortització acumulada corresponent i les pèrdues per deteriorament que hagin pogut experimentar.

Els actius intangibles poden ser de 'vida útil indefinida' si, sobre la base de les anàlisis fetes de tots els factors rellevants, s'arriba a la conclusió que no hi ha un límit previsible del període durant el qual s'espera que generin fluxos d'efectiu nets a favor de les entitats consolidades, o de 'vida útil definida' en la resta de casos.

Els actius intangibles de vida útil indefinida no s'amortitzen, tot i que, si s'escau, amb motiu de cada tancament comptable, les entitats consolidades revisarien les vides útils romanents respectives per tal d'assegurar-se que continuen essent indefinides.

Els actius intangibles amb vida útil definida s'amortitzen en funció d'aquesta vida aplicant-hi criteris similars als adoptats per a l'amortització dels actius materials. L'amortització anual dels elements de l'actiu intangible de vida útil definida es registra en el capítol 'Amortització' del compte de pèrdues i guanys consolidat.

La totalitat de l'actiu intangible del Grup té vida útil definida i s'amortitza en un període d'entre 4 i 10 anys.

Les entitats consolidades reconeixen comptablement qualsevol pèrdua que s'hagi pogut produir en el valor registrat d'aquests actius amb origen en el seu deteriorament, i s'utilitza com a contrapartida l'epígraf 'Pèrdues per deteriorament de la resta d'actius (net) - Fons de comerç i altre actiu intangible' del compte de pèrdues i guanys consolidat. Els criteris per al reconeixement de les pèrdues per deteriorament d'aquests actius i, si s'escau, de les recuperacions de les pèrdues per deteriorament registrades en exercicis anteriors són similars als aplicats per als 'Actius materials d'ús propi' (Nota 2.9).

2.11. Permutes d'actius

S'entén per 'permuta d'actius' l'adquisició d'actius materials o intangibles en canvi del lliurament d'altres actius no monetaris o d'una combinació d'actius monetaris i no monetaris. A l'efecte d'aquests comptes anuals consolidats, l'adjudicació d'actius derivats del procés de recuperació d'imports deguts per tercers al Grup no es considera una permuta d'actius.

Els actius financers que es troben en una permuta d'actius financers es valoren al seu valor raonable, sempre que es pugui entendre que en aquesta operació de permuta hi ha caràcter comercial, tal com el defineixen la NIC 16 i la NIC 38. El valor raonable de l'instrument rebut es determina com el valor raonable de l'actiu lliurat més, si s'escau, les contrapartides monetàries lliurades en canvi, llevat que es tingui una evidència més clara del valor raonable de l'actiu rebut. Si cap d'aquests valors raonables no es pot mesurar de manera fiable, l'actiu rebut es reconeixerà pel valor comptable de l'actiu lliurat més, si s'escau, les contrapartides monetàries que s'hagin lliurat en canvi.

En les operacions de permuta que no tinguin caràcter comercial, l'actiu rebut es registra pel valor comptable de l'actiu lliurat més l'import de les contraprestacions monetàries pagades o compromeses en la seva adquisició. No obstant això, si el valor raonable de l'actiu rebut fos inferior a l'import establert anteriorment, l'actiu rebut es reconeixerà per aquest últim import.

2.12. Comptabilització de les operacions d'arrendament

2.12.1. Arrendaments financers

Es consideren operacions d'arrendament financer les operacions en què substancialment tots els riscos i avantatges que recauen sobre el bé objecte de l'arrendament es transfereixen a l'arrendatari.

Si el Grup actua com a arrendador d'un bé en una operació d'arrendament financer, la suma dels valors actuals dels imports que rebrà de l'arrendatari més el valor residual garantit, habitualment el preu d'exercici de l'opció de compra de l'arrendatari quan finalitzi el contracte, es registra com un finançament prestat a tercers, de manera que s'inclou al capítol 'Inversions creditícies' del balanç de situació consolidat, d'acord amb la naturalesa de l'arrendatari.

Si el Grup actua com a arrendatari en una operació d'arrendament financer, presenta el cost dels actius arrendats en el balanç de situació consolidat segons la naturalesa del bé objecte del contracte i, simultàniament, presenta un passiu del mateix import (que ha de ser el menor entre el valor raonable del bé arrendat o la suma dels valors actuals de les quantitats que calgui pagar a l'arrendador més, si s'escau, el preu d'exercici de l'opció de compra), que es registra en l'epígraf 'Passius financers a cost amortitzat - Altres passius financers'. Aquests actius s'amortitzen amb uns criteris similars als aplicats al conjunt dels 'Actius materials d'ús propi' del Grup (Nota 2.9).

En ambdós casos, els ingressos i les despeses financers que tenen l'origen en aquests contractes s'abonen i es carreguen en el compte de pèrdues i guanys consolidat, en els capítols 'Interessos i rendiments assimilats' i 'Interessos i càrregues assimilades', respectivament, i per estimar-ne la meritació s'hi aplica el mètode del tipus d'interès efectiu de les operacions.

2.12.2. Arrendaments operatius

En les operacions d'arrendament operatiu, la propietat del bé arrendat i, substancialment, tots els riscos i avantatges que recauen sobre el bé queden en mans del l'arrendador.

Si el Grup actua com a arrendador en operacions d'arrendament operatiu, presenta el cost d'adquisició dels béns arrendats en el capítol 'Actiu material', ja sigui com a 'Inversions immobiliàries' o com a 'Immobilitzat' material - Cedit en arrendament operatiu', segons la naturalesa dels actius que siguin objecte d'aquest arrendament. Aquests actius s'amortitzen d'acord amb les polítiques adoptades per als actius materials similars d'ús propi (Nota 2.9) i els ingressos procedents dels contractes d'arrendament es reconeixen en el compte de pèrdues i guanys consolidat, de manera lineal, al capítol 'Altres productes d'explotació'.

Si el Grup actua com a arrendatari en operacions d'arrendament operatiu, les despeses de l'arrendament, inclosos els incentius concedits, si escau, per l'arrendador, es carreguen linealment en el compte de pèrdues i guanys consolidat, en l'epígraf 'Despeses d'administració - Altres despeses generals d'administració'.

2.13. Actius no corrents en venda

El capítol 'Actius no corrents en venda' del balanç de situació consolidat recull:

- Actius el valor comptable dels quals es recuperin fonamentalment mitjançant la seva venda en lloc de fer-ho pel seu ús continuat i sempre que la venda es consideri altament probable.
- Actius materials adjudicats procedents de la regularització de crèdits, excepte els que es destinin a ús propi o a la seva explotació en règim de lloguer i els terrenys i immobles en curs de construcció, la venda dels quals és altament probable que tingui lloc, en les condicions en què aquests actius es troben actualment, en el termini d'un any a comptar des de la data de classificació com a no corrents en venda.

La classificació i presentació en balanç consolidat dels actius adjudicats es du a terme tenint el compte la finalitat a la qual es destinin. Tots els actius adjudicats s'adquireixen per a la seva venda en el menor termini possible. Els actius materials adquirits per al seu ús continuat, ja fos per a ús propi o per a inversió immobiliària, es reconeixen i valoren d'acord amb els criteris detallats en la Nota 2.9.

Per tant, la recuperació del valor comptable d'aquestes partides tindrà lloc previsiblement a través del preu que se n'obtingui en alienar-les, en lloc de fent-se ús continuat.

Amb caràcter general, els actius classificats com a actius no corrents en venda es valoren pel l'import més petit entre el seu valor comptable en el moment en què són considerats com a tals i el seu valor raonable, net dels costos de venda estimats d'aquests actius. Mentre estan classificats en aquesta categoria, els actius materials i intangibles amortitzables per la seva naturalesa no s'amortitzen.

En el cas que el valor comptable superi el valor raonable dels actius, nets dels costos de venda, el Grup ajusta el valor comptable dels actius per l'import d'aquest excés, amb contrapartida en el capítol 'Guany/(Pèrdues) d'actius no corrents en venda no classificats com a operacions interrompudes' del compte de pèrdues i guanys consolidat. En el cas de que es produeixin increments posteriors del valor raonable dels actius, el Grup reverteix les pèrdues comptabilitzades anteriorment i incrementa el valor comptable dels actius amb el límit de l'import anterior al seu deteriorament, amb contrapartida en el capítol 'Guany/(Pèrdues) d'actius no corrents en venda no classificats com a operacions interrompudes' del compte de pèrdues i guanys consolidat.

Els resultats procedents de la venda d'actius no corrents en venda es presenten en el capítol 'Guany/(Pèrdues) d'actius no corrents en venda no classificats com a operacions interrompudes' del compte de pèrdues i guanys consolidat.

El 31 de desembre de 2014, el saldo del capítol 'Actius no corrents en venda' del balanç de situació consolidat adjunt es compon exclusivament d'actius rebuts per al pagament de deutes per l'Entitat Dominant (Nota 11).

Registre i valoració d'actius rebuts per al pagament de deutes

Els actius rebuts per al pagament de deutes es registren inicialment, d'acord amb la normativa vigent, per un import igual al menor dels valors següents:

- El valor comptable dels actius financers aplicats, és a dir, el seu cost amortitzat menys el deteriorament estimat, amb un mínim del 10%.
- El valor de taxació de l'actiu rebut en el seu estat actual menys els costos estimats de venda, que en cap cas no seran inferiors al 10% del valor de taxació en el seu estat actual.

En el supòsit que els actius adjudicats romanguin en el balanç consolidat durant un període temporal superior a l'inicialment previst, el valor dels actius es revisa per reconèixer qualsevol pèrdua per deteriorament que la dificultat de trobar compradors o ofertes raonables de venda hagi pogut posar de manifest. L'Entitat Dominant no endarrereix en cap cas el reconeixement d'aquest deteriorament, que, com a mínim, suposa elevar el percentatge de cobertura del 10% anterior fins al 20%, el 30% o el 40% per als actius que romanguin en balanç consolidat més de 12, 24 o 36 mesos, respectivament.

El 31 de desembre de 2014, l'Entitat Dominant no tenia actius rebuts per al pagament de deutes procedents de finançaments concedits per a la construcció ni per a la promoció immobiliària, ni tampoc tenia actius rebuts per al pagament de deutes no acabats o que consistissin en sòl immobiliari no edificat.

2.14. Provisions i passius contingents

En el moment de formular aquests comptes anuals consolidats, els Administradors diferencien entre els conceptes següents:

- **Provisions:** saldos creditors que cobreixen obligacions presents en la data del balanç de situació consolidat sorgides a conseqüència d'esdeveniments passats dels quals es poden derivar perjudicis patrimonials per a les entitats consolidades, que es considera probable que esdevinguin i es consideren de naturalesa concreta, però indeterminats quant al seu import i/o moment de cancel·lació.
- **Passius contingents:** obligacions possibles sorgides a conseqüència d'esdeveniments passats, la materialització del les quals està condicionada al fet que tinguin lloc, o no, un o més esdeveniments futurs independents de la voluntat de les entitats consolidades.

Els comptes anuals consolidats del Grup recullen totes les provisions significatives respecte a les situacions en què s'estima que la probabilitat que s'hagi d'atendre l'obligació és elevada (Nota 17). Els passius contingents no es reconeixen en el balanç de situació consolidat ni en el compte de pèrdues i guanys consolidat, sinó que se n'informa conforme als requeriments de la NIC 37 en aquesta memòria consolidada (Nota 27).

Les provisions, que es quantifiquen tenint en compte la millor informació disponible sobre les conseqüències de l'esdeveniment que les originen i es tornen a estimar en cada tancament comptable, s'utilitzen per afrontar les obligacions específiques per a les quals s'havien reconegut originalment, i se'n fa la reversió, total o parcial, quan aquestes obligacions deixen d'existir o disminueixen.

La dotació i l'alliberament de les provisions que es consideren necessàries d'acord amb els criteris anteriors es registren amb càrrec o abonament en el capítol 'Dotacions a provisions (net)' del compte de pèrdues i guanys consolidat.

Al tancament de l'exercici 2014, estaven en curs, iniciats en exercicis anteriors, diferents procediments judicials i reclamacions presentats contra les entitats consolidades, amb origen en el desenvolupament habitual de les seves activitats. Tant els assessors legals del Grup com els seus Administradors entenen que, tenint en compte els imports aprovisionats a aquest efecte, la conclusió d'aquests procediments i reclamacions no tindrà un efecte significatiu en els estats financers consolidats dels exercicis en què finalitzin.

2.15. Fons de l'Obra Social: Fons d'Educació i Promoció (FEP)

Les dotacions que fa l'Entitat Dominant al Fons d'Educació i Promoció cooperatiu es reconeixen com una despesa de l'exercici quan són obligatòries. Si es produeixen dotacions addicionals, es reconeixen com a aplicació del benefici (Nota 3).

Addicionalment al FEP, l'Entitat Dominant canalitza activitats determinades de l'Obra Social a través de la Fundació Caixa d'Enginyers (Nota 18). La majoria dels membres del Patronat d'aquesta Fundació són, al seu torn, membres del Consell Rector de l'Entitat Dominant, fet que, d'acord amb normativa vigent, suposa l'existència de control i, en conseqüència, obliga l'Entitat Dominant a consolidar la Fundació amb el mètode d'integració global.

Les subvencions, donacions i altres ajudes vinculades al Fons d'Educació i Promoció cooperatiu es reconeixen, d'acord amb la legislació vigent, com un ingrés de les cooperatives i, simultàniament, es doten al fons amb el mateix import. Així mateix, les donacions que fa directament l'Entitat Dominant a la Fundació es registren en el compte de pèrdues i guanys consolidat com una despesa dotant el Fons de l'Obra Social.

L'aplicació d'aquest fons es produeix, normalment, amb abonament a tresoreria, llevat que l'import del Fons d'Educació i Promoció es materialitzi mitjançant activitats pròpies de l'Entitat Dominant; en aquest cas, es redueix l'import registrat en el capítol 'Fons de l'Obra Social' i es reconeix, simultàniament, un ingrés en el compte de pèrdues i guanys consolidat.

Les despeses derivades del Fons d'Educació i Promoció cooperatiu es presenten en el balanç de situació consolidat deduint-les del capítol 'Fons de l'Obra Social', sense que en cap cas s'imputin al compte de pèrdues i guanys consolidat.

Els actius materials (Nota 2.9.3 - Immobilitzat material afecte a l'Obra Social) i els passius afectes a l'Obra Social es presenten en partides separades del balanç de situació consolidat.

2.16. Compensacions de saldos

Només es compensen entre si (i, per tant, es presenten en el balanç de situació consolidat pel seu import net) els saldos deutors i creditors amb origen en transaccions que, contractualment o per imperatiu d'una norma legal, preveuen la possibilitat de compensació i que es té la intenció de liquidar-los pel seu import net o de realitzar l'actiu i procedir al pagament del passiu de manera simultània.

A aquest efecte, la presentació d'acord amb les NIIF-UE en aquests comptes anuals consolidats dels actius financers subjectes a correccions valoratives per depreciació o deteriorament, nets d'aquests conceptes, no es considera una 'compensació de saldos'.

2.17. Reconeixement d'ingressos i despeses

Tot seguit es resumeixen els criteris comptables més significatius utilitzats pel Grup per al reconeixement dels ingressos i les despeses.

2.17.1. Ingressos i despeses per interessos, dividends i conceptes assimilats

Amb caràcter general, els ingressos i les despeses per interessos i conceptes assimilats es reconeixen comptablement en funció del seu període de meritació aplicant-hi el mètode del tipus d'interès efectiu, d'acord amb allò que disposa la Nota 2.2. Els interessos meritats per deutors classificats com a dubtosos, inclòs el risc país, s'abonen a resultats en el moment del seu cobrament, la qual cosa és una excepció respecte al criteri general. Els dividends percebuts d'altres societats es reconeixen com a ingrés en el moment en què neix el dret a percebre'ls per les entitats consolidades, que és el de l'anunci oficial de pagament de dividend per part de l'òrgan corresponent de la societat.

2.17.2. Comissions, honoraris i conceptes assimilats

Els ingressos i les despeses en concepte de comissions i honoraris assimilats, que no hagin de formar part del càlcul del tipus d'interès efectiu de les operacions i/o que no formin part del cost d'adquisició d'actius o passius financers diferents dels classificats com a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys, es reconeixen en el compte de pèrdues i guanys consolidat amb criteris diferents segons la seva naturalesa. Els més significatius són els següents:

- Els que estan vinculats a l'adquisició d'actius i passius financers valorats a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys, els quals es reconeixen en el compte de pèrdues i guanys consolidat en el moment de la seva liquidació.
- Els que tenen el seu origen en transaccions o serveis que es prolonguen al llarg del temps, els quals es comptabilitzen en el compte de pèrdues i guanys consolidat durant la vida de les transaccions o serveis.
- Els que responen a un acte singular, els quals s'imputen al compte de pèrdues i guanys consolidat quan es produeix l'acte que els origina.

Les comissions financeres, com ara les comissions d'obertura de préstecs i crèdits, formen part del rendiment o cost efectiu d'una operació financera i es reconeixen en el mateix capítol que els productes o costos financers, és a dir, 'Interessos i rendiments assimilats' i 'Interessos i càrregues assimilades', respectivament. Aquestes comissions, que es cobren o paguen anticipadament, s'imputen al compte de pèrdues i guanys consolidat, al llarg de la vida de l'operació, excepte en la part que compensen costos directes relacionats (Notes 29 i 30).

Les comissions que compensen costos directes relacionats, entesos com els que no s'haurien produït si no s'hagués concertat l'operació, es registren en el capítol 'Altres productes d'explotació' (Nota 36) en el moment de constituir-se l'operació d'actiu. Individualment, l'import d'aquestes comissions no podrà superar el 0,4% del principal de l'instrument financer, amb el límit màxim de 400 euros, i l'excés sobre aquest import s'imputarà al compte de pèrdues i guanys consolidat al llarg de la vida de l'operació. Si l'import d'aquestes comissions no supera els 90 euros, es reconeixen immediatament en el compte de pèrdues i guanys consolidat. En tot cas, l'import dels costos directes relacionats i identificats individualment es podrà registrar directament en el compte de pèrdues i guanys consolidat en l'inici de l'operació, sempre que no sigui superior a la comissió cobrada.

2.17.3. Ingressos i despeses no financeres

Es reconeixen comptablement d'acord amb el criteri de meritació.

2.17.4. Cobraments i pagaments diferits en el temps

Es reconeixen comptablement per l'import que resulta d'actualitzar financerament a taxes de mercat els fluxos d'efectiu previstos.

2.18. Despeses de personal

2.18.1. Compromisos postocupació i altres retribucions postocupació

El Grup té assumit el compromís de complementar les prestacions dels sistemes públics de Seguretat Social que corresponguin a empleats determinats i als seus drethavents després d'acabar el període d'ocupació.

Els compromisos postocupació que el Grup manté amb els seus empleats es consideren 'Plans d'aportació definida' quan el Grup realitza contribucions de caràcter predeterminat a una entitat separada, sense tenir l'obligació legal ni efectiva de fer contribucions addicionals si l'entitat separada no pot atendre les retribucions als empleats relacionades amb els serveis prestats durant l'exercici corrent i en els anteriors. Els compromisos postocupació que no compleixin les condicions anteriors es consideren 'Plans de prestació definida'.

Els compromisos per pensions amb el personal actual i anterior del Grup estan coberts mitjançant un pla de pensions i pòlisses d'assegurança, segons s'indiquen a continuació.

Plans d'aportació definida

El Grup té formalitzat un acord amb el seu personal actiu a través del qual es compromet a aportar a 'Caixa d'Enginyers Ocupació, Fons de Pensions' una quantitat fixa anual, que s'actualitza anualment segons acord de la Comissió de Control. Aquestes aportacions es fan per a tots els empleats que, el 15 de desembre de cada any, tinguin una antiguitat superior als 18 mesos.

El registre de l'aportació meritada durant l'exercici per aquest concepte es registra en l'epígraf 'Despeses d'administració - Despeses de personal' del compte de pèrdues i guanys consolidat.

En el cas que el 31 de desembre de l'exercici hi hagi algun import pendent d'aportar al pla extern en què estiguin materialitzats els compromisos, aquest import es registra pel seu valor actual en l'epígraf 'Provisions - Fons per a pensions i obligacions similars' del balanç de situació consolidat. En data 31 de desembre de 2014 i 2013, no hi havia cap import pendent d'aportació a plans externs d'aportació definida.

Plans de prestació definida

Les retribucions postocupació a plans de prestació definida reconegudes pel Grup són les següents:

a) Premi de dedicació

Tal com s'indica en la Nota 1, l'Entitat Dominant és una cooperativa de crèdit. L'article 26 (premi a la dedicació) del XX Conveni Col·lectiu per a les Societats Cooperatives de Crèdit estableix el pagament de tres mensualitats per a tot el personal que tingui una antiguitat igual o superior a vint anys i cessi per jubilació, invalidesa permanent total o absoluta o gran invalidesa.

Els beneficiaris d'aquesta prestació són el personal de l'Entitat Dominant i els empleats de la resta de societats del Grup que havien treballat prèviament per a l'Entitat Dominant i que, en el procés de traspàs a la filial, han mantingut aquests beneficis.

Els compromisos per jubilació i invalidesa permanent corresponents a l'esmentat article 26 del Conveni Col·lectiu es financen a través d'una assegurança col·lectiva d'acord amb allò que estableix el Reial Decret 1/2002, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Regulació dels Plans i Fons de Pensions, i el Reial Decret 1588/1999, de 15 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament sobre la instrumentació dels compromisos per pensions de les empreses amb els treballadors i els beneficiaris.

Concretament, la cobertura dels riscos de jubilació meritats per pensions no causades s'instrumenta a través d'una pòlissa d'assegurances que el Grup té contractada amb *Rural Vida, SA d'Assegurances i Reassegurances*, asseguradora que assumeix els riscos demogràfics i d'interès. Així mateix, els riscos d'invalidesa permanent i gran invalidesa s'instrumenten mitjançant una pòlissa d'assegurances contractada amb la mateixa companyia d'assegurances, a la qual s'ha transferit tot el risc.

b) Prestacions per defunció en actiu

Els familiars dels empleats en actiu de l'Entitat Dominant i dels empleats de la resta de societats del Grup que s'han definit en l'apartat a) anterior percebran, en cas de defunció d'aquests empleats, determinades prestacions que recull l'article 40 (viduitat i orfandat) del XX Conveni Col·lectiu per a les Societats Cooperatives de Crèdit:

- **Viduitat:** s'estableix una pensió complementària a favor del cònjuge vidu dels empleats morts en actiu.
- **Orfandat:** s'estableix una pensió complementària d'orfandat a favor dels fills dels empleats morts en actiu, que reuneixin els requisits que exigeixen la Llei General de la Seguretat Social i les disposicions complementàries.

Els compromisos per defunció corresponents a l'esmentat article 40 del Conveni Col·lectiu es financen a través d'una assegurança col·lectiva d'acord amb allò que estableix el Reial Decret 1/2002, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Regulació dels Plans i Fons de Pensions, i el Reial Decret 1588/1999, de 15 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament sobre la instrumentació dels compromisos per pensions de les empreses amb els treballadors i beneficiaris.

Concretament, la cobertura dels riscos de defunció en actiu s'instrumenta a través d'una pòlissa d'assegurances que el Grup té contractada amb *Rural Vida, SA d'Assegurances i Reassegurances*, asseguradora que assumeix els riscos demogràfics i d'interès.

c) Altres compromisos per defunció, invalidesa i jubilació

El Grup manté determinats compromisos amb l'Alta Direcció que cobreixen les contingències de jubilació, invalidesa i defunció.

La cobertura d'aquestes prestacions s'instrumenta mitjançant pòlisses d'assegurances que el Grup té contractades amb *Rural Vida, SA d'Assegurances i Reassegurances*, asseguradora que assumeix els riscos demogràfics i d'interès. Així mateix, els riscos de defunció i d'invalidesa permanent s'han transferit totalment a la companyia d'assegurances.

A més a més, tal com estableix l'article 59 (assegurances de vida) del Conveni Col·lectiu d'àmbit estatal del sector de la mediació d'assegurances privades, la societat del Grup que és afecte a aquest conveni (Caixa Enginyers, Operador de Bancassegurances Vinculat, SLU) té contractada una pòlissa d'assegurança de vida amb *Zurich Seguros*, que cobreix el risc de defunció i la bestreta de capital en cas d'incapacitat permanent del personal.

Els actius nets en plans de pensions, a conseqüència de la instrumentació mitjançant les pòlisses esmentades dels compromisos postocupació pel premi a la dedicació, la prestació per defunció en actiu i els altres compromisos per defunció, invalidesa i jubilació es registren en el capítol 'Resta d'actius' del balanç de situació consolidat (Nota 15).

Els guanys i les pèrdues actuàries s'entenen com la diferència entre les hipòtesis actuàries prèvies i el seu comportament real, així com els canvis en les hipòtesis actuàries utilitzades. Totes les pèrdues i guanys actuàries es registren com a 'Ajustos per valoració' en el patrimoni net consolidat en l'exercici en què incorren. La norma permet l'opció que es reclassifiquin posteriorment a reserves voluntàries o que es mantinguin en 'Ajustos per valoració'. En aquest sentit, l'Entitat Dominant ha optat per la seva reclassificació a reserves voluntàries.

D'altra banda, el cost per interessos i el retorn esperat dels actius del pla s'han substituït en la nova norma per una quantitat neta per interessos, que es calcula aplicant el tipus de descompte al passiu (o actiu) pel compromís.

Els conceptes relacionats amb les retribucions postocupació a registrar en el compte de pèrdues i guanys consolidat són els següents:

- El cost dels serveis passats, originat per canvis introduïts en les retribucions postocupació vigents o per la introducció de noves prestacions.
- El cost dels serveis de l'exercici corrent, entès com l'increment del valor actual de les obligacions originades com a conseqüència dels serveis prestats en l'exercici pels empleats.
- El cost per interessos, entès com l'increment produït en l'exercici del valor actual de les obligacions com a conseqüència del pas del temps.
- El rendiment esperat dels contractes d'assegurances vinculats a pensions menys qualsevol cost originat per la seva administració i els impostos que els afectin.
- La pèrdua o guany ocasionats per qualsevol reducció o liquidació del pla.

2.18.2. Indemnitzacions per cessament

D'acord amb la legislació vigent, el Grup està obligat a indemnitzar els empleats que siguin acomiadats sense causa justificada.

Els imports meritats en concepte d'indemnitzacions per cessament durant els exercicis 2014 i 2013 pugen a 592 i 730 milers d'euros, respectivament (Nota 38.1).

2.18.3. Facilitats creditícies per als empleats

Segons la normativa vigent, la concessió de facilitats creditícies per als empleats per sota de les condicions de mercat es considera retribucions no monetàries i s'estima per la diferència entre les condicions de mercat i les pactades. Es registra en l'epígraf de 'Despeses d'administració - Despeses de personal' amb contrapartida en el capítol 'Interessos i rendiments assimilats' del compte de pèrdues i guanys consolidat.

2.19. Impost sobre beneficis

La despesa per l'impost sobre beneficis es reconeix en el compte de pèrdues i guanys consolidat, llevat si es conseqüència d'una transacció els resultats de la qual es registren directament en el patrimoni net; en aquest cas, l'impost sobre beneficis es registra amb contrapartida en el patrimoni net del Grup.

La despesa per impost sobre beneficis de l'exercici es calcula com l'impost que cal pagar respecte al resultat fiscal de l'exercici, ajustat amb l'import de les variacions que s'hagin produït durant l'exercici en els actius i els passius registrats que derivin de diferències temporànies, dels crèdits per deduccions i bonificacions fiscals i dels crèdits per bases imposables negatives (Nota 21).

El Grup considera que hi ha una diferència temporània quan hi ha una diferència entre el valor comptable i la base fiscal d'un element patrimonial. Es considera com a base fiscal d'un element patrimonial l'import atribuït al dit element a efectes fiscals. Es considera una diferència temporània imposable la que, en exercicis futurs, hagi de generar l'obligació del Grup de fer algun pagament a l'Administració. Es considera una diferència temporània deduïble la que hagi de generar per al Grup algun dret de reemborsament o un pagament menor a fer a l'Administració en exercicis futurs.

Els crèdits per deduccions i bonificacions i els crèdits per bases imposables negatives són imports que, un cop s'hagi produït l'activitat o s'hagi obtingut el resultat per generar el dret corresponent, no s'apliquen fiscalment a la declaració corresponent fins que es compleixin els condicionants que estableix la normativa tributària, i es considera probable que el Grup els apliqui en exercicis futurs.

Es consideren actius i passius per impostos corrents els impostos que es preveu que seran recuperables o pagadors a l'Administració, respectivament, en un termini que no superi els 12 mesos des de la data del seu registre. Per la seva banda, es consideren actius o passius per impostos diferits els imports que s'espera recuperar o pagar a l'Administració, respectivament, en exercicis futurs.

Si s'escau, les diferències temporànies es registren en el balanç com a actius o passius fiscals diferits, segregats dels actius o passius fiscals corrents que estan formats, bàsicament, per pagaments a compte de l'impost sobre beneficis, retencions que es practiquen en concepte d'IRPF, pagaments a compte de la Seguretat Social i comptes d'Hisenda pública per IVA que cal compensar.

No obstant això, el Grup només registra actius per impostos diferits amb origen en diferències temporàries deduïbles, en crèdits per deduccions o bonificacions o per l'existència de bases imposables negatives, si es compleixen les condicions següents:

- Que es consideri probable que les entitats consolidades tinguin guanys fiscals suficients en el futur contra els quals pugui fer-los efectius.
- En el cas d'actius per impostos diferits amb origen en bases imposables negatives, que aquestes diferències es produeixin per causes identificades que és improbable que es repeteixin.

No es registren ni actius ni passius amb origen en impostos diferits quan inicialment es registri un element patrimonial, excepte si sorgeix en una combinació de negocis i que, en el moment de registrar-lo, no hagi afectat ni el resultat comptable ni el fiscal.

Amb motiu de cada tancament comptable, es revisen els impostos diferits registrats (tant actius com passius) per tal de comprovar que es mantenen vigents, i es fan les correccions oportunes d'acord amb els resultats de les anàlisis realitzades.

Tal com s'indica a la Nota 1, l'Entitat Dominant és una cooperativa de crèdit. Segons l'article 28 del Reial Decret Legislatiu 4/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Impost sobre Societats, les cooperatives de crèdit tributen al 25%, excepte pel que fa als resultats extracooperatius, que tributen al tipus general del 30%. En relació amb les societats filials, tributen al tipus general del 30% (el saldo dels actius i passius per impostos diferits s'ha ajustat com a conseqüència de la modificació tributària continguda en la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'Impost sobre Societats, relativa al canvi de tipus impositius, i s'ha computat en resultats l'ingrés o despesa derivat d'aquest ajust), a excepció de Consumidors i Usuaris dels Enginyers, S. Coop. C. Ltda., que, com que es tracta d'una cooperativa de consum, tributa al 20% per la part corresponent a resultats cooperatius.

2.20. Fons d'inversió, fons de pensions i altres patrimonis gestionats

Els fons d'inversió, els fons de pensions i altres patrimonis gestionats pel Grup no es presenten registrats en el balanç de situació consolidat, ja que el seu patrimoni és propietat de tercers (Nota 28.2). Les comissions meritades durant l'exercici pels diversos serveis prestats a aquests fons pel Grup (serveis de gestió i dipòsit de carteres) estan registrades en el capítol 'Comissions percebudes' del compte de pèrdues i guanys consolidat (Nota 32).

2.21. Estat de canvis en el patrimoni net consolidat

L'estat de canvis en el patrimoni net consolidat que es presenta en aquests comptes anuals consolidats mostra el total de les variacions que ha tingut el patrimoni net consolidat durant l'exercici. Aquesta informació es presenta desglossada, al seu torn, en dos estats: l'estat d'ingressos i despeses reconeguts consolidat i l'estat total de canvis en el patrimoni net consolidat. A continuació, s'expliquen les principals característiques de la informació continguda en ambdues parts de l'estat.

2.21.1. Estat d'ingressos i despeses reconeguts consolidat

A l'Estat d'ingressos i despeses reconeguts consolidat es presenten els ingressos i despeses generats pel Grup a conseqüència de la seva activitat durant l'exercici, distingint els que s'han registrat com a resultats en el compte de pèrdues i guanys consolidat de l'exercici i els altres ingressos i despeses registrats d'acord amb allò que disposa la normativa vigent, directament en el patrimoni net consolidat.

Per tant, en aquest estat es presenta:

- El resultat consolidat de l'exercici.
- L'import net dels ingressos i despeses reconeguts transitòriament com a ajustos per valoració en el patrimoni net consolidat.
- L'import net dels ingressos i despeses reconeguts definitivament en el patrimoni net consolidat.
- L'impost sobre beneficis meritat pels conceptes indicats a les lletres b) i c) anteriors, excepte per als ajustos per valoració amb origen en participacions en societats associades o multigrup valorades amb el mètode de la participació, que es presenten en termes nets.
- El total dels ingressos i despeses consolidats reconeguts, calculat com la suma de les lletres anteriors i mostrant de manera separada l'import atribuït a l'Entitat Dominant i el corresponent a interessos minoritaris.

L'import dels ingressos i despeses que corresponen a entitats valorades amb el mètode de la participació registrats directament contra el patrimoni net es presenten en aquest estat, qualsevol que sigui la seva naturalesa, en la rúbrica 'Entitats valorades amb el mètode de la participació'.

Les variacions que hi ha hagut en els ingressos i despeses reconeguts en el patrimoni net consolidat com a ajustos per valoració es desglossen en:

- **Guanys/(Pèrdues) per valoració:** recull l'import dels ingressos, nets de les despeses originades durant l'exercici, reconeguts directament en el patrimoni net consolidat. Els imports reconeguts en l'exercici en aquesta partida es mantenen en aquesta partida, encara que en el mateix exercici es traspassin al compte de pèrdues i guanys consolidat, al valor inicial d'altres actius o passius, o es reclassifiquin en una altra partida.
- **Imports transferits al compte de pèrdues i guanys consolidat:** recull l'import dels guanys o pèrdues per valoració reconeguts prèviament en el patrimoni net consolidat, encara que sigui en el mateix exercici, que es reconeixen en el compte de pèrdues i guanys consolidat.
- **Imports transferits al valor inicial de les partides cobertes:** recull l'import dels guanys o pèrdues per valoració reconeguts prèviament en el patrimoni net consolidat, encara que sigui en el mateix exercici, que es reconeguin en el valor inicial dels actius o passius a conseqüència de cobertures de fluxos d'efectiu.
- **Altres reclassificacions:** recull l'import dels traspassos fets durant l'exercici entre partides d'ajustos per valoració conforme als criteris establerts en la normativa vigent.

Els imports d'aquestes partides es presenten pel seu import brut, i es mostren, llevat de les partides corresponents a ajustos per valoració d'entitats valorades amb el mètode de la participació, l'efecte impositiu corresponent a la rúbrica 'Impost sobre beneficis' de l'estat.

2.21.2. Estat total de canvis en el patrimoni net consolidat

A l'Estat total de canvis en el patrimoni net consolidat es presenten totes les variacions que hi ha hagut en el patrimoni net consolidat, incloses les que tenen el seu origen en canvis en els criteris comptables i en correccions d'errors. Així doncs, aquest estat mostra una conciliació del valor comptable al començament i al final de l'exercici de totes les partides que formen el patrimoni net consolidat i agrupa els moviments que hi ha hagut en funció de la seva naturalesa en les partides següents:

- Ajustos per canvis de criteris comptables i correcció d'errors: inclou els canvis en el patrimoni net consolidat que sorgeixen a conseqüència de la reexpressió retroactiva dels saldos dels estats financers amb origen en canvis en els criteris comptables o en la correcció d'errors.
- Total d'Ingressos i despeses reconeguts durant l'exercici: recull, de manera agregada, el total de les partides registrades en l'estat d'ingressos i despeses reconeguts que s'han indicat anteriorment.
- Altres variacions en el patrimoni net consolidat: recull la resta de partides registrades en el patrimoni net consolidat, com ara augmentos o disminucions del fons de dotació, distribució de resultats, operacions amb instruments de capital propis, pagaments amb instruments de capital, traspassos entre partides del patrimoni net consolidat i qualsevol altre increment o disminució del patrimoni net consolidat.

2.22. Estat de fluxos d'efectiu consolidat

En l'Estat de fluxos d'efectiu consolidat s'utilitzen les expressions següents:

- **Fluixos d'efectiu:** entrades i sortides de diners en efectiu i dels seus equivalents; s'entén per 'equivalents' les inversions a curt termini de gran liquiditat i baix risc d'alteracions en el seu valor.
- **Activitats d'explotació:** activitats típiques dels grups d'entitats de crèdit, així com altres activitats que no es poden qualificar d'inversió o de finançament. També es consideren activitats d'explotació els interessos pagats per qualsevol finançament rebut, encara que es considerin com a activitats de finançament. A efectes de l'elaboració d'aquest estat, les activitats realitzades amb les diferents categories d'instruments financers que s'han assenyalat a la Nota 2.2. es consideren activitats d'explotació, amb les excepcions de la 'Cartera d'inversió a venciment'.
- **Activitats d'inversió:** les d'adquisició, alienació o disposició per altres mitjans d'actius a llarg termini i altres inversions no incloses a l'efectiu i els seus equivalents, com ara actius materials, actius intangibles, participacions, actius no corrents en venda i els seus passius associats i instruments de deute inclosos a la 'Cartera d'inversió a venciment'.
- **Activitats de finançament:** activitats que produeixen canvis en el volum i la composició del patrimoni net i dels passius que no formen part de les activitats d'explotació.

A efectes de l'elaboració de l'Estat de fluxos d'efectiu consolidat, el Grup considera efectiu o equivalents d'efectiu els actius financers següents:

- L'efectiu propietat del Grup, que està registrat en el capítol 'Caixa i dipòsits en bancs centrals' dels balanços de situació consolidats adjunts, és de 5.216 milers d'euros el 31 de desembre de 2014 (6.705 milers d'euros el 31 de desembre de 2013) (Nota 5).

- El saldo deutor mantingut amb bancs centrals, que està registrat en el capítol 'Caixa i dipòsits en bancs centrals' dels balanços de situació consolidats adjunts, és de 17.646 milers d'euros el 31 de desembre de 2014 (5.573 milers d'euros el 31 de desembre de 2013) (Nota 5).

2.23. Operacions d'assegurances

D'acord amb les pràctiques comptables d'ús general en el sector assegurador, les entitats d'assegurances consolidades abonen a resultats els imports de les primes que emeten i carreguen als seus comptes de resultats el cost dels sinistres als quals han de fer front quan es produeix la seva liquidació final. Aquestes pràctiques comptables obliguen les entitats asseguradores a periodificar, en el moment de tancar cada exercici, tant els imports abonats als seus comptes de pèrdues i guanys i no meritats en aquesta data com els costos incorreguts no carregats als comptes de pèrdues i guanys.

Els passius més significatius registrats per les entitats d'assegurances consolidades pel que fa a les assegurances directes que contracten es recullen en les provisions tècniques següents:

- **Provisió per a primes no consumides:** reflecteix la prima de tarifa cobrada en un exercici imputable a exercicis futurs, un cop deduït el recàrrec de seguretat.
- **Provisió per a riscos en curs:** complementa la provisió per a primes no consumides en l'import en què aquesta prima no sigui suficient per reflectir la valoració dels riscos i les despeses que calgui cobrir que corresponguin al període de cobertura no transcorregut en la data del tancament.
- **Provisió per a prestacions:** reflecteix les valoracions de les obligacions pendents derivades dels sinistres ocorreguts abans del tancament de l'exercici, tant si es tracta de sinistres pendents de liquidació o pagament com de sinistres pendents de declaració, un cop deduïts els pagaments a compte realitzats i tenint en compte les despeses internes i externes de liquidació dels sinistres i, si escau, les provisions addicionals que siguin necessàries per cobrir desviacions en les valoracions dels sinistres de llarga tramitació.
- **Provisió d'assegurances de vida:** en les assegurances de vida amb un període de cobertura d'un any o menys, la provisió de primes no consumides reflecteix la prima de tarifa cobrada durant l'exercici, imputable a exercicis futurs. En els casos en què aquesta provisió sigui insuficient, es calcula, de manera complementària, una provisió per a riscos en curs que cobreixi la valoració dels riscos i despeses previstos en el període no transcorregut en la data del tancament de l'exercici.

En les assegurances de vida amb un període de cobertura superior a l'any, la provisió matemàtica es calcula com a diferència entre el valor actual actuarial de les obligacions futures de les entitats consolidades que operen en aquest ram i les del prenedor o assegurat, prenent com a base de càlcul la prima d'inventari meritada durant l'exercici (constituïda per la prima pura més el recàrrec per a despeses d'administració segons bases tècniques).

- **Provisió d'assegurances de vida, quan el risc de la inversió l'assumeixen els prenedor de l'assegurança:** es determinen en funció dels actius afectes específicament per determinar el valor dels drets.
- **Provisió per participació en beneficis i extorns:** recull l'import dels beneficis meritats pels prenedors, els assegurats o els beneficiaris de l'assegurança i el de les primes que sigui procedent restituir als prenedor o assegurats en virtut del comportament experimentat pel risc assegurat, mentre no s'hagin assignat individualment a cadascun.

- **Correcció d'asimetries comptables:** en les operacions d'assegurança que estan immunitzades financerament, que referencien el seu valor de rescat al valor dels actius assignats de forma específica, que prevegin una participació en els beneficis d'una cartera d'actius vinculada, o en el cas d'operacions d'assegurança en què el prenedor assumeix el risc de la inversió o assimilats, l'entitat asseguradora reconeix, simètricament, d'una banda, dins del patrimoni net consolidat, les variacions experimentades en el valor raonable dels actius que es mantenen classificats en el capítol d'Actius financers disponibles per a la venda', i de l'altra, la contrapartida de les variacions anteriors es registra com una provisió d'assegurances de vida, quan així ho exigeix el reglament i altres normatives aplicables, o en l'epígraf 'Resta de passius' dels balanços de situació consolidats adjunts.

La correcció d'asimetries comptables també s'aplica en les diferències de canvi i en les operacions de cobertura quan l'element cobert són les provisions d'assegurances de vida.

Les provisions tècniques corresponents a les cessions a reasseguradors, que es calculen en funció dels contractes de reassegurança subscrits i aplicant-hi els mateixos criteris que s'utilitzen per a l'assegurança directa, es presenten en el balanç de situació consolidat al capítol 'Actius per reassegurances' (Nota 12).

Pel que fa a l'activitat de reassegurança cedida del Grup:

- El compte tècnic per reassegurança cedida a favor del reassegurador és de 129 milers d'euros (270 milers d'euros en l'exercici 2013).
- El cedent no difereix ni amortitza pèrdues i guanys procedents de la reassegurança cedida.
- No hi ha hipòtesis que tinguin un efecte més gran sobre la valoració dels imports reconeguts en aquest apartat. Aquest criteri no ha variat respecte a exercicis precedents, per tant, no hi ha cap impacte ni en el balanç de situació consolidat ni en el compte de pèrdues i guanys consolidat per canvis d'hipòtesis.

A continuació es detalla la informació sobre el risc d'assegurança, neta de reassegurança:

Milers d'euros	Espanya 2014		Espanya 2013	
	Primes imputades (*)	Provisions	Primes imputades (*)	Provisions
Ram Vida				
Assegurança directa	26.129	159.460	57.753	156.133
Subtotal Vida	26.129	159.460	57.753	156.133
Ram No vida				
Assegurança directa	-	-	-	-
Subtotal No vida	-	-	-	-
Total	26.129	159.460	57.753	156.133

(*) Netes de reassegurança.

Pel que fa a la informació referent a la gestió de riscos de la companyia asseguradora del Grup, aquesta tasca està centralitzada en el Departament de Gestió Global del Risc de l'Entitat Dominant, que depèn jeràrquicament de la Direcció General de l'Entitat Dominant. Aquest departament disposa dels mecanismes necessaris per controlar l'exposició a les variacions en els tipus d'interès, així com als riscos de crèdit i liquiditat. Les polítiques d'inversió les estableix el Comitè d'Inversions de la companyia asseguradora, que es reuneix amb una periodicitat, almenys, mensual. A més a més, qualsevol irregularitat que detecti el Departament de Gestió Global del Risc, l'ha de tractar el Comitè d'Inversions.

Tot seguit s'indiquen els principals riscos financers que impacten en la companyia asseguradora del Grup:

● Risc de crèdit

En el cas dels saldos que es mantenen per cobrar dels prenedors d'assegurança, no hi ha una concentració significativa del risc de crèdit amb tercers.

Pel que fa al risc de crèdit associat als instruments financers, la política que ha establert la companyia asseguradora es basa en dos principis bàsics:

Prudència: el ràting mínim per a inversions en renda fixa és BBB-. Qualsevol inversió per sota d'aquesta qualificació requereix l'aprovació expressa del Comitè d'Inversions.

Diversificació: alta diversificació en sectors i emissors, amb límits màxims de risc per emissor del 5% de les provisions tècniques per cobrir; aquest percentatge es pot incrementar fins al 10% sempre que el conjunt d'inversions que superin el 5% no siguin superiors al 40% de les provisions tècniques per cobrir.

● Risc de liquiditat

La companyia asseguradora del Grup disposa d'un nivell adequat de tresoreria a fi d'assegurar la liquiditat i poder atendre tots els compromisos de pagament que es deriven de la seva activitat. A més, és important destacar que disposa d'inversions financeres que són títols cotitzats en mercats organitzats, de manera que es podrien fer immediatament en el cas que es produís alguna situació de tensió de liquiditat no prevista.

● Risc de mercat (inclou tipus d'interès, tipus de canvi i altres riscos de preu)

El Comitè d'Inversions de la companyia asseguradora, que com a mínim es reuneix un cop al mes, fa una anàlisi de la sensibilitat de les seves carteres al risc de mercat, el qual s'entén com el risc associat a la possibilitat de patir pèrdues motivades per moviments adversos en les variables de mercat. Per les característiques de les carteres d'inversions financeres de la companyia asseguradora, aquestes carteres estan exposades al risc que es deriva de l'evolució dels tipus d'interès i del preu dels actius i no estan exposades al risc de tipus de canvi, perquè la companyia asseguradora del Grup inverteix exclusivament en actius denominats en euros.

3. DISTRIBUCIÓ DEL RESULTAT DE L'EXERCICI

La proposta de distribució del resultat de l'Entitat Dominant de l'exercici 2014, que el seu Consell Rector sotmetrà a l'aprovació de l'Assemblea General de Socis, de conformitat amb allò que disposen els seus Estatuts Socials, adaptats a la normativa en vigor, en els quals s'estableixen unes dotacions mínimes a la Reserva Obligatòria del 20% de l'excedent disponible de l'exercici i al Fons d'Educació i Promoció del 10% de l'excedent esmentat, és la següent:

Milers d'euros	2014	2013 (*)
Base de repartiment		
Resultat abans d'impostos	11.028	9.954
Impost sobre beneficis	(1.634)	(1.485)
A Fons d'Educació i Promoció		
Mínim	(673)	(587)
Total	8.721	7.882
Distribució		
A Fons d'Educació i Promoció	-	-
Interessos per pagar als socis per aportacions al capital	2.666	2.595
A reserva obligatòria	1.346	1.175
A reserva voluntària	4.709	4.112
Total	8.721	7.882

(*) Les dades de l'exercici 2013 d'aquest quadre, corresponents a la distribució aprovada per l'Assemblea General de Socis de l'Entitat Dominant, es presenten, únicament i exclusivament, a efectes comparatius. Aquest resultat ha estat reexpressat segons s'indica en la Nota 1.2 de la memòria de l'Entitat Dominant.

L'import dels interessos per pagar als socis per aportacions al capital està condicionat a l'obtenció de resultats nets suficients i el determina l'Assemblea General de Socis, a proposta del Consell Rector de l'Entitat Dominant, sense que superi allò que estableix la legislació reguladora de cooperatives de crèdit.

Els resultats de les entitats dependents que formen el Grup s'han d'aplicar de la manera que aprovin els seus respectius Òrgans de Govern (Assemblea General de Socis, Junta General d'Accionistes o Administrador Únic, segons correspongui).

4. RETRIBUCIONS I ALTRES PRESTACIONS AL PERSONAL CLAU DE L'ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ

El 'personal clau de l'administració i la direcció' del Grup, que són les persones que tenen autoritat i responsabilitat per planificar, dirigir i controlar les activitats del Grup directament i indirectament, està integrat pels membres del Consell Rector i de l'Alta Direcció. A causa dels càrrecs que té aquest col·lectiu de persones es considera 'part vinculada' i, com a tal, està subjecte a uns requeriments d'informació que es recullen en aquesta Nota i en la Nota 45.

També són parts vinculades el conjunt de persones que mantenen determinades relacions de parentiu o afectivitat amb 'el personal clau de l'administració i la direcció', i també les societats controlades amb influència significativa o amb poder de vot important del personal clau o d'algunes de les persones comentades del seu entorn familiar. Les transaccions del Grup amb aquestes altres parts vinculades s'informen a la Nota 45.

4.1. Remuneració al Consell Rector de l'Entitat Dominant

Totes les remuneracions percebudes pel Consell Rector i les Comissions Delegades corresponen exclusivament a dietes per l'assistència a reunions i desplaçaments.

En el quadre següent es mostra un detall de les remuneracions meritades a favor dels membres del Consell Rector de l'Entitat Dominant, exclusivament en la seva qualitat de Consellers de l'Entitat Dominant, durant els exercicis 2014 i 2013.

Membres del Consell Rector	Milers d'euros	
	2014	2013
José Oriol Sala Arlandis (President)	19	11
Manuel Bertran Marín (Vicepresident)	19	11
Enric Homs Martínez (Secretari)	19	6
David Parcerisas Vázquez (Vocal núm. 1) (**)	3	-
Pedro A. Hernández del Santo (Vocal núm. 2)	19	11
Antoni Santamans Olivé (Vocal núm. 3) (**)	6	-
Jaime Roure Pagés (Vocal núm. 4)	8	6
José María Pera Abadía (Vocal núm. 5)	10	7
Félix Masjuan Teixidó (Vocal núm. 6)	8	6
Sebastià Carrión Morros (Vocal núm. 7)	7	-
Josep Maria Muxí Comelles (Vocal núm. 8)	7	-
Pedro Marín Giménez (Vocal núm. 9))	8	3
Montserrat Salleras Costal (Vocal núm. 10)	7	-
Antoni Sansalvadó Tribó (*)	1	4

(*) Membre donat de baixa durant l'exercici 2014.

(**) Membres donats d'alta durant l'exercici 2014.

Així mateix, les remuneracions percebudes pels membres dels Consells d'Administració de les entitats dependents del Grup, en concepte de dietes per assistència i desplaçament als consells esmentats, han estat de 22 milers d'euros en l'exercici 2014 (11 milers d'euros en l'exercici 2013).

No hi ha compromisos postocupació o assegurances de vida amb els membres actuals o anteriors del Consell Rector.

4.2. Remuneracions al personal clau de la direcció del Grup

A l'efecte d'elaborar aquests comptes anuals consolidats, s'ha considerat personal de l'Alta Direcció del Grup 12 persones (14 durant l'exercici 2013), que ocupaven els llocs de membres del Comitè de Direcció de l'Entitat Dominant i de la direcció de les societats del Grup.

En el quadre següent es mostra la remuneració meritada pel personal de l'Alta Direcció del Grup corresponent als exercicis 2014 i 2013. Les remuneracions es registren en l'epígraf 'Despeses d'administració - Despeses de personal' dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts.

Milers d'euros	2014	2013
Retribucions a curt termini	1.881	2.042
Altres prestacions a llarg termini	170	209
Indemnitzacions per cessament	-	442
Total	2.051	2.693

Hi ha compromisos postocupació amb els actuals membres de la Direcció, els quals es detallen a les Notes 2.18.1 i 45. Aquests compromisos no existeixen amb els membres del Comitè de Direcció anterior.

5. CAIXA I DIPÒSITS EN BANCS CENTRALS

El desglossament del saldo d'aquest capítol dels balanços de situació consolidats adjunts el 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent.

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Caixa	5.216	6.705
Banc d'Espanya	17.646	5.571
Ajustos per valoració	-	2
Total	22.862	12.278

El saldo del compte corrent amb el Banc d'Espanya es troba afecte a la cobertura del coeficient de reserves mínimes i ha meritat un tipus d'interès anual mitjà, durant l'exercici 2014, d'aproximadament el 0,11% (0,38% durant l'exercici 2013).

6. CARTERA DE NEGOCIACIÓ

A continuació es presenta un desglossament dels actius i passius financers inclosos en aquesta categoria en data 31 de desembre de 2014 i 2013, classificats per àrees geogràfiques on hi ha localitzat el risc, per tipus de contraparts i per tipus d'instruments.

Milers d'euros	31.12.14		31.12.13	
	Saldo deutor	Saldo creditor	Saldo deutor	Saldo creditor
Per àrees geogràfiques				
Espanya	37.865	2.061	38.833	1.876
Resta	15.494	-	3.147	-
Total	53.359	2.061	41.980	1.876
Per tipus de contraparts				
Administracions públiques residents	31.807	-	35.977	-
Entitats de crèdit residents	4.598	-	1.413	-
Entitats de crèdit no residents	2.023	-	2	-
Altres sectors residents	1.460	2.061	1.443	1.876
Altres sectors no residents	13.471	-	3.145	-
Total	53.359	2.061	41.980	1.876
Per tipus d'instruments				
Instruments de capital				
Accions cotitzades	978	-	552	-
Valors representatius de deute				
Valors representatius de deute	52.381	-	41.354	-
Derivats de negociació				
Derivats negociats en mercats organitzats	-	-	-	-
Derivats negociats en mercats no organitzats-				
Opcions venudes	-	2.061	-	1.876
Operacions a termini comprades	-	-	-	-
Operacions a termini venudes	-	-	74	-
Total	53.359	2.061	41.980	1.876

El valor comptable registrat en el quadre anterior representa el nivell màxim d'exposició al risc de crèdit del Grup en relació amb els instruments financers que s'hi inclouen.

El tipus d'interès mitjà corresponent als rendiments meritats, durant l'exercici 2014, dels valors representatius de deute de la 'Cartera de negociació' ha estat del 2,70% (4,01% durant l'exercici 2013). La TIR mitjana de compra dels actius integrats en aquesta cartera en data 31 de desembre de 2014 és del 2,21% (3,79% en data 31 de desembre de 2013).

A continuació es presenta el desglossament de l'epígraf 'Cartera de negociació - Valors representatius de deute', segons el ràting dels actius financers que formen la cartera.

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
AAA	-	-
AA+	-	-
AA	-	-
AA-	-	-
A+	2.053	-
A	-	-
A-	3.038	-
BBB+	2.928	858
BBB	35.289	2.476
BBB-	4.709	28.425
'Investment grade'	92%	77%
BB+	508	-
BB	3.091	9.595
BB-	765	-
B+	-	-
B	-	-
B-	-	-
CCC-	-	-
Sense qualificació	-	-
'Non-investment grade'	8%	23%
Total	52.381	41.354

En data 31 de desembre de 2014, el ràting a curt i llarg termini atorgat per Standard&Poor's al deute sobirà del Regne d'Espanya se situa en A-2 i BBB, respectivament (A-3 i BBB-, respectivament, el 31 de desembre de 2013).

Les inversions amb qualificació 'sense grau d'inversió' que manté l'Entitat Dominant, classificades en l'epígraf 'Cartera de negociació - Valors representatius de deute', corresponen a títols de deute públic autonòmic espanyol.

El detall del nomenclador per terminis dels 'Derivats de negociació' en data 31 de desembre de 2014 i 2013 es detalla en els quadres següents.

En data 31 de desembre de 2014

Milers d'euros	Actiu			Passiu		
	Menys d'1 any	D'1 a 5 anys	Total	Menys d'1 any	D'1 a 5 anys	Total
Compravendes de divises no vençudes	-	-	-	-	-	-
Derivats sobre valors						
Opcions	-	-	-	53.511	36.134	89.645
Permutes	-	-	-	-	-	-
Resta	-	-	-	-	-	-
Total	-	-	-	53.511	36.134	89.645

Milers d'euros	Comprats			Venuts		
	Menys d'1 any	D'1 a 5 anys	Total	Menys d'1 any	D'1 a 5 anys	Total
Derivats sobre tipus d'interès						
Futurs financers	5.358	-	5.358	42.537	-	42.537
Total	5.358	-	5.358	42.537	-	42.537

En data 31 de desembre de 2013

Milers d'euros	Actiu			Passiu		
	Menys d'1 any	D'1 a 5 anys	Total	Menys d'1 any	D'1 a 5 anys	Total
Compravendes de divises no vençudes	453	-	453	453	-	453
Derivats sobre valors						
Opcions	-	-	-	14.573	35.578	50.151
Permutes	-	-	-	10.424	-	10.424
Resta	13.346	-	13.346	-	-	-
Total	13.799	-	13.799	25.450	35.578	61.028

Milers d'euros	Comprats			Venuts		
	Menys d'1 any	D'1 a 5 anys	Total	Menys d'1 any	D'1 a 5 anys	Total
Derivats sobre tipus d'interès						
Futurs financers	3.000	-	3.000	22.451	-	22.451
Total	3.000	-	3.000	22.451	-	22.451

L'import nocional dels contractes formalitzats no suposa el risc real assumit pel Grup en relació amb aquests instruments.

A l'epígraf del passiu 'Cartera de negociació - Derivats de negociació', es registra el valor raonable de les opcions implícites en els dipòsits a la clientela, la revaloració de les quals està vinculada amb l'evolució de determinats valors o índexs (dipòsits estructurats), així com amb el valor raonable dels compromisos de venda a termini sobre actius de renda fixa.

El desglossament dels actius i passius financers classificats a la 'Cartera de negociació', en funció del mètode de càlcul del valor raonable, és el següent (Nota 2.2.).

Milers d'euros	31.12.14		31.12.13	
	Actiu	Passiu	Actiu	Passiu
Nivell 1	53.359	-	41.906	-
Nivell 2	-	2.061	74	1.876
Nivell 3	-	-	-	-
Total	53.359	2.061	41.980	1.876

Les Notes 24, 25 i 26.1 presenten, respectivament, informació relativa als riscos de tipus d'interès, de liquiditat i de mercat assumits pel Grup en relació amb els instruments inclosos a aquesta categoria. Així mateix, la Nota 22 presenta informació relativa als resultats reconeguts en el compte de pèrdues i guanys consolidat procedents d'actius no realitzats i classificats a la cartera de negociació.

7. ACTIUS FINANCERS DISPONIBLES PER A LA VENDA

7.1. Composició del saldo i risc de crèdit màxim

A continuació es presenta un desglossament dels actius financers inclosos en aquesta categoria en data 31 de desembre de 2014 i 2013, classificats per divisa, per tipus de contraparts i per tipus d'instruments:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Per divisa		
En euros	902.769	742.083
En moneda estrangera	277	-
Correccions de valor per deteriorament (*)	(553)	(626)
Ajust per valoració	58.599	28.427
Total	961.092	769.884
Per tipus de contraparts		
Administracions públiques residents	671.571	521.304
Administracions públiques no residents	3.298	-
Entitats de crèdit residents	162.382	139.340
Entitats de crèdit no residents	10.211	-
Altres sectors residents	39.724	63.490
Altres sectors no residents	15.860	17.949
Actius dubtosos	-	-
Correccions de valor per deteriorament (*)	(553)	(626)
Ajust per valoració	58.599	28.427
Total	961.092	769.884
Per tipus d'instruments		
Valors representatius de deute		
Obligacions i bons de l'Estat	671.571	521.304
Resta d'obligacions i bons	214.188	204.327
Ajust per valoració - Deute	46.839	22.645
Ajust per valoració - Resta d'obligacions	10.802	5.039
Correccions de valor per deteriorament (*)	(306)	(349)
Instruments de capital		
Accions en entitats no cotitzades	45	44
Participacions en institucions d'inversió col·lectiva	14.989	15.164
Accions en entitats cotitzades	2.253	1.244
Ajust per valoració	958	743
Correccions de valor per deteriorament (*)	(247)	(277)
Total	961.092	769.884

(*) Per la cobertura del risc de crèdit i altres sanejaments.

El valor comptable detallat en el quadre anterior representa el nivell màxim d'exposició al risc de crèdit del Grup en relació amb els instruments financers que s'hi inclouen.

El tipus d'interès mitjà corresponent als rendiments meritats durant l'exercici 2014 dels valors representatius de deute de la cartera disponible per a la venda ha estat del 3,34% (3,64% durant l'exercici 2013). La TIR mitjana de compra dels actius integrats a aquesta cartera en data 31 de desembre de 2014 és del 2,96% (3,77% en data 31 de desembre de 2013).

El saldo de la partida 'Participacions en institucions d'inversió col·lectiva' del quadre anterior correspon íntegrament a les participacions mantingudes pel Grup en fons d'inversió gestionats pel mateix Grup (Nota 28.2).

El moviment durant els exercicis 2014 i 2013 de la cartera d'Actius financers disponibles per a la venda' és el següent.

Milers d'euros	2014			2013		
	Valors representatius de deute	Instruments de capital	Total	Valors representatius de deute	Instruments de capital	Total
Saldo a l'inici de l'exercici	752.968	16.916	769.884	626.465	10.392	636.857
Compres i meritació d'interessos	415.623	6.968	422.591	441.500	10.314	451.814
Baixes per vendes, amortitzacions i altres	(255.498)	(6.130)	(261.628)	(350.796)	(4.775)	(355.571)
Variació d'ajustos per valoració (sense les microcobertures)	29.606	215	29.821	36.299	1.057	37.356
Variació d'operacions de microcobertura	351	-	351	(840)	-	(840)
Variació per correccions de valor per deteriorament	44	29	73	340	(72)	268
Saldo al final de l'exercici	943.094	17.998	961.092	752.968	16.916	769.884

Les baixes per vendes de la cartera d'Actius financers disponibles per a la venda' han generat, durant l'exercici 2014, un resultat net positiu de 7.210 milers d'euros (11.587 milers d'euros en l'exercici 2013) (Nota 34).

El desglossament dels actius classificats a la cartera d'Actius financers disponibles per a la venda', en funció del mètode de càlcul del valor raonable, és el següent (Nota 2.2).

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Nivell 1	961.047	769.840
Nivell 2	-	-
Nivell 3	45	44
Total	961.092	769.884

La Nota 20.2 inclou el desglossament dels 'Ajustos per valoració' registrats en el 'Patrimoni net' en data 31 de desembre de 2014 i 2013.

Les Notes 24, 25 i 26.1 presenten, respectivament, informació relativa als riscos de tipus d'interès, de liquiditat i de mercat assumits pel Grup en relació amb els instruments inclosos en aquesta categoria.

7.2. Cobertura del risc de crèdit

A continuació es mostra el desglossament del saldo de les correccions de valor per deteriorament dels 'Actius financers disponibles per a la venda' en data 31 de desembre de 2014 i 2013, classificat per tipus d'instrument i per tipus de cobertura:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Per tipus d'instrument		
Valors representatius de deute	(305)	(349)
Altres instruments de capital	(248)	(277)
Total	(553)	(626)
Per tipus de cobertura		
Pèrdues per deteriorament estimades individualment	(248)	(277)
Pèrdues per deteriorament estimades col·lectivament	(305)	(349)
Total	(553)	(626)

El moviment del saldo de correccions de valor per deteriorament dels 'Actius financers disponibles per a la venda' durant els exercicis 2014 i 2013 és el següent.

Milers d'euros	Valors representatius de deute - Determinats individualment	Valors representatius de deute - Determinats col·lectivament	Altres instruments de capital - Determinats individualment	Total
Saldo a l'inici de l'exercici 2013	(141)	(548)	(205)	(894)
(Dotació)/Recuperació amb càrrec/abonament a resultats (Nota 41)	141	199	(72)	268
<i>Altres sectors residents</i>	-	(92)	(5)	(97)
<i>Altres sectors no residents</i>	141	291	(67)	365
Utilització de la provisió	-	-	-	-
<i>Altres sectors residents</i>	-	-	-	-
<i>Altres sectors no residents</i>	-	-	-	-
Saldo al tancament de l'exercici 2013	-	(349)	(277)	(626)
(Dotació)/Recuperació amb càrrec/abonament a resultats (Nota 41)	-	44	(6)	38
<i>Altres sectors residents</i>	-	31	-	31
<i>Altres sectors no residents</i>	-	13	(6)	7
Utilització de la provisió-	-	-	35	35
<i>Altres sectors residents</i>	-	-	-	-
<i>Altres sectors no residents</i>	-	-	35	35
Saldo al tancament de l'exercici 2014	-	(305)	(248)	(553)

8. INVERSIONS CREDITÍCIES

8.1. Composició del saldo i risc de crèdit màxim

A continuació es presenta un desglossament del capítol 'Inversions creditícies' en data 31 de desembre de 2014 i 2013 per àrees geogràfiques on estan localitzats els riscos, per tipus de contraparts, per tipus d'instruments i per tipus d'interès aplicat:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Per àrees geogràfiques		
Espanya	1.468.420	1.487.513
Resta	13.779	12.242
Correccions de valor per deteriorament (*)	(49.503)	(43.622)
Interessos meritats	1.310	1.099
Comissions	(3.014)	(2.971)
Total	1.430.992	1.454.261
Per tipus de contraparts		
Administracions públiques	28.683	10.000
Entitats de crèdit	24.442	44.540
Altres sectors residents	1.418.286	1.437.828
Altres sectors no residents	10.788	7.387
Correccions de valor per deteriorament (*)	(49.503)	(43.622)
Interessos meritats	1.310	1.099
Comissions	(3.014)	(2.971)
Total	1.430.992	1.454.261
Per tipus d'instruments		
Administracions públiques	28.683	10.000
Deutors amb garantia real	1.205.664	1.226.520
Altres deutors a termini	132.962	122.740
Valors representatius de deute	15.639	29.449
Deutors a la vista i diversos	46.741	68.986
Altres actius financers	10.219	8.271
Actius dubtosos	42.291	33.789
Correccions de valor per deteriorament (*)	(49.503)	(43.622)
<i>Provisió específica</i>	<i>(29.122)</i>	<i>(23.094)</i>
<i>Provisió genèrica</i>	<i>(14.005)</i>	<i>(14.617)</i>
<i>Provisió subestàndard</i>	<i>(6.376)</i>	<i>(5.911)</i>
Interessos meritats	1.310	1.099
Comissions	(3.014)	(2.971)
Total	1.430.992	1.454.261
Per tipus d'interès aplicat-		
Tipus d'interès fix	254.047	267.615
Tipus d'interès variable	1.205.094	1.207.673
Altres (targetes, etc.)	23.058	24.467
Correccions de valor per deteriorament (*)	(49.503)	(43.622)
Interessos meritats	1.310	1.099
Comissions	(3.014)	(2.971)
Total	1.430.992	1.454.261

(*) Per la cobertura del risc de crèdit.

El valor comptable detallat en el quadre anterior representa el nivell màxim d'exposició al risc de crèdit del Grup en relació amb els instruments financers que s'hi inclouen.

El tipus d'interès efectiu mitjà de les 'Inversions creditícies', exclosos els dipòsits en entitats de crèdit, durant l'exercici 2014 ha estat de l'1,82% (1,98% durant l'exercici 2013).

A més, el tipus d'interès efectiu mitjà dels dipòsits en entitats de crèdit durant l'exercici 2014 ha estat del 0,15% (0,22% durant l'exercici 2013).

Dins de la partida 'Altres actius financers' inclosa en el detall 'Per tipus d'instruments' del quadre anterior, s'hi inclouen, en data 31 de desembre de 2014, 2.362 milers d'euros (2.620 milers d'euros en data 31 de desembre de 2013), corresponents al valor actual de la despesa anticipada en concepte de derrama al FGDEC acordada per la Comissió Gestora d'aquest Fons amb data 30 de juliol de 2012 (Nota 1.8).

L'epígraf d'"Inversions creditícies - Crèdit a la clientela" inclou actius classificats com a risc subestàndard, que corresponen a operacions que, tot i estar al corrent de pagament dels seus compromisos, presenten debilitats determinades que indiquen l'existència d'un risc de crèdit inherent superior al risc de crèdit de les operacions de la cartera de crèdits del Grup classificades amb risc normal.

El detall dels actius que, com a conseqüència de les anàlisis efectuades, tenen la consideració d'actius amb risc subestàndard, en data 31 de desembre 2014 i 2013, és el següent.

Milers d'euros	Actius subestàndard			
	31.12.14		31.12.13	
	Base	Provisió	Base	Provisió
Base subestàndard	39.628	6.376	39.074	5.911
De la qual: refinançaments	22.285	3.470	25.078	3.762

Addicionalment, l'epígraf d'"Inversions creditícies - Crèdit a la clientela" inclou 601.979 i 646.333 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, respectivament, corresponents als imports pendents d'amortitzar d'actius titulitzats a partir de l'1 de gener de 2004 (Nota 28.1), que no s'han donat de baixa dels balanços de situació consolidats adjunts perquè no s'han transferit substancialment tots els beneficis i riscos associats a aquests actius.

Per contra, les titulitzacions anteriors a l'1 de gener de 2004, amb un import pendent d'amortitzar de 27.203 i 31.337 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, respectivament, es van donar de baixa de l'actiu, d'acord amb allò que estableix la Disposició Addicional Transitòria Primera de la Circular 4/2004 (Nota 28.1).

Els valors representatius de deute inclosos a l'epígraf d'"Inversions creditícies - Valors representatius de deute" inclouen, bàsicament, bons emesos per fons de titulització, en els quals l'Entitat Dominant actua com a cedent, corresponents a les cessions de crèdit anteriors a l'1 de gener de 2004. A més, s'hi inclouen els bons emesos per fons de titulització, en els quals l'Entitat Dominant actua com a cedent, corresponents a les titulitzacions posteriors a l'1 de gener de 2004, en la mesura que, per diferències en les dates d'amortització, el seu import supera el dels actius titulitzats (Nota 16.3). El resultat generat per l'adquisició de bons propis s'inclou al capítol 'Resultats d'operacions financeres (net)' del compte de pèrdues i guanys consolidat adjunt (Nota 34).

L'Entitat Dominant ha concedit millores de crèdit als fons de titulització als quals s'han cedit els esmentats actius per un import, en data 31 de desembre de 2014, de 69.372 milers d'euros (70.458 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2013) (Nota 28.1), que estan registrades en l'epígraf d'"Inversions creditícies - Crèdit a la clientela".

L'import de les operacions les condicions de les quals han estat renegociades durant l'exercici 2014 és de 443 milers d'euros (1.347 milers d'euros durant l'exercici 2013).

El desglossament del valor raonable dels actius classificats a la cartera d'Inversions creditícies', en funció del mètode de càlcul utilitzat per a la seva determinació, és el següent (Nota 2.2).

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Nivell 1	8.562	12.245
Nivell 2	-	-
Nivell 3	1.421.257	1.441.415
Total	1.429.819	1.453.660

Les Notes 23, 24 i 25 presenten, respectivament, informació relativa als riscos de crèdit, de tipus d'interès i de liquiditat assumits pel Grup en relació amb els instruments inclosos en aquesta categoria.

8.2. Actius vençuts i no deteriorats

La classificació per tipus d'instrument i garantia dels saldos vençuts dels actius amb imports vençuts amb antiguitat inferior a tres mesos no considerats com a deteriorats, en data 31 de desembre de 2014 i de 2013, és la següent.

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Préstecs amb garantia hipotecària	436	430
Préstecs amb garantia de valors	41	36
Crèdits amb garantia de valors	73	115
Préstecs amb garantia personal	285	115
Crèdits amb garantia personal	210	121
Descoberts en comptes corrents i excedits en comptes de crèdit	513	479
Total	1.558	1.296

A continuació es presenta el desglossament per dates dels saldos vençuts dels actius amb imports vençuts no deteriorats, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, per tipus de contraparts i per tipus d'instruments.

En data 31 de desembre de 2014

Milers d'euros	Fins a 1 mes	Entre 1 i 2 mesos	Entre 2 i 3 mesos	Total
Per tipus de contraparts				
Altres sectors residents	1.127	155	272	1.554
Altres sectors no residents	4	-	-	4
Total	1.131	155	272	1.558
Per tipus d'instruments				
Préstecs i comptes de crèdit	618	155	272	1.045
Descoberts i excedits	513	-	-	513
Total	1.131	155	272	1.558

En data 31 de desembre de 2013

Milers d'euros	Fins a 1 mes	Entre 1 i 2 mesos	Entre 2 i 3 mesos	Total
Per tipus de contraparts				
Altres sectors residents	833	157	297	1.287
Altres sectors no residents	9	-	-	9
Total	842	157	297	1.296
Per tipus d'instruments				
Préstecs i comptes de crèdit	363	157	297	817
Descoberts i excedits	479	-	-	479
Total	842	157	297	1.296

A continuació es presenta el detall dels saldos vençuts dels actius amb imports vençuts no deteriorats, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, en funció de les garanties i de les millores creditícies que hi havia sobre aquests actius.

En data 31 de desembre de 2014

Milers d'euros	Garanties hipotecàries	Garanties d'administracions públiques	Altres garanties reals	Resta	Total
Instruments de deute					
Crèdit a la clientela	436	-	114	1.008	1.558

En data 31 de desembre de 2013

Milers d'euros	Garanties hipotecàries	Garanties d'administracions públiques	Altres garanties reals	Resta	Total
Instruments de deute					
Crèdit a la clientela	430	-	151	715	1.296

8.3. Actius dubtosos

La classificació per tipus d'instrument i garantia dels actius dubtosos en data 31 de desembre de 2014 i 2013 és la següent:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Préstecs amb garantia hipotecària	31.328	25.884
Comptes de crèdit amb garantia hipotecària	3.699	1.811
Préstecs amb garantia de valors	246	139
Comptes de crèdit amb garantia de valors	249	249
Préstecs amb garantia personal	4.317	3.614
Comptes de crèdit amb garantia personal	849	615
Descoberts en comptes corrents	1.572	1.449
Altres	31	28
Total	42.291	33.789

A continuació es detalla el moviment que s'ha produït durant els exercicis 2014 i 2013 en el saldo d'actius dubtosos:

Milers d'euros	2014	2013
Saldo a l'inici de l'exercici	33.789	30.033
Més		
Addició de nous actius	25.663	10.185
Menys		
Actius normalitzats	(12.580)	(2.695)
Actius adjudicats	(324)	(259)
Actius donats de baixa	(4.257)	(3.475)
Saldo al final de l'exercici	42.291	33.789

A continuació es mostra un detall dels actius dubtosos, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, classificats per tipus de contraparts i garantia, així com en funció del termini transcorregut des del venciment de l'import impagat més antic de cada operació en aquelles dates.

En data 31 de desembre de 2014

Milers d'euros	Fins a 6 mesos	Entre 6 i 9 mesos	Entre 9 i 12 mesos	Més de 12 mesos	Total
Per tipus de contraparts					
Altres sectors residents	11.058	6.015	1.842	23.376	42.291
Altres sectors no residents	-	-	-	-	-
Total	11.058	6.015	1.842	23.376	42.291
Per garantia					
Operacions amb garantia real sobre habitatges	7.448	4.769	1.589	16.576	30.382
Operacions amb altres garanties reals	2.400	345	-	2.395	5.140
Operacions sense garantia real	1.210	901	253	4.405	6.769
Total	11.058	6.015	1.842	23.376	42.291

En data 31 de desembre de 2013

Milers d'euros	Fins a 6 mesos	Entre 6 i 9 mesos	Entre 9 i 12 mesos	Més de 12 mesos	Total
Per tipus de contraparts					
Altres sectors residents	7.945	3.656	1.056	21.121	33.778
Altres sectors no residents	11	-	-	-	11
Total	7.956	3.656	1.056	21.121	33.789
Per garantia					
Operacions amb garantia real sobre habitatges	5.319	3.050	580	14.098	23.047
Operacions amb altres garanties reals	1.658	205	71	3.102	5.036
Operacions sense garantia real	979	401	405	3.921	5.706
Total	7.956	3.656	1.056	21.121	33.789

8.4. Cobertura del risc de crèdit

El detall en data 31 de desembre de 2014 i 2013 del saldo de 'Correccions de valor per deteriorament d'actius' del capítol d'"Inversions creditícies" és el següent:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Per tipus de cobertura		
Cobertura genèrica	(14.005)	(14.617)
Cobertura subestàndard	(6.376)	(5.911)
Cobertura específica	(29.122)	(23.094)
Total	(49.503)	(43.622)
Cobertura genèrica		
Operacions amb garantia real sobre habitatge acabat	(9.705)	(10.279)
Altres garanties reals	(2.482)	(2.676)
Operacions sense garantia real	(1.818)	(1.662)
	(14.005)	(14.617)
Cobertura subestàndard		
Operacions amb garantia real sobre habitatge acabat	(2.808)	(3.094)
Altres garanties reals	(3.238)	(2.758)
Operacions sense garantia real	(330)	(59)
	(6.376)	(5.911)
Cobertura específica		
Operacions amb garantia real sobre habitatge acabat	(20.489)	(14.907)
Altres garanties reals	(3.122)	(3.362)
Operacions sense garantia real	(5.511)	(4.825)
	(29.122)	(23.094)
Total	(49.503)	(43.622)

En data 31 de desembre de 2014, tota la cobertura genèrica s'ha estimat col·lectivament, de la cobertura específica, un import d'11.462 milers d'euros s'ha estimat individualment segons els motius diferents de la morositat del client i un import de 17.660 milers d'euros s'ha estimat col·lectivament segons els calendaris de morositat establerts pel Banc d'Espanya (7.848 i 15.246 milers d'euros, respectivament, en data 31 de desembre de 2013). Tota la cobertura dels actius classificats com a subestàndard s'ha estimat col·lectivament (Nota 8.1).

Pràcticament totes les correccions de valor per deteriorament en data 31 de desembre de 2014 i 2013 cobreixen operacions amb contraparts residents a Espanya.

El moviment que s'ha produït durant els exercicis 2014 i 2013 del saldo de 'Correccions de valor per deteriorament d'actius' del capítol d'Inversions creditícies' és el següent:

Milers d'euros	Cobertura genèrica	Cobertura subestàndard	Cobertura específica	Total
Saldo a l'inici de l'exercici 2013	(15.746)	(1.782)	(16.738)	(34.266)
Dotacions netes amb càrrec a resultats (Nota 41)	(845)	(4.553)	(15.826)	(21.224)
Recuperació d'imports dotats en exercicis anteriors (Nota 41)	1.974	406	6.214	8.594
Utilitzacions (Nota 8.5)	-	18	3.256	3.274
Saldo al tancament de l'exercici 2013	(14.617)	(5.911)	(23.094)	(43.622)
Dotacions netes amb càrrec a resultats (Nota 41)	(1.973)	(2.390)	(12.993)	(17.356)
Recuperació d'imports dotats en exercicis anteriors (Nota 41)	2.585	1.925	2.388	6.898
Utilitzacions (Nota 8.5)	-	-	4.577	4.577
Saldo al tancament de l'exercici 2014	(14.005)	(6.376)	(29.122)	(49.503)

8.5. Actius financers donats de baixa del balanç de situació consolidat pel seu deteriorament

A continuació es mostra el moviment durant els exercicis 2014 i 2013 dels actius financers deteriorats que no estan registrats en els balanços de situació consolidats adjunts perquè es considera remota la seva recuperació, encara que l'Entitat Dominant no hagi interromput les accions per aconseguir la recuperació del deute:

Milers d'euros	2014	2013
Saldo d'actius financers per als quals es considera remota la seva recuperació a l'inici de l'exercici	8.079	4.456
Addicions	5.389	4.132
Càrrec a correccions de valor per deteriorament d'actius (Nota 8.4)	4.577	3.274
Càrrec directe en el compte de pèrdues i guanys consolidat (Nota 41)	320	518
Productes vençuts i no cobrats	492	340
Altres conceptes	-	-
Recuperacions/Baixes	(1.624)	(509)
Per cobrament en efectiu (Nota 41)	(112)	(23)
Per cobrament en efectiu de productes vençuts i no cobrats (Nota 41)	(8)	(5)
Per condonació	(51)	(34)
Per adjudicació d'actiu material	(1.397)	(396)
Per altres conceptes	(56)	(51)
Saldo d'actius financers per als quals es considera remota la seva recuperació al final de l'exercici	11.844	8.079

En data 31 de desembre de 2014 i 2013, tots els saldos d'actius financers per als quals es considera remota la seva recuperació corresponen íntegrament a crèdit de la clientela.

9. CARTERA D'INVERSIÓ A VENCIMENT

9.1. Composició del saldo i risc de crèdit màxim

A continuació, es presenta un desglossament dels actius financers inclosos en aquesta categoria en data 31 de desembre de 2014 i 2013, classificats per àrees geogràfiques on estan localitzats els riscos, per tipus de contraparts i per tipus d'instruments.

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Per àrees geogràfiques		
Espanya	73.690	43.583
Resta	-	-
Correccions de valor per deteriorament (*)	(68)	(79)
Total	73.622	43.504
Per tipus de contraparts		
Administracions públiques residents	52.714	20.702
Entitats de crèdit	9.617	9.663
Altres sectors residents	11.359	13.218
Altres sectors no residents	-	-
Correccions de valor per deteriorament (*)	(68)	(79)
Total	73.622	43.504
Per tipus d'instrument		
Deute públic espanyol		
Obligacions i bons de l'Estat	40.399	8.534
Deute de comunitats autònomes	12.315	12.168
Altres valors de renda fixa	20.976	22.881
Correccions de valor per deteriorament (*)	(68)	(79)
Total	73.622	43.504

(*) Per la cobertura del risc de crèdit.

El valor comptable detallat en el quadre anterior representa el nivell màxim d'exposició al risc de crèdit del Grup en relació amb els instruments financers que s'hi inclouen.

El tipus d'interès efectiu mitjà corresponent als rendiments meritats durant l'exercici 2014 dels valors representatius de deute de la 'Cartera d'inversió a venciment' ha estat del 3,25% (3,19% durant l'exercici 2013). La TIR mitjana de compra dels actius integrats a aquesta cartera en data 31 de desembre de 2014 és del 2,12% (3,18% en data 31 de desembre de 2013).

El moviment durant els exercicis 2014 i 2013 de la 'Cartera d'inversió al venciment' és el següent:

Milers d'euros	2014	2013
Saldo a l'inici de l'exercici	43.504	59.850
Compres i meritació d'interessos	32.115	5.441
Baixes per amortitzacions o venciments	(1.784)	(26.920)
Baixes per vendes	(224)	-
Traspassos (Nota 2.2.5)	-	5.123
Variació per correccions de valor per deteriorament	11	10
Saldo al final de l'exercici	73.622	43.504

El desglossament del valor raonable dels actius classificats a la cartera de 'Cartera d'inversió a venciment', en funció del mètode de càlcul utilitzat per a la seva determinació, és el següent (Nota 2.2):

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Nivell 1	74.700	44.092
Nivell 2	-	-
Nivell 3	-	-
Total	74.700	44.092

Les Notes 24 i 25 presenten, respectivament, informació relativa als riscos de tipus d'interès i de liquiditat assumits pel Grup en relació amb els instruments inclosos en aquesta categoria.

9.2. Cobertura del risc de crèdit

A continuació es mostra el desglossament del saldo de correccions de valor per deteriorament de la 'Cartera d'inversió a venciment' en data 31 de desembre de 2014 i 2013.

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Per tipus d'instrument		
Valors representatius de deute	(68)	(79)
Total	(68)	(79)
Per tipus de cobertura		
Cobertura genèrica	(68)	(79)
Cobertura específica	-	-
Total	(68)	(79)

El moviment durant els exercicis 2014 i 2013 del saldo de correccions de valor per deteriorament de la 'Cartera d'inversió a venciment' és el següent.

	2014	2013
	Valors representatius de deute	Valors representatius de deute
Milers d'euros		
Saldo a l'inici de l'exercici	(79)	(89)
(Dotació)/Recuperació amb càrrec/abonament a resultats (Nota 41)	11	10
Altres sectors residents	11	10
Altres sectors no residents	-	-
Saldo al final de l'exercici	(68)	(79)

10. DERIVATS DE COBERTURA

Els imports registrats en aquest capítol de l'actiu dels balanços de situació consolidats adjunts corresponen a opcions OTC comprades, designades com a instruments de cobertura, en operacions de cobertura de valor raonable, d'instruments financers classificats en l'epígraf de 'Passius financers a cost amortitzat - Dipòsits de la clientela' dels balanços de situació consolidats adjunts. L'Entitat Dominant ha contractat aquestes operacions amb contraparts de solvència reconeguda.

El valor raonable i el nocial de les opcions OTC comprades és de 2.809 i 95.867 milers d'euros, respectivament, en data 31 de desembre de 2014 (2.544 i 61.200 milers d'euros, respectivament, en data 31 de desembre de 2013).

A més, l'Entitat Dominant té contractes de futurs de cobertura sobre riscos de tipus d'interès d'instruments financers classificats en l'epígraf d'Actius financers disponibles per a la venda - Valors representatius de deute' dels balanços de situació consolidats adjunts, per un valor nocial en data 31 de desembre de 2014 de 3.700 milers d'euros (15.400 milers d'euros en data 31 de desembre de 2013), que no tenen cap reflex en els balanços de situació consolidats adjunts perquè es liquiden diàriament.

L'import nocial i/o contractual dels contractes de 'Derivats de cobertura' d'actiu i passiu no suposa el risc assumit per l'Entitat Dominant, ja que la seva posició neta s'obté de la compensació i/o combinació d'aquests instruments.

El desglossament dels actius classificats en 'Derivats de cobertura', en funció del mètode de càlcul del valor raonable, és el següent (Nota 2.2).

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Nivell 1	-	-
Nivell 2	2.809	2.544
Nivell 3	-	-
Total	2.809	2.544

Així mateix, en el quadre següent es mostra el detall dels terminis dels derivats de cobertura en data 31 de desembre de 2014 i 2013, considerant el seu nocional:

En data 31 de desembre de 2014

Milers d'euros	Actiu		Total
	Menys d'1 any	De 1 a 5 anys	
Compravendes de divises no vençudes	-	-	-
Derivats sobre valors			
Opcions	53.658	42.209	95.867
Permutes	-	-	-
Resta	-	-	-
Total	53.658	42.209	95.867

Milers d'euros	Venuts		Total
	Menys d'1 any	De 1 a 5 anys	
Derivats sobre tipus d'interès			
Futurs financers	3.700	-	3.700
Total	3.700	-	3.700

En data 31 de desembre de 2013

Milers d'euros	Actiu		Total
	Menys d'1 any	De 1 a 5 anys	
Compravendes de divises no vençudes	-	-	-
Derivats sobre valors			
Opcions	14.647	36.129	50.776
Permutes	10.424	-	10.424
Resta	-	-	-
Total	25.071	36.129	61.200

Milers d'euros	Venuts		Total
	Menys d'1 any	De 1 a 5 anys	
Derivats sobre tipus d'interès			
Futurs financers	15.400	-	15.400
Total	15.400	-	15.400

La Nota 22 presenta informació relativa als resultats reconeguts en els comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts procedents de derivats de cobertura no realitzats.

11. ACTIUS NO CORRENTS EN VENDA

Tot el saldo del capítol 'Actius no corrents en venda' dels balanços de situació consolidats adjunts es compon d'actius rebuts per l'Entitat Dominant com a pagament de deutes.

El detall, segons la seva naturalesa, dels actius no corrents en venda en data 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent.

Milers d'euros	31.12.14		
	Valor brut	Correccions de valor	Valor net comptable
Actius immobiliaris procedents de finançaments hipotecaris a llars per a l'adquisició d'habitatge	509	-	509
Resta d'actius immobiliaris rebuts com a pagament de deute (*)	326	(58)	268
Total	835	(58)	777

(*) No procedeixen de finançament a la construcció ni a la promoció immobiliària.

Milers d'euros	31.12.13		
	Valor brut	Correccions de valor	Valor net comptable
Actius immobiliaris procedents de finançaments hipotecaris a llars per a l'adquisició d'habitatge	370	-	370
Resta d'actius immobiliaris rebuts com a pagament de deute (*)	450	(58)	392
Total	820	(58)	762

(*) No procedeixen de finançament a la construcció ni a la promoció immobiliària.

A continuació es presenta el moviment dels actius no corrents en venda dels exercicis 2014 i 2013.

Milers d'euros	Actius no corrents en venda - Actius rebuts com a pagament de deutes	
	2014	2013
Cost		
Saldo a l'inici de l'exercici	820	1.414
Altes	371	160
Baixes	(184)	(670)
Ajust dels drets de rematada (*)	(172)	(84)
Saldo al final de l'exercici	835	820
Deteriorament de valor		
Saldo a l'inici de l'exercici	(58)	(21)
Altes (sanejaments nets) (Nota 44)	-	(74)
Baixes	-	37
Saldo al final de l'exercici	(58)	(58)
Saldo net a l'inici de l'exercici	762	1.393
Saldo net al final de l'exercici	777	762

(*) El dret de rematada és el valor pel qual, inicialment i transitòriament, l'Entitat Dominant registra l'actiu quan té la interlocutòria d'adjudicació. Aquest valor s'ajusta, posteriorment, al de la taxació presencial realitzada per la societat de taxació.

Les correccions de valor efectuades després de l'adjudicació, que es mostren en el quadre anterior, s'han registrat en el capítol 'Guany/(Pèrdues) d'actius no corrents en venda no classificats com a operacions interrompudes' dels comptes de pèrdues i guany adjunts (Nota 44).

Durant els exercicis 2014 i 2013, s'ha produït la venda de tres actius adjudicats a cada un dels exercicis, que ha suposat el registre d'una pèrdua de 53 i 126 milers d'euros, respectivament, en el capítol de 'Guany/(Pèrdues) d'actius no corrents en venda no classificats com a operacions interrompudes' dels comptes de pèrdues i guany consolidats adjunts (Nota 44).

A continuació es detallen els actius adjudicats en data 31 de desembre de 2014 i 2013, sense considerar el seu fons de deteriorament, segons la seva antiguitat, determinada a partir de la data d'adjudicació:

Antiguitat dels actius adjudicats	31.12.14		31.12.13	
	Nombre d'actius	Milers d'euros	Nombre d'actius	Milers d'euros
Fins a 1 any	6	301	3	165
Entre 1 i 2 anys	2	92	5	655
Entre 2 i 5 anys	4	442	-	-
Més de 5 anys	-	-	-	-
Total	12	835	8	820

La distribució per tipus de sector dels actius adjudicats en data 31 de desembre de 2014 i 2013 és la següent:

Tipus de sector	% sobre el valor dels actius adjudicats	
	31.12.14	31.12.13
Residencial	100%	75%
Industrial	-	25%
Agrícola	-	-
Total	100%	100%

Els actius rebuts com a pagament de deutes es valoren mitjançant taxacions realitzades per societats de taxació independents. Els mètodes de valoració utilitzats en les taxacions són els que es descriuen en l'Ordre ECO/0805/2003, de 27 de març, sobre normes de valoració de béns immobles i determinats drets per a certes finalitats financeres, revisada per l'Ordre EHA/3011/2007, de 4 d'octubre. En data 31 de desembre de 2014, el valor de taxació del conjunt d'actius adjudicats és de 1.661 milers d'euros (1.233 milers d'euros en data 31 de desembre de 2013).

La gestió dels actius rebuts com a pagament de deutes la realitza l'Entitat Dominant. Amb l'objectiu de realitzar una política adequada de control, gestió i venda dels actius adjudicats, l'Entitat Dominant ha constituït el Comitè de Supervisió i Seguiment d'Immobles Adjudicats, que fa reunions periòdiques per a l'anàlisi i el seguiment dels actius adjudicats.

12. ACTIUS PER REASSEGURANCES I PASSIUS PER CONTRACTES D'ASSEGURANCES

El negoci assegurador del Grup es du a terme a través de la participada Caixa Enginyers, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU (Nota 1).

12.1. Actius per reassegurances

En data 31 de desembre de 2014 i 2013, tot el capítol 'Actius per reassegurances' dels balanços de situació consolidats adjunts correspon a assegurances de vida.

Les provisions tècniques de la reassegurança cedida es determinen aplicant els mateixos criteris utilitzats per a l'assegurança directa, tenint en compte els percentatges de cessió establerts en els contractes en vigor (Nota 2.23).

12.2. Passius per contractes d'assegurances

En data 31 de desembre de 2014 i 2013, el desglossament del saldo d'aquest capítol dels balanços de situació consolidats adjunts és el següent:

Milers d'euros	31.12.14			31.12.13		
Provisions tècniques	Directe	Acceptat	Total	Directe	Acceptat	Total
Assegurances de vida						
Primes no consumides i prestacions	665	-	665	513	-	513
Provisions matemàtiques	158.795	-	158.795	155.620	-	155.620
Total	159.460	-	159.460	156.133	-	156.133

Les provisions d'assegurances de vida representen el valor de les obligacions del Grup, net de les obligacions del prenedor, per motiu d'assegurances de vida, en la data de tancament de l'exercici.

Les provisions d'assegurances de vida per a les assegurances amb un període de cobertura igual o inferior a l'any es mostren com a provisió de primes no consumides i, per a la resta de contractes, a l'epígraf de provisió matemàtica.

La provisió matemàtica representa la diferència entre el valor actual actuarial de les obligacions futures del Grup i les del prenedor o, si s'escau, de l'assegurat. El seu càlcul es fa pòlissa a pòlissa, en funció de les fórmules, taules de mortalitat i els tipus d'interès tècnic especificats en les notes tècniques per a cada modalitat de producte.

Les condicions tècniques principals de les modalitats d'assegurança de vida en vigor en data 31 de desembre de 2014 són les següents.

Modalitat	Interès tècnic	Taula biomètrica (d)	Participació en beneficis		Milers d'euros	
			En té? Sí/No	Forma de distribució	Primes	Provisions tècniques (a)
1) Pla de Previsió Assegurat (PPA)	1,25% (b)	GKM-F /95	No	-	9.757	72.559
2) Pla Individual d'Estalvi Sistemàtic (PIES)	1,25% (b)	GKM-F /95	No	-	13.953	36.019
3) Assegurança de risc anual renovable (Protecció Personal)	0,50%	GKM-F /95	No	-	1.399	666
4) Renda Vitalícia (RV)	1,25% (b)	PERMF-2000P UNISEX	No	-	1.460	5.472
5) InvestSegur	- (c)	GKM-F /95	No	-	-	18.566
6) Privilege Plus	- (c)	GKM-F /95	No	-	-	2.266
7) InvestSegur Europa	- (c)	PASEM-2010 UNISEX	No	-	-	7.199
8) InvestSegur Borsa	- (c)	PASEM-2010 UNISEX	No	-	-	3.525
9) Vida Premium	- (c)	PASEM-2010 UNISEX	No	-	-	13.097
10) Assegurança Col·lectiva Mixta	1% (e)	PASEM-2010 UNISEX	No	-	32	91
Total					26.601	159.460

(a) Per als productes PPA, PIES i RV, la provisió tècnica correspon a la provisió matemàtica; per al producte de Protecció Personal, correspon a la provisió per a primes no consumides.

(b) En aquests productes s'estableix una garantia de tipus d'interès tècnic mínim per a tota la seva durada; aquest tipus és el menor entre l'1,25% i el tipus d'interès publicat anualment per la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions com a interès màxim que cal utilitzar en el càlcul de la provisió d'assegurances de vida.

(c) En aquests productes no es garanteix cap tipus d'interès tècnic, per la qual cosa l'Entitat no assumeix cap risc financer. El risc financer de les inversions afectes al contracte l'assumeix íntegrament i exclusivament el prenedor.

(d) Per als productes PPA, PIES, Protecció Personal i Privilege Plus, la taula biomètrica que s'utilitza per als nous contractes des del 21 de desembre de 2012 és la PASEM-2010 UNISEX, mentre que per al producte RV, i des de la mateixa data, la taula biomètrica que s'utilitza és la PERMF-2000P UNISEX.

(e) En aquests productes s'estableix una garantia de tipus d'interès tècnic mínim per a tota la seva durada; aquest tipus és el menor entre l'1% i el tipus d'interès publicat anualment per la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions com a interès màxim que cal utilitzar en el càlcul de la provisió d'assegurances de vida.

13. ACTIU MATERIAL

El saldo, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, i el moviment que hi ha hagut en aquest capítol dels balanços de situació consolidats adjunts en els exercicis 2014 i 2013 han estat els següents.

Exercicis 2014 i 2013

Milers d'euros	Actius d'ús propi	Altres actius cedits en arrendament	Afectes a l'Obra Social (Nota 18)	Actiu material afecte a la Fundació (Nota 18)	Total
Cost					
Saldos en data 31 de desembre de 2012	26.758	-	187	4	26.949
Addicions	2.873	70	-	-	2.943
Traspassos	-	-	-	-	-
Baixes	(11)	-	-	-	(11)
Saldos en data 31 de desembre de 2013	29.620	70	187	4	29.881
Addicions	6.035	-	-	-	6.035
Traspassos	-	-	-	-	-
Baixes	(55)	(70)	-	-	(125)
Saldos en data 31 de desembre de 2014	35.600	-	187	4	35.791
Amortització acumulada					
Saldos en data 31 de desembre de 2012	(13.148)	-	(184)	(4)	(13.336)
Addicions (Nota 39)	(960)	-	(3)	-	(963)
Baixes	11	-	-	-	11
Saldos en data 31 de desembre de 2013	(14.097)	-	(187)	(4)	(14.288)
Addicions (Nota 39)	(1.265)	-	-	-	(1.265)
Baixes	33	-	-	-	33
Saldos en data 31 de desembre de 2014	(15.329)	-	(187)	(4)	(15.520)
Actiu material net					
Saldos en data 31 de desembre de 2012	13.610	-	3	-	13.613
Saldos en data 31 de desembre de 2013	15.523	70	-	-	15.593
Saldos en data 31 de desembre de 2014	20.271	-	-	-	20.271

Durant l'exercici 2014 no s'han produït alienacions d'actiu material d'ús propi.

El desglossament segons naturalesa de la partida 'Actiu material - Immobilitzat material - D'ús propi' dels balanços de situació consolidats adjunts en data 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent:

Milers d'euros	Cost	Amortització acumulada	Saldo net
Edificis i construccions	10.772	(1.943)	8.829
Mobiliari, vehicles i resta d'instal·lacions	12.315	(7.590)	4.725
Equips informàtics	5.366	(4.564)	802
Obres en curs	1.167	-	1.167
Saldos en data 31 de desembre de 2013	29.620	(14.097)	15.523
Edificis i construccions	12.743	(1.861)	10.882
Mobiliari, vehicles i resta d'instal·lacions	13.954	(8.300)	5.654
Equips informàtics	6.412	(5.168)	1.244
Obres en curs	2.491	-	2.491
Saldos en data 31 de desembre de 2014	35.600	(15.329)	20.271

El 31 de desembre de 2014, determinats actius materials d'ús propi, que equivalien a un import de 9.239 milers d'euros (8.482 milers d'euros el 31 de desembre de 2013), estaven totalment amortitzats i en ús.

El valor raonable de tot l' 'Immobilitzat material' en data 31 de desembre de 2014 i 2013, tenint en compte el seu import recuperable, no difereix significativament del registrat en el capítol 'Actiu material' dels balanços de situació consolidats adjunts.

14. ACTIU INTANGIBLE

El saldo, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, i el moviment que hi ha hagut en l'epígraf d'Actiu intangible - Altre actiu intangible' dels balanços de situació consolidats adjunts durant els exercicis 2014 i 2013 han estat els següents:

Milers d'euros	
Cost	
Saldos en data 31 de desembre de 2012	15.652
Addicions	3.220
Baixes	(76)
Saldos en data 31 de desembre de 2013	18.796
Addicions	4.517
Baixes	-
Saldos en data 31 de desembre de 2014	23.313
Amortització acumulada	
Saldos en data 31 de desembre de 2012	(7.491)
Addicions (Nota 39)	(2.355)
Baixes	60
Saldos en data 31 de desembre de 2013	(9.786)
Addicions (Nota 39)	(3.026)
Baixes	-
Saldos en data 31 de desembre de 2014	(12.812)
Actiu intangible net	
Saldos en data 31 de desembre de 2012	8.161
Saldos en data 31 de desembre de 2013	9.010
Saldos en data 31 de desembre de 2014	10.501

Les addicions de l'Actiu intangible' corresponen a pagaments a tercers en concepte d'adquisició i elaboració de sistemes i programes informàtics per al Grup. Tots els actius intangibles en data 31 de desembre de 2014 i 2013 s'han adquirit a tercers aliens al Grup.

El 31 de desembre de 2014, determinats 'Actius intangibles', que equivalien a un import de 4.073 milers d'euros (3.464 milers d'euros el 31 de desembre de 2013), estaven totalment amortitzats i en ús.

15. RESTA D'ACTIUS

La composició dels saldos d'aquest capítol dels balanços de situació consolidats adjunts en data 31 de desembre de 2014 i 2013 és la següent:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Periodificacions	4.722	4.881
Operacions en camí	19	142
Actius nets en plans de pensions (Nota 38.1.1.2)	424	377
Altres conceptes	3.493	577
Total	8.658	5.977

A la partida de 'Periodificacions', en data 31 de desembre de 2014 i 2013, s'inclou el saldo pendent de cobrament per les comissions de comercialització de gestió de les institucions d'inversió col·lectiva, fons de pensions, pla de previsió assegurat i resta de productes gestionats i comercialitzats pel Grup.

Tots els imports corresponen a l'operativa habitual del Grup amb els mercats financers i els seus socis.

16. PASSIUS FINANCERS A COST AMORTITZAT

Les Notes 24 i 25 presenten, respectivament, informació relativa als riscos de tipus d'interès i de liquiditat assumits pel Grup en relació amb els instruments inclosos en aquesta categoria.

16.1. Dipòsits de bancs centrals

A continuació es presenta el desglossament del saldo d'aquest epígraf dels balanços de situació consolidats adjunts en data 31 de desembre de 2014 i 2013 segons la naturalesa de la contrapart:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Banc d'Espanya	397.000	350.000
Ajustos per valoració	5.129	4.549
Total	402.129	354.549

El tipus d'interès efectiu mitjà dels instruments financers classificats en aquest epígraf durant l'exercici 2014 ha estat del 0,18% (0,52% durant l'exercici 2013).

16.2. Dipòsits d'entitats de crèdit

A continuació es presenta la composició dels saldos d'aquest epígraf, inclosos els ajustos per valoració, dels balanços de situació consolidats adjunts en data 31 de desembre de 2014 i 2013 segons la naturalesa de les operacions.

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
A la vista		
Comptes mutus	-	22
Altres comptes	25.422	-
A termini o amb preavís		
Altres comptes	15.356	15.454
Ajustos per valoració	110	105
Total	40.888	15.581

El tipus d'interès efectiu mitjà dels instruments financers classificats en aquest epígraf durant l'exercici 2014 ha estat de l'1,30% (3,12% durant l'exercici 2013).

16.3. Dipòsits de la clientela

A continuació es presenta la composició del saldo d'aquest epígraf dels balanços de situació consolidats adjunts en data 31 de desembre de 2014 i a 2013 segons la situació geogràfica, la naturalesa de les operacions i les contraparts:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Per situació geogràfica		
Espanya	1.746.261	1.625.176
Resta	15.310	12.738
Ajustos per valoració	4.021	8.252
Total	1.765.592	1.646.166
Per naturalesa		
Dipòsits a la vista	760.557	663.273
Dipòsits a termini	864.721	857.681
Cessions temporals d'actius	136.293	116.960
Ajustos per valoració	4.021	8.252
Total	1.765.592	1.646.166
Per contraparts		
Administracions públiques residents	9.448	7.032
Altres sectors privats	1.752.123	1.630.882
Ajustos per valoració	4.021	8.252
Total	1.765.592	1.646.166

El tipus d'interès efectiu mitjà dels instruments financers classificats en aquest epígraf durant l'exercici 2014 ha estat del 0,90% (1,50% durant l'exercici 2013).

Així mateix, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, la partida de 'Dipòsits de la clientela - Dipòsits a termini' inclou 601.979 i 646.333 milers d'euros, respectivament, que corresponen a la contrapartida de les titulitzacions posteriors a l'1 de gener de 2004, de les quals no s'ha transferit el risc de forma significativa i que, per tant, no s'han donat de baixa de l'actiu dels balanços de situació consolidats adjunts (Nota 28.1). L'Entitat Dominant posseeix la majoria dels bons emesos pels fons de titulització per un import, en data 31 de desembre de 2014, de 603.120 milers d'euros (651.214 milers d'euros en data 31 de desembre de 2013), i es presenten en el balanç minorant els imports comentats anteriorment (Nota 28.1). En data 31 de desembre de 2014, els bons que va adquirir l'Entitat Dominant, classificats per fons de titulització, eren superiors a la contrapartida dels actius titulitzats per diferències en els venciments. Aquest excés s'ha registrat en l'epígraf d'Inversions creditícies - Valors representatius de deute' per un import de 1.141 milers d'euros el 31 de desembre de 2014 (12.854 milers d'euros el 31 de desembre de 2013).

16.4. Altres passius financers

A continuació s'indica la composició del saldo d'aquest epígraf dels balanços de situació consolidats adjunts en data 31 de desembre de 2014 i 2013 segons la naturalesa de les operacions:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13 (*)
Obligacions a pagar	3.055	2.809
Fiances rebudes	15	15
Comptes de recaptació	2.212	1.838
Comptes especials	6.718	8.181
Garanties financeres	115	116
Altres conceptes	6.804	7.945
Total	18.919	20.904

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades (Nota 1.2).

La partida 'Comptes especials' del quadre anterior recull els imports de les transferències i/o cobraments pendents d'abonar en els comptes de socis i els imports pendents de liquidar als fons de titulització hipotecària dels quals l'Entitat Dominant és la cedent.

Així mateix, a la partida 'Altres conceptes' del quadre anterior es reconeix el compromís de pagament en concepte de la derrama del FGDEC acordada per la Comissió Gestora de d'aquest Fons, amb data 30 de juliol de 2012, per un import de 2.421 milers d'euros el 31 de desembre de 2014 (2.686 milers d'euros el 31 de desembre de 2013), així com l'import pendent de pagament de l'aportació addicional extraordinària derivada del Reial Decret-Llei 6/2013, de 22 de març, que, en data 31 de desembre de 2014, és de 2.032 milers d'euro (2.370 milers d'euro en data 31 de desembre de 2013) (Nota 1.8).

16.5. Valor raonable

A continuació es presenta el valor raonable dels instruments financers inclosos en la categoria de 'Passius financers a cost amortitzat' en data 31 de desembre de 2014 i 2013 en funció del mètode de càlcul utilitzat per a la seva determinació (Nota 2.2):

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13 (*)
Nivell 1	-	-
Nivell 2	-	-
Nivell 3	2.282.942	2.093.920
Total	2.282.942	2.093.920

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades (Nota 1.2).

17. PROVISIONS

El desglossament d'aquest capítol dels balanços de situació consolidats adjunts en data 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Provisions per a riscos i compromisos contingents	110	133
Altres provisions	307	1.395
Total	417	1.528

L'epígraf 'Provisions per a riscos i compromisos contingents' correspon a la correcció per deteriorament dels riscos contingents (Nota 27.1).

L'epígraf 'Altres provisions' inclou els fons dotats pel Grup per fer front a imports estimats per a responsabilitats.

Els Administradors del Grup no estimen que es meritin passius addicionals d'importància significativa com a conseqüència dels aspectes esmentats.

A continuació es mostren els moviments experimentats durant els exercicis 2014 i 2013 en el capítol de 'Provisions':

Milers d'euros	2014		2013	
	Riscos i compromisos contingents	Altres provisions	Riscos i compromisos contingents	Altres provisions
Saldo a l'inici de l'exercici	133	1.395	171	1.685
Dotacions netes a provisions amb càrrec a resultats (Nota 40)	26	150	16	303
Recuperació d'imports dotats en exercicis anteriors (Nota 40)	(49)	(1.027)	(54)	(293)
Utilitzacions	-	(211)	-	(300)
Saldo al tancament de l'exercici	110	307	133	1.395

18. FONS DE L'OBRA SOCIAL

L'Entitat Dominant està obligada a aplicar un mínim del seu excedent net del període a la creació d'un Fons d'Educació i Promoció, seguint el que indica la Llei 13/1989, de 26 de maig, de Cooperatives de Crèdit, modificada parcialment per la Llei 20/1990, de 19 de desembre, sobre Règim Fiscal de les Cooperatives, el qual no és de lliure distribució entre els socis i només s'ha d'aplicar amb fins educatius, socials i de foment del desenvolupament del cooperativisme. En aquest capítol dels balanços de situació consolidats adjunts es reflecteix la part d'aquest fons que cobreix les inversions fetes, netes de les despeses de manteniment.

El Fons d'Educació i Promoció es destina a activitats de formació i educació dels socis i dels empleats de l'Entitat Dominant, a la difusió del cooperativisme i a la promoció cultural, professional o existencial de la comunitat en general, i també a la millora de la qualitat de vida i a accions de protecció mediambiental.

Durant l'exercici 2010, l'Entitat Dominant va constituir la Fundació Privada de la Caixa d'Enginyers, amb l'objectiu de vehicular les seves activitats de responsabilitat social corporativa (RSC). La Fundació, de caràcter privat i sense ànim de lucre, sorgeix de la transformació de l'Agrupació Sociocultural i Tecnològica dels Enginyers, constituïda el 13 de novembre de 1980.

La Fundació Caixa d'Enginyers dóna prioritat a les accions que contribueixin a la millora de la qualitat de vida i del desenvolupament comunitari, a la protecció mediambiental, a la difusió i a la promoció del cooperativisme i al compromís amb la millora dels grups d'interès amb què la cooperativa de crèdit du a terme les seves activitats.

A continuació es presenta un desglossament de les partides dels balanços de situació consolidats adjunts, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, en què s'inclouen els actius i passius afectes al Fons d'Educació i Promoció (FEP) de l'Entitat Dominant i a la Fundació Privada de la Caixa d'Enginyers (Fundació):

Milers d'euros	31.12.14			31.12.13		
	FEP	Fundació	Total	FEP	Fundació	Total
Actiu						
Dipòsits en entitats de crèdit	68	275	343	102	536	638
Altres instruments de capital	-	1.221	1.221	-	853	853
Valors representatius de deute	-	-	-	-	102	102
Altres actius	-	1	1	-	1	1
Mobiliari i instal·lacions (Nota 13)	187	4	191	187	4	191
Amortització acumulada (Nota 13)	(187)	(4)	(191)	(187)	(4)	(191)
Total	68	1.497	1.565	102	1.492	1.594
Passiu						
Fons de l'Obra Social	68	4.750	4.818	102	4.694	4.796
Total	68	4.750	4.818	102	4.694	4.796
Patrimoni net - Valors propis	-	3.253	3.253	-	3.202	3.202

A continuació es presenta el moviment que s'ha produït en l'epígraf 'Fons de l'Obra Social' del quadre anterior durant els exercicis 2014 i 2013:

Milers d'euros	2014	2013
Saldo a l'inici de l'exercici	4.796	4.551
Aplicació del resultat de l'exercici anterior al FEP (Nota 3)	587	466
Aplicació addicional del resultat de l'exercici anterior al FEP (Nota 3)	-	-
Formació, promoció educativa i cultural i altres despeses del FEP	(621)	(519)
Donacions i altres ingressos per a activitats de la Fundació	330	300
Ajudes concedides per la Fundació	(372)	(374)
Altres despeses i ingressos de la Fundació	80	107
Variació de passius de la Fundació sense reflex en el compte de resultats	18	265
Saldo al tancament de l'exercici	4.818	4.796

El Fons d'Educació i Promoció ha fet un donatiu a la Fundació durant l'exercici 2014 per un import de 330 milers d'euros, a efectes de promocionar a través de la Fundació l'activitat educativa i cultural.

L'aplicació per línies d'actuació en formació, promoció educativa i cultural i altres despeses del Fons d'Educació i Promoció dels exercicis 2014 i 2013 ha estat la següent:

Milers d'euros	2014	2013
Quotes d'associacions	28	28
Formació i promoció		
Formació	263	188
Promoció educativa i cultural	330	300
Altres despeses de manteniment de l'immobilitzat	-	3
<i>Menys</i>		
Rendiments de la liquiditat del fons	-	-
Total	621	519

En els quadres següents es mostren la liquidació del pressupost d'ingressos i despeses del Fons d'Educació i Promoció de l'exercici 2014, que s'ha de sotmetre a l'aprovació en la propera Assemblea General de Socis de l'Entitat Dominant, i la liquidació del pressupost de l'exercici 2013, que ja va ser aprovada per l'Assemblea General de Socis del 21 de maig de 2014:

Milers d'euros	2014		
	Pressupost	Aplicació	Desviació
Despeses			
Formació de socis i treballadors	275	263	(12)
Promoció de relacions intercooperatives	33	28	(5)
Promoció cultural de l'entorn	330	330	-
Amortitzacions d'immobilitzat	-	-	-
Total	638	621	(17)

Milers d'euros	2013		
	Pressupost	Aplicació	Desviació
Despeses			
Formació de socis i treballadors	250	188	(62)
Promoció de relacions intercooperatives	30	28	(2)
Promoció cultural de l'entorn	300	300	-
Amortitzacions d'immobilitzat	3	3	-
Total	583	519	(64)

19. RESTA DE PASSIUS

El desglossament d'aquest capítol dels balanços de situació consolidats adjunts en data 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13 (*)
Periodificacions (*)	6.807	6.322
Altres	2.067	556
Total	8.874	6.878

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades (Nota 1.2).

Tots els imports corresponen a l'operativa habitual del Grup amb els mercats financers i els seus socis.

El El desglossament de les 'Periodificacions' en data 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13 (*)
Despeses meritades no vençudes (*)	6.807	4.998
Altres periodificacions	-	1.324
Total	6.807	6.322

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades (Nota 1.2).

A la partida 'Despeses meritades no vençudes' s'inclou l'import pendent de pagament en concepte d'aportacions ordinàries anuals al Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit, que és de 2.755 el 31 de desembre de 2014 (2.581 el 31 de desembre de 2013) (Notes 1.2 i 1.8)

Correcció d'asimetries comptables

D'acord amb allò que disposa la norma de registre i valoració 9a de 'contractes d'assegurances' del Reial Decret 1317/2008, de 24 de juliol, pel qual s'aprova el Pla de comptabilitat de les entitats asseguradores. el Grup, durant l'exercici 2014, ha registrat les asimetries comptables resultants de la valoració a valor raonable dels actius financers inclosos a l'epígraf d'Actius financers disponibles per a la venda' dels balanços de situació consolidats adjunts. Aquest registre es mostra en el quadre següent:

Milers d'euros	Actius disponibles per a la venda	Passius per asimetries comptables	Provisió d'assegurances de vida	Correcció d'asimetries comptables	Efecte impositiu
Plusvàlues netes de minusvàlues no realitzades	5.283	1.632	-	(1.224)	(408)

20. PATRIMONI NET

20.1. Fons propis

20.1.1. Fons de dotació

El fons de dotació, constituït per les aportacions dels socis, té caràcter variable i es fixa, com a mínim, en 4.808 milers d'euros. Aquest import mínim està íntegrament subscrit i desemborsat.

El moviment que s'ha produït en els exercicis 2014 i 2013 en aquest epígraf dels balanços de situació consolidats adjunts és el següent:

Milers d'euros	2014	2013
Saldo a l'inici de l'exercici	65.866	63.997
Altes netes de socis	566	812
Ampliació de capital amb aportació de socis		
Ampliació de capital amb càrrec a reserves (Nota 20.1.2)	1.066	1.057
Classificació de capital reemborsable	-	-
Saldo al tancament de l'exercici	67.498	65.866

L'Assemblea General de Socis de l'Entitat Dominant celebrada el 21 de maig de 2014 va aprovar l'augment del valor nominal del Títol Cooperatiu, que va passar a ser de 95 euros, davant dels 93,50 euros que tenia en l'exercici anterior. Aquesta revaloració del títol es va realitzar sense que el soci hagués fet cap desemborsament, amb càrrec a 'Reserves voluntàries'.

Les aportacions, segons els Estatuts de l'Entitat Dominant, estaran representades per títols nominatius d'un valor únic de 95 euros. Cada persona física ha de tenir, com a mínim, un títol d'aportació. Però si és una persona jurídica, el nombre mínim de títols que ha de tenir són dos. L'import total de les aportacions que, directament o indirectament, tingui o controli cada soci no pot superar el 10 per cent del capital social, quan es tracti d'una persona jurídica, ni del 2,5 per cent, quan es tracti d'una persona física.

L'Entitat Dominant compleix amb els mínims exigits legalment pel que fa al capital social, segons la normativa aplicable el 31 de desembre de 2014.

En cap cas, el conjunt de les aportacions que tinguin per les persones jurídiques que no tinguin la condició de cooperativa no podrà representar un import superior al 30 per cent del capital social.

L'interès que es pagui per les aportacions, condicionat al fet que existeixin resultats nets suficients per satisfer-lo, el prefixarà l'Assemblea General de Socis de l'Entitat Dominant a proposta del Consell Rector de l'Entitat Dominant, i no podrà excedir del tipus d'interès màxim previst en la legislació reguladora de les cooperatives de crèdit.

Els socis amb participació superior a l'1% que en data 31 de desembre de 2014 participaven en el capital de l'Entitat Dominant eren els següents:

Socis	Milers d'euros Nominal	Percentatge sobre el capital
Fundació Privada de la Caixa d'Enginyers (*)	3.253	4,82%
Ribas Pujol, Miquel	1.644	2,44%
Planas Oliva, Celia	863	1,28%
Consumidors i Usuaris dels Enginyers, S. Coop. C. Ltda. (*)	735	1,09%

(*) Els drets de vot que es corresponen amb la participació mantinguda en el capital social no s'exerceixen.

Addicionalment, en data 31 de desembre de 2014, les societats que componen el Grup, així com la Fundació Caixa d'Enginyers, mantenen títols cooperatius en cartera de l'Entitat Dominant d'acord amb el detall següent:

Entitat	Milers d'euros Nominal	Percentatge sobre el capital
Fundació Privada de la Caixa d'Enginyers	3.253	4,82%
Consumidors i Usuaris dels Enginyers, S. Coop. C. Ltda.	735	1,09%
Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU	115	0,17%
Caixa Enginyers, Operador de Bancassegurances Vinculat, SLU	83	0,12%
Caixa Enginyers Gestió, SGILC, SAU	25	0,04%
Total	4.211	6,24%

El Reial Decret 84/1993, de 22 de gener, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 13/1989, del 26 de maig, de Cooperatives de Crèdit, estableix, a l'article 10 apartat quart, que l'adquisició per part de les cooperatives de crèdit de les seves pròpies aportacions, o la seva acceptació en penyora o una altra forma de garantia, estarà sotmesa a les mateixes restriccions i limitacions que prevegi la normativa legal per a les accions de la banca privada. En aquest sentit, la Llei de Societats de Capital estableix que el valor nominal de les accions adquirides, sumat al de les que ja tinguin la societat adquirent i les seves filials i, si s'escau, la societat dominant i les seves filials, no haurà de ser superior del 20 per 100 del capital social.

20.1.2. Reserves

El moviment d'aquest epígraf durant l'exercici 2014 ha estat el següent:

Milers d'euros	Reserva obligatòria	Reserva voluntària	Reserva revaloració	Reserva indisponible per accions pròpies	Reserves acumulades d'entitats valorades pel mètode de la participació	Total reserves acumulades
Saldo en data 31 de desembre de 2013	26.298	28.588	1.688	4.144	5	60.723
Ajust per canvis en criteris comptables (*)		(1.713)			-	(1.713)
Saldo ajustat en data 31 de desembre de 2013	26.298	26.875	1.688	4.144	5	59.010
Aportacions de socis	2	-	-	-	-	2
Distribució de l'excedent de l'exercici anterior (**)	1.205	3.519	-	-	-	4.724
Ampliació de capital amb càrrec a reserves (Nota 20.1.1)	-	(1.066)	-	-	-	(1.066)
Traspàs a reserves indisponibles per accions pròpies	-	(67)	-	67	-	-
Traspàs a reserves de revaloració	-	25	(25)	-	-	-
Procedents de guanys/pèrdues actuàries (Nota 2.18)	-	135	-	-	-	135
Saldo en data 31 de desembre de 2014	27.505	29.421	1.663	4.211	5	62.805

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades (Nota 1.2).

(**) S'ha ajustat la distribució del resultat de l'exercici 2013 per l'Assemblea General de Socis de l'Entitat Dominant (Nota 3) per distribuir el resultat de 2013 reexpressat. L'ajust s'ha fet en l'import que cal distribuir a reserves voluntàries.

D'acord amb l'apartat tercer de l'article 18 de la Llei de Societats de Capital, el Grup ha constituït una reserva indisponible equivalent a l'import de les accions pròpies mantingudes per les entitats dependents (Nota 20.1.1).

Reserva obligatòria de l'Entitat Dominant

L'Entitat Dominant, d'acord amb allò que estableixen els seus Estatuts, haurà de destinar al Fons de Reserva Obligatori, de caràcter irrepartible, com a mínim el 20% de l'excedent disponible de l'exercici, en cas que n'hi hagi, una vegada acomplertes les obligacions que puguin derivar eventualment de la cobertura del capital social mínim estatutari, del compliment necessari dels recursos propis mínims o de la ràtio de capital total. Aquesta dotació compleix amb els mínims establerts en la legislació vigent de cooperatives de crèdit.

Reserves de societats del Grup

A continuació s'indica el desglossament per societats dels saldos de la partida del patrimoni net consolidat 'Fons propis - Reserves - Reserves acumulades' dels balanços de situació consolidats adjunts en data 31 de desembre de 2014 i 2013, en la part d'aquest saldo que té el seu origen en el procés de consolidació.

Milers d'euros	Reserves acumulades	
	31.12.14	31.12.13
Caixa Enginyers Gestió, SGIIC, SAU	1.772	1.265
Caixa Enginyers Operador de Bancassegurances Vinculat, SLU	996	630
Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU	3.788	2.843
Total	6.556	4.738

20.2. Ajustos per valoració

A continuació es presenta el moviment del saldo d'aquest epígraf en els exercicis 2014 i 2013:

Exercici 2014

Milers d'euros	Saldo en data 31.12.13	Plusvàlues i minusvàlues per valoració (*)	Imports transferits al compte de resultats (*)	Imports transferits a reserves	Passius/ Actius fiscals diferits	Saldo en data 31.12.14
Actius financers disponibles per a la venta						
Valors representatius de deute	20.714	33.852	(5.961)	-	(7.069)	41.536
Instruments de capital	467	880	(748)	-	(38)	561
Diferències de canvi	-	18	-	-	(5)	13
Entitats valorades pel mètode de la participació	370	209	-	-	-	579
Total	21.551	34.959	(6.709)	-	(7.112)	42.689

(*) Abans d'impostos.

Exercici 2013

Milers d'euros	Saldo en data 31.12.12	Plusvàlues i minusvàlues per valoració (*)	Imports transferits al compte de resultats (*)	Imports transferits a reserves	Passius/ Actius fiscals diferits	Saldo en data 31.12.13
Actius financers disponibles per a la venda						
Valors representatius de deute	(6.189)	47.297	(10.989)	-	(9.405)	20.714
Instruments de capital	(259)	1.071	(22)	-	(323)	467
Entitats valorades pel mètode de la participació	(75)	445	-	-	-	370
Total	(6.523)	48.813	(11.011)	-	(9.728)	21.551

(*) Abans d'impostos.

20.2.1. Actius financers disponibles per a la venda

Aquest epígraf dels balanços de situació consolidats adjunts recull l'import net de l'efecte fiscal de les variacions del valor raonable dels actius classificats com a disponibles per a la venda que, d'acord amb allò que disposa la Nota 2.2, s'han de classificar com a part integrant del patrimoni consolidat del Grup, així com els ajustos per valoració generats per les societats integrades a la consolidació valorades pel mètode de la participació. Aquestes variacions es registren en el compte de pèrdues i guanys consolidat quan té lloc la venda dels actius en què tenen el seu origen o quan es produeix el deteriorament d'aquests actius.

A continuació es presenta un desglossament de l'epígraf 'Patrimoni net - Ajustos per valoració - Actius financers disponibles per a la venda' en data 31 de desembre de 2014 i 2013, classificats per tipus d'instruments:

Milers d'euros	Valors representatius de deute	Altres instruments de capital	Total
31 desembre de 2013			
Valor de cost (*)	725.762	16.174	741.936
Valor de mercat	753.705	16.916	770.621
Ajustos per valoració	20.714	467	21.181
31 desembre de 2014			
Valor de cost (*)	885.759	17.040	902.799
Valor de mercat	943.222	17.998	961.220
Ajustos per valoració	41.536	561	42.097

(*) El valor de cost es presenta minorat pels sanejaments aplicats en concepte de deteriorament dels actius financers, calculats d'acord amb els criteris descrits en la Nota 2.3.

Els resultats generats pels valors representatius de deute de la cartera d'Actius financers disponibles per a la venda' de l'Entitat Dominant formen part de l'activitat cooperativa; per aquest motiu s'aplica un tipus impositiu del 25% per al càlcul dels impostos diferits, d'acord amb allò que estableix l'article 28 del Reial Decret 4/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Impost sobre Societats (Nota 2.19).

En els estats d'ingressos i despeses reconeguts consolidats dels exercicis 2014 i 2013, que formen part integrant dels estats de canvis en el patrimoni net consolidats, es presenten els moviments que hi ha hagut en aquest epígraf dels balanços de situació consolidats adjunts durant els dos exercicis.

20.2.2. Entitats valorades pel mètode de la participació

Aquest epígraf dels balanços de situació consolidats adjunts recull l'import net dels ajustos per valoració de Norbolsa, SV, SA, entitat valorada pel mètode de la participació, i te en compte el percentatge de participació atribuït al Grup.

En els estats d'ingressos i despeses reconeguts consolidats adjunts dels exercicis 2014 i 2013 es presenten els moviments que hi ha hagut en aquest epígraf dels balanços de situació consolidats adjunts durant els dos exercicis.

20.3. Interessos minoritaris

El saldo inclòs en aquest capítol dels balanços de situació consolidats adjunts recull la participació dels accionistes minoritaris en el patrimoni de Consumidors i Usuaris dels Enginyers, S. Coop. C. Ltda. Així mateix, el saldo que es mostra en el compte de pèrdues i guanys consolidat adjunt en el capítol 'Resultat atribuït a interessos minoritaris' representa la participació d'aquests accionistes en els resultats de l'exercici.

21. SITUACIÓ FISCAL

21.1. Exercicis subjectes a inspecció fiscal

En data 31 de desembre de 2014, les entitats consolidades tenien pendent d'inspecció els quatre últims exercicis pel que fa a les obligacions i deures tributaris.

A causa de les diferents interpretacions que es poden donar de les normes fiscals, els resultats de les inspeccions per als anys subjectes o oberts a verificació poden donar lloc a passius fiscals contingents, l'import dels quals no es pot quantificar d'una manera objectiva actualment. No obstant això, segons l'opinió dels assessors fiscals del Grup i dels Administradors de l'Entitat Dominant i dels de la resta de societats integrades al Grup, la possibilitat que es materialitzin passius significatius addicionals als registrats és remota.

21.2. Conciliació dels resultats comptable i fiscal

La conciliació entre els resultats comptables dels exercicis 2014 i 2013 i la despesa per l'impost sobre beneficis és la següent.

Exercici 2014

Milers d'euros	Resultat cooperatiu	Resultat extracooperatiu	Resultat total
Resultat comptable abans d'impostos	9.416	4.138	13.554
Diferències permanents			
Augment per diferències permanents	361	84	445
Disminució per diferències permanents			
<i>Interessos d'aportacions de capital</i>	(2.666)	-	(2.666)
<i>Dotació al Fons de Reserva Obligatori</i>	(554)	(121)	(675)
<i>Dotació al Fons d'Educació i Promoció</i>	(673)	-	(673)
<i>Altres ajustos permanents negatius</i>	-	(577)	(577)
<i>Total disminució per diferències permanents</i>	(3.893)	(698)	(4.591)
<i>Compensació de bases imposables negatives d'exercicis anteriors</i>	-	(417)	(417)
Resultat comptable ajustat	5.884	3.107	8.991
Impost sobre beneficis al tipus impositiu	1.471	932	2.403
Donatius	(38)	(3)	(41)
Deducció per doble imposició de dividends	-	(24)	(24)
Altres deduccions	(1)	-	(1)
Impost sobre societats corrent	1.432	905	2.337
Ajustos en la despesa per impost sobre beneficis d'exercicis anteriors	(212)	208	(4)
Despesa per impost sobre beneficis	1.220	1.113	2.333

Exercici 2013

Milers d'euros	Resultat cooperatiu ^(*)	Resultat extracooperatiu	Resultat total
Resultat comptable abans d'impostos (*)	8.265	900	9.165
Diferències permanents			
Augment per diferències permanents	302	36	338
Disminució per diferències permanents			
<i>Interessos d'aportacions de capital</i>	(2.595)	-	(2.595)
<i>Dotació al Fons de Reserva Obligatori</i>	(592)	-	(592)
<i>Dotació al Fons d'Educació i Promoció</i>	(587)	-	(587)
<i>Altres ajustos permanents negatius</i>	-	(6)	(6)
Total disminució per diferències permanents	(3.774)	(6)	(3.780)
<i>Compensació de bases imposables negatives d'exercicis anteriors</i>	-	(169)	(169)
Resultat comptable ajustat	4.793	761	5.554
Impost sobre beneficis al tipus impositiu (*)	1.186	228	1.414
Donatius	(6)	(1)	(7)
Deducció per doble imposició de dividends	-	(17)	(17)
Altres deduccions	(3)	-	(3)
Impost sobre societats corrent	1.177	210	1.387
Ajustos en la despesa per impost sobre beneficis d'exercicis anteriors	(69)	(8)	(77)
	1.108	202	1.310

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades (Nota 1.2).

A l'empara de la normativa fiscal vigent, en els exercicis 2014 i 2013 han sorgit unes diferències temporàries que s'han de tenir en compte en el moment d'estimar l'impost sobre beneficis que cal liquidar a l'Administració Pública.

Exercici 2014

Milers d'euros	Resultat cooperatiu	Resultat extracooperatiu	Resultat total
Base imposable prèvia	5.884	3.107	8.991
Diferències temporàries			
Augment per diferències temporàries			
<i>Generades durant l'exercici</i>	<i>10.146</i>	<i>164</i>	<i>10.310</i>
<i>Recuperacions d'exercicis anteriors</i>	<i>5</i>	<i>11</i>	<i>16</i>
Total augment per diferències temporàries	10.151	175	10.326
Disminució per diferències temporàries			
<i>Recuperacions durant l'exercici</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Recuperacions d'exercicis anteriors</i>	<i>(8.488)</i>	<i>(448)</i>	<i>(8.936)</i>
Total disminució per diferències temporàries	(8.488)	(448)	(8.936)
Base imposable	7.547	2.834	10.381
Quota íntegra	1.887	850	2.737
Donatius	(38)	(3)	(41)
Deducció per doble imposició de dividends	-	(24)	(24)
Altres deduccions	(1)	-	(1)
Quota reduïda positiva	1.848	823	2.671
Retencions i pagaments a compte			(246)
Pagaments fraccionats			(2.461)
Import quota diferencial [HP creditora(+)/deutora(-)] (*)			(36)

(*) Registrat en l'epígraf 'Actius fiscals - Corrents' del balanç de situació consolidat adjunt en data 31 de desembre de 2014.

Exercici 2013

Milers d'euros	Resultat cooperatiu (*)	Resultat extracooperatiu	Resultat total
Base imposable prèvia (*)	4.793	761	5.554
Diferències temporànies			
Augmento per diferències temporànies			
Generades durant l'exercici	10.146	164	10.310
Recuperacions d'exercicis anteriors	5	11	16
Total augment per diferències temporànies	10.151	175	10.326
Disminució per diferències temporànies-			
Recuperacions durant l'exercici	-	-	-
Recuperacions d'exercicis anteriors	(8.488)	(448)	(8.936)
Total disminució per diferències temporànies	(8.488)	(448)	(8.936)
Base imposable	6.456	488	6.944
Quota íntegra	1.614	146	1.760
Donatius	(38)	(3)	(41)
Deducció per doble imposició de dividends	-	(24)	(24)
Altres deduccions	(1)	-	(1)
Quota reduïda positiva	1.575	119	1.694
Retencions i pagaments a compte			(246)
Pagaments fraccionats			(2.461)
Import quota diferencial [HP creditora (+)deutora(-)] (**)			(1.013)

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades (Nota 1.2).

(**) Registrat en l'epígraf 'Actius fiscals - Corrents' del balanç de situació consolidat adjunt en data 31 de desembre de 2013.

21.3. Impostos diferits

Les diferències entre els imports de l'impost acreditat i de l'impost per pagar corresponen als impostos diferits originats per diferències temporàries i es presenten registrats en els epígrafs 'Actius fiscals - Diferits' i 'Passius fiscals - Diferits', segons correspongui, dels balanços de situació consolidats adjunts. En el quadre següent es mostra el detall dels impostos diferits en data al 31 de desembre de 2014 i 2013:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13 (*)
Actius fiscals diferits		
Pèrdues per deteriorament	8.327	7.065
Ajustos per valoració - Minusvàlues de cartera	169	407
Comissions	98	111
Aportacions a plans de pensions i assegurances	695	722
Immobilitzat immaterial	640	296
Altres (*)	86	1.332
Total	10.015	9.933
Passius fiscals diferits		
Revaloració d'immobles	692	698
Llibertat d'amortització per creació de Creació'95	41	47
Ajustos per valoració - Plusvàlues de cartera	14.701	7.828
Cartera d'instruments de patrimoni	-	-
Total	15.434	8.573

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades (Nota 1.2).

A continuació es presenta el moviment que hi ha hagut en els impostos diferits deutors i creditors comptabilitzats pel Grup en els exercicis 2014 i 2013:

	Milers d'euros	
Moviment d'impostos diferits deutors	2014	2013 (*)
Saldo a l'inici de l'exercici	9.933	9.319
Impostos diferits amb origen en l'exercici	1.304	4.615
Reversió d'impostos diferits registrats en exercicis anteriors	(1.222)	(4.001)
Saldo al tancament de l'exercici	10.015	9.933

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades (Nota 1.2).

	Milers d'euros	
Moviment d'impostos diferits creditors	2014	2013
Saldo a l'inici de l'exercici	8.573	2.241
Impostos diferits amb origen en l'exercici	6.876	6.698
Reversió d'impostos diferits registrats en exercicis anteriors	(15)	(366)
Saldo al tancament de l'exercici	15.434	8.573

21.4. Impostos repercutits en el patrimoni net

Independentment dels impostos sobre beneficis repercutits en els comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts, en els exercicis 2014 i 2013 el Grup ha repercutit en el seu patrimoni net els imports següents en concepte d'ingrés/(despesa) per impost sobre societats pels conceptes següents.

Milers d'euros	2014	2013
Saldo a l'inici de l'exercici	7.420	(2.302)
Patrimoni net - Ajustos per valoració		
Actius financers disponibles per a la venda	7.112	9.722
Saldo al tancament de l'exercici	14.532	7.420

22. VALOR RAONABLE DELS ACTIUS I DELS PASSIUS FINANCERS

Tal com s'ha comentat, els actius financers propietat del Grup estan registrats en els balanços de situació consolidats pel seu valor raonable (excepte els actius financers inclosos als capítols 'Inversions creditícies' i 'Cartera d'inversió a venciment', a més dels instruments de capital el valor de mercat dels quals no es pugui estimar de manera fiable i els derivats financers que tinguin aquests instruments com a actiu subjacent i es liquidin mitjançant el seu lliurament).

De la mateixa forma, els passius financers del Grup estan registrats en els balanços de situació consolidats pel seu cost amortitzat (excepte els passius financers inclosos a la 'Cartera de negociació').

Vegeu l'apartat '*Valor raonable i cost amortitzat dels instruments financers*' de la Nota 2.2.3, on es desenvolupen els criteris de valoració aplicats.

A més, les Notes anteriors indiquen tota la informació rellevant respecte a la metodologia de càlcul del seu valor raonable per a totes les carteres d'actius i passius financers (Notes de 6 a 10 i 16).

A continuació es mostra l'import dels resultats no realitzats, és a dir, els que s'han originat per variacions en la valoració dels instruments financers que romanen en el balanç, que s'han registrat en el capítol 'Resultat d'operacions financeres (net)' dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts, així com l'import dels canvis de valor raonable acumulat des del reconeixement inicial dels instruments financers, en data 31 de desembre de 2014 i 2013:

En data 31 de desembre de 2014

Milers d'euros								
Actiu	Resultats no realitzats reconeguts en pèrdues i guanys				Variacions de valor acumulades			
	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3	Total	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3	Total
Cartera de negociació	1.362	-	-	1.362	1.377	-	-	1.377
Derivats de negociació	-	-	-	-	-	-	-	-
Valors representatius en deute	1.417	-	-	1.417	1.413	-	-	1.413
Instruments de capital	(55)	-	-	(55)	(36)	-	-	(36)
Derivats de cobertura	-	(17)	-	(17)	-	479	-	479
Total actiu	1.362	(17)	-	1.345	1.377	479	-	1.856

Milers d'euros								
Passiu	Resultats no realitzats reconeguts en pèrdues i guanys				Variacions de valor acumulades			
	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3	Total	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3	Total
Cartera de negociació	-	113	-	113	-	257	-	257
Derivats de negociació	-	113	-	113	-	257	-	257
Total passiu	-	113	-	113	-	257	-	257

En data 31 de desembre de 2013

Milers d'euros								
Actiu	Resultats no realitzats reconeguts en pèrdues i guanys				Variacions de valor acumulades			
	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3	Total	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3	Total
Cartera de negociació	155	74	-	229	172	74	-	246
Derivats de negociació	-	74	-	74	-	74	-	74
Valors representatius en deute	150	-	-	150	165	-	-	165
Instruments de capital	5	-	-	5	7	-	-	7
Derivats de cobertura	-	431	-	431	-	(374)	-	(374)
Total actiu	155	505	-	660	172	(300)	-	(128)

Milers d'euros								
Passiu	Resultats no realitzats reconeguts en pèrdues i guanys				Variacions de valor acumulades			
	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3	Total	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3	Total
Cartera de negociació	-	(431)	-	(431)	-	(374)	-	(374)
Derivats de negociació	-	(431)	-	(431)	-	(374)	-	(374)
Total passiu	-	(431)	-	(431)	-	(374)	-	(374)

23. EXPOSICIÓ AL RISC DE CRÈDIT

El risc de crèdit és el risc que una de les parts d'un contracte, que s'ajusta a la definició d'instrument financer, deixi de complir les seves obligacions i produeixi una pèrdua financera en l'altra part.

Per tant, el risc de crèdit representa el risc de pèrdua assumit pel Grup en el cas que un soci/client o alguna contrapart incompleixi les seves obligacions contractuals de pagament. Aquest risc és inherent als productes bancaris tradicionals de les entitats (préstecs, crèdits, garanties financeres prestades, etc.), així com a un altre tipus d'actius financers (cartera de renda fixa del Grup, derivats, etc.).

L'Entitat Dominant ha establert polítiques, mètodes i procediments que cal aplicar a la concessió, l'estudi i la documentació de les operacions de risc i el càlcul dels imports necessaris per cobrir del risc de crèdit.

Els socis a qui potencialment es pugui concedir crèdit han de ser persones físiques o jurídiques que tinguin les característiques de solvència econòmica establertes per l'Entitat Dominant. Per aconseguir-ho, l'Entitat Dominant ha desenvolupat un procés d'admissió d'operacions de crèdit basat en l'anàlisi amb suport documental d'aspectes com ara el perfil i la situació socioeconòmics del soci, la informació sobre les fonts de generació d'ingressos, la quantificació dels ingressos periòdics generats i la solvència patrimonial.

En funció de l'anàlisi de la solvència del titular, així com del tipus de l'operació gestionada, es demanarà l'aportació de garanties per assegurar la recuperació del deute, les quals poden ser:

- Garanties personals basades en la solvència del sol·licitant i la seva capacitat de generació d'ingressos econòmics en relació amb el calendari d'amortització de l'operació sol·licitada.
- Avals facilitats per terceres persones relacionades amb el sol·licitant, la solvència econòmica de les quals es pugui utilitzar per reforçar la garantia personal del sol·licitant.
- Garanties reals sobre béns de qualsevol tipus que siguin propietat del sol·licitant. Per concedir operacions amb aquestes garanties, és imprescindible dur a terme, prèviament, verificacions sobre la titularitat real i el valor econòmic dels béns aportats com a garantia.

L'anàlisi de la solvència dels socis i totes les operacions de crèdit dels productes financers tradicionals les du a terme i les autoritza el Comitè de Crèdits de l'Entitat Dominant, llevat d'aquelles operacions que superin uns límits predefinits que requereixin l'autorització específica de la Comissió Executiva de l'Entitat Dominant (Nota 23.1.1). Al seu torn, la Comissió Executiva de l'Entitat Dominant eleva al Consell Rector d'aquesta Entitat, a nivell informatiu, tota l'activitat creditícia aprovada per l'Entitat Dominant.

D'altra banda, l'operativa interbancària, la renda fixa, els derivats i altres instruments financers també estan exposats a risc de crèdit o de contrapart, que és el risc de pèrdua econòmica a causa de la incapacitat de la contrapart o de l'emissor de complir les seves obligacions. El Grup té una Política d'Inversions Financeres en què s'estableix un sistema de límits, d'acord amb el seu perfil de risc conservador, el compliment del qual es revisa permanentment i permet evitar concentracions de risc de crèdit.

A més, s'ha informat de l'exposició màxima al risc de crèdit per a cadascuna de les carteres del Grup (Notes de 6 a 9).

Préstec responsable

Per tal de garantir el nivell adequat de protecció dels clients, persones físiques, d'entitats de crèdit, l'actual marc legal (Llei 2/2011, de 4 de març, d'Economia Sostenible i Ordre EHA/2899/2011, de 28 d'octubre, de transparència i protecció del client de serveis bancaris) obliga totes les entitats a establir polítiques, mètodes i procediments que assegurin l'estudi i la concessió correctes de les operacions de crèdit. El nou concepte de "préstec responsable" estableix la necessitat de dur a terme una avaluació adequada de la solvència dels clients i de fomentar aquelles pràctiques adreçades a garantir la concessió responsable de les operacions.

Per a això, l'Entitat Dominant ha detallat les polítiques, mètodes i procediments d'estudi i concessió de préstecs o crèdits responsables, segons allò que exigeix l'Annex 6 de la Circular 5/2012, de 27 de juny, del Banc d'Espanya a entitats de crèdit i proveïdors de serveis de pagament, sobre transparència dels serveis bancaris i responsabilitat en la concessió de préstecs. Les polítiques, mètodes i procediments adoptats per l'Entitat Dominant compleixen així mateix amb les exigències de la Circular 3/2014, de 30 de juliol, del Banc d'Espanya a les entitats de crèdit i societats de serveis de taxació homologats, per la qual s'estableixen mesures per fomentar la independència de l'activitat de taxació.

L'última versió de la Política d'Inversió Creditícia de l'Entitat Dominant, aprovada pel Consell Rector d'aquesta Entitat amb data 26 de setembre de 2013, estableix els criteris marc en la concessió i el seguiment d'operacions de crèdit, que compleix plenament amb allò que estableixen les Circulars 5/2012 i 3/2014 del Banc d'Espanya. Concretament, estableix els procediments de concessió següents per garantir que s'estableixen els mecanismes o les tècniques d'avaluació que permetin realitzar una anàlisi adequada de les operacions sol·licitades pels socis i, per tant, procedir a la concessió responsable de préstecs i crèdits.

- La sol·licitud d'una sèrie d'informació bàsica que permeti realitzar un estudi adequat de la solvència del soci i garantir l'existència d'una relació adequada entre els ingressos i les càrregues assumides pel soci.
- Un procés de comprovació i verificació de la informació facilitada pel soci.
- Un procés de valoració adequat i independent de les garanties immobiliàries, amb l'objectiu de verificar que no hi hagi defectes, limitacions de domini o qualsevol eventualitat que pogués perjudicar, posteriorment, el desenvolupament de l'operació creditícia.

Així mateix, l'Entitat Dominant posa a la disposició del soci informació precontractual i protocols d'informació adequats a les circumstàncies i característiques personals de cada soci i operació. Concretament, li facilita la informació següent:

- Fitxa d'informació precontractual: document en el qual es descriuen les característiques i condicions genèriques del producte.
- Oferta vinculant: document amb totes les condicions de l'operació, però amb caràcter vinculant per a l'Entitat Dominant durant catorze dies naturals des del seu lliurament.

El departament d'Auditoria Interna de l'Entitat Dominant supervisa el seguiment efectiu de les polítiques, mètodes i procediments de concessió.

Política de reestructuracions i refinançaments

L'impagament d'un préstec o d'un crèdit és un fet d'especial rellevància que requereix l'estudi de l'operació i de la viabilitat del recobriment. En general, a partir dels sis mesos del primer impagament, el Comitè de Crèdits de l'Entitat Dominant i, si escau, la seva Comissió Executiva, es basa en l'experiència, en l'anàlisi de la documentació i en l'evolució de la capacitat de pagament del prestatari per tal de considerar les opcions de refinançament, reestructuració o execució de l'operació, sempre a l'empara dels criteris següents:

- 1. Refinançaments.** Els refinançaments de préstecs s'utilitzen a fi de facilitar el pagament del deute i de cancel·lar una o diverses operacions concedides, estiguin vençudes o no. També es poden destinar per posar al corrent de pagaments, totalment o parcialment, altres operacions.
- 2. Reestructuracions.** Les reestructuracions de préstecs responen a situacions en què el prestatari manifesta o mostra dificultats en el pagament de les quotes, generalment per motius econòmics o legals relacionats amb dificultats financeres.

Si el prestatari manté un grau suficient de capacitat de pagament, l'Entitat Dominant estudia facilitar la reestructuració del préstec o crèdit mitjançant la seva novació, i modifica les seves condicions financeres a fi de facilitar el pagament del deute, allargant el termini de venciment o establint un termini de carència per minorar l'import. S'atenen tots els interessos per part del deutor i, en tots els casos, no hi ha cap pràctica per diferir-ne l'import ni per procedir a la seva condonació total o parcial.

Únicament es formalitzen reestructuracions de préstecs amb garantia hipotecària i, en general, es podrà realitzar una sola reestructuració mitjançant novació modificativa del contracte hipotecari durant el seu termini de vigència.

- 3. Renovacions.** Les operacions de renovació es formalitzen per substituir una altra operació concedida prèviament, només quan no hi ha cap dificultat financera actual o previsible i segons l'experiència amb el prestatari. En cas contrari es formalitza un refinançament.
- 4. Renegociacions.** Les renegociacions s'entenen com a operacions en què el prestatari no presenta cap tipus de dificultat per atendre les seves obligacions i, a diferència de les reestructuracions, no hi ha un deteriorament de la capacitat creditícia, sinó que és una facilitat temporal oferta al deutor en canvi d'una contraprestació econòmica a favor de l'Entitat Dominant, com a atenció comercial, o perquè no es compleix alguna de les clàusules de les condicions previstes en el contracte.

L'Entitat Dominant, des del 21 de març de 2012, està adherida al Codi de Bones Pràctiques inclòs a l'Annex del Reial Decret-Ilei 6/2012, de 9 de març, de mesures urgents de protecció de deutors hipotecaris sense recursos, mitjançant el qual es regulen i es limiten determinades condicions per a la reestructuració dels préstecs hipotecaris que queden emparats per aquest Codi de Bones Pràctiques.

Quan es descarti la viabilitat o la possibilitat del recobriment de l'operació de manera amistosa, s'optarà per executar l'operació segons les garanties aportades i segons el que hi ha estipulat en el contracte de l'operació.

23.1. Dades de concentració de riscos

23.1.1. Diversificació del crèdit a la clientela i altres riscos de crèdit contingents quant a persones i grups

L'Entitat Dominant ha establert una sèrie de restriccions que limiten la concentració de riscos en persones i grups. En aquest sentit, totes les operacions de crèdit les ha d'aprovar el Comitè de Crèdits de l'Entitat Dominant i no poden superar els límits següents:

- Risc global: fins un màxim de 500 milers d'euros. En el cas d'empreses, aquest límit és de 200 milers d'euros.
- Préstecs hipotecaris: fins al 80% del valor de taxació de la garantia, el risc de la qual sigui fins a 600 milers d'euros.
- Renda hipotecària: fins un màxim de 1.000 milers d'euros.

La Comissió Executiva de l'Entitat Dominant pot aprovar operacions que superin els límits establerts pel Comitè de Crèdits d'aquesta Entitat. Al seu torn, tal com ja s'ha comentat anteriorment, la Comissió Executiva eleva al Consell Rector de l'Entitat Dominant, a nivell informatiu, tota l'activitat creditícia aprovada per l'Entitat Dominant.

23.1.2. Diversificació del crèdit a la clientela i altres riscos de crèdit contingents per productes

	31.12.14	31.12.13
Préstecs hipotecaris	70,25%	82,20%
Altres préstecs	5,57%	4,22%
Crèdits	4,27%	9,51%
Riscos contingents	17,99%	0,90%
Altres	1,92%	3,17%
Total	100%	100%

L'Entitat Dominant té una concentració significativa en els préstecs hipotecaris que es correspon, bàsicament, a finançament d'economies domèstiques per a la compra d'habitatge.

23.1.3. Diversificació del crèdit a la clientela i altres riscos per activitat i àrea geogràfica

A continuació es presenta el detall del risc de crèdit al qual està exposat el Grup per sectors productius i per àrea geogràfica en data 31 de desembre de 2014 i a 2013:

En data 31 de desembre de 2014

Milers d'euros	Espanya	Resta de la Unió Europea	Amèrica	Resta del món	TOTAL
Entitats de crèdit	187.642	13.473	6.570	2	207.687
Administracions públiques	831.536	3.583	-	-	835.119
Administració central	742.565	3.583	-	-	746.148
Resta	88.971	-	-	-	88.971
Altres institucions financeres	68.671	3	-	-	68.674
Societats no financeres i empresaris individuals	412.529	28.051	1.212	1.385	443.177
Finalitats diferents a la construcció i la promoció immobiliària	412.529	28.051	1.212	1.385	443.177
- Grans empreses	28.401	27.593	1.174	2	57.170
- Pimes i empresaris individuals	384.128	458	38	1.383	386.007
Resta de llars i institucions sense ànim de lucre al servei de les llars	1.290.388	1.899	4.220	3.754	1.300.261
Habitatges	792.185	1.745	3.747	2.456	800.133
Consum	48.667	83	-	1.058	49.808
Altres finalitats	449.536	71	473	240	450.320
Subtotal	2.790.766	47.009	12.002	5.141	2.854.918
Correccions de valor per deteriorament d'actius no imputades a operacions concretes					(14.351)
Total					2.840.567

En data 31 de desembre de 2013

Milers d'euros	Espanya	Resta de la Unió Europea	Amèrica	Resta del món	TOTAL
Entitats de crèdit	233.701	16.665	2.599	530	253.495
Administracions públiques	574.378	998	-	-	575.376
Administració central	462.307	998	-	-	463.305
Resta	112.071	-	-	-	112.071
Altres institucions financeres	79.019	796	-	-	79.815
Societats no financeres i empresaris individuals	413.804	19.273	1.374	1	434.452
Finalitats diferents a la construcció i la promoció immobiliària	413.804	19.273	1.374	1	434.452
- Grans empreses	25.831	19.115	1.200	1	46.147
- Pimes i empresaris individuals	387.973	158	174	-	388.305
Resta de llars i institucions sense ànim de lucre al servei de les llars	1.270.729	1.960	2.063	3.027	1.277.779
Habitatges	786.805	1.901	1.559	2.249	792.514
Consum	52.352	53	-	771	53.176
Altres finalitats	431.572	6	504	7	432.089
Subtotal	2.571.631	39.692	6.036	3.558	2.620.917
Correccions de valor per deteriorament d'actius no imputades a operacions concretes					(15.017)
Total					2.605.900

La determinació de l'àrea geogràfica de les operacions detallades en el quadre anterior s'ha determinat en funció del país de residència de les persones titulars de les operacions, de les contraparts dels derivats i dels riscos contingents, tot i que l'operativa del Grup es desenvolupa íntegrament en el territori espanyol.

En data 31 de desembre de 2013

Milers d'euros	Catalunya	Madrid	Andalusia	València	Aragó	País Basc	Resta	Total Espanya
Entitats de crèdit	64.748	130.499	18.863	-	2.034	11.358	6.199	233.701
Administracions públiques	58.280	472.165	8.530	12.015	567	5.776	17.045	574.378
Administració central	-	462.307	-	-	-	-	-	462.307
Resta	58.280	9.858	8.530	12.015	567	5.776	17.045	112.071
Altres institucions financeres	22.856	52.986	-	-	-	3.177	-	79.019
Societats no financeres i empresaris individuals	231.104	126.529	25.632	15.323	8.460	3.825	2.931	413.804
Finalitats diferents a la construcció i la promoció immobiliària	231.104	126.529	25.632	15.323	8.460	3.825	2.931	413.804
- Grans empreses	9.504	12.685	-	-	-	3.642	-	25.831
- Pimes i empresaris individuals	221.600	113.844	25.632	15.323	8.460	183	2.931	387.973
Resta de llars i institucions sense ànim de lucre al servei de les llars	981.518	127.278	98.900	40.441	12.036	1.017	9.539	1.270.729
Habitatges	554.090	103.118	81.790	33.204	6.114	1.011	7.478	786.805
Consum	43.157	3.177	2.943	1.279	1.126	2	668	52.352
Altres finalitats	384.271	20.983	14.167	5.958	4.796	4	1.393	431.572
Subtotal	1.358.506	909.457	151.925	67.779	23.097	25.153	35.714	2.571.631
Correccions de valor per deteriorament d'actius no imputades a operacions concretes								-
Total								2.571.631

23.1.4. Qualitat creditícia dels actius financers no deteriorats

A continuació es presenta, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, el desglossament dels actius financers no classificats com a dubtosos en funció de la seva qualitat creditícia. Es pot observar que, a l'exercici 2014, un 75% dels actius financers són sense risc apreciable o risc baix (70% a l'exercici 2013).

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13	Variació Exposició	% var.
Sense risc apreciable	1.034.626	840.687	193.939	23%
Risc baix	720.216	690.962	29.254	4%
Risc mitjà-baix	313.285	310.093	3.192	1%
Risc mitjà	226.406	272.722	(46.316)	(17%)
Risc mitjà-alt	29.302	28.263	1.039	4%
Risc alt	23.529	24.910	(1.381)	(6%)
Total (*)	2.347.364	2.167.637	179.727	8%

(*) Inclou tots els instruments de deute, corresponents a 'Dipòsits en entitats de crèdit', 'Crèdit a la clientela' i 'Valors representatius de deute' (excepte els valorats pel seu valor raonable amb registre de les variacions de valor en el compte de pèrdues i guanys consolidat), registrats per l'import comptabilitzat en els balanços de situació consolidats adjunts, exclòs el saldo corresponent a 'Ajustos per valoració' i a bons de titulitzacions originades per l'Entitat Dominant.

Durant els exercicis 2014 i 2013, l'Entitat Dominant ha fet una actualització de les taxacions de les garanties afectes a les operacions creditícies, i ha modificat, en conseqüència, la composició de la cartera dels actius financers en funció del nivell de risc assignat, així com les cobertures que hi estan associades.

23.1.5. Diversificació del crèdit a la clientela per sectors productius i Loan to value (LTV)

A continuació es presenta el detall del crèdit a la clientela per sectors productius, net de tots els tipus d'ajustos per valoració, amb el desglossament segons el percentatge que suposa el risc total sobre l'import de l'última taxació disponible (LTV) en data 31 de desembre de 2014 i 2013:

En data 31 de desembre de 2014

Milers d'euros	TOTAL	Del qual: garantia immobili- ària	Del qual: resta de garanties reals	Crèdit amb garantia real. <i>Loan to value</i> (f)				
				Inferior o igual al 40%	Superior al 40% i inferior o igual al 60%	Superior al 60% i inferior o igual al 80%	Superior al 80% i inferior o igual al 100%	Superior al 100%
Administracions públiques	28.782	-	-	-	-	-	-	-
Altres institucions financeres	751	-	-	-	-	-	-	-
Societats no financeres i empresaris individuals (*)	383.526	261.879	11.801	49.667	45.757	66.936	54.217	57.103
Grans empreses	5.816	665	101	-	-	665	-	101
Pimes i empresaris individuals	377.710	261.214	11.700	49.667	45.757	66.271	54.217	57.002
Resta de llars i institucions sense ànim de lucre al servei de les llars	994.187	920.221	15.471	153.250	173.517	232.550	205.345	171.030
Habitatges	800.132	791.384	2.425	125.238	149.631	205.257	176.345	137.338
Consum	49.808	12.688	7.513	2.613	2.019	5.957	5.370	4.242
Altres finalitats	144.247	116.149	5.533	25.399	21.867	21.336	23.630	29.450
Correccions de valor per deteriorament d'actius no imputades a operacions concretes (Nota 8.4)	(14.005)							
Total	1.393.241	1.182.100	27.272	202.917	219.274	299.486	259.562	228.133
PROMEMÒRIA								
Operacions de refinançament, refinançades i reestructurades	26.213	25.398	-	2.807	2.983	4.883	5.081	9.644

(*) No hi ha operacions destinades al finançament de la construcció ni de la promoció immobiliària.

En data 31 de desembre de 2013

Milers d'euros	TOTAL	Del qual: garantia immobili- ària	Del qual: resta de garanties reals	Crèdit amb garantia real. <i>Loan to value</i> (f)				
				Inferior o igual al 40%	Superior al 40% i inferior o igual al 60%	Superior al 60% i inferior o igual al 80%	Superior al 80% i inferior o igual al 100%	Superior al 100%
Administracions públiques	10.000	-	-	-	-	-	-	-
Societats no financeres i empresaris individuals	389.486	279.811	11.623	50.911	49.813	63.328	55.964	71.418
Pimes i empresaris individuals (*)	389.486	279.811	11.623	50.911	49.813	63.328	55.964	71.418
Resta de llars i institucions sense ànim de lucre al servei de les llars	996.284	922.012	15.295	152.316	155.833	205.081	209.778	214.299
Habitatges	792.514	784.481	3.078	123.523	134.051	177.721	179.306	172.958
Consum	53.176	14.071	7.539	2.606	1.986	5.674	4.963	6.381
Altres finalitats	150.594	123.460	4.678	26.187	19.796	21.686	25.509	34.960
Correccions de valor per deteriorament d'actius no imputades a operacions concretes (Nota 8.4)	(14.617)							
Total	1.381.153	1.201.823	26.918	203.227	205.646	268.409	265.742	285.717
PRO MEMÒRIA								
Operacions de refinançament, refinançades i reestructurades	28.031	27.981	-	3.653	3.824	4.885	5.776	9.843

(*) No hi ha operacions destinades al finançament de la construcció ni de la promoció immobiliària.

23.1.6 Crèdit per a l'adquisició d'habitatge

A continuació es presenta el detall de l'import en data 31 de desembre de 2014 i 2013 de les operacions de finançament per a l'adquisició d'habitatges, sense incloure els ajustos per valoració ni els crèdits concedits per a la rehabilitació d'habitatge:

Milers d'euros	31.12.14	
	Import brut	Del qual: dubtosos
Crèdit per a l'adquisició d'habitatge	898.861	12.730
Sense garantia hipotecària	3.553	244
Amb garantia hipotecària	895.308	12.486

Milers d'euros	31.12.13	
	Import brut	Del qual: dubtosos
Crèdit per a l'adquisició d'habitatge	896.508	9.311
Sense garantia hipotecària	4.263	156
Amb garantia hipotecària	892.245	9.155

A més, a continuació es presenta el detall del crèdit amb garantia hipotecària per a l'adquisició d'habitatge en data 31 de desembre de 2014 i 2013, segons el percentatge que suposa el risc total sobre l'import de l'última taxació disponible (LTV):

Milers d'euros	31.12.14					Total
	LTV ≤ 40%	40% < LTV ≤ 60%	60% < LTV ≤ 80%	80% < LTV ≤ 100%	LTV > 100%	
Import brut	123.878	161.111	233.320	204.842	172.157	895.308
Del qual: dubtosos	179	791	1.599	1.530	8.387	12.486

Milers d'euros	31.12.13					Total
	LTV ≤ 40%	40% < LTV ≤ 60%	60% < LTV ≤ 80%	80% < LTV ≤ 100%	LTV > 100%	
Import brut	121.955	145.976	204.046	207.155	213.113	892.245
Del qual: dubtosos	112	95	1.549	1.490	5.909	9.155

23. 2 Dades de morositat

Dos dels indicadors més importants sobre la gestió correcta del risc en una entitat financera són la ràtio de morositat i la ràtio de cobertura dels actius dubtosos. L'evolució de les dues ràtios ha estat la següent:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Crèdit a la clientela (brut)	1.435.241	1.417.702
Actius dubtosos (Notes 8.1 i 8.3)	42.291	33.789
Ajustos per deteriorament del crèdit a la clientela (Notes 8.1 i 8.4)	(49.503)	(43.622)
% de morositat (inclou titulitzats anteriors a l'1 de gener de 2004) (*)	2,89%	2,33%
% de cobertura	117,05%	129,10%

(*) Els imports pendents d'amortitzar de les titulitzacions anteriors a l'1 de gener de 2004, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, són de 27.203 i 31.337 milers d'euros, respectivament (Nota 28.1).

23.2.1 Informació sobre taxes històriques de morositat

A continuació es presenta la mitjana històrica de la ràtio de morositat, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, de cadascun dels tipus d'instruments financers en què el Grup assumeix risc de crèdit:

	31.12.14	31.12.13
Instruments de deute		
Crèdit a la clientela	1,99%	1,65%
Valors representatius de deute	0,18%	0,31%
Riscos contingents		
Avals financers	-	-

La informació anterior s'ha elaborat d'acord amb la mitjana dels 5 exercicis immediatament anteriors a la data de càlcul.

23.2.2 Operacions de refinançament, refinançades i reestructurades

En compliment de la normativa vigent, a continuació es mostra un detall de les operacions de refinançament, operacions refinançades i operacions reestructurades pel seu valor brut, que estan vigents el 31 de desembre de 2014 i 2013:

En data 31 de desembre de 2014

Milers d'euros	NORMAL		SUBESTÀNDARD		DUBTOSOS		TOTAL	
	Nombre	Import	Nombre	Import	Nombre	Import	Nombre	Import
Garantia hipotecària								
Persones jurídiques i empresaris individuals (*)	4	462	22	4.291	17	4.465	43	9.218
Persones físiques	25	2.150	51	10.113	4	427	80	12.690
Subtotal	29	2.612	73	14.404	21	4.892	123	21.908
Resta de garanties								
Persones jurídiques i empresaris individuals (*)	-	-	5	2.095	11	2.687	16	4.782
Persones físiques	5	1.590	16	4.832	11	2.715	32	9.137
Subtotal	5	1.590	21	6.927	22	5.402	48	13.919
Sense garantia real								
Persones jurídiques i empresaris individuals (*)	-	-	2	949	6	100	8	1.049
Persones físiques	-	-	1	5	9	247	10	252
Subtotal	-	-	3	954	15	347	18	1.301
Total	34	4.202	97	22.285	58	10.641	189	37.128
Cobertura específica				(3.470)		(7.445)		(10.915)

(*) L'Entitat no té operacions refinançades ni reestructurades amb la finalitat de finançament a la construcció ni a la promoció immobiliària. Així mateix, totes les persones jurídiques pertanyen al sector privat.

En data 31 de desembre de 2013

Milers d'euros	NORMAL		SUBESTÀNDAR		DUBTOSOS		TOTAL	
	Nombre	Import	Nombre	Import	Nombre	Import	Nombre	Import
Garantia hipotecària								
Persones jurídiques i empresaris individuals (*)	6	831	34	7.370	7	2.099	47	10.300
Persones físiques	18	1.890	43	9.166	5	696	66	11.752
Subtotal	24	2.721	77	16.536	12	2.795	113	22.052
Resta de garanties								
Persones jurídiques i empresaris individuals (*)	1	332	10	3.092	7	2.018	18	5.442
Persones físiques	3	1.112	16	5.429	6	1.304	25	7.845
Subtotal	4	1.444	26	8.521	13	3.322	43	13.287
Sense garantia real								
Persones jurídiques i empresaris individuals (*)	-	-	1	20	4	77	5	97
Persones físiques	-	-	-	-	10	270	10	270
Subtotal	-	-	1	20	14	347	15	367
Total	28	4.165	104	25.077	39	6.464	171	35.706
Cobertura específica				(3.762)		(3.891)		(7.653)

(*) L'Entitat no té operacions refinançades ni reestructurades amb la finalitat de finançament a la construcció ni a la promoció immobiliària. Així mateix, totes les persones jurídiques pertanyen al sector privat.

24. EXPOSICIÓ AL RISC DE TIPUS D'INTERÈS

El risc de tipus d'interès es defineix com l'exposició i la sensibilitat del balanç i del marge financer del Grup davant les variacions dels tipus d'interès. Aquest risc varia en funció de la composició de l'estructura de terminis i les dates de revaluació dels actius, passius i operacions fora de balanç.

El Comitè ALM (Comitè d'Actius i Passius) de l'Entitat Dominant es reuneix periòdicament amb la finalitat d'analitzar l'exposició al risc de tipus d'interès i planificar i gestionar el balanç. Aquest Comitè estableix les directrius pel que fa a les posicions de risc que cap adoptar en cada moment, amb l'objectiu de maximitzar els resultats financers i assegurar el finançament òptim del balanç.

Els desfasaments temporals de les posicions d'actiu i passiu per terminis de revaluació o venciment poden repercutir en els resultats del Grup.

Per al control d'aquest risc, el Grup disposa d'eines de càlcul de la seva exposició al risc de tipus d'interès, com ara les anàlisis de forats (gaps) entre actius i passius, la simulació del valor econòmic del capital i la simulació del marge, ja sigui utilitzant informació certa i coneguda dels contractes firmats amb socis o assumint certes hipòtesis per als contractes o les masses de balanç que no tinguin venciment o data de revaluació coneguts.

A continuació es presenten els actius i passius sensibles dels balanços de situació de l'Entitat Dominant, perquè representen la major part dels actius i passius consolidats del Grup, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, a través d'una matriu de venciments o revisions, sense tenir en compte els actius dubtosos dels valors representatius de deute ni els ajustos per valoració, i en un escenari de '*condicions normals de mercat*'.

Milers d'euros	31.12.14					
	Terminis fins a la revisió del tipus d'interès efectiu o de venciment					
	Fins a 1 mes	Entre 1 i 3 mesos	Entre 3 i 6 mesos	Entre 6 i 12 mesos	Més d'1 any	Total
Actius sensibles al risc d'interès						
Dipòsits en bancs centrals (Nota 5)	22.862	-	-	-	-	22.862
Dipòsits en entitats de crèdit	23.206	-	-	-	-	23.206
Crèdit a la clientela	190.445	279.744	299.754	553.098	69.834	1.392.875
Valors representatius en deute	39.355	69.955	82.510	95.693	663.791	951.304
Total actius sensibles	275.868	349.699	382.264	648.791	733.625	2.390.247
Passius sensibles al risc d'interès						
Dipòsits de bancs centrals (Nota 16.1)	375.000	-	-	-	22.000	397.000
Dipòsits d'entitats de crèdit (Nota 16.2)	26.434	1.259	2.673	6.045	4.367	40.778
Dipòsits de la clientela	318.533	104.721	174.914	242.813	974.855	1.815.836
Total passius sensibles	719.967	105.980	177.587	248.858	1.001.222	2.253.614
Mesures de sensibilitat						
Diferència actiu-passiu	(444.099)	243.719	204.677	399.933	(267.597)	136.633
% sobre el total d'actiu sensible	(18,58)%	10,20%	8,56%	16,73%	(11,20)%	5,72%
Diferència actiu-passiu acumulada	(444.099)	(200.380)	4.297	404.230	136.633	136.633
% acumulat sobre el total d'actiu sensible	(18,58)%	(8,38)%	0,18%	16,91%	5,72%	5,72%

Milers d'euros	31.12.13					
	Terminis fins a la revisió del tipus d'interès efectiu o de venciment					
	Fins a 1 mes	Entre 1 i 3 mesos	Entre 3 i 6 mesos	Entre 6 i 12 mesos	Més d'1 any	Total
Actius sensibles al risc d'interès						
Dipòsits en bancs centrals (Nota 5)	12.276	-	-	-	-	12.276
Dipòsits en entitats de crèdit	43.757	-	-	-	-	43.757
Crèdit a la clientela	149.857	261.059	343.911	545.585	83.424	1.383.836
Valors representatius en deute	13.532	47.682	20.927	25.876	641.771	749.788
Total actius sensibles	219.422	308.741	364.838	571.461	725.195	2.189.657
Passius sensibles al risc d'interès						
Dipòsits de bancs centrals (Nota 16.1)	350.000	-	-	-	-	350.000
Dipòsits d'entitats de crèdit (Nota 16.2)	7.972	1.383	2.090	22	4.009	15.476
Dipòsits de la clientela	286.625	133.349	176.747	299.123	798.471	1.694.315
Total passius sensibles	644.597	134.732	178.837	299.145	802.480	2.059.791
Mesures de sensibilitat						
Diferència actiu-passiu	(425.175)	174.009	186.001	272.316	(77.285)	129.866
% sobre el total d'actiu sensible	(19,42)%	7,95%	8,49%	12,44%	(3,53)%	5,93%
Diferència actiu-passiu acumulada	(425.175)	(251.166)	(65.165)	207.151	129.866	129.866
% acumulat sobre el total d'actiu sensible	(19,42)%	(11,47)%	(2,98)%	9,46%	5,93%	5,93%

25. RISC DE LIQUIDITAT

El risc de liquiditat es defineix com la possible pèrdua del Grup davant d'una situació d'impossibilitat d'aconseguir fons, a preus raonables, per fer front a pagaments, tant pel reintegrament de recursos de socis com per compromisos que el Grup hagi contret amb altres entitats financeres.

L'objectiu de les polítiques de gestió de la liquiditat és assegurar els fons necessaris per cobrir les necessitats del negoci diversificant les fonts de finançament i minimitzant-ne el cost. El Grup controla contínuament la seva posició de liquiditat i les seves estratègies de finançament amb l'objectiu de gestionar els possibles esdeveniments inesperats, condicions econòmiques o de mercat, o altres situacions fora del control directe del Grup que podrien provocar dificultats de liquiditat a curt o llarg termini.

El Pla de Contingències de Liquiditat del Grup intenta minimitzar la dependència dels mercats financers per al finançament de l'activitat bancària corrent, i manté de manera excepcional la possibilitat d'accedir als mercats financers en posicions de prenedor. El segment de negoci en què l'Entitat Dominant du a terme la seva activitat comercial permet obtenir recursos de la clientela i generar actius titulitzables, amb la qual cosa es redueix el nivell de dependència respecte dels mercats financers per a l'obtenció de finançament.

Així mateix, el Pla de Contingències de Liquiditat defineix mesures de control de la liquiditat i fa diferència entre disponibilitat immediata, liquiditat diària i liquiditat potencial.

Tot seguit es presenta el desglossament per terminis de venciments dels saldos de determinats epígrafs dels balanços de situació de l'Entitat Dominant, perquè representen la major part dels actius i passius consolidats del Grup, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, sense tenir en compte els ajustos per valoració, i en un escenari de 'condicions normals de mercat':

Milers d'euros	31.12.14							
	A la vista	Fins a 1 mes	Més d'1 mes fins a 3 mesos	Més de 3 mesos fins a 6 mesos	Més de 6 mesos fins a 12 mesos	Més d'1 any fins a 5 anys	Més de 5 anys	Total
Caixa i dipòsits en bancs centrals (Nota 5)	22.862	-	-	-	-	-	-	22.862
Dipòsits en entitats de crèdit	13.906	10.230	-	-	-	-	-	24.136
Crèdits a la clientela	4.938	9.206	1.181	27.171	10.626	95.144	1.296.187	1.444.453
Valors representatius de deute	-	42.676	27.675	80.366	95.672	523.736	181.180	951.305
Actiu	41.706	62.112	28.856	107.537	106.298	618.880	1.477.367	2.442.756
Dipòsits de bancs centrals (Nota 16.1)	-	42.000	333.000	-	-	22.000	-	397.000
Dipòsits d'entitats de crèdit (Nota 16.2)	25.422	-	-	-	5.000	-	10.356	40.778
Dipòsits de la clientela	766.746	228.254	93.932	153.666	242.159	330.126	953	1.815.836
Resta de passius	-	17.895	-	-	-	-	-	17.895
Passiu	792.168	288.149	426.932	153.666	247.159	352.126	11.309	2.271.509
Forat de liquiditat per tram	(750.462)	(226.037)	(398.076)	(46.129)	(140.861)	266.754	1.466.058	171.247
Forat de liquiditat acumulada	(750.462)	(976.499)	(1.374.575)	(1.420.704)	(1.561.565)	(1.294.811)	171.247	171.247
Forat de liquiditat per tram/total d'actiu	(30,72)%	(9,25)%	(16,30)%	(1,89)%	(5,77)%	10,92%	60,02%	7,01%
Forat de liquiditat acumulada/total d'actiu	(30,72)%	(39,98)%	(56,27)%	(58,16)%	(63,93)%	(53,01)%	7,01%	7,01%

31.12.13								
Milers d'euros	A la vista	Fins a 1 mes	Més d'1 mes fins a 3 mesos	Més de 3 mesos fins a 6 mesos	Més de 6 mesos fins a 12 mesos	Més d'1 any fins a 5 anys	Més de 5 anys	Total
Caixa i dipòsits en bancs centrals (Nota 5)	12.276	-	-	-	-	-	-	12.276
Dipòsits en entitats de crèdit (Nota 8.1)	35.505	8.043	418	-	-	-	-	43.966
Crèdits a la clientela	4.151	7.897	2.495	27.498	6.190	71.503	1.306.920	1.426.654
Valors representatius de deute	-	-	6.542	19.691	24.739	454.652	244.165	749.789
Actiu	51.932	15.940	9.455	47.189	30.929	526.155	1.551.085	2.232.685
Dipòsits de bancs centrals (Nota 16.1)	-	-	-	-	-	350.000	-	350.000
Dipòsits d'entitats de crèdit (Nota 16.2)	7.126	-	-	-	-	-	8.350	15.476
Dipòsits de la clientela (Nota 16.3)	669.615	225.942	120.272	172.362	298.923	198.336	8.865	1.694.315
Restes de passius (Nota 16.4)	-	17.614	-	-	-	-	-	17.614
Passiu	676.741	243.556	120.272	172.362	298.923	548.336	17.215	2.077.405
Forat de liquiditat per tram	(624.809)	(227.615)	(110.817)	(125.173)	(267.994)	(22.181)	1.533.870	155.280
Forat de liquiditat acumulada	(624.809)	(852.425)	(963.242)	(1.088.415)	(1.356.409)	(1.378.590)	155.280	155.280
Forat de liquiditat per tram/total d'actiu	(27,98%)	(10,19%)	(4,96%)	(5,61%)	(12,00%)	(0,99%)	68,70%	6,95%
Forat de liquiditat acumulada/total d'actiu	(27,98%)	(38,18%)	(43,14%)	(48,75%)	(60,75%)	(61,75%)	6,95%	6,95%

En relació amb el càlcul del forat (gap) del total de balanç inclòs en els quadres anteriors, s'ha de considerar que es projecten els venciments de les operacions en funció del seu termini residual, sense tenir en compte cap hipòtesi de renovació dels actius i/o passius. Atès l'elevat finançament detallista del Grup, així com el finançament a través del Banc Central Europeu i les inversions financeres a llarg termini, les durades dels actius són més grans que les dels passius, per la qual cosa es generarà un forat negatiu a curt termini, tot i que cal tenir en compte que els comptes a la vista de la clientela tenen una durada estable en el temps. De fet, una part dels passius són estables, altres tenen una alta probabilitat de renovar-se i, a més, hi ha garanties disponibles amb el Banc Central Europeu, així com capacitat per generar noves garanties instrumentalitzades mitjançant, per exemple, la titulització d'actius hipotecaris. Així mateix, el Grup disposa d'actius líquids que li permetran obtenir liquiditat addicional. Finalment, cal afegir que el càlcul no té en compte hipòtesis de creixement, de manera que s'ignoren les estratègies internes de captació neta de liquiditat que són especialment importants en el mercat detallista.

Els quadres següents mostren informació relativa a les necessitats i a les fonts de finançament estables de l'Entitat Dominant en data 31 de desembre de 2014 i 2013:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13 (*)
Clients coberts completament pel FGDEC	927.433	913.409
Clients no coberts completament pel FGDEC	592.516	523.028
Total dipòsits de la clientela (**) (1)	1.519.949	1.436.437
Titulitzacions venudes a tercers (***)	11.497	13.682
Finançament majorista a llarg termini (2)	11.497	13.682
Patrimoni net (3) (*)	167.519	144.566
Fonts de finançament estables (1) + (2) + (3)	1.698.965	1.594.685

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades (Nota 1.2).

(**) Dipòsits garantits pel FGDEC.

(***) Valor nominal. En data 31 de desembre de 2014, de les titulitzacions venudes a tercers, 76 milers d'euros, en valor nominal (97 milers d'euros en data 31 de desembre de 2013), pertanyen al Grup.

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Crèdit a la clientela (*)	842.475	780.349
Préstecs titulitzats (Nota 28.1)	629.182	677.670
Fons específics (Nota 8.1)	(29.122)	(23.094)
Actius adjudicats (Nota 11)	777	762
Total (1)	1.443.312	1.435.687
Participacions (2)	14.153	14.153
Necessitats de finançament estables (1) + (2)	1.457.465	1.449.840

(*) Sense incloure ajustos per valoració ni préstecs titulitzats.

Així mateix, a continuació es presenta informació en data 31 de desembre de 2014 i 2013 relativa als venciments de les emissions majoristes, als actius líquids (cedits i no cedits) i a la liquiditat potencial de l'Entitat Dominant:

En data 31 de desembre de 2014

Milers d'euros	2015	2016	> 2016
Titulitzacions venudes a tercers (*)	-	-	11.498
Total de venciments d'emissions majoristes	-	-	11.498

(*) Segons els venciments finals.

Milers d'euros	2014
Actius líquids (valor nominal)	1.329.045
Actius líquids (valor de mercat i retallada del BCE)	1.271.572
Dels quals: Deute de les administracions públiques centrals	528.001

Milers d'euros	2014
Actius líquids no cedits (valor nominal)	785.001
Actius líquids no cedits (valor de mercat i retallada del BCE)	796.330

En data 31 de desembre de 2013

Milers d'euros	2014	2015	> 2015
Titulitzacions venudes a tercers (*)	-	-	13.682
Total de venciments d'emissions majoristes	-	-	13.682

(*) Segons els venciments finals.

Milers d'euros	2013
Actius líquids (valor nominal)	1.204.711
Actius líquids (valor de mercat i retallada del BCE)	1.034.331
Dels quals: Deute de les administracions públiques centrals	340.146

Milers d'euros	2013
Actius líquids no cedits (valor nominal)	631.688
Actius líquids no cedits (valor de mercat i retallada del BCE)	577.007

26. EXPOSICIÓ A ALTRES RISCOS

26.1. Risc de mercat

El risc de mercat és el risc d'incórrer en variacions negatives en el valor de les posicions preses pel Grup, causades per les fluctuacions adverses en les variables de mercat.

El Departament de Gestió Global del Risc de l'Entitat Dominant és l'encarregat de mesurar i controlar el risc de mercat assumit per les diferents carteres d'inversions financeres del Grup. Setmanalment, aquest departament mesura el nivell de risc assumit en cadascuna de les carteres de renda fixa i controla que no superin els límits establerts en les Polítiques d'Inversions Financeres corresponents.

La metodologia utilitzada per mesurar el risc és el *Value at Risk* (VaR), calculat d'acord amb models paramètrics, també denominats 'enfocament de variàncies i covariàncies', amb un nivell de confiança del 95% i un horitzó temporal d'1 dia.

El nivell de risc assumit en la cartera de negociació ha estat baix. El VaR calculat el 31 de desembre de 2014 s'ha situat en 107 milers d'euros (0,20% de la cartera de negociació al tancament de l'exercici). El 31 de desembre de 2013 es va situar en 118 milers d'euros (0,29% de la cartera de negociació al tancament de l'exercici).

26.2. Risc operacional

El risc operacional està constituït pels esdeveniments que poden generar una pèrdua com a conseqüència de processos interns inadequats, errors humans, funcionament incorrecte dels sistemes d'informació o esdeveniments externs. El risc operacional és inherent a totes les activitats de negoci i, encara que no es pot eliminar totalment, es pot gestionar, mitigar i, en alguns casos, assegurar.

Aquest risc es gestiona a través dels controls establerts en els processos operatius dins del sistema general de control intern que hi ha en el model organitzatiu del Grup.

Tradicionalment, el Grup ha gestionat aquest risc basant-se en la seva experiència històrica, establint nous controls i millorant els que ja existien, millorant la qualitat dels processos interns i, quan s'ha considerat necessari, transferint el risc a tercers mitjançant la contractació de pòlisses d'assegurances.

La gestió d'aquest risc adquireix especial importància amb l'increment de la dependència del negoci bancari de factors com la utilització intensiva de tecnologies de la informació, la subcontractació d'activitats o la utilització d'instruments financers complexos.

A continuació es presenta el detall del consum de recursos propis per risc operacional del Grup, calculat seguint el mètode de l'indicador bàsic.

Milers d'euros	2010	2011	2012	2013	2014
Ingressos rellevants	38.155	44.434	58.428	61.078	66.010
Ingressos ponderats	5.723	6.665	8.764	9.162	9.902
Requeriments de recursos propis	6.025	6.366	7.051	8.197	9.498

26.3. Risc de contrapart

El risc de contrapart és el risc que les contrapartides no compleixin els seus compromisos amb el Grup. En l'operativa en els mercats financers, aquest risc es produeix, entre altres situacions, quan una entitat presta diners, inverteix en actius financers o formalitza operacions bilaterals de derivats financers amb una contrapartida.

La gestió i el control del risc de contrapart del Grup es basen en l'assignació de línies de crèdits, el consum de les quals es mesura globalment per a cadascun dels grups econòmics que actuen com a contrapart. El model d'assignació de les línies es basa en criteris observables i objectius com són els recursos propis, la qualitat creditícia de la contrapart i el termini en què s'està assumint el risc, i la mesura del consum de línies es du a terme sobre la base del valor de mercat de les operacions.

El Comitè ALM, el Comitè de Política Creditícia i el Comitè de Mercats Financers de l'Entitat Dominant són els òrgans, segons escaigui, encarregats de l'avaluació dels riscos assumits i del disseny de les estratègies de gestió del risc de contrapart del Grup.

A més, s'ha informat del risc amb els diversos tipus de contraparts per a cadascuna de les carteres del Grup (Notes de 6 a 10).

26.4. Risc de tipus de canvi

En data 31 de desembre de 2014, l'exposició al risc de divisa ha estat d'un 0,54% de l'exposició al risc total (0,36% en data 31 de desembre de 2013).

27. RISCOS I COMPROMISOS CONTINGENTS

27.1. Garanties financeres i altres avals i caucions prestats

S'entén per garanties financeres els imports que les entitats consolidades hauran de pagar per compte de tercers, en el cas que no ho facin els que estan obligats a fer el pagament originalment, en resposta als compromisos que hagin assumit en el curs de la seva activitat habitual.

Una part significativa d'aquests imports arribarà al seu venciment sense que es materialitzi cap obligació de pagament per a les societats consolidades, de manera que el saldo conjunt d'aquests compromisos no pot ser considerat com a una necessitat futura real de finançament o liquiditat que el Grup hagi de concedir a tercers.

Els ingressos obtinguts dels instruments de garantia es registren en els capítols 'Comissions percebudes' i 'Interessos i rendiments assimilats' (en aquest últim, per l'import corresponent a les variacions derivades de les actualitzacions del valor de les comissions) dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts i es calculen aplicant el tipus establert en el contracte sobre l'import nominal de la garantia.

Les provisions registrades per a la cobertura d'aquestes garanties prestades, les quals s'han calculat aplicant criteris similars als aplicats per calcular el deteriorament d'actius financers valorats al seu cost amortitzat, s'han registrat en l'epígraf 'Provisions - Provisions per a riscos i compromisos contingents' dels balanços de situació consolidats adjunts (Nota 17).

Tot seguit es mostra el detall de les garanties financeres i dels altres avals i caucions prestats en data 31 de desembre de 2014 i 2013, tenint en compte el risc màxim assumit pel Grup en relació amb aquestes garanties:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Avals financers	4.690	6.822
Altres avals i caucions	7.622	6.090
Total	12.312	12.912

27.2. Actius afectes a obligacions de tercers

El saldo d'aquest epígraf recull el valor comptable dels actius que són propietat de l'Entitat Dominant i que s'han afectat per al bon fi d'operacions de tercers.

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Aval en garantia davant de l'Administració	417	417
Total	417	417

27.3. Actius cedits en garantia

En data 31 de desembre de 2014 i 2013, alguns actius propietat de l'Entitat Dominant garantien operacions realitzades per la mateixa Entitat, així com diversos passius i passius contingents assumits per la pròpia Entitat Dominant. El valor nominal en data 31 de desembre de 2014 i 2013 dels actius financers de l'Entitat Dominant bloquejats com a garantia dels esmentats passius o passius contingents era de 636.560 i 707.168 milers d'euros, respectivament. Tots els actius bloquejats són valors de deute públic i bons de titulització.

27.4. Altres riscos contingents

El saldo en data 31 de desembre de 2014 i 2013 d'"Altres riscos contingents" correspon, principalment, al patrimoni dels fons d'inversió i de pensions garantits, gestionats per Caixa Enginyers Gestió, SGIIC, SAU, i Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU (Nota 12), respectivament, i comercialitzats per l'Entitat Dominant.

El desglossament d'aquest epígraf en data 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent.

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Import contingent per IIC i FP	302.126	277.165
Altres garanties	-	-
Total	302.126	277.165

27.5. Compromisos contingents

El saldo d'aquest capítol integra aquells compromisos irrevocables que podrien donar lloc al reconeixement d'actius financers.

Tot seguit se'n mostra la composició en data 31 de desembre de 2014 i a 2013:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13 (*)
Disponibles per tercers	133.399	127.553
Altres compromisos contingents (*)	11.055	50.020
Total	144.454	177.573

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades (Nota 1.2).

En data 31 de desembre de 2014 i 2013, els imports de contractes de finançament concedits respecte dels quals el Grup havia assumit algun compromís de crèdit superior a l'import registrat en l'actiu dels balanços de situació consolidats adjunts a aquestes dates eren els següents:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Altres sectors residents		
Per targetes de crèdit	68.450	67.935
Altres productes amb disponibilitat immediata	64.949	59.618
Total	133.399	127.553

28.UNA ALTRA INFORMACIÓ SIGNIFICATIVA

28.1. Titulització d'actius

L'Entitat Dominant ha transformat part de la seva cartera de préstecs i crèdits hipotecaris en títols de renda fixa a través de la transferència dels actius a diferents fons de titulització creats amb aquesta finalitat, els partícips dels quals assumeixen els riscos inherents a les operacions titulitzades. D'acord amb allò que regula la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya, les titulitzacions en què no s'hagi produït una transferència substancial del risc no es podran donar de baixa del balanç. No obstant això, la disposició transitòria primera de la circular esmentada indica que no és necessari modificar el registre d'aquelles titulitzacions que, amb data anterior a l'1 de gener de 2004 i en aplicació de la normativa anterior, s'havien donat de baixa de l'actiu del balanç.

Respecte a les titulitzacions efectuades després de l'1 de gener de 2004 de les quals no s'ha transferit de manera significativa el risc i que, per tant, no s'han donat de baixa de l'actiu, la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya indica que s'ha de registrar un passiu pel mateix import, que figura en l'epígraf 'Passius financer a cost amortitzat - Dipòsits de la clientela' del balanç de situació consolidat. Els bons de titulització d'aquestes emissions que han estat adquirits per l'Entitat Dominant estan registrats en aquest mateix epígraf del passiu del balanç de situació consolidat, i rebaixen els saldos generats amb la mobilització dels crèdits (Nota 16.3).

A continuació es detalla, en funció de la seva naturalesa, la composició dels actius titulitzats pendents de venciment en data 31 de desembre de 2014 i 2013:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Garantia hipotecària	629.182	677.670
Altres garanties	-	-
Total	629.182	677.670

Durant els exercicis 2002 i 2003, l'Entitat Dominant va dur a terme diverses operacions de titulització d'actius mitjançant les quals va procedir a cedir préstecs i crèdits de la seva cartera a diversos fons de titulització d'actius. A continuació es mostra un detall del valor dels actius titulitzats abans de l'1 de gener de 2004, que, en el moment de la cessió, es van donar de baixa del balanç de situació consolidat i que continuaven vius el 31 de desembre de 2014 i 2013:

Milers d'euros				
Titulització d'actius		Import inicial	Import pendent d'amortització	
Data d'emissió	Adquirits per:		31.12.14	31.12.13
Novembre 2002	TDA 15080-Mixt, Fons de Titulització d'Actius	44.800	9.533	10.862
Novembre 2002	TDA 15100-Mixt, Fons de Titulització d'Actius	46.100	9.450	10.721
Juliol 2003	AyT Hipotecari IV, Fons de Titulització Hipotecària	40.000	8.220	9.754
Operacions donades de baixa del balanç (Nota 8.1)		130.900	27.203	31.337

Així mateix, després de l'1 de gener de 2004, l'Entitat Dominant ha dut a terme diverses operacions de titulització d'actius mitjançant la cessió de préstecs i crèdits de la seva cartera a diversos fons de titulització. En aquestes operacions, com a conseqüència de les condicions acordades per a la transferència d'aquests actius, l'Entitat va conservar riscos i avantatges substancials (bàsicament, risc de crèdit de les operacions transferides). A continuació es mostra un detall dels saldos registrats en els balanços de situació consolidats adjunts en data 31 de desembre de 2014 i 2013, que estan associats amb aquestes operacions:

Milers d'euros				
Titulització d'actius		Import inicial	Import pendent d'amortització	
Data d'emissió	Adquirits per:		31.12.14	31.12.13
Juny 2004	TDA 20-Mixt, Fons de Titulització d'Actius	75.000	22.215	25.298
Juny 2005	AyT Hipotecari IV Mixt, Fons de Titulització Hipotecària	75.000	18.438	21.382
Juliol 2009	Caixa Enginyers TDA 1, Fons de Titulització d'Actius	270.000	181.876	195.179
Febrer 2012	Caixa Enginyers AyT 2, Fons de Titulització d'Actius	450.000	379.450	404.474
Operacions que es mantenen en balanç (Notes 8.1 i 16.3)		870.000	601.979	646.333

En data 31 de desembre de 2014 i 2013, els imports corresponents a millores de crèdit concedides a fons de titulització són els següents:

Milers d'euros		31.12.14		31.12.13	
Millores de crèdit concedides a fons de titulització					
Data d'emissió	Titular	Préstecs i crèdits	Bons fons de reserva	Préstecs i crèdits	Bons fons de reserva
Novembre 2002	TDA 15080-Mixt, Fons de Titulització d'Actius	501	-	501	-
Novembre 2002	TDA 15100-Mixt, Fons de Titulització d'Actius	430	-	631	-
Juliol 2003	AyT Hipotecari IV, Fons de Titulització Hipotecària	340	-	331	-
Juny 2004	TDA 20-Mixt, Fons de Titulització d'Actius	1.229	-	1.303	-
Juniol 2005	AyT Hipotecari IV-Mixt, Fons de Titulització Hipotecària	910	-	1.001	-
Juny 2009	Caixa Enginyers TDA 1, Fons de Titulització d'Actius	29.041	-	29.375	-
Febrer 2012	Caixa Enginyers AyT 2, Fons de Titulització d'Actius	36.921	-	37.316	-
Total (Nota 8.1)		69.372	-	70.458	-

Bons emesos pels fons de titulització

La majoria dels bons emesos pels fons de titulització com a contrapartida dels actius crediticis transferits han estat adquirits per l'Entitat Dominant. Els bons adquirits a fons de titulització constituïts abans de l'1 de gener de 2004 es registren en l'epígraf 'Inversions creditícies - Valors representatius de deute' dels balanços de situació consolidats (Nota 8.1) i els bons adquirits a fons de titulització constituïts després de l'1 de gener de 2004 es registren majoritàriament en l'epígraf 'Passius financers a cost amortitzat - Dipòsits de la clientela', i rebaixen els saldos dels passius generats amb la mobilització dels crèdits (Notes 8.1 i 16.3).

A continuació es detallen els imports dels bons de titulització inicialment adquirits per l'Entitat Dominant i els saldos pendents d'amortització en data 31 de desembre de 2014 i 2013, respectivament:

Milers d'euros		Import inicial	Import pendent d'amortització	
Data d'emissió			31.12.14	31.12.13
Novembre 2002	TDA 15080-Mixt, Fons de Titulització d'Actius	44.800	8.051	9.499
Novembre 2002	TDA 15100-Mixt, Fons de Titulització d'Actius	46.100	2.500	2.501
Juliol 2003	AyT Hipotecari IV, Fons de Titulització Hipotecària	40.000	3.949	4.598
Emesos abans de l'01.01.2004		130.900	14.500	16.598
Juny 2004	TDA 20-Mixt, Fons de Titulització d'Actius	75.000	15.173	17.315
Juny 2005	AyT Hipotecari IV-Mixt, Fons de Titulització Hipotecària	75.000	21.084	24.016
Juny 2009	Caixa Enginyers TDA 1, Fons de Titulització d'Actius	270.000	184.275	198.999
Febrer 2012	Caixa Enginyers AyT 2, Fons de Titulització d'Actius	450.000	382.588	410.884
Emesos després de l'01.01.2004 (Nota 16.3)		870.000	603.120	651.214
Total		1.000.900	617.620	667.812

28.2. Recursos de tercers gestionats i comercialitzats pel Grup i dipositaria de valors

En data 31 de desembre de 2014 i 2013, el detall del valor raonable dels recursos de tercers registrats fora de balanç per als quals l'Entitat Dominant actua com a dipositària és el següent:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Valors representatius de deute	674.745	599.894
Instruments de capital	759.019	614.129
Altres instruments financers	3.621	2.749
Total	1.437.385	1.216.772

Així mateix, a continuació es mostra el detall dels recursos registrats fora de balanç comercialitzats per l'Entitat Dominant en data 31 de desembre de 2014 i 2013:

Milers d'euros	31.12.14		31.12.13	
	Comercialitzats i gestionats per GCI (*)	Comercialitzats però no gestionats per GCI (*)	Comercialitzats i gestionats per GCI (*)	Comercialitzats però no gestionats per GCI (*)
Plans d'estalvi	157.977	-	154.975	-
Plans de pensions	175.254	-	146.147	-
Fons d'inversió	500.295	60.425	412.580	45.048
Carteres gestionades	61.353	-	49.151	-
Altres	-	11.498	-	13.682
Total	894.879	71.923	762.853	58.730

(*) Grup Caixa d'Enginyers.

29. INTERESSOS I RENDIMENTS ASSIMILATS

Aquest capítol dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts recull els interessos meritats durant l'exercici pels actius financers amb rendiment (implícit o explícit), que s'obtenen d'aplicar el mètode del tipus d'interès efectiu, així com les rectificacions de productes a conseqüència de cobertures comptables.

Tot seguit es desglossa l'origen dels 'Interessos i rendiments assimilats' meritats a favor del Grup durant els exercicis 2014 i 2013:

Milers d'euros	2014	2013
Dipòsits en bancs centrals	23	73
Dipòsits en entitats de crèdit	20	31
Crèdits a la clientela	25.597	27.684
Valors representatius de deute	30.942	33.319
Actius dubtosos	199	62
Rendiment de contractes d'assegurances vinculats a pensions	67	160
Total	56.848	61.329

Així mateix, a continuació es desglossa el saldo del capítol segons la cartera d'instruments financers que l'ha originat:

Milers d'euros	2014	2013
Cartera de negociació	1.260	3.605
Actius financers disponibles per a la venda	27.878	29.343
Cartera a venciment	1.684	370
Inversió creditícia	25.914	27.845
Altres interessos	112	166
Total	56.848	61.329

En data 31 de desembre de 2014, l'import de les comissions financeres imputades en el capítol 'Interessos i rendiments assimilats' dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts aplicant allò que disposa la Nota 2.17.2 és de 2.201 milers d'euros (1.185 milers d'euros en data 31 de desembre de 2013).

30. INTERESSOS I CÀRREGUES ASSIMILADES

Aquest capítol dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts recull els interessos meritats durant l'exercici pels passius financers amb rendiment (implícit o explícit), que s'obtenen després d'aplicar el mètode del tipus d'interès efectiu.

Tot seguit es desglossa l'origen per contrapartida dels interessos i càrregues assimilades meritats durant els exercicis 2014 i 2013:

Milers d'euros	2014	2013
Dipòsits de bancs centrals	691	2.258
Dipòsits d'entitats de crèdit	660	400
Dipòsits a la clientela	15.003	21.566
Altres interessos	74	89
Total	16.428	24.313

Pràcticament tot el saldo d'aquest capítol dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts, que s'ha meritat durant els exercicis 2014 i 2013, correspon a la cartera de 'Passius financers a cost amortitzat'.

31. RENDIMENT D'INSTRUMENTS DE CAPITAL

El saldo d'aquest capítol dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts dels exercicis 2014 i 2013 correspon al rendiment d'accions incloses a les carteres d'Actius financers disponibles per a la venda i 'Cartera de negociació'.

El desglossament d'aquest capítol dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts dels exercicis anuals tancats el 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent:

Milers d'euros	2014	2013
Actius financers disponibles per a la venda	48	44
Cartera de negociació	4	7
Total	52	51

32. COMISSIONS PERCEBUDES

El saldo d'aquest capítol dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts correspon als ingressos per comissions meritates durant els exercicis 2014 i 2013. A continuació es presenta el seu desglossament segons els conceptes principals que els han originat:

Milers d'euros	2014	2013
Comissions per riscos contingents	154	172
Comissions per canvi de divises i bitllets estrangers	5	3
Comissions per serveis de cobraments i pagaments	4.675	4.549
Comissions per serveis de valors (*)	3.757	2.500
Comissions per comercialització de productes financers no bancaris	557	434
Altres comissions	12.260	9.914
Total	21.408	17.572

(*) Aquesta partida inclou 1.015 milers d'euros (804 milers d'euros durant l'exercici 2013) de comissions percebudes en concepte de prestació del servei de gestió discrecional de carteres (Nota 28.2).

En la partida d'"Altres comissions" del quadre anterior es registren, principalment, les comissions percebudes pel Grup en concepte de comissions de gestió d'institucions d'inversió col·lectiva i fons de pensions i per l'activitat de comercialització d'assegurances.

33. COMISSIONS PAGADES

El saldo d'aquest capítol dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts correspon a la despesa per comissions meritates durant els exercicis 2014 i 2013. A continuació es presenta el seu desglossament classificat pels conceptes principals que l'han originat:

Milers d'euros	2014	2013
Corretatge amb operacions actives i passives	78	65
Comissions cedides a altres entitats i corresponsals	1.276	1.273
Comissions pagades per operacions amb valors	401	219
Altres comissions	122	135
Total	1.877	1.692

34. RESULTATS D'OPERACIONS FINANCERES (NET)

A continuació es mostra el desglossament del saldo d'aquest capítol dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts dels exercicis anuals tancats el 31 de desembre de 2014 i 2013 segons les carteres d'instruments financers que els originen:

Milers d'euros	2014	2013
Cartera de negociació	1.969	3.475
Actius financers disponibles per a la venda (Nota 7.1)	7.210	11.587
Inversions creditícies	27	33
Cartera d'inversió a venciment	118	144
Cobertures comptables no incloses en interessos	(256)	(872)
Total	9.068	14.367

35. DIFERÈNCIES DE CANVI (NET)

Els imports registrats en aquest capítol dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts dels exercicis anuals tancats el 31 de desembre de 2014 i 2013 corresponen a diferències sorgides en la conversió a la moneda funcional de les partides monetàries expressades en moneda estrangera.

36. ALTRES PRODUCTES D'EXPLOTACIÓ

El desglossament del saldo d'aquest capítol dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts dels exercicis anuals tancats el 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent:

Milers d'euros	2014	2013
Ingressos de contractes d'assegurances i reassegurances emesos (Nota 12)	26.601	58.118
Vendes i altres ingressos per prestació de serveis no financers	35	-
Comissions financeres compensadores de costos directes	17	234
Indemnització d'entitats asseguradores	321	81
Altres productes recurrents	266	189
Altres productes no recurrents	-	24
Total	27.240	58.646

La partida d'"Ingressos de contractes d'assegurances i reassegurances emesos" correspon a les primes d'assegurances de vida cobrades per Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU.

37. ALTRES CÀRREGUES D'EXPLOTACIÓ

El desglossament del saldo d'aquest capítol dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts dels exercicis anuals tancats el 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent:

Milers d'euros	2014	2013 (*)
Despeses de contractes d'assegurances i reassegurances emesos	27.923	60.509
Contribució al Fons de Garantia de Dipòsits (*)	3.013	6.027
Altres conceptes	383	425
Total	31.319	66.961

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades (Nota 1.2).

Les 'Despeses de contractes d'assegurances i reassegurances emesos' corresponen a la dotació neta a les provisions d'assegurances de vida, realitzada per Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU.

Dins de la partida 'Altres conceptes' del quadre anterior, s'inclouen 72 milers d'euros en concepte d'interessos meritats durant l'exercici 2014 (80 milers d'euros durant l'exercici 2013) pel passiu financer associat a la derrama del FGDEC acordada per la Comissió Gestora d'aquest fons amb data 30 de juliol de 2012 (Nota 1.8).

38. DESPESES D'ADMINISTRACIÓ

38.1. Despeses de personal

La composició d'aquest epígraf dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts dels exercicis anuals tancats el 31 de desembre de 2014 i 2013 és la següent:

Milers d'euros	2014	2013
Sous i gratificacions al personal actiu	16.828	15.759
Quotes de la Seguretat Social	4.099	3.617
Dotacions a plans de prestació definida	234	223
Indemnització per acomiadaments (Nota 2.18)	592	730
Despeses de formació	11	13
Altres despeses de personal	513	359
Total	22.277	20.701

En data 31 de desembre de 2014 i 2013, la distribució per categories del conjunt de membres del Consell Rector i empleats del Grup era la següent:

	31.12.14					
	Homes	%	Dones	%	Total	%
Consell Rector	12	5%	1	1%	13	3%
Caps, titulats i tècnics	145	61%	69	43%	214	54%
Oficials i auxiliars administratius	80	34%	96	56%	176	43%
Ajudants i altres	-	-	-	-	-	-
Total	237	100%	166	100%	403	100%

	31.12.13					
	Homes	%	Dones	%	Total	%
Consell Rector	12	6%	1	1%	13	4%
Caps, titulats i tècnics	124	63%	51	36%	175	52%
Oficials i auxiliars administratius	59	30%	90	63%	149	43%
Ajudants i altres	1	1%	-	-	1	1%
Total	196	100%	142	100%	338	100%

El nombre mitjà d'empleats durant els exercicis 2014 i 2013 i la seva distribució per categoria i sexe no difereixen significativament del nombre d'empleats i la distribució corresponent, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, respectivament, que s'han presentat en el quadre anterior.

38.1.1. Retribucions postocupació

38.1.1.1. Plans d'aportació definida

Tal com s'ha descrit a la Nota 2.18, l'Entitat Dominant i les societats del Grup tenen formalitzat un acord amb el seu personal actiu a través del qual es comprometen a aportar al '*Pla de Pensions d'Ocupació del Grup Caixa d'Enginyers*' (únic pla integrat a '*Caixa d'Enginyers Ocupació, Fons de Pensions*,') una quantitat fixa anual, que s'actualitza anualment segons un acord de la Comissió de Control del Fons. Aquestes aportacions es fan per a tots els empleats que, el 15 de desembre de cada any, tinguin una antiguitat superior als 18 mesos.

L'entitat gestora de '*Caixa d'Enginyers Ocupació, Fons de Pensions*' és Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU, i la seva dipositària és l'Entitat Dominant.

Les aportacions fetes pel Grup durant l'exercici 2014 al '*Pla de Pensions d'Ocupació del Grup Caixa d'Enginyers*' han estat de 263 milers d'euros (239 milers d'euros el 2013), que estan comptabilitzades a la partida 'Despeses d'administració - Despeses de personal - Sous i gratificacions al personal actiu' dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts.

En data 31 de desembre de 2014, no hi havia aportacions meritades pendents de realitzar per plans d'aportació definida.

38.1.1.2. Plans de prestació definida

Tal com hem descrit a la Nota 2.18, el Grup té els compromisos de postocupació següents amb els seus empleats per plans de prestació definida:

- a) Premi de dedicació.
- b) Prestacions per defunció en actiu.
- c) Altres compromisos per defunció, invalidesa i jubilació.

A continuació es mostra el valor raonable dels compromisos propis o de tercers i els actius associats als esmentats compromisos en data 31 de desembre de 2014 i 2013:

Milers d'euros	31.12.14	31.12.13
Actius del pla		
Contractes d'assegurances	2.866	2.197
Total actius	2.866	2.197
Valor dels compromisos propis o de tercers		
Compromisos per pensions meritades	2.442	1.820
Total compromisos a cobrir	2.442	1.820
Valor actual net dels compromisos per pensions	424	377

El valor actual net dels compromisos per pensions es registra en el capítol 'Resta d'actius' dels balanços de situació consolidats adjunts (Nota 15).

A continuació es mostra el detall de la variació experimentada pel valor actual net dels compromisos per pensions en els exercicis 2014 i 2013.:

Milers d'euros	2014	2013
Valor actual net dels compromisos per pensions a l'inici de l'exercici	377	479
Cost pel servei de l'exercici corrent	(218)	(223)
Cost per interessos	(61)	(54)
Rendiment esperat dels actius afectes	67	62
Guanys /(Pèrdues) actuaries	189	25
Aportacions (primes netes pagades)	70	263
Rescats efectuats durant l'exercici	-	(175)
Valor actual net dels compromisos per pensions al tancament de l'exercici	424	377

Així mateix, l'impacte que ha tingut la variació del valor actual net dels compromisos per pensions en els comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts dels exercicis 2014 i 2013 es compon de les partides següents:

Milers d'euros	2014	2013
Cost pel servei de l'exercici corrent	(218)	(223)
Cost per interessos	(61)	(54)
Rendiment esperat dels actius afectes	67	62
Total	(212)	(215)

El valor actual net dels compromisos per pensions ha estat determinat per actuaris qualificats, els quals l'han formalitzat en l'Informe Actuarial anual corresponent. A continuació es detallen els principals criteris que han utilitzat en els seus càlculs:

- Mètode de càlcul 'de la unitat de crèdit projectada', que preveu cada any de servei com a generador d'una unitat addicional de dret a les prestacions i valora cada unitat de manera separada.

Per al col·lectiu de pensionistes, el procés consisteix simplement a determinar actuarialment el valor present de les pensions en curs de pagament i de les prestacions que se'n puguin derivar.

- Les hipòtesis actuàries més significatives utilitzades en els càlculs han estat les següents:

	2014	2013
Tipus d'interès de descompte	1,7%	3%
Taules de mortalitat	PERM/F 2000P	PERM/F 2000P
Tipus anual de revaloració de les pensions	No aplicable	No aplicable
Tipus anual de creixement dels salaris	2,5%	3%

- Edat de jubilació

L'edat de jubilació considerada en els càlculs difereix per als diferents compromisos postocupació, segons es detalla a continuació:

'Premi de dedicació': primera edat en què l'empleat tingui dret segons la normativa actual de la Seguretat Social. Si l'edat teòrica de jubilació, d'acord amb la aquesta normativa, no dona lloc al cobrament de la prestació, es considera aquella en què s'assoleixi el dret al cobrament, amb un màxim de 70 anys.

'Altres compromisos per jubilació': 65 anys.

38.2. Altres despeses generals d'administració

El desglossament del saldo d'aquest epígraf dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts en els exercicis 2014 i 2013 és el següent:

Milers d'euros	2014	2013
Immobles, instal·lacions i material	3.220	3.010
Informàtica	3.653	2.696
Comunicacions	1.102	1.173
Publicitat i propaganda	1.060	674
Despeses judicials i de lletrats	217	187
Informes tècnics	1.361	1.723
Serveis de vigilància i trasllat de fons	531	484
Primes d'assegurança i autoassegurança	405	355
Per òrgans de govern i control	198	176
Despeses de representació i desplaçament del personal	243	176
Quotes d'associacions	94	98
Serveis administratius subcontractats	2.160	1.870
Contribucions i impostos	694	132
Altres despeses	310	109
Total	15.248	12.863

A la partida 'Altres despeses generals d'administració - Informes tècnics' del quadre anterior, s'inclouen els honoraris per serveis contractats pel Grup, durant els exercicis 2014 i 2013, amb Deloitte, SL, i les seves persones o entitats vinculades. A continuació es presenta un detall d'aquests honoraris (IVA no inclòs), classificats per tipus de serveis:

Tipus de serveis (milers d'euros)	2014	2013
Serveis d'auditoria de comptes i altres serveis relacionats amb l'auditoria	89	89
Altres tasques de revisió	30	50
Total de serveis d'auditoria i revisió realitzats	119	139
Altres serveis (*)	5	30

(*) No s'han meritat per l'auditor, ni per entitats vinculades a l'auditor, honoraris relatius a altres tasques de revisió i verificació comptable diferents d'aquells que preveu l'article 2 del Reglament d'Auditoria de Comptes, ni per assessorament fiscal.

39. AMORTITZACIÓ

El desglossament d'aquest capítol dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts dels exercicis anuals tancats el 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent:

Milers d'euros	2014	2013
Actiu material (Nota 13)		
D'ús propi	1.265	960
Altres actius cedits en arrendament	-	-
Actiu intangible (Nota 14)	3.026	2.355
Total	4.291	3.315

40. DOTACIONS A PROVISIONS (NET)

El desglossament d'aquest capítol dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts dels exercicis anuals tancats el 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent (Nota 17):

Milers d'euros	2014	2013
Provisions per a riscos i compromisos contingents	(23)	(38)
Altres provisions	(877)	10
Total	(900)	(28)

41. PÈRDUES PER DETERIORAMENT D'ACTIUS FINANCERS (NET)

El desglossament d'aquest capítol dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts dels exercicis anuals tancats el 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent:

Milers d'euros	2014	2013
Inversions creditícies	10.658	13.120
Dotacions al fons de cobertura (Nota 8.4)	17.356	21.224
Amortització de préstecs sense fons (Nota 8.5)	320	518
Recuperacions del fons de cobertura (Nota 8.4)	(6.898)	(8.594)
Recuperacions de fallits (Nota 8.5)	(120)	(28)
Altres instruments financers no valorats a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	(48)	(278)
Cobertura genèrica-Cartera disponible per a la venda (Nota 7.2)	(44)	(199)
Cobertura específica-Cartera disponible per a la venda (Nota 7.2)	6	(69)
Cobertura genèrica-Cartera d'inversió a venciment (Nota 9.2)	(11)	(10)
Total	10.610	12.842

42. PÈRDUES PER DETERIORAMENT DE LA RESTA D'ACTIUS (NET)

El desglossament d'aquest capítol dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts dels exercicis anuals tancats el 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent:

Milers d'euros	2014	2013
Actiu material	-	-
Actiu intangible	-	16
Total	-	16

43. GUANYS/(PÈRDUES) EN LA BAIXA D'ACTIUS NO CLASSIFICATS COM A NO CORRENTS EN VENDA

Aquest capítol dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts inclou durant l'exercici 2014 un benefici d'1 miler d'euros corresponent a la venda de mobiliari realitzada per Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU (23 milers d'euros durant l'exercici 2013).

44. GUANYS/(PÈRDUES) D'ACTIUS NO CORRENTS EN VENDA NO CLASSIFICATS COM A OPERACIONS INTERROMPUDES

El desglossament del saldo d'aquest capítol dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts dels exercicis anuals tancats el 31 de desembre de 2014 i 2013 es mostra en el quadre següent:

Milers d'euros	2014	2013
Sanejaments nets d'actius no corrents en venda (Nota 11)	-	(74)
Guanys per venda d'actius no corrents en venda (Nota 11)	-	48
Pèrdues per venda d'actius no corrents en venda (Nota 11)	(53)	(174)
Total	(53)	(200)

45. OPERACIONS AMB PARTS VINCULADES

A continuació es mostra un detall dels saldos d'actiu, passiu i comptes d'ordre registrats en els estats financers consolidats adjunts, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, que corresponen a operacions contractades pels membres del Consell Rector de l'Entitat Dominant, els membres dels Consells d'Administració de les entitats dependents i de l'Alta Direcció amb el Grup:

Milers d'euros	2014	2013
Actiu-Garantia real	2.334	2.090
Actiu-Garantia personal	103	108
Passiu-Dipòsits a termini	1.807	1.671
Passiu-Dipòsits a la vista	824	973
Comptes d'ordre-Riscos contingents	-	-
Compromisos postocupació (*)	1.863	1.364

(*) *Compromisos coberts mitjançant pòlisses d'assegurances contractades amb Rural Vida, SA (Nota 2.18.1).*

Així mateix, a continuació es mostra un detall dels saldos d'ingressos i despeses meritats durant els exercicis 2014 i 2013 en els comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts, que corresponen a operacions contractades pels membres del Consell Rector de l'Entitat Dominant, els membres dels Consells d'Administració de les entitats dependents i de l'Alta Direcció del Grup amb el Grup:

Milers d'euros	2014	2013
Interessos i rendiments assimilats	44	14
Interessos i càrregues assimilades	(47)	(24)
Comissions percebudes	1	1

El Grup no té una política concreta o específica per a la concessió de préstecs, dipòsits i operacions de naturalesa anàloga amb el Consell Rector de l'Entitat Dominant, ni amb els membres dels Consells d'Administració de les entitats dependents, ni amb l'Alta Direcció del Grup, per la qual cosa s'apliquen les polítiques generals per a aquest tipus d'operacions.

Durant els exercicis 2014 i 2013, no s'han produït operacions de venda d'actius no corrents en venda amb finançament del Grup a cap membre del Consell Rector de l'Entitat Dominant, ni dels Consells d'Administració de les entitats dependents, ni de l'Alta Direcció del Grup.

A continuació es presenten els saldos registrats en els estats financers consolidats adjunts, en data 31 de desembre de 2014 i 2013, que tenen el seu origen en operacions amb les entitats associades del Grup i altres parts vinculades diferents de les incloses en els quadres anteriors d'aquesta mateixa Nota:

Milers d'euros	2014		2013	
	Entitats associades	Altres parts vinculades	Entitats associades	Altres parts vinculades
Actiu				
Crèdit a la clientela	-	3.652	-	3.015
Passiu				
Dipòsits de la clientela	3.217	4.134	3.164	7.417
Altres passius financers	-	-	-	-
Comptes d'ordre				
Riscos contingents	-	45	-	5
Compte de pèrdues i guanys				
Interessos i rendiments assimilats	-	31	31	44
Interessos i càrregues assimilades	(38)	(124)	-	(177)
Comissions	500	21	(301)	3

46. SERVEI D'ATENCIÓ AL SOCI/CLIENT

Durant l'exercici 2014, les societats que formen el Grup Caixa d'Enginyers han complert amb allò que estableix l'ordre ECO/734/2004, d'11 de març, sobre els Departaments i Serveis d'Atenció al Client i Defensor del Client de les Entitats Financeres. El Reglament per a la Defensa del Soci/Client, juntament amb el seu annex I, i, com a part integrant del mateix Reglament, el Reglament del Servei de Defensa del Client de la UNACC regulen les relacions entre els socis/clientes i el Grup. Aquest reglament va ser aprovat pel Consell Rector de l'Entitat Dominant i pels Consells d'Administració de la resta de societats del Grup el 8 de juliol de 2004, i ha sofert successives modificacions en les seves reunions del 28 d'abril de 2005 i del 27 de juny de 2013.

El Servei d'Atenció al Soci/Client rep les queixes o reclamacions dels socis/clientes que s'adrecen a aquest servei. Aquestes queixes o reclamacions s'han de basar en contractes, operacions o serveis de caràcter financer del Grup Caixa d'Enginyers respecte als quals s'hagi donat un tractament que el soci/client considera contrari als bons usos i pràctiques bancàries i que afectin els interessos i drets legalment adquirits, tant si deriven de contractes, de la normativa de transparència i protecció de la clientela o com de les bones pràctiques bancàries i usos financers, especialment el principi d'equitat.

Els criteris generals d'actuació del departament han estat els següents:

- Atendre i resoldre les queixes i reclamacions presentades a aquest servei, assegurant una atenció correcta al soci/client mitjançant l'establiment de canals de recepció, registre i resolucions adequades.
- La presentació de les queixes o reclamacions s'han d'acollir a l'article 16 del Reglament per a la Defensa del Client.
- Exclusió de la competència del servei de les queixes i reclamacions formulades pels socis/clientes un cop hagin passat dos anys des que van tenir coneixement dels fets que van causar la reclamació.

A continuació es defineixen una sèrie de conceptes que tot seguit s'avaluen per als exercicis 2014 i 2013:

- **Queixes:** les queixes que facin referència al funcionament dels serveis financers prestats a socis/clients del Grup i que s'hagin presentat per causa de tardances, desatencions o qualsevol altre tipus d'actuació que s'observi en el seu funcionament.
- **Reclamacions:** reclamacions presentades pels socis/clients que tinguin la pretensió d'obtenir la restitució del seu interès o dret i posin de manifest fets concrets referits a accions o omissions de les entitats que suposin, per a qui les formula, un perjudici per als seus interessos o drets per incompliment de contractes, de la normativa de transparència i protecció de la clientela o de les bones pràctiques i usos bancaris.

A continuació es mostra un desglossament de les queixes i reclamacions rebudes pel Servei d'Atenció al Soci/Client durant els exercicis 2014 i 2013:

	31.12.14	31.12.13
Queixes i reclamacions		
Admeses a tràmit pel Servei d'Atenció al Soci/Client	16	13
Rebutjades pel Servei d'Atenció al Soci/Client (*)	7	-
Total	23	13
Queixes i reclamacions resoltes durant l'exercici		
Favorables als socis/clients	7	4
<i>De les quals: amb dret econòmic</i>	3	3
Favorables al Grup	9	5
Altres conceptes (**)	-	2
Total	16	11
Pendents de resolució durant l'exercici	-	2
Resoltes durant l'exercici que procedeixen d'exercicis anteriors (***)	2	-

(*) *Queixes i reclamacions rebutjades pel Servei d'Atenció al Soci/Client per no reunir en la seva presentació els requisits exigits en el seu Reglament.*

(**) *Una de les reclamacions admeses a tràmit durant l'exercici 2013 correspon a una sol·licitud d'informació d'un soci, i l'altra va ser tancada en iniciar-se una nova reclamació davant d'un altre organisme.*

(***) *Durant l'exercici 2014, s'han resolt dues reclamacions iniciades durant l'exercici 2013: una ha estat favorable a l'Entitat i l'altra ha estat tancada per no modificar-ne la forma de presentació.*

47. INFORMACIÓ PER SEGMENTS DE NEGOCI

47.1 Informació de caràcter general

La informació sobre segments que es presenta a continuació s'ha preparat d'acord amb allò que disposa la NIIF 8, identificant els segments operatius corresponents sobre la base del tipus de clients i el tipus de productes i serveis que s'ofereixen en cada segment. Així mateix, els segments detallats són els que es consideren més rellevants i són els que es presenten, amb caràcter recurrent, al Consell Rector de l'Entitat Dominant, que n'avalua el rendiment i els assigna recursos, sense perjudici que es pugui manejar un altre tipus d'informació per segments desagregada.

Els segments identificats a partir dels quals es presenta la informació que requereix la NIIF 8 són els següents:

- **Entitat de crèdit:** inclou tant particulars com petites i mitjanes empreses i, bàsicament, per a aquest tipus de clients, productes d'actiu com els préstecs hipotecaris, els préstecs amb altres garanties reals, els préstecs personals, les adquisicions temporals d'actius a clients, les operacions de facturatge, les targetes de crèdit, les comissions d'intermediació, els comptes de crèdit, les operacions de passiu i la gestió d'operacions bancàries a aquest tipus de clients (transferències, domiciliacions, operacions d'intercanvi de moneda, etc.). També inclou el tipus de clients que l'Entitat Dominant considera 'grans empreses', atesa la seva dimensió, i productes com ara les operacions sindicades, els préstecs amb garanties personals o reals a aquest tipus de client, les línies de finançament, les operacions estructurades, les comissions per intermediació, la col·locació i l'assegurament de valors, etc. Així mateix, també inclou els clients amb patrimoni gestionat i la intermediació per venda d'assegurances.
- **Assegurances:** inclou l'activitat d'assegurances del Grup i comprèn productes com ara les assegurances de vida, les assegurances combinades de vida-termini, l'activitat de reassegurança, etc. Així mateix, com que la companyia asseguradora del Grup realitza la gestió de fons i plans de pensions, aquesta activitat també s'inclou en aquest segment.
- **Gestió d'institucions d'inversió col·lectiva (IIC):** inclou l'activitat de gestió de patrimonis que du a terme la gestora d'institucions d'inversió col·lectiva del Grup.

47.2 Bases i metodologia utilitzades per elaborar la informació per segments

En l'elaboració de la informació per segments que es presenta a l'apartat 47.3, s'han aplicat els principis i criteris següents:

- S'han realitzat les eliminacions de les operacions intragrup.
- A l'hora de determinar les partides que formen el resultat abans d'impostos de cada segment, s'han aplicat els mateixos criteris i les mateixes normes de valoració que s'indiquen a la Nota 2 per a la determinació del resultat abans d'impostos del Grup.
- El valor dels actius i dels passius de cada segment s'ha determinat aplicant els mateixos principis i les mateixes normes de valoració que s'inclouen a la Nota 2.

47.3 Informació per segments operatius

En el quadre següent es mostra la informació per segments operatius dels exercicis 2014 i 2013 que requereix la NIIF 8.:

Conceptes	Milers d'euros							
	Entitat de crèdit		Assegurances		Gestió d'IIC		Total	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Compte de pèrdues i guanys consolidat								
Ingressos								
Ingressos externs al Grup	72.217	82.102	36.584	67.892	7.316	5.610	116.117	155.604
Total	72.217	82.102	36.584	67.892	7.316	5.610	116.117	155.604
Despeses								
Amortització i sanejament d'immobilitzat	4.132	3.164	102	104	56	49	4.290	3.317
Altres pèrdues per deteriorament	9.788	13.219	1	62	-	1	9.789	13.282
Altres despeses (*)	59.069	67.253	31.018	63.387	1.404	1.050	91.491	131.690
Total	72.989	83.636	31.121	63.553	1.460	1.100	105.570	148.289
Resultat consolidat de l'exercici	(792)	(1.534)	5.463	4.339	5.856	4.510	10.527	7.315
Resultat després impostos atribuïble a l'Entitat Dominant	(772)	(1.563)	5.463	4.339	5.856	4.510	10.547	7.286
Balanç de situació consolidat								
Actiu (*)	2.458.373	2.245.160	136.881	120.867	3.889	3.594	2.599.143	2.369.621
Passiu (*)	2.252.747	2.059.937	165.400	158.615	498	411	2.418.645	2.218.963
Patrimoni net (*)	164.736	141.508	13.799	7.763	1.963	1.387	180.498	150.658

(*) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades (Nota 1.2).

47.4 Conciliacions i una altra informació

A continuació es presenten les conciliacions següents entre la informació per segments inclosa a la Nota 47.3 i la informació comptable del Grup:

Conciliació dels ingressos per segment i del resultat consolidat de l'exercici

No s'inclou la conciliació dels ingressos per segment al compte de pèrdues i guanys consolidat del Grup.

Informació sobre productes i serveis

Segons el que estipula la NIIF 8, no s'informa sobre el desglossament d'ingressos de clients externs per productes o serveis perquè aquesta informació ja s'ofereix a les Notes explicatives d'aquesta memòria consolidada.

Informació sobre àrees geogràfiques

No s'inclou informació sobre distribució geogràfica (segment secundari) perquè el Grup du a terme pràcticament tota la seva activitat a Espanya. No obstant això, a la Nota 23 es detalla informació sobre el risc de crèdit que assumeix el Grup en funció de l'àrea geogràfica en què resideixen els titulars de les operacions.

Informació sobre clients principals

D'acord amb la informació que requereix la NIIF 8, relativa al grau de concentració amb clients, cal indicar que el Grup no té cap client que representi individualment el 10% o més dels seus ingressos ordinaris.

INFORME DE GESTIÓ ANUAL DE L'EXERCICI 2014

Entorn econòmic

L'**economia mundial** ha tancat l'any 2014 amb un creixement superior al 3%, com a resultat del dinamisme dels Estats Units, que ha permès compensar la debilitat de la recuperació del Japó i de l'àrea euro, així com de la desacceleració progressiva de la Xina i de les altres economies emergents. La forta caiguda dels preus del petroli, derivada d'un augment sostingut de la producció, ha estat un factor molt favorable per al creixement global. No obstant això, l'existència d'altres escenaris adversos, com les tensions geopolítiques i la probabilitat d'un escenari d'inflació molt baix durant un prolongat període de temps a l'eurozona, ha afegit riscos en el creixement econòmic mundial. En aquest context, l'escenari global de creixement ha estat moderadament positiu i ha reflectit un clima d'estabilitat que ha predominat en els mercats financers.

L'**eurozona** està en plena fase d'expansió monetària, com a resultat de successives baixades del tipus d'interès per a les principals operacions de finançament, fins a situar-se en el 0,05% a finals de l'any 2014. A més, el Consell de Govern del Banc Central Europeu, en les reunions de juny i setembre de 2014, va decidir adoptar un paquet de mesures consistent en una sèrie d'operacions de finançament a termini més llarg amb objectiu específic (TLTRO), un programa d'adquisició de bons de titulització d'actius i, de forma paral·lela, un tercer programa d'adquisicions de bons garantits, a fi de millorar el funcionament del mecanisme de transmissió de la política monetària, emparant el crèdit a l'economia real. En aquest context, en l'àrea euro s'ha produït, durant els últims sis mesos de l'any, un descens generalitzat dels tipus d'interès dels deutes sobirans, i s'han assolit nivells històricament baixos. Així mateix, han disminuït les mitjanes de les primes de risc creditici dels valors de renda fixa emesos per les societats financeres i no financeres europees, que s'han situat en els nivells més reduïts des de finals de 2007. Aquests indicadors dels mercats financers contrasten amb la feble, fràgil i desigual recuperació econòmica, marcada pel baix creixement i l'alta taxa de desocupació en l'eurozona.

El mes de març de 2014, el Parlament i el Consell Europeu van arribar a un acord polític per a la creació del segon pilar de la **unió bancària**, el Mecanisme Únic de Resolució (MUR), amb l'objectiu principal de garantir que les fallides bancàries futures en la unió bancària es gestionin de forma eficient, amb costos mínims per al contribuent i per a l'economia real. Així mateix, el març de 2014, les autoritats europees van arribar a un acord polític en relació amb la Directiva relativa als sistemes de garantia de dipòsits, la qual cosa va contribuir, juntament amb el Fons Únic de Resolució (FUR) i el fons del Mecanisme Europeu d'Estabilitat (MEDE), al tercer pilar de la unió bancària. Els sistemes de garantia de dipòsits estableixen bàsicament un límit de fins a 100.000 euros per a la protecció dels dipositants i obliguen a protegir quantitats superiors si es tracta de saldos elevats temporals que es deriven, per exemple, de la venda d'habitatges. La Directiva reconeix la possibilitat que els sistemes de garantia de dipòsits formin part de les mesures de finançament per evitar la fallida bancària, i que contribueixin a protegir els dipositants en cas de fallida. El novembre de 2014, ha començat a funcionar plenament el Mecanisme Únic de Supervisió (MUS), primer pilar de la unió bancària, que supervisa de manera directa els 128 bancs més grans de la zona euro, i es manté la supervisió de la resta de bancs per part dels supervisors nacionals, encara que sota la responsabilitat final del Banc Central Europeu.

Pel que fa al **sector bancari**, el Banc Central Europeu ha dut a terme una avaluació detallada del sistema bancari de la zona euro abans d'assumir la responsabilitat en temes de supervisió dins del marc del MUS. Aquesta avaluació ha consistit, fonamentalment, en un exercici de revisió de la qualitat dels actius dels bancs (AQR) i en una prova de resistència (exercici d'estrès, ST) en col·laboració amb l'Autoritat Bancària Europea (EBA). De les 130 entitats europees analitzades, 25 van registrar un dèficit brut de capital en algun dels tres llindars considerats (AQR, ST base o ST advers). No obstant això, moltes d'aquestes entitats ja han realitzat ampliacions de capital durant el 2014 per compensar el dèficit net de capital resultant del procés d'avaluació global.

A **Espanya**, durant l'any 2014, l'evolució econòmica ha millorat de forma gradual i ha registrat un creixement del PIB del 0,7% en el quart trimestre del 2014. Aquesta taxa de creixement ha estat dues dècimes superior a la registrada en el tercer trimestre del mateix exercici. En termes anuals, la taxa de creixement del PIB en el quart trimestre ha estat del 2,0%, com a conseqüència d'una major aportació de la demanda nacional al creixement agregat i d'una contribució menys negativa de la demanda externa.

Pel que fa a l'**entorn europeu**, en el quart trimestre de 2014 la Unió Europea ha registrat un creixement trimestral positiu del 0,4%, una dècima superior al registrat en el trimestre precedent. Per la seva banda, l'eurozona ha registrat una variació trimestral del 0,3%, també una dècima per sobre del trimestre anterior. Entre les principals economies europees, el comportament ha estat dispar. D'una banda, França i el Regne Unit han presentat taxes de creixement del 0,1% i del 0,5%, respectivament, inferiors a les del trimestre precedent, que es van situar en el 0,3% i el 0,7%, respectivament. En canvi, Alemanya, Holanda i Itàlia han registrat creixements superiors als del trimestre precedent, que es van situar en el 0,7% enfront del 0,1% a Alemanya, en el 0,5% enfront del 0,2% a Holanda i en el 0,0% enfront del -0,1% a Itàlia.

Per la seva banda, l'**activitat econòmica internacional** ha presentat comportaments dispars, amb un gran dinamisme a Estats Units, que ha compensat la debilitat del Japó, de l'eurozona i d'alguns països emergents. Segons la segona estimació del *Bureau of Economic Analysis*, el PIB dels Estats Units ha crescut un 2,4%, en taxa interanual, en el quart trimestre de 2014. Al Japó, segons la segona estimació de l'*Economic and Social Research Institute Japan*, en l'últim trimestre del 2014, el PIB ha registrat un creixement trimestral del 0,4%. Al Regne Unit, la segona estimació del PIB del quart trimestre de 2014, efectuada per l'*Office for National Statistics*, assenyalava un creixement interanual del 2,6%. A la Xina, el creixement s'ha alentit lleugerament fins al 7,4% interanual en el quart trimestre de 2014.

La taxa d'**inflació** espanyola s'ha vist fortament afectada l'any 2014 pel descens continuat i pronunciat del preu del cru, la qual cosa ha provocat una variació interanual de l'IPC del -1,0%, que ha estat més acusada durant el mes de desembre. En el conjunt de l'àrea de l'euro, la inflació ha estat del -0,2%, la més baixa des del mes de setembre de 2009, la qual cosa constata el difícil escenari de baixa inflació i baix creixement a l'eurozona.

En els **mercats interbancaris**, els tipus d'interès han continuat reduint-se en tots els terminis fins a nivells històricament baixos. L'euríbor a 12 mesos ha finalitzat l'any 2014 en el 0,325%, enfront del 0,556% assolit a finals de 2013. L'euríbor a 3 mesos ha finalitzat l'any 2014 en el 0,078%, enfront del 0,287% de finals de l'any anterior. Per la seva banda, el Banc Central Europeu ha mantingut l'orientació expansiva de la seva política monetària i ha rebaixat en dues ocasions, durant l'any, els tipus d'interès oficials: del 0,25% fixat a finals de l'any 2013, al 0,15% el mes de juny de 2014, i finalment fins al 0,05% el mes de setembre de 2014. Respecte als tipus a llarg termini, la rendibilitat del bo alemany a 10 anys, en data 31 de desembre de 2014, ha estat del 0,541%; per la seva part, i en la mateixa data, el rendiment del bo espanyol a 10 anys, en els mercats secundaris, ha estat de l'1,611%, molt per sota del 4,151% de finals de l'any 2013.

Durant l'any 2014, els **mercats borsaris** han tingut comportaments dispars. La majoria dels índexs dels països desenvolupats han obtingut lleugeres alces: l'IBEX-35, el DJ EuroStoxx 50 i el DAX alemany s'han revalorat en un 3,66%, 1,20% i 2,65%, respectivament. En canvi, l'S&P 500 i el Nikkei 225 han estat dos dels índexs més revalorats el 2014, en un 11,39% i 7,12%, respectivament. Per la seva part, les economies emergents han estat particularment vulnerables al to global financer i han registrat una evolució desfavorable en els mercats amb caigudes en les cotitzacions borsàries respecte al tancament de 2013; entre d'altres, l'índex MSCI Emerging Markets ha caigut un 4,63%.

En el **mercat de divises**, l'euro s'ha depreciat respecte a les principals divises al llarg de l'any 2014, amb l'excepció del ien japonès, per al qual s'ha mantingut el tipus de canvi respecte al de l'any 2013. En aquest sentit, l'euro ha tancat el 2014 amb un tipus de canvi d'1,2098 dòlars per euro; 0,7765 lliures esterlines per euro; 1,2030 francs suïssos per euro; i 144,85 iens per euro.

Canvis de criteris comptables i comparació de la informació

Amb data 13 de juny de 2014, la Comissió Europea va emetre el Reglament 634/2014, pel qual s'adopta la interpretació CINIIF 21 sobre gravàmens per als exercicis que comencin a partir del 17 de juny de 2014. L'adopció de la CINIIF 21 per part de la Comissió Europea ha vingut seguida per l'aclariment, amb data 23 de desembre de 2014, per part del Banc d'Espanya, de la interpretació correcta de l'aquesta referència normativa pel que fa a la seva aplicació a les aportacions ordinàries anuals al Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit, així com a l'aportació extraordinària a aquest Fons establerta pel Reial Decret-Ilei 6/2013, de 22 de març. D'altra banda, amb data 17 de desembre de 2014, la Comissió Gestora del Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit ha establert el calendari definitiu de pagaments relatiu al segon tram de l'aportació que preveu l'article 2 de l'esmentat Reial Decret-Ilei 6/2013.

Seguint les indicacions del Banc d'Espanya, l'Entitat Dominant ha optat per l'aplicació primerenca de la CINIIF 21. La seva interpretació comporta un canvi en els criteris comptables aplicables, que es tradueix en el registre en els comptes anuals de l'exercici 2014 de la totalitat de les obligacions de pagament pendents de liquidar al Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit, tant les referides al Reial Decret-Ilei 6/2013, relatives a l'aportació extraordinària, com les referides a l'article 3 del Reial Decret 2606/1996, relatives a l'aportació anual sobre els dipòsits al tancament de 2014. El registre de la resta de compromisos, inclòs el de l'aportació anual corresponent als dipòsits al tancament de 2013 liquidada el 2014 i la del tancament de 2012 liquidada el 2013, s'ha tractat com un canvi de criteri comptable conforme a la norma vuitena de la Circular del Banc d'Espanya 4/2004 i a la Norma Internacional de Comptabilitat 8 adoptada per la Unió Europea mitjançant el Reglament (CE) 2238/2004. Per aquesta raó, la informació financera relativa a l'exercici 2013 ha estat reexpressada, únicament i exclusivament, a efectes comparatius amb la informació relativa a l'exercici 2014.

Les correccions realitzades en els saldos corresponents a l'exercici 2013 s'expliquen en la Nota 1.2 de la memòria dels comptes anuals i es resumeixen a la taula següent:

Reexpressió dels estats financers (Milers d'euros)	2013 (format)	Import reexpressió	2013 (reexpressat)
Efecte en el compte de resultats			
Altres càrregues d'explotació (-)	(64.306)	(2.655)	(66.961)
Marge brut	61.753	(2.655)	59.098
Resultat de les activitats d'explotació	12.060	(2.655)	9.405
Resultat abans d'impostos	11.867	(2.655)	9.212
Impost sobre beneficis (-)	(1.985)	675	(1.310)
Resultat consolidat de l'exercici	9.295	(1.980)	7.315
Efecte en el balanç			
Actius fiscals	8.822	1.258	10.080
Actiu	2.368.363	1.258	2.369.621
Altres passius financers	18.534	2.370	20.904
Resta de passius	4.297	2.581	6.878
Passiu	2.214.012	4.951	2.218.963
Reserves	60.723	(1.713)	59.010
Resultat de l'exercici atribuït a l'Entitat Dominant	9.266	(1.980)	7.286
Patrimoni net	154.351	(3.693)	150.658
Passiu i patrimoni net	2.368.363	1.258	2.369.621

Resultats

Comparativa del compte de resultats de Caixa d'Enginyers (milers d'euros)	2014	2013 (1)	Variació (Abs)	Variació (%)
Marge d'interessos	40.420	37.016	3.404	9,20%
Rendiment d'instruments de capital	52	51	1	1,96%
Resultat d'entitats valorades pel mètode de la participació	75	60	15	25,00%
Comissions netes	19.531	15.880	3.651	22,99%
Resultat d'operacions financeres (net)	9.068	14.367	(5.299)	(36,88%)
Diferències de canvi (net)	44	39	5	12,82%
Altres productes i càrregues d'explotació	(4.079)	(8.315)	4.236	50,94%
Marge brut	65.111	59.098	6.013	10,17%
Despeses d'administració (-)	37.525	33.564	3.961	11,80%
Despeses de personal (-)	22.277	20.701	1.576	7,61%
Altres despeses generals d'administració (-)	15.248	12.863	2.385	18,54%
Amortització (-)	4.291	3.315	976	29,44%
Dotacions a provisions (net) (-)	(900)	(28)	(872)	(3.114,29%)
Pèrdues per deteriorament d'actius financers (net) (-)	10.610	12.842	(2.232)	(17,38%)
Resultat de les activitats d'explotació	13.585	9.405	4.180	44,44%
Pèrdues per deteriorament de la resta d'actius (net) (-)	-	16	(16)	(100,00%)
Guanys/(Pèrdues) en baixa d'actius no classificats com a no corrents en venda	1	23	(22)	(95,65%)
Diferència negativa en combinacions de negocis (-)	-	-	-	-
Guanys/(Pèrdues) en actius no corrents en venda no classificats com a operacions interrompudes	(53)	(200)	147	73,50%
Resultat abans d'impostos	13.533	9.212	4.321	46,91%
Impost sobre beneficis (-)	2.333	1.310	1.023	78,09%
Dotació obligatòria a obres i fons socials (-)	673	587	86	14,65%
Resultat consolidat de l'exercici	10.527	7.315	3.212	43,91%
Resultat atribuït a l'Entitat Dominant	10.547	7.286	3.261	44,76%
Resultat atribuït a interessos minoritaris	(20)	29	(49)	(168,97%)

(1) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades d'acord amb allò que s'exposa a l'apartat anterior de "Canvis de criteris comptables i comparació de la informació" d'aquest informe.

El **resultat de l'exercici** del **Grup**, en data 31 de desembre de 2014, és de 10.527 milers d'euros, la qual cosa representa un increment d'un 43,91% respecte als 7.315 milers d'euros amb què va tancar l'exercici 2013. Així mateix, si es consideren els **resultats abans d'impostos** i abans de l'aportació al Fons de l'Obra Social, aquest augment és d'un 46,91%; s'ha passat de 9.212 milers d'euros al tancament de l'exercici de 2013 a 13.533 milers d'euros el 31 de desembre de 2014.

En termes de rendibilitat, la **rendibilitat sobre recursos propis (ROE)** ha incrementat respecte a l'exercici anterior, i se situa al tancament de l'exercici 2014 en el 8,35% davant del 6,06% aconseguit el 31 de desembre de 2013. Així mateix, la **rendibilitat sobre actius (ROA)** ha incrementat del 0,31% al 0,41%, en data 31 de desembre de 2013 i 2014, respectivament.

El **marge d'interessos** de l'exercici 2014 ha experimentat un increment del 9,20% respecte a l'exercici 2013, i s'ha situat en 40.420 milers d'euros el 31 de desembre de 2014 davant dels 37.016 milers d'euros del 31 de desembre 2013. Aquest increment respon, bàsicament, a la reducció del cost de finançament a conseqüència de la baixada del tipus d'interès de referència del Banc Central Europeu (vegeu l'anàlisi de l'entorn econòmic d'aquest mateix informe), que s'ha traslladat a la remuneració del passiu. Aquesta baixada de tipus s'ha traslladat també a la rendibilitat de l'actiu, tot i que el seu efecte ha estat inferior tant en la cartera de renda fixa, la rendibilitat de la qual ha disminuït a conseqüència de la baixada de la prima de risc per a la nova cartera, però s'ha vist en part compensada pel manteniment d'una cartera històrica amb rendibilitats més altes, com en la cartera d'inversió creditícia, una part important de la qual recull l'efecte de caiguda de tipus amb retrocés.

El **net entre comissions percebudes i comissions pagades** és de 19.531 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2014, respecte als 15.880 milers d'euros registrats el desembre de 2013, la qual cosa representa un increment de 3.651 milers d'euros (22,99% en termes relatius).

Concretament, les comissions percebudes han passat de 17.572 milers d'euros a 21.408 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2013 i 2014, respectivament, la qual cosa representa un increment del 21,83% (3.836 milers d'euros en termes absoluts), a conseqüència, bàsicament, de l'increment en el volum de comissions per la gestió de productes corresponents al negoci assegurador i de gestió d'actius, així com de l'augment en el volum de comissions de custòdia, assegurament, col·locació i compravenda de valors, ambdós derivats de l'augment dels patrimonis gestionats pel Grup Caixa d'Enginyers i de l'evolució positiva dels mercats (vegeu l'anàlisi de recursos gestionats de fora de balanç i de l'entorn econòmic d'aquest mateix informe).

El **resultat net d'operacions financeres** ha pujat a 9.068 milers d'euros al tancament de l'exercici 2014, la qual cosa reflecteix la gestió adequada duta a terme pel Grup, davant de l'evolució positiva dels mercats i, en especial, per la millora del comportament del risc sobirà espanyol.

El **net entre altres producte i altres càrregues d'explotació** durant l'exercici 2014 ha experimentat una millora com a resultat de la disminució de la despesa en 4.236 milers d'euros respecte al tancament de l'exercici 2013, que respon, bàsicament, a la menor contribució al Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit durant l'exercici 2014, com a conseqüència de l'aplicació primerenca de la CINIIF 21, que ha implicat reconèixer, en l'exercici 2013, totes les obligacions de pagament pendents de liquidar al Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit relatives a l'aportació extraordinària, segons s'ha exposat en l'apartat anterior de 'Canvis de criteris comptables i comparació de la informació' d'aquest informe. Així mateix, han disminuït les dotacions netes a les provisions d'assegurances de vida (compensades pels ingressos per primes meritades), realitzades per la filial Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SA, considerades.

Les diferents evolucions exposades es tradueixen en un increment del 10,17% del **marge brut**, que ha passat de 59.098 milers d'euros a 65.111 milers d'euros al tancament dels exercicis 2013 i 2014, respectivament.

Per la seva part, el **resultat de les activitats d'explotació** ha augmentat 4.180 milers d'euros (44,44% en termes relatius), i ha passat de 9.405 milers d'euros a 13.585 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2013 i 2014, respectivament, un increment que ha estat compatible amb l'esforç important fet en la dotació a les provisions per deteriorament dels actius, la finalitat del qual ha estat mantenir una ràtio de cobertura adequada que garanteixi un sanejament correcte dels actius de la cartera de crèdit a la clientela de l'Entitat Dominant. En aquest sentit, s'han fet unes dotacions totals netes de 10.610 milers d'euros en l'exercici 2014.

Cal destacar, d'altra banda, l'increment de les **despeses d'administració** com a resultat de la combinació del procés d'expansió i creixement en què està immers el Grup i de l'esforç important de racionalització de la despesa que el Grup ha realitzat. En termes relatius, les despeses d'administració han incrementat en un 11,80% respecte a l'exercici anterior i la **ràtio d'eficiència** s'ha situat en el 57,63%, en data 31 de desembre de 2014 (davant del 56,79% de l'exercici anterior).

Resultats individuals de les entitats del Grup

Resultats d'entitats del Grup (milers d'euros)	2014	2013	Variació (Abs)	Variació (%)
Caixa de Crèdit dels Enginyers, S. Coop. de Crèdit	8.721	5.902	2.819	47,76%
Caixa Enginyers Gestió, SGIIC, SAU	507	304	203	66,78%
Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU	945	864	81	9,38%
Caixa Enginyers, Operador de Bancassegurances Vinculat, SLU	366	170	196	115,29%
Resultats d'entitats associades (milers d'euros)	2014	2013	Variació (Abs)	Variació (%)
Norbolsa, SV, SA	749	599	150	25,04%

Caixa de Crèdit dels Enginyers, S. Coop. de Crèdit, ha tancat l'exercici 2014 amb un benefici de 8.721 milers d'euros, la qual cosa representa un increment d'un 47,76% respecte als 5.902 milers d'euros amb què va tancar l'exercici 2013.

Cal assenyalar que el resultat de l'Entitat Dominant corresponent a l'exercici 2013 ha estat reexpressat, únicament i exclusivament, a efectes comparatius, conforme a allò que exposa l'apartat anterior de 'Canvis de criteris comptables i comparació de la informació' d'aquest informe. El resultat de l'Entitat Dominant de l'exercici 2013 aprovat per l'Assemblea General de Socis, celebrada el 21 de maig de 2014, és de 7.882 milers d'euros.

Les filials Caixa Enginyers Gestió, SGIIC, SAU, Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU, i Caixa Enginyers, Operador de Bancassegurances Vinculat, SLU, han tancat l'exercici 2014 amb uns beneficis de 507 milers d'euros, 945 milers d'euros i 366 milers d'euros, respectivament.

Així mateix, el Grup manté una participació del 10% en l'entitat associada Norbolsa, SV, SA, amb l'objectiu de consolidar i potenciar els serveis prestats actualment als socis en l'àmbit dels mercats de valors, una línia de negoci estratègica del Grup. Per la seva part, Norbolsa ha assolit, al tancament de l'exercici 2014, uns resultats de 749 milers d'euros.

Informe d'activitat

Comparativa del balanç de situació de Caixa d'Enginyers (milers d'euros)	2014	2013 (1)	Variació (Abs)	Variació (%)
Caixa i dipòsits en bancs centrals	22.862	12.278	10.584	86,20%
Cartera de negociació	53.359	41.980	11.379	27,11%
Altres actius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	-	-	-	-
Actius financers disponibles per a la venda	961.092	769.884	191.208	24,84%
Inversions creditícies	1.430.992	1.454.261	(23.269)	(1,60%)
Cartera d'inversió al venciment	73.622	43.504	30.118	69,23%
Ajustos a actius financers per macrocobertures	-	-	-	-
Derivats de cobertura	2.809	2.544	265	10,42%
Actius no corrents en venda	777	762	15	1,97%
Participacions	3.835	3.611	224	6,20%
Contractes d'assegurances vinculats a pensions	-	-	-	-
Actius per reassurances	173	137	36	26,28%
Actiu material	20.271	15.593	4.678	30,00%
Actiu intangible	10.501	9.010	1.491	16,55%
Actius fiscals	10.192	10.080	112	1,11%
Resta d'actius	8.658	5.977	2.681	44,86%
Total actiu	2.599.143	2.369.621	229.522	9,69%
Cartera de negociació	2.061	1.876	185	9,86%
Altres passius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	-	-	-	-
Passius financers a cost amortitzat	2.227.528	2.037.200	190.328	9,34%
Ajustos a passius financers per macrocobertures	-	-	-	-
Derivats de cobertura	-	-	-	-
Passius associats amb actius no corrents en venda	-	-	-	-
Passius per contractes d'assegurances	156.460	156.133	3.327	2,13%
Provisions	417	1.528	(1.111)	(72,71%)
Passius fiscals	15.488	10.522	4.936	46,78%
Fons de l'Obra Social	4.817	4.796	21	0,44%
Resta de passius	8.874	6.878	1.996	29,02%
Capital reemborsable a la vista	-	-	-	-
Total passiu	2.418.645	2.218.963	199.682	9,00%
Fons propis	136.639	128.018	8.621	6,73%
Fons de dotació	67.498	65.866	1.632	2,48%
Reserves	62.805	59.010	3.795	6,43%
Menys: valors propis	(4.211)	(4.144)	(67)	(1,62%)
Resultat de l'exercici atribuït a l'Entitat Dominant	10.547	7.286	3.261	44,76%
Menys: dividends i retribucions	-	-	-	-
Ajustos per valoració	42.654	21.526	21.128	98,15%
Interessos minoritaris	1.205	1.114	91	8,17%
Total patrimoni net	180.498	150.658	29.840	19,81%
Total pasiu i patrimoni net	2.599.143	2.369.621	229.522	9,69%

(1) Les xifres comparatives de l'exercici 2013 han estat reexpressades d'acord amb allò que s'exposa a l'apartat anterior de "Canvis de criteris comptables i comparació de la informació" d'aquest informe.

Actiu

L'**actiu total** del Grup, en data 31 de desembre de 2014, és de 2.599.143 milers d'euros, la qual cosa representa un increment del 9,69% respecte al tancament de l'exercici 2013 (229.522 milers d'euros en termes absoluts). La principal variació correspon a les inversions en **valors representatius de deute**, distribuïdes entre els diferents tipus de carteres d'inversions financeres, que han passat de 867.279 milers d'euros a 1.084.738 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2013 i 2014, respectivament, la qual cosa representa un increment de 217.459 milers d'euros (25,07% en termes relatius).

En conjunt, els **valors representatius de deute, altres instruments de capital i derivats de negociació** han passat de 884.821 milers d'euros a 1.103.714 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2013 i 2014, respectivament, i representen un 42,46% de l'actiu total al tancament de l'exercici 2014. Com es detalla a continuació, aquest increment respon, bàsicament, a inversions en actius de deute públic de bona qualitat creditícia. Tot seguit s'analitzen els tipus de carteres en què es distribueixen la majoria d'aquestes inversions:

- La cartera de negociació engloba les posicions en valors i altres instruments financers adquirits amb finalitats de negociació, i el 31 de desembre de 2014 té 53.359 milers d'euros, distribuïts en 52.381 milers d'euros de deute públic i renda fixa corporativa i 978 milers d'euros de fons d'inversió i renda variable. El 31 de desembre de 2013, aquesta cartera tenia 41.980 milers d'euros, la qual cosa representa un increment de 11.379 milers d'euros (27,11% en termes relatius).
- La cartera d'inversió a venciment, la finalitat bàsica de la qual és la cobertura de passius per *matching* de venciments entre actius i passius, té, en data 31 de desembre de 2014, 73.622 milers d'euros davant dels 43.504 milers d'euros que tenia al tancament de l'exercici 2013, la qual cosa significa un increment de 30.118 milers d'euros (69,23% en termes relatius). La TIR mitjana de compra dels actius integrats a aquesta cartera, en data 31 de desembre de 2014, ha estat del 2,12%.
- La cartera d'actius financers disponibles per a la venda engloba, bàsicament, posicions en actius de renda fixa. El 31 de desembre de 2014, aquesta cartera té 961.092 milers d'euros, distribuïts en 943.094 milers d'euros de deute públic, renda fixa corporativa i bons de titulització d'actius i 17.998 milers d'euros de fons d'inversió i renda variable. El 31 de desembre de 2013, aquesta cartera tenia 769.884 milers d'euros, la qual cosa significa que ha experimentat, en l'exercici 2014, un increment de 191.208 milers d'euros (24,84% en termes relatius).

Per la seva banda, el **crèdit a la clientela**, que forma part de la cartera d'inversions creditícies, s'ha situat en data 31 de desembre de 2014 en 1.390.906 milers d'euros enfront dels 1.380.264 milers d'euros que tenia al tancament de l'exercici 2013, la qual cosa representa un increment de 10.642 milers d'euros (0,77% en termes relatius). El **crèdit amb garantia hipotecària** representa un 84,66% del total del crèdit a la clientela i un 45,31% de l'actiu total. Cal assenyalar que el nombre d'operacions amb garantia hipotecària formalitzades durant l'exercici 2014 ha estat de 549, la qual cosa representa un import total de nou finançament atorgat de 79.110 milers d'euros i un increment en la concessió de crèdit hipotecari del 49,23% respecte a l'exercici anterior.

També cal assenyalar l'increment registrat en el **crèdit sense garantia real** en un 24,34%, que ha assolit els 154.523 milers d'euros al tancament de l'exercici 2014 enfront dels 124.270 milers d'euros de l'exercici anterior. Cal dir que el nombre d'operacions sense garantia real formalitzades durant l'exercici 2014 ha estat de 1.138, la qual cosa representa un import total de nou finançament atorgat de 63.034 milers d'euros i un increment en la concessió de crèdit sense garantia real del 156,76% respecte a l'exercici anterior.

Cal afegir que el finançament total de crèdit a la clientela, atorgat durant l'exercici 2014, ha estat de 150.018 milers d'euros, un 76,74% més que en l'exercici anterior.

Així mateix, han incrementat les **operacions de refinançament i reestructuració** dutes a terme per l'Entitat Dominant, amb l'objectiu de facilitar al soci el pagament del deute, les quals, al tancament de l'exercici 2014, s'han situat en 37.128 milers d'euros respecte als 35.706 milers d'euros assolits en l'exercici anterior, fet que representa un 2,67% del total del crèdit a la clientela.

Els **actius dubtosos** de la cartera d'inversió creditícia en data 31 de desembre de 2014 s'han situat en 42.291 milers d'euros, que es distribueixen en 35.027 milers d'euros de préstecs i crèdits amb garantia hipotecària i 7.264 milers d'euros de la resta de préstecs i crèdits. En data 31 de desembre de 2013, els dubtosos ascendien a 33.789 milers d'euros, la qual cosa significa que durant l'exercici 2014 s'han incrementat en 8.502 milers d'euros (25,16% en termes relatius).

La **ràtio de morositat** de la cartera d'inversió creditícia, en data 31 de desembre de 2014, és del 2,89% enfront del 2,33% del 31 de desembre de 2013. Si ens centrem en l'àmbit hipotecari, la ràtio de morositat, en data 31 de desembre de 2014, és del 2,80% enfront del 2,21% registrat al tancament de l'exercici 2013. Cal destacar que l'Entitat Dominant ha mantingut la ràtio de morositat substancialment per sota de la mitjana del sector financer, que s'ha situat el 12,51% al tancament de 2014. Aquesta evolució és el resultat de l'aplicació rigorosa d'una política estricta de concessió creditícia, de la qualitat dels actius i de les seves garanties.

Les provisions de la cartera d'inversió creditícia han augmentat de 43.622 milers d'euros a 49.503 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2013 i 2014, respectivament, tenint en compte criteris de màxima prudència valorativa. Aquesta política d'aprovisionament ha permès que la **ràtio de cobertura** associada a la cartera d'inversió creditícia s'hagi situat en el 117,05%, molt superior a la mitjana del sector financer, que ha tancat l'exercici 2014 en el 58,10%.

Els **actius no corrents en venda**, que corresponen tots a actius rebuts per l'Entitat Dominant en pagament de deutes, s'han situat en 777 milers d'euros en data 31 de desembre de 2014 enfront dels 762 milers d'euros registrats al tancament de l'exercici anterior. El moviment dels actius classificats en aquesta partida respon a set noves adjudicacions i tres alienacions. Així mateix, el volum d'aquesta cartera, en data 31 de desembre de 2014, representa el 0,03% de l'actiu total del Grup. Cal assenyalar que la gestió dels actius rebuts en pagament de deutes la realitza l'Entitat Dominant. Amb l'objectiu de fer una adequada política de control, gestió i venda dels actius adjudicats, l'Entitat Dominant ha constituït el Comitè de supervisió i seguiment d'immobles adjudicats, que celebra reunions periòdiques per a l'anàlisi i el seguiment dels actius adjudicats.

Volum de negoci

El **volum de negoci bancari**, que es defineix a nivell de gestió com la suma dels recursos de tercers gestionats i de la cartera d'inversió creditícia bruta, és de 5.049.316 milers d'euros en data 31 de desembre de 2014 enfront dels 4.649.098 milers d'euros en data 31 de desembre de 2013, la qual cosa representa un increment del 8,61% en termes relatius.

Recursos gestionats

El total de **recursos de tercers gestionats i fons propis** en data 31 de desembre de 2014 és de 3.740.167 milers d'euros enfront dels 3.352.128 milers d'euros de 31 de desembre de 2013, la qual representa un increment de 388.039 milers d'euros (11,58% en termes relatius).

Si ens centrem en els **recursos totals de tercers gestionats**, aquests s'han situat, en data 31 de desembre de 2014, en 3.614.075 milers d'euros enfront dels 3.231.396 milers d'euros de 31 de desembre de 2013, la qual cosa representa un increment de 382.679 milers d'euros (11,84% en termes relatius). Concretament, els recursos de balanç i els recursos de fora de balanç gestionats han incrementat un 10,19% i un 14,52%, respectivament, com a resultat d'un entorn financer de reducció dels tipus d'interès i del desenvolupament d'una estratègia de potenciació dels serveis d'inversió, a través de l'àmplia oferta de vehicles d'inversió col·lectiva, el tractament fiscal dels quals és més favorable que el dels productes d'estalvi tradicionals.

Recursos gestionats de passiu

Els **dipòsits de la clientela** han incrementat en 119.426 milers d'euros (7,25% en termes relatius) i se situen, en data 31 de desembre de 2014, en 1.765.592 milers d'euros enfront d'1.646.166 milers d'euros del tancament de l'exercici 2013. A continuació s'analitzen les partides principals dels recursos de tercers gestionats que formen part de l'epígraf de **dipòsits de la clientela** del passiu:

- Els dipòsits a la vista han incrementat en 97.284 milers d'euros (14,67% en termes relatius), i han passat de 663.273 milers d'euros a 760.557 milers d'euros en data 31 de desembre de 2013 i a 2014, respectivament.
- Els dipòsits a termini han passat de 857.681 milers d'euros al tancament de l'exercici 2013 a 864.721 milers d'euros en data 31 de desembre de 2014, el que es tradueix en un increment de 7.040 milers d'euros (0,82% en termes relatius).
- El finançament amb col·lateral, obtingut a través de les cessions temporals d'actius, ha passat de 116.960 milers d'euros a 136.293 milers d'euros en data 31 de desembre de 2013 i 2014, respectivament, la qual cosa representa un increment de 19.333 milers d'euros (16,53% en termes relatius).

Així mateix, el **finançament del Banc Central Europeu** s'ha situat en 402.129 milers d'euros en data 31 de desembre de 2014 enfront dels 354.549 milers d'euros de l'exercici anterior, la qual cosa representa un increment de 47.580 milers d'euros (13,42% en termes relatius). Aquest volum de finançament inclou la liquiditat obtinguda a través del nou programa de finançament a llarg termini del BCE (TLTRO), al qual l'Entitat Dominant ha acudit per un import de 22 milions d'euros, amb venciment el mes de setembre de 2018, i que s'està traslladant íntegrament als socis a través de la concessió de crèdit.

Finalment, cal destacar que el Grup ha mantingut una **ràtio de liquiditat estructural** del 120,70% al tancament de l'exercici 2014, més de 44 punts per sobre de la mitjana del sector, aspecte que consolida la seva posició excel·lent de liquiditat i permet fer front a canvis de l'entorn financer, així com a episodis d'estrès en els mercats financers. Al seu torn, aquesta situació òptima de liquiditat permet disposar d'una àmplia oferta de finançament als socis i a l'economia.

Recursos gestionats de fora de balanç

Els **recursos gestionats de fora de balanç** han estat d'1.412.923 milers d'euros en data 31 de desembre de 2014 enfront d'1.233.730 milers d'euros en data 31 de desembre de 2013, la qual cosa representa un increment del 14,52% en termes relatius. Aquestes dades reflecteixen l'èxit de l'estratègia que ha adoptat el Grup pel que fa al fet de proporcionar una àmplia oferta de serveis d'inversió als socis.

El patrimoni final dels **fons d'inversió** gestionats per Caixa Enginyers Gestió durant l'exercici 2014 ha estat de 515.691 milers d'euros enfront dels 429.221 milers d'euros de 2013, fet que representa un increment del 20,15% en termes relatius.

Els drets consolidats en els **fons de pensions** i el **Caixa Enginyers Pla de Previsió Assegurat** gestionats per Caixa Enginyers Vida en data 31 de desembre de 2014 s'han situat en 247.812 milers d'euros enfront dels 219.857 milers d'euros de 31 de desembre de 2013, el que suposa un increment del 12,72%.

Per la seva banda, el **Caixa Enginyers Pla Individual d'Estalvi Sistemàtic** ha augmentat un 18,88%, i ha passat de 30.298 a 36.019 milers d'euros en data 31 de desembre de 2013 i 2014, respectivament.

Les **assegurances de vida**, vinculades a actius financers, han ascendit a 44.882 milers d'euros al tancament de l'exercici 2014 enfront dels 47.643 milers d'euros de 31 de desembre de 2013, el que representa una disminució del 5,80%.

L'import total de **renda fixa**, composta per bons i obligacions de Deute Públic, Lletres del Tresor i renda fixa corporativa, ha disminuït en 15.428 milers d'euros (-14,93% en termes relatius), i ha arribat a 87.911 milers d'euros al tancament de l'exercici 2014.

Els valors de **renda variable** custodiats per l'Entitat Dominant han incrementat en 116.067 milers d'euros durant l'exercici 2014, i han aconseguit, en data 31 de desembre de 2014, un saldo de 573.522 milers d'euros enfront dels 457.455 milers d'euros de 31 de desembre de 2013, la qual cosa representa un increment del 25,37%.

Serveis transaccionals

Durant l'exercici 2014, s'ha incrementat l'ús dels serveis transaccionals de l'Entitat Dominant a conseqüència de l'augment registrat en la base de socis, així com de la utilització més intensa d'aquests serveis per part d'aquests socis.

El nombre i l'import de les **transferències rebudes**, en què s'inclouen els **abonaments de traspàs d'efectiu**, han incrementat durant l'exercici 2014 un 14,22% i un 37,62%, respectivament, respecte a les rebudes durant l'exercici anterior. Per la seva banda, el nombre i l'import de les **transferències emeses**, en què s'inclouen els **càrrecs per traspassos d'efectiu**, han incrementat un 7,43% i un 47%, respectivament, respecte a les realitzades durant l'exercici 2013.

El nombre i l'import dels **abonaments per pensions** han incrementat durant l'exercici 2014 un 4,08% i un 5,21%, respectivament, respecte a l'exercici anterior, i s'han situat, en data 31 de desembre de 2014, en 88.880 operacions i un import total de 121.371 milers d'euros. Per la seva banda, l'import dels **abonaments per domiciliació de nòmines** ha incrementat durant l'exercici 2014 un 0,95% respecte a l'exercici anterior, i s'ha situat en data 31 de desembre de 2014 en un import total de 705.625 milers d'euros.

El nombre d'operacions efectuades als **Terminals de Punt de Venda** (TPV) durant l'exercici 2014 ha estat de 6.029.722, la qual cosa representa un increment d'un 12,76% respecte a l'exercici anterior. Així mateix, l'import d'aquestes operacions en TPV també ha augmentat respecte a l'exercici anterior un 13,21% i ha assolit la xifra de 223.480 milers d'euros.

El nombre de **rebuts** de socis atesos amb càrrec en comptes corrents de l'Entitat Dominant, incloses les liquidacions de les targetes VISA, han incrementat un 3,41% respecte a l'exercici anterior, i han registrat en data 31 de desembre de 2014 un total de 3.652.955 operacions. Per la seva banda, l'import total assolit ha augmentat un 5,44% respecte a l'exercici 2013, i s'ha situat, el 31 de desembre de 2014, en 550.315 milers d'euros.

Els **apunts** comptabilitzats en extractes de **comptes corrents** han augmentat un 8,79% respecte al tancament de l'exercici 2013, i han arribat a les 17.490.261 operacions en data 31 de desembre 2014.

Pel que fa a les **targetes de crèdit i dèbit**, el nombre de targetes emeses el 31 de desembre de 2014 és de 120.599, la qual cosa representa un increment del 5,49% respecte a l'exercici anterior.

Finalment, cal assenyalar l'increment substancial dels **usuaris de canals remots** durant l'exercici 2014. La consolidació i bona acceptació per part dels socis de la Banca Mòbil ha reflectit un increment del 52,29% dels usuaris respecte a l'exercici anterior, i ha assolit un total d'1.700.591 operacions realitzades mitjançant aquest canal. Així mateix, Telenginyers Web i Telenginyers Fono han incrementat un 6,81% i un 9,50%, respectivament. Les **transaccions de banca electrònica** fetes durant l'exercici 2014 han ascendit a 32.796.262, la qual cosa significa un increment del 18,86% respecte a les de l'exercici anterior.

Fundació Caixa d'Enginyers

L'Entitat Dominant canalitza les seves activitats de responsabilitat social corporativa (RSC) a través de la Fundació Privada de la Caixa d'Enginyers, constituïda el 2010. La Fundació, de caràcter privat i sense ànim de lucre, va sorgir de la transformació de l'Agrupació Sociocultural i Tecnològica dels Enginyers, constituïda el 13 de novembre del 1980.

La Fundació Caixa d'Enginyers dóna prioritat a les accions que contribueixen a la millora de la qualitat de vida i el desenvolupament comunitari, la protecció mediambiental, la difusió i la promoció del cooperativisme i el compromís amb la millora dels grups d'interès amb què la cooperativa de crèdit du a terme les seves activitats.

Capital social

Les participacions més significatives en el capital social de l'Entitat Dominant, per part de persones jurídiques, corresponen a la Fundació Privada de la Caixa d'Enginyers, amb el 4,82% en data 31 de desembre 2014, i a Consumidors i Usuaris dels Enginyers, S. Coop. C. Ltda., amb l'1,09% en la mateixa data. Pel que fa a les participacions de persones físiques, el grau elevat de desagregació en socis de la Caixa comporta que la participació individual més elevada representi, en data 31 de desembre de 2014, únicament el 2,44%.

Socis

Durant l'exercici 2014, la base social del Grup Caixa d'Enginyers ha augmentat en 8.005 socis, i ha arribat a un total de 129.916 socis el 31 de desembre de 2014.

El nombre de socis al tancament de l'exercici es distribueix en 119.915 persones físiques i 10.001 persones jurídiques.

Solvència

La solvència de les entitats financeres està regulada pel Reglament (UE) núm. 575/2013, sobre els requisits prudencials de les entitats de crèdit i les empreses d'inversió (CRR), i per la Directiva 2013/36/UE, relativa a l'accés a l'activitat de les entitats de crèdit i a la supervisió prudencial de les entitats de crèdit i les empreses d'inversió (CRD IV), ambdues aprovades pel Parlament Europeu i el Consell de la Unió Europea. Aquesta nova regulació va entrar en vigor l'1 de gener de 2014, amb un calendari d'implantació gradual fins al 2019, la qual cosa ha implicat la derogació de totes les normes de regulació de recursos propis del Banc d'Espanya que en resultin incompatibles.

El CRR i la CRD IV incorporen el marc normatiu de Basilea III en la Unió Europea.

El CRR regula, principalment:

- La definició dels fons propis computables, dels filtres prudencials i de les deduccions dels elements de capital.
- La fixació d'uns requisits mínims de capital, mitjançant la definició d'unes ràtios de capital i l'establiment d'uns mínims exigits per a aquestes ràtios:
 - Ràtio de capital de nivell 1 ordinari, amb un mínim exigit del 4,5%.
 - Ràtio de capital de nivell 1, amb un mínim exigit del 6%.
 - Ràtio de capital total, amb un mínim exigit del 8%.
- L'exigència del càlcul d'una ràtio de palanquejament, que es defineix com el capital de nivell 1 dividit per l'exposició total assumida.

Per la seva banda, la CRD IV estableix, principalment, els requeriments addicionals de capital sobre els establerts pel CRR, mitjançant la definició d'un coixí de conservació de capital del 2,5% sobre el capital de nivell 1 ordinari, un coixí de capital anticíclic, específic per a cada entitat, sobre el capital de nivell 1 ordinari i un coixí contra riscos sistèmics, només aplicable per a les entitats d'importància sistèmica.

El CRR i la CRD IV s'han traslladat a l'ordenació jurídica espanyola a través de:

- El Reial Decret-Llei 14/2013, de 29 de novembre, de mesures urgents per a l'adaptació del dret espanyol a la normativa de la Unió Europea en matèria de supervisió i solvència d'entitats financeres.
- La Circular 2/2014, de 31 de gener, del Banc d'Espanya a les entitats de crèdit, sobre l'exercici de diverses opcions reguladores contingudes en el CRR, i per la qual es modifica el Reglament (UE) núm. 648/2012.
- La Llei 10/2014, de 26 de juny, d'ordenació, supervisió i solvència d'entitats de crèdit.
- I la Circular 3/2014, de 30 de juliol, del Banc d'Espanya a les entitats de crèdit i societats i serveis de taxació homologats, per la qual s'estableixen mesures per fomentar la independència de l'activitat de taxació mitjançant la modificació de les Circulars 7/2010, 3/1998 i 4/2004, i s'exerceixen opcions reguladores en relació amb la deducció d'actius intangibles mitjançant la modificació de la Circular 2/2004.

En data 31 de desembre de 2014, el capital total i el capital de nivell 1 ordinari (CET1) o capital de més qualitat, tant a nivell individual com consolidat, s'han situat molt per sobre del mínim exigít legalment segons es pot observar a la taula següent.

Recursos propis computables	Individual	Consolidat
Capital total	128.605	132.727
Capital de nivell 1 ordinari	119.825	123.831
Capital de nivell 1	119.825	123.831
Capital de nivell 2	8.780	8.896
Actius ponderats per risc	Individual	Consolidat
Actius ponderats per risc	927.030	922.288
Risc de crèdit	770.017	761.085
Risc operacional	113.964	118.723
Risc de tipus de canvi i matèries primeres	42.383	41.814
Risc de mercat	666	666
Ràtios de capital	Individual	Consolidat
Capital total	13,87%	14,39%
Capital de nivell 1 ordinari	12,93%	13,43%
Capital de nivell 1	12,93%	13,43%
Excés/(Defecte) sobre mínim regulador	Individual	Consolidat
Capital total	54.443	58.944
Capital de nivell 1 ordinari	78.109	82.328
Capital de nivell 1	64.203	68.494

En milers d'euros

Accions pròpies

Les entitats dependents del Grup Caixa d'Enginyers mantenen títols cooperatius de l'Entitat Dominant amb l'objectiu de ser-ne socis i, així, complir amb els requisits estatutaris per poder operar amb l'Entitat Dominant en el desenvolupament de la seva activitat financera.

En data 31 de desembre de 2014, aquestes entitats dependents mantienien 44.325 títols cooperatius per un valor nominal de 4.211 milers d'euros, la qual cosa suposava un 6,24% del total del capital de l'Entitat Dominant.

Altres aspectes

Ús d'instruments derivats:

Atesa la seva activitat, l'ús d'instruments derivats per part del Grup està destinat a aconseguir el seu objecte social, ajustant els seus objectius i polítiques de gestió dels riscos de tipus d'interès, de liquiditat, de crèdit i de contrapart, de tipus de canvi, de mercat i operacional (Notes de 23 a 26 de la memòria adjunta).

Esdeveniments importants ocorreguts després del tancament de l'exercici

Entre la data de tancament de l'exercici 2014 i la data de formulació dels comptes anuals no s'ha produït cap altre esdeveniment que afecti de manera significativa el Grup.

Investigació i desenvolupament

Seguint la línia dels últims exercicis, durant l'exercici 2014, el Grup Caixa d'Enginyers ha mantingut una forta inversió en tecnologia, com a factor clau en la personalització dels serveis als seus socis, la millora de la qualitat de la seva gestió i el compliment del nou marc regulador i normatiu.

L'àrea de Sistemes d'Informació i Tecnologia continua amb la implantació del programa de transformació tecnològica del Grup, en línia amb el seu Pla Estratègic 2012-2015, aprovat pel Grup en l'exercici 2012, que té per objectiu aconseguir millores significatives en els sistemes d'informació i innovar en els seus processos de negoci.

Dins de les actuacions més rellevants dutes a terme durant l'exercici 2014 pel que fa a infraestructures i sistemes, cal destacar la finalització del projecte per al nou sistema de lloc de treball i escriptori virtual, que permet l'accés remot als sistemes des de qualsevol lloc i dispositiu, així com l'inici del projecte de renovació total dels equips i sistemes UNIX i Oracle, que constitueixen la columna vertebral de les aplicacions del Grup. L'adquisició d'aquests equips i sistemes i la definició del projecte d'implantació d'aquestes noves infraestructures es va dur a terme durant l'exercici 2014 per procedir a la seva execució durant l'exercici 2015.

Així mateix, una gran part de la inversió realitzada, durant l'exercici 2014, en Tecnologies de la Informació s'ha destinat a donar resposta al nou marc regulador europeu del sector financer, que ha requerit un esforç important i recursos per poder adaptar i evolucionar els sistemes. En aquest sentit, s'han buscat sinergies entre les diferents necessitats i s'ha aprofitat per renovar les aplicacions que suporten els processos de control i *reporting* als organismes supervisors, com és el cas de la CIR del Banc d'Espanya, el Sistema de Prevenció de Blanqueig de Capitals, el *reporting* COREP/FINREP per al Banc Central Europeu o la substitució del Sistema Nacional de Compensació Electrònica pel sistema SEPA per a l'intercanvi de rebuts i transferències.

A continuació es relacionen altres projectes destacables, desenvolupats durant l'exercici 2014, que, juntament amb un gran nombre d'accions efectuades en els sistemes d'informació, tenen com a objectiu la millora en l'oferta de serveis als nostres socis, la reducció del risc operacional i/o l'increment de l'eficiència operativa.

- Desenvolupament tecnològic de nous productes.
- Millores en la contractació a través de Telenginyers Web.
- Finalització de la implantació de la primera fase del projecte de gestió d'ALM bancari (*Asset Liability Management*).
- Ampliació de continguts en el *datawarehouse*, que s'ha convertit en el repositori corporatiu, i que constitueix la nova font d'informació dels nous sistemes de *reporting*. A més, s'han continuat els primers projectes pilot de *Business Intelligence*, que permetran, en el futur, facilitar l'anàlisi de dades.
- Inici del projecte del nou CRM, en la seva fase d'enfocament i definició.
- Inici del projecte de la nova plataforma per a la filial Caixa Enginyers, Operador de Bancassegurances Vinculat, SLU, que permetrà un servei més àgil i òptim en l'àmbit de les assegurances.
- Llançament del projecte ARIES, que consisteix a renovar completament l'aplicació d'actiu i riscos de l'Entitat, per tal d'oferir un millor servei en l'àmbit dels productes d'actiu (préstecs, crèdits i avals).
- I llançament dels primers projectes en l'àmbit de mobilitat (telèfons intel·ligents i tauletes tàctils), els quals es van establir en l'estratègia de mobilitat definida en l'exercici 2013, que permetran més proximitat dels socis a través del canal mòbil, aprofitant de forma més òptima el potencial d'aquesta tecnologia.

Evolució previsible del negoci

El Grup afronta l'exercici 2015, any de desenvolupament de la nova normativa europea i d'adaptació a la supervisió europea, amb serenitat, prudència, i també com una oportunitat magnífica per continuar amb el seu procés de consolidació, ja que està en una situació excel·lent per gestionar les incerteses causades per les dificultats que afronta el sector financer i per dur a terme els seus projectes de futur amb èxit.

En aquest sentit, el Grup continuarà posant la màxima atenció a la gestió global dels riscos inherents a la seva activitat, amb l'objectiu de mantenir la notable posició dels seus indicadors bàsics en el sector, així com els resultats satisfactoris aconseguits en l'exercici 2014. D'altra banda, l'augment de la xifra de negoci i la potenciació de la productivitat del Grup continuaran essent altres aspectes claus als quals dedicarà els seus esforços.

El Grup es proposa continuar atenent les necessitats financeres dels seus socis en condicions favorables dins dels límits que estableixen els seus objectius de rendibilitat-risc. Així mateix, la situació favorable de liquiditat i el manteniment d'una cartera important d'actius financers de bona qualitat creditícia li atorguen una àmplia capacitat de finançament a mitjà i llarg termini, que li permet impulsar el finançament dels projectes dels socis i de l'economia, condició necessària per a la recuperació econòmica.

La política estricta de l'Entitat Dominant en relació amb el risc de crèdit li permetrà mantenir una bona qualitat de l'actiu i uns nivells de morositat significativament per sota de la mitjana sectorial.

Així mateix, el Grup disposa d'una solvència molt sòlida, mesurada tant en termes quantitatius com qualitatius, tenint en compte la rellevància del capital de nivell 1 ordinari (CET 1). Aquesta posició atorga confiança en el futur per afrontar l'increment substancial de requeriments de capital exigint per les autoritats reguladores i obtenir una folgada posició en la cobertura d'aquests requisits.

La qualitat de l'actiu, la disponibilitat de liquiditat i la solvència del Grup, juntament amb la confiança dels seus socis i de l'equip de professionals que l'integren, són els eixos sobre els quals el Grup manté la política actual de creixement del negoci, posicionant-se amb notables garanties en un marc de reconsideració del model regulador i de negoci que afronta el sistema financer a escala global.

A aquest informe anual s'incorpora l'Informe d'Auditoria emès per la firma d'auditoria Deloitte.

ANNEX: INFORME BANCARI ANUAL

Aquest Informe Bancari Anual s'ha preparat en compliment d'allò que disposa la Llei 10/2014, de 26 de juny, d'ordenació, supervisió i solvència d'entitats de crèdit, que, en seu article 87, regula el contingut i les obligacions de remissió i publicitat relatives a l'Informe Bancari Anual. De conformitat amb l'apartat 2 d'aquest, el Grup Caixa d'Enginyers fa públic aquest informe com a annex dels seus estats financers auditats.

Denominació, naturalesa i ubicació geogràfica de l'activitat

Caixa de Crèdit dels Enginyers, S. Coop. de Crèdit (d'ara endavant, 'l'Entitat'), és una cooperativa de crèdit constituïda el 29 de setembre de 1967 i inscrita en el Ministeri de Treball i Seguretat Social amb el número 14.651, clau 1698 SMT, i en el Registre Especial de Cooperatives de Crèdit del Banc d'Espanya amb el número 3.025.

El seu objecte social consisteix, fonamentalment, a captar fons del públic en forma de dipòsits, préstecs, cessió temporal d'actius financers o altres d'anàlogues que comportin l'obligació de restituir-los, aplicant-los per compte propi a la concessió de préstecs, crèdits o altres operacions de naturalesa anàloga que permetin atendre les necessitats financeres dels seus socis, dels socis de les cooperatives associades i de tercers. Així mateix, podrà realitzar tot tipus d'operacions actives, passives i de serveis que constitueixen l'activitat bancària pròpia de les entitats de crèdit, així com l'accessòria o instrumental a la mateixa, amb atenció preferent a les necessitats financeres dels seus socis.

Actualment, té el seu domicili social a Via Laietana, núm. 39, de Barcelona. L'àmbit territorial de l'activitat de l'Entitat Dominant s'estén a l'estat espanyol, amb un total de 18 oficines al tancament de l'exercici 2014, sense perjudici que es puguin dur a terme les operacions legalment permeses fora d'aquest àmbit. L'Entitat Dominant desenvolupa una activitat comercial a través de la seva xarxa d'oficines i no utilitza agents comercials independents.

L'Entitat Dominant té participacions en cinc societats que duen a terme activitats complementàries i/o auxiliars a les de la pròpia Entitat Dominant, amb les quals constitueix el Grup Caixa d'Enginyers (d'ara endavant, 'el Grup' o 'Grup Caixa d'Enginyers'). El detall de la denominació, la ubicació i l'activitat que desenvolupen aquestes societats està definit en la Nota 1.1 dels comptes anuals consolidats corresponents a l'exercici anual tancat el 31 de desembre de 2014. Aquests comptes anuals estan a la disposició del públic en el Registre Mercantil i en l'Informe Anual del Grup, que està disponible en la pàgina web corporativa.

Volum negoci

El volum de negoci del Grup, que es defineix com la suma dels recursos de tercers gestionats i de la cartera d'inversió creditícia bruta, és de 5.049.316 milers d'euros en data 31 de desembre de 2014.

Nombre d'empleats a temps complet

El nombre d'empleats a temps complet del Grup és de 372 persones al tancament de l'exercici 2014.

Resultat brut abans d'impostos

El resultat brut abans d'impostos del Grup és de 13.533 milers d'euros en data 31 de desembre de 2014.

Impostos sobre el resultat

L'impost sobre beneficis del Grup és de 2.333 milers d'euros en data 31 de desembre de 2014.

Subvencions o ajudes públiques rebudes

El Grup ha rebut, durant l'exercici 2014, una subvenció de la Fundació Tripartida per un import de 37 milers d'euros, per complir les condicions requerides en els cursos de formació a empleats.

Els indicadors i les ràtios rellevants s'indiquen en l'Informe de Gestió adjunt de l'exercici 2014. El rendiment dels actius del Grup, en data 31 de desembre de 2014, calculat com el benefici net sobre l'actiu total, ha estat del 0,41%.

11. INFORME D'AUDITORIA

Deloitte.

Deloitte, S.L.
Avinguda Diagonal, 654
08034 Barcelona
España
Tel.: +34 932 80 40 40
Fax: +34 932 80 28 10
www.deloitte.es

INFORME DE AUDITORÍA INDEPENDIENTE DE CUENTAS ANUALES CONSOLIDADAS

A los Cooperativistas de
Caixa de Crèdit dels Enginyers - Caja de Crédito de los Ingenieros, S. Coop. de Crédito:

Informe sobre las cuentas anuales consolidadas

Hemos auditado las cuentas anuales consolidadas adjuntas de Caixa de Crèdit dels Enginyers - Caja de Crédito de los Ingenieros, S. Coop. de Crédito (en adelante la Entidad dominante) y Entidades Dependientes (en adelante el Grupo), que comprenden el balance de situación consolidado a 31 de diciembre de 2014, la cuenta de pérdidas y ganancias consolidada, el estado de ingresos y gastos reconocidos consolidado, el estado total de cambios en el patrimonio neto consolidado, el estado de flujos de efectivo consolidado y la memoria consolidada correspondientes al ejercicio terminado en dicha fecha.

Responsabilidad de los administradores en relación con las cuentas anuales consolidadas

Los administradores de la Entidad dominante son responsables de formular las cuentas anuales consolidadas adjuntas, de forma que expresen la imagen fiel del patrimonio consolidado, de la situación financiera consolidada y de los resultados consolidados de Caixa de Crèdit dels Enginyers - Caja de Crédito de los Ingenieros, S. Coop. de Crédito y Entidades Dependientes, de conformidad con las Normas Internacionales de Información Financiera, adoptadas por la Unión Europea, y demás disposiciones del marco normativo de información financiera aplicable al Grupo en España, que se identifica en la Nota 1.2 de la memoria consolidada adjunta, y del control interno que consideren necesario para permitir la preparación de cuentas anuales consolidadas libres de incorrección material, debida a fraude o error.

Responsabilidad del auditor

Nuestra responsabilidad es expresar una opinión sobre las cuentas anuales consolidadas adjuntas basada en nuestra auditoría. Hemos llevado a cabo nuestra auditoría de conformidad con la normativa reguladora de la auditoría de cuentas vigente en España. Dicha normativa exige que cumplamos los requerimientos de ética, así como que planifiquemos y ejecutemos la auditoría con el fin de obtener una seguridad razonable de que las cuentas anuales consolidadas están libres de incorrecciones materiales.

Una auditoría requiere la aplicación de procedimientos para obtener evidencia de auditoría sobre los importes y la información revelada en las cuentas anuales consolidadas. Los procedimientos seleccionados dependen del juicio del auditor, incluida la valoración de los riesgos de incorrección material en las cuentas anuales consolidadas, debida a fraude o error. Al efectuar dichas valoraciones del riesgo, el auditor tiene en cuenta el control interno relevante para la formulación por parte de los administradores de la Entidad dominante de las cuentas anuales consolidadas, con el fin de diseñar los procedimientos de auditoría que sean adecuados en función de las circunstancias, y no con la finalidad de expresar una opinión sobre la eficacia del control interno de la entidad. Una auditoría también incluye la evaluación de la adecuación de las políticas contables aplicadas y de la razonabilidad de las estimaciones contables realizadas por la dirección, así como la evaluación de la presentación de las cuentas anuales consolidadas tomadas en su conjunto.

Consideramos que la evidencia de auditoría que hemos obtenido proporciona una base suficiente y adecuada para nuestra opinión de auditoría

Opini3n

En nuestra opini3n, las cuentas anuales consolidadas adjuntas expresan, en todos los aspectos significativos, la imagen fiel del patrimonio consolidado y de la situaci3n financiera consolidada de Caixa de Cr3dit dels Enginyers - Caja de Cr3dito de los Ingenieros, S. Coop. de Cr3dito y Entidades Dependientes a 31 de diciembre de 2014, as3 como de sus resultados consolidados y flujos de efectivo consolidados correspondientes al ejercicio anual terminado en dicha fecha, de conformidad con las Normas Internacionales de Informaci3n Financiera, adoptadas por la Uni3n Europea, y dem3s disposiciones del marco normativo de informaci3n financiera que resultan de aplicaci3n en Espa1a.

Informe sobre otros requerimientos legales y reglamentarios

El informe de gesti3n consolidado adjunto del ejercicio 2014 contiene las explicaciones que los administradores de la Entidad dominante consideran oportunas sobre la situaci3n de Caixa de Cr3dit dels Enginyers - Caja de Cr3dito de los Ingenieros, S. Coop. de Cr3dito y Entidades Dependientes, la evoluci3n de sus negocios y sobre otros asuntos y no forma parte integrante de las cuentas anuales consolidadas. Hemos verificado que la informaci3n contable que contiene el citado informe de gesti3n consolidado concuerda con la de las cuentas anuales consolidadas del ejercicio 2014. Nuestro trabajo como auditores se limita a la verificaci3n del informe de gesti3n consolidado con el alcance mencionado en este mismo p3rrafo y no incluye la revisi3n de informaci3n distinta de la obtenida a partir de los registros contables de Caixa de Cr3dit dels Enginyers - Caja de Cr3dito de los Ingenieros, S. Coop. de Cr3dito y Entidades Dependientes.

DELOITTE, S.L.
Inscrita en el R.O.A.C. N1 S0692

Francisco Ignaci3 Ambros

16 de abril de 2015

Accedeixi a l'informe a <https://www.caixa-enginyers.com/ca/web/portal/informe-anual>

Informe Anual 2014

Edició

Caixa d'Enginyers

Disseny

gosban | reporting

Producció i enquadernació

Ingoprint, SA

DL: B-14290-13

Data d'edició: Maig de 2015

Caixa d'Enginyers